

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสณีย์ คำสุข และ รองศาสตราจารย์รศลิน ศิริยะพันธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา คำแนะนำ และติดตามตรวจสอบการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดเวลา รวมทั้งขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ขอขอบพระคุณ พันตำรวจโทสัญญา ทองสวัสดิ์ อาจารย์สิริลักษณ์ เจริญสูง อาจารย์สมปอง คุณิอาจ ที่ได้ช่วยเหลือดูแลและให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพังงา เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะรุ่ย คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดพังงา และเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ตลอดจนพี่ๆ และ เพื่อนๆ สถาบันตำรวจภูธรอำเภอทับปุด ที่ได้ช่วยกันสนับสนุนด้านข้อมูลพร้อมให้คำแนะนำ

ขอขอบคุณ คุณจันทร์คณา มั่นคง และเพื่อนนักศึกษาทุกคน ที่ได้ดูแลติดตามให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ให้มีความพยายามและให้มีแรงต่อสู้กับอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอระลึกถึงและขอบคุณ สิบตำรวจโทอุเทน หนูทอง สิบตำรวจตรีสุรศักดิ์ ศรีพัฒน์ นางนิตยา เกื้อกุล ที่ได้ล้วงลับไปสู่สุคติภพแล้ว ที่เคยให้กำลังใจให้คำแนะนำตลอดจนร่วมงานและศึกษาด้วยกัน

สุดท้ายนี้ผู้เขียนมีความซาบซึ้งในความห่วงใยของทุกคนในครอบครัว พี่สาว น้องสาว ทั้งภรรยาและลูกชายที่มีส่วนสร้างกำลังใจที่ดีที่ทำให้ชีวิตก้าวเดินมาถึงจุดหมาย ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ประจำวิชาสาขารัฐศาสตร์มหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นอกจากนี้ผู้เขียนขอยกความดีของวิทยานิพนธ์นี้ ให้กับคุณอนันต์ คุณบุญลอน บำรุงนา บิดามารดาผู้ให้กำเนิดทั้งสองท่าน และผู้ที่ไม่ได้เอ่ยนามได้ทั้งหมดในการทำวิทยานิพนธ์นี้ จงประสบแต่ความสุขความสำเร็จในชีวิตตลอดไป

สิบตำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา

กรกฎาคม 2549

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษา การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

ผู้วิจัย สิบตำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข (2) รองศาสตราจารย์รสลิน ศิริยะพันธุ์

ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาภารกิจหน้าที่สำคัญของตำรวจชั้นประทวน ในการสนับสนุนการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น (2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

การวิจัยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพและปริมาณ ประชากร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ในจังหวัดพังงา 18 คน นักการเมืองท้องถิ่น 8 คน คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 4 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสัมภาษณ์กลุ่ม วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาบรรยายในลักษณะวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลการศึกษาเชิงปริมาณใช้สถิติ ค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปตาราง

ผลการวิจัยพบว่า (1) เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนมีภารกิจหน้าที่ในการสนับสนุนการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น ในส่วนที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย ประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นสำคัญ (2) พฤติกรรมและรูปแบบการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงามีหลากหลายรูปแบบและมีความซับซ้อนมาก และส่งผลกระทบต่อหน่วยงานสองหน่วยงานคือสำนักงานตำรวจแห่งชาติและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา ข้อเสนอแนะ บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีความชัดเจนในการกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ของทุกฝ่าย นักการเมืองทุกระดับต้องช่วยกันสร้างจิตสำนึกที่ดีในทางการเมือง หน่วยงานข้าราชการตำรวจและองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องร่วมมือกันหาแนวทางแก้ไขและป้องกันการทุจริตที่เกิดขึ้นให้เป็นที่ทิศทางเดียวกัน

คำสำคัญ พฤติกรรมคอร์รัปชัน การเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน

Thesis title: Political Corruption by Warrant Level Police Officers: A Case Study of the Subdistrict Administration Organization Elections in Phang Nga Province

Researcher: Police Lance Corporal Jaroenrat Bamrungha **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Dr. Senee Comsook, Assistant Professor; (2) Rosalin Siriyaphan, Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The objectives of this research were to study: (1) the main duties of warrant level police officers in supporting local elections; and (2) the behavior and types of corruption practiced by warrant level police officials in regard to the Subdistrict Administration Organization elections in Phang Nga Province.

This was a qualitative and quantitative research based on a sample population of 30, consisting of 18 warrant police officers in Phang Nga Province, 8 local politicians, and 4 local election committee members, selected through simple random sampling. Data were collected using in-depth interview forms and group interviews. Qualitative data were analyzed and presented using descriptive analysis and content analysis and quantitative data were analyzed using percentages and presented in tables.

The results showed that: (1) the warrant police officers' local election-related duty was mainly providing security and keeping order at the voting sites; and (2) the corruption behavior of warrant level police officers in regard to the Subdistrict Administration Organization elections in Phang Nga Province was complex and took many forms. It had an impact on two agencies: the National Police Department and the Phang Nga Subdistrict Administration Organization. The researcher's recommendations are that the election committee should clearly designate the duties of every relevant party; that politicians at every level should help create good political conscience; and that the police and the Subdistrict Administration Organizations should work together to find ways to prevent and solve the problem of dishonesty.

Keywords: corruption, election, warrant level police officers

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
การศึกษากรอบแนวคิดทางทฤษฎี.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	13
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
คำจำกัดความในการวิจัย.....	14
ระเบียบวิธีวิจัย.....	16
ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย.....	16
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	19
องค์การบริหารส่วนตำบล.....	19
คณะกรรมการการเลือกตั้ง.....	25
ข้าราชการตำรวจ.....	30
วัฒนธรรมของสังคมไทย.....	33
ความหมายของคอรัปชัน.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	91
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	91
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	93
ลักษณะเครื่องมือ.....	93
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	94

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	96
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเชิงปริมาณ.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเชิงคุณภาพ.....	98
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	185
สรุปผลการวิจัย.....	185
อภิปรายผล.....	210
ข้อเสนอแนะ.....	223
บรรณานุกรม.....	228
ภาคผนวก.....	240
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	241
ข แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยและแบบประเมินเครื่องมือวิจัย.....	244
ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัย.....	251
ง แบบคำถามในการประชุมกลุ่มย่อย.....	256
จ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น.....	258
ฉ บัญชีรายชื่อข้าราชการชั้นประทวนตำรวจสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดพังงา ระหว่าง เดือนสิงหาคม 2547-เดือนตุลาคม 2549.....	276
ช บัญชีรายชื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพังงา.....	278
ซ บัญชีจำนวนนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพังงา ระหว่างเดือน สิงหาคม 2547- เดือน พฤศจิกายน 2549.....	282
ณ ภาพถ่ายการประชุมกลุ่มย่อย.....	284
ประวัติผู้วิจัย.....	297

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	92
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์.....	100
ตารางที่ 4.2 การตอบแบบสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา.....	102
ตารางที่ 4.3 การตอบแบบสัมภาษณ์ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา.....	104
ตารางที่ 4.4 การตอบแบบสัมภาษณ์ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเขต.....	105
ตารางที่ 4.5 รายละเอียดการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547.....	134

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	9
ภาพที่ 1.2 แผนที่จังหวัดพังงา.....	18
ภาพที่ 2.1 การวิเคราะห์ปัญหาครอบครัว.....	69
ภาพที่ 5.1 กรอบแนวคิดแสดงระบบอุปถัมภ์ที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้ง.....	220

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์ในสังคมปัจจุบัน ระบบการเมืองการปกครองของประเทศไทยเริ่มมีความชัดเจนขึ้นเมื่อบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 หมวด 9 ได้มีการกำหนดในเรื่องของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ประกอบกับได้มีการออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จะเห็นได้ว่า บทบาท ภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อประชาชนในท้องถิ่นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การปกครองท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง การจัดระบบการปกครองของชุมชน ที่มีอาณาเขตแน่นอน แต่ไม่มีอำนาจอธิปไตยแยกตัวเป็นอิสระไปจากรัฐหรือประเทศ เป็นชุมชนที่มีสิทธิจัดบริการตามที่กฎหมายกำหนด และมีการจัดองค์การที่จำเป็นเพื่อออกข้อบัญญัติในการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมท้องถิ่นของตนโดยอิสระปราศจากการควบคุมจากภายนอก (ถวัลย์รัฐวรเทพพุดมิพงษ์ และ อมร รักษาสัตย์ 2544: 352-379) จึงเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ และในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2535 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 4 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองรูปแบบพิเศษ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

ระบบการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นนั้น ประชาชนให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่นกันเป็นจำนวนมาก บุคคลมากมายหลายสาขาอาชีพหันมาสนใจทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการเมืองในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น เช่น จากกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลในพื้นที่ ทายาททางการเมือง การสนับสนุนจากนักการเมืองบางกลุ่ม ซึ่งทั้งหมดมุ่งหวังผลตอบแทนจากการได้รับการเลือกให้เป็นผู้แทนของแต่ละท้องถิ่นที่โดยบางครั้งกลุ่มคนเหล่านั้นขาดความรู้ในการบริหาร หรือสร้างอิทธิพลให้กับตัวเองมากเกินไป หรือได้รับเลือกมาจากการซื้อเสียง เมื่อเป็นเช่นนั้นผลของการปฏิบัติงานเมื่อได้รับการเลือกเป็นผู้แทนจึงดำเนินไปในลักษณะที่ส่งผลทั้งใน ทางลบ คือ ประชาชนได้นักการเมืองที่ขาดความรับผิดชอบ ได้นักเลงมาบริหารบ้านเมือง หรือ ได้นายทุนรูปแบบใหม่ที่หวังจะเอาทุนคืนจากโครงการและนโยบายต่างๆ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นโดยตรง รวมไปถึงสิ่งที่คาดหวังจากการได้รับการเลือกตั้ง จึงทำให้เกิดปัญหาตามมาจนยาก

ต่อการแก้ไข เพราะการเมืองเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นพร้อมกับการวิวัฒนาการของมนุษย์ ที่เริ่มต้นด้วยการเรียนรู้ และทำความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ ไปจนถึงสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความแปลกแยกของสังคม อันเป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงระบบพฤติกรรมการแสดงออกของคนในแต่ละด้านในแต่ละแง่มุม เมื่อเป็นเช่นนั้นภาพรวมของสิ่งที่เกิดขึ้น อยู่ภายใต้ปรากฏการณ์ที่ทำให้เราจำเป็นต้องรับรู้และต้องทำความเข้าใจ (อรุณ รักธรรม 2526: 12) ฉะนั้นการเมืองในระดับท้องถิ่นเป็นการเมืองอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ที่เป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะต้องกระจายความเจริญออกสู่ท้องถิ่น ที่ถูกกำหนดขึ้นให้เป็นไปตามแบบและแผน โดยหลักแล้วประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจทั้งการเมืองและการบริหาร ในส่วนขององค์กรอื่นๆ นั้น มีบทบาทและส่วนที่เกี่ยวข้องกันแตกต่างกันออกไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเรื่องที่สำคัญต่อประชาชน เนื่องด้วยภายใต้การปกครองในระบบประชาธิปไตยของประเทศไทย ที่เอื้อให้บุคคลที่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญมีอิสรภาพต่อการคิด การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การนับถือศาสนา จึงทำให้ความเป็นอยู่ของคนในชาติดูเหมือนว่ามีความเป็นอิสระมากเกินไปและบางครั้งทำให้เกิดปัญหาตามมา การที่จะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอันค่อนข้างเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ เพราะคำว่าประชาธิปไตยมีความหมายที่ชัดเจนในการปกครองโดยตัวของมันเอง การแก้ปัญหาจึงกลับไปยังการออกกฎ ระเบียบในรูปแบบต่างๆ เพื่อรองรับปัญหา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จึงถูกกำหนดขึ้นและประกาศใช้บังคับ โดยมีการปรับปรุงกฎหมายการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำกฎหมายใหม่ให้สอดคล้องกับหลักการต่างๆ ที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ (นันทวัฒน์ บรมานันท์ 2543:1)

ในส่วนของการเมืองและการเลือกตั้งทุกระดับชั้น ไม่ว่าจะเป็นการเมืองระดับท้องถิ่นหรือการเมืองระดับชาติ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ นั้นย่อมเกิดขึ้นเสมอไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้ง ปัญหาเรื่องคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัญหาการซื้อเสียง ปัญหาการทุจริตของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดูแลหน่วยเลือกตั้ง หรือปัญหาผู้สมัครรับเลือกตั้งกับหัวหน้าร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจทำการทุจริตคอร์ปชันในการเลือกตั้ง ทำให้เกิดการร้องเรียนอยู่บ่อยครั้ง ส่งผลให้ภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเลวร้ายลง เพราะว่าหน่วยงานของตำรวจเป็นอีกหน่วยงานหนึ่ง ที่มีความใกล้ชิดต่อระบบการเมืองในการเลือกตั้งทุกๆ ครั้ง จึงเป็นการง่ายที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความใกล้ชิดกันจะร่วมมือกันกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อกันในทางที่ผิดกฎหมาย ดังจะเห็นได้จากการร้องเรียนของประชาชนหรือผู้ที่แพ้การเลือกตั้งบ่อยครั้ง ในการโกงการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่แล้วมักจะ

พบว่าเป็นการทุจริต ชื่อขายเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยตนเอง แต่ก็ยังมีกรณีของการเกิดปัญหาการร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับพฤติกรรมเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคน ที่รับสินบนและกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าพฤติกรรมการคอร์รัปชันในรูปแบบต่างๆ เกิดขึ้นมากมายนำมาสู่การเกิดปัญหาและจะทำให้เกิดปัญหาการขาดความชอบธรรมทางการเมืองเกิดขึ้น ปัญหาการขาดความชอบธรรมทางการเมือง ได้แก่ การได้มาซึ่งอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตลอดทั้งการใช้อำนาจและการสืบทอดอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาการซื้อเสียงในการเลือกตั้งในทุกๆระดับ การใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้มีเงินมากหรือนักธุรกิจการเมืองมีอำนาจมาก จนอาจใช้เงินไปลงทุนกว้านซื้อ ส.ส. มาอยู่ในกลุ่มของตนเพื่อใช้ต่อรองในการเป็นรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นแทนที่ประเทศชาติจะได้คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเป็นรัฐมนตรีกลับกลายเป็นได้บุคคลที่ไม่มีคุณภาพและจริยธรรมเท่าที่ควร นอกจากนี้ในเมื่อการเมืองเป็นเรื่องที่ต้องใช้เงินมาก ก็จะทำให้ได้นักการเมืองประเภทถอนทุนคืนจำนวนมาก การทุจริตและประพฤตินิชอบจึงเป็นไปอย่างกว้างขวาง การใช้อำนาจทางการเมือง และการสืบทอดอำนาจทางการเมืองของบรรดานักการเมืองและพรรคการเมืองจึงเป็นเรื่องที่ขัดต่อศีลธรรม จริยธรรมแทบทั้งสิ้น และนำไปสู่ปัญหาความชอบธรรมทางการเมืองได้ในที่สุด แต่เชื่อว่าปัญหาเหล่านั้นจะแก้ไขไม่ได้ ส่วนใหญ่แล้วยังคงมีผู้ที่มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานและพร้อมที่จะแก้ปัญหาในเรื่องที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง

ข้าราชการตำรวจเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีจำนวนประชากรทั้งประเทศรวมกันแล้ว ทั้งตำรวจชั้นประทวนและตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีจำนวนสองแสนกว่าคน ซึ่งแน่นอนว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนย่อมมีจำนวนมากกว่าชั้นสัญญาบัตร และก็เช่นกันที่ตำรวจชั้นประทวนได้รับเงินเดือนน้อยกว่าตำรวจชั้นสัญญาบัตร ในการปฏิบัติงานและหน้าที่ที่รับผิดชอบย่อมมีความแตกต่างกัน และมีความเป็นอยู่ที่แบ่งพวกกันอย่างชัดเจน แม้แต่พฤติกรรมในการอยู่รวมกันก็ยังแสดงออกซึ่งการแบ่งชนชั้น แต่ในทางกลับกัน ในแง่ของพฤติกรรมการโกงการคอร์รัปชัน ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวนกลับมีความคิด และประพฤติปฏิบัติเหมือนกันในเรื่องของการโกงและคอร์รัปชัน (ประหยัด จีระวรพงศ์ 2530: 29) นั่นอาจจะเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมบางอย่างในการเอาตัวรอดของมนุษย์ เมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามากระทบในการตัดสินใจทำอะไรบางอย่างลงไป โดยไม่ทันคำนึงถึงผลกระทบ และนำมาซึ่งความเสียหายชื่อเสียงของตนเองหรือหน่วยงาน หน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือในนามของข้าราชการตำรวจเป็นอีกหน่วยงานที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับองค์กรอื่นๆ เกือบทุกด้าน โดยอยู่ในภาพของผู้ดูแลประชาชน

บำบัดทุกข์บำรุงสุข และปราบปราม ซึ่งเมื่อมองภาพรวมของตำรวจแล้ว น่าจะเป็นที่ถูกใจประชาชนแต่ในทางกลับกันภาพพจน์ของตำรวจกลับเป็นไปในทางลบมากกว่าทางบวก ตำรวจจึงกลายเป็นผู้ร้ายลงทุกวัน และกลายเป็นกรณีตัวอย่างหนึ่งที่มีความน่าสนใจในการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเมืองท้องถิ่น

เมื่อรูปแบบและระบบการเมืองไทยเป็นอยู่ในสภาพปัจจุบัน รัฐบาลจึงจำเป็นต้องสร้างอำนาจในการบริหารขึ้นมาใหม่เพื่อสนองและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ความจำเป็นของหน่วยงานดูแลการเลือกตั้งจึงเกิดขึ้นภายใต้ชื่อ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทำหน้าที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยตรง ในกรณีที่มีปัญหาการเลือกตั้งเกิดขึ้นโดยการทุจริตจากผู้สมัครรับการเลือกตั้ง หรือผู้ใช้สิทธิ์ออกเสียงในการเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 จึงกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง) หรือที่เรียกว่าผู้ดูแลการเลือกตั้งในภาษาของประชาชนที่เข้าใจกัน ทั้งนี้ไม่ว่าจะกำหนดแนวทางแก้ไขอย่างไรสุดท้ายก็ยังมีช่องโหว่ให้เห็นอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ ดูเหมือนว่าความยากลำบากของการแก้ปัญหาและตัวปัญหาเองก็ขยายตัวมากขึ้น มีความซับซ้อนจนกลายเป็นภาระที่หนักหนาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) การซื้อสิทธิ์ขายเสียง การทุจริตคอร์ปชันในการเลือกตั้งแต่ละครั้งจึงเกิดขึ้น เพราะคำว่าการเมืองไม่ว่าระดับไหนย่อมเป็นสิ่งที่บุคคลหลายๆ บุคคลมีความต้องการที่จะเข้ามา เมื่อเห็นว่าตนเองมี คุณสมบัติพร้อมจะโดยวิธีใดก็ได้แล้วแต่ ชาติความคำนึงถึงความถูกต้องเที่ยงธรรม และไม่เฉพาะแต่นักการเมืองเท่านั้นที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการทุจริตคอร์ปชัน แต่ยังรวมถึงข้าราชการในบางหน่วยงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จึงกลายเป็นหน่วยงานที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการควบคุมปฏิบัติ ตรวจสอบ ระบบการเลือกตั้งต่างๆ ระดับให้สอดคล้องเป็นไปอย่างถูกต้องและตรงไปตรงมาเท่าที่กฎหมายจะกำหนด

อย่างไรก็ตามเนื่องจากเรื่องและผู้วิจัยทำการศึกษาเป็นเรื่องที่นักวิชาการทั่วไปตลอดจนประชาชนกำลังให้ความสนใจในเรื่องการเมืองการเลือกตั้งท้องถิ่น การทุจริตคอร์ปชัน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเลือกตั้ง และส่งผลกระทบต่อองค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะหน่วยงานที่กล่าวถึงนั้นมีความสำคัญต่อการจัดการในการบริหารบุคลากรและภาพรวมของ

สังคมในประเทศไทย เพราะการคอร์รัปชันนั้นได้เกิดขึ้นในทุกๆ หน่วยงาน แล้วแต่ว่าจะเป็นรูปแบบไหน มีพฤติกรรมอย่างไร ผลเกิดจากการร้องเรียนของประชาชน หรือจากการที่ได้ประสบมากับตัวเอง ด้วยผู้ทำการวิจัยเป็นเจ้าหน้าที่อีกคนหนึ่งที่อยู่ภายใต้ระบบการเลือกตั้ง โดยทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยในการเลือกตั้งตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับชาติซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตั้งแต่เริ่มประชุม การรับหีบบัตรควบคุมดูแล จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าในพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง ส่งหีบบัตร การนับคะแนน ตลอดจนการตั้งจุดตรวจจุดสกัดทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา เกี่ยวกับการคอร์รัปชันในรูปแบบต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อ การเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงามีทั้งหมด 994 คน (ข้อมูล สิงหาคม 2547 กองกำกับการตำรวจภูธรภาค 8 จังหวัดพังงา) ซึ่งแบ่งเป็น 8 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ อำเภอทับปุด อำเภอเมือง อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี อำเภอกะปง กิ่งอำเภอโคกกลอย กิ่งอำเภอเกาะยาว ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบหน่วยเลือกตั้งประจำชุดเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพังงาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547 แต่งตั้งโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.)

ในส่วนของจังหวัดพังงานับว่าเป็นจังหวัดที่ประชาชนให้ความสนใจทางการเมืองสูงถึงร้อยละ 79.94 ซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 4,170.885 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ 48 ตำบล 321 หมู่บ้าน 78,315 หลังคาเรือน มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ที่เป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง เทศบาล จำนวน 9 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 42 แห่ง ซึ่งผู้ทำการศึกษาวิจัยได้พิจารณาเลือกจังหวัดพังงาโดยพิจารณาว่าจังหวัดพังงาเป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กและมีสภาพความเป็นอยู่ที่ประชาชนมีความใกล้ชิดผูกพันกันในระดับที่พึ่งพากันและยังต้องอาศัยความสัมพันธ์แบบความเป็นอยู่อย่างวัฒนธรรมของสังคมไทยที่เป็นชนบท โดยพื้นฐานประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นประชาชนหรือนักการเมืองยังต้องอาศัยปัจจัยในระบบชาวบ้านที่เอื้อประโยชน์ต่อกันทั้งในทางการเมืองและการประกอบอาชีพ รวมถึงข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งของจังหวัดพังงาและรวมถึงข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย และโดยส่วนตัวของผู้ทำการวิจัยซึ่งรับราชการตำรวจในระดับชั้นประทวนและปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่จังหวัดพังงา จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเลือกตั้งทุกระดับโดยเฉพาะการเมืองระดับท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงมุ่งหวังที่จะทำการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว และหวังผลว่า

การศึกษาวิจัยคงจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อระบบการเมืองและการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในจังหวัดพังงารวมถึงข้อเสนอแนะคงจะเป็นแนวทางต่อการพัฒนาการเลือกตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการเลือกในระดับท้องถิ่นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาภารกิจหน้าที่ของตำรวจชั้นประทวนในการสนับสนุนการเลือกตั้งท้องถิ่น
- 2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการคอร์รัปชันของตำรวจชั้นประทวนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา พ.ศ. 2547

3. การศึกษากรอบแนวคิดและทฤษฎี

งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนกรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงาผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวความคิดทฤษฎี ดังนี้

3.1 ทฤษฎีความรู้ (Cognitive Field Theory) ทฤษฎีนี้อธิบายว่า พฤติกรรมของบุคคลมีอิทธิพลมาจากความต้องการภายในและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้เกิดกระบวนการคิด กระบวนการในการคิดนั้น ประกอบด้วยปัจจัยของสิ่งที่อยู่ภายใน ผ่านขั้นตอนหลายระบบ แล้วส่งผลต่อการแสดงออกถึงพฤติกรรม และคนก็เป็นปัจจัยตัวหลักที่สำคัญที่สุดที่จะเป็นตัวนำในการพัฒนา ให้เกิดความรู้ในการศึกษา (วิจิตร ศรีสอ้าน 2539: 129)

3.2 ทฤษฎีการจูงใจ (Motivation Theory) ได้อธิบายเกี่ยวกับสภาวะของบุคคลที่พร้อมจะสนองความต้องการหากสิ่งนั้นมีอิทธิพลสำหรับความต้องการ และได้อธิบายถึงความต้องการของบุคคลที่พยายามแสวงหาความต้องการให้กับตนเองทั้งนั้น และคนเรามีความต้องการหลายด้าน

3.3 ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory) โดยอธิบายว่า การรับรู้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล เพราะการตอบสนองพฤติกรรมใดๆ จะขึ้นอยู่กับสภาพสิ่งแวดล้อมของตนและความสามารถในการแปลความหมายของสภาพนั้น ๆ ดังนั้นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยการเรียนรู้และสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพซึ่งปัจจัยรับรู้ประกอบด้วย ประสาทสัมผัสและ

ปัจจัยทางจิต คือ ความรู้เดิม ความต้องการ และเจตคติ เป็นต้น การรับรู้จะประกอบด้วย กระบวนการ สามด้าน คือ การรับการสัมผัส การแปลความหมาย และอารมณ์

3.4 ทฤษฎีการกระทำ (Action Theory) ทฤษฎีการกระทำนั้น ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การที่ A กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป เช่น ในรูปของการกระทำ X นั้นเกิดจากแรงกระตุ้น หลายอย่าง แรงกระตุ้นนี้ถือว่าเป็นปัจจัยอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นปัจจัยภายใน หรือปัจจัยภายนอกก็ได้

3.5 ทฤษฎีสถาน (Field Theory) ทฤษฎีนี้ อธิบายไว้ว่า บุคคลทั้งหลายในโลก ต่างก็มีการกระทำและบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป และการกระทำหรือบทบาทดังกล่าว อาจจะถูกกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของบุคคลอื่น และบุคคลอื่นนั้นแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบออกมา ดังที่ทฤษฎีปฏิกิริยาต่อกัน ได้อธิบายว่า การที่บุคคลจะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อบุคคลอื่น และบุคคลอื่นจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประการ

3.5.1 *ขีดความสามารถ (Capability) และค่านิยม (Value)* ของบุคคล ที่จะต้องนำมาพิจารณาก่อนตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป

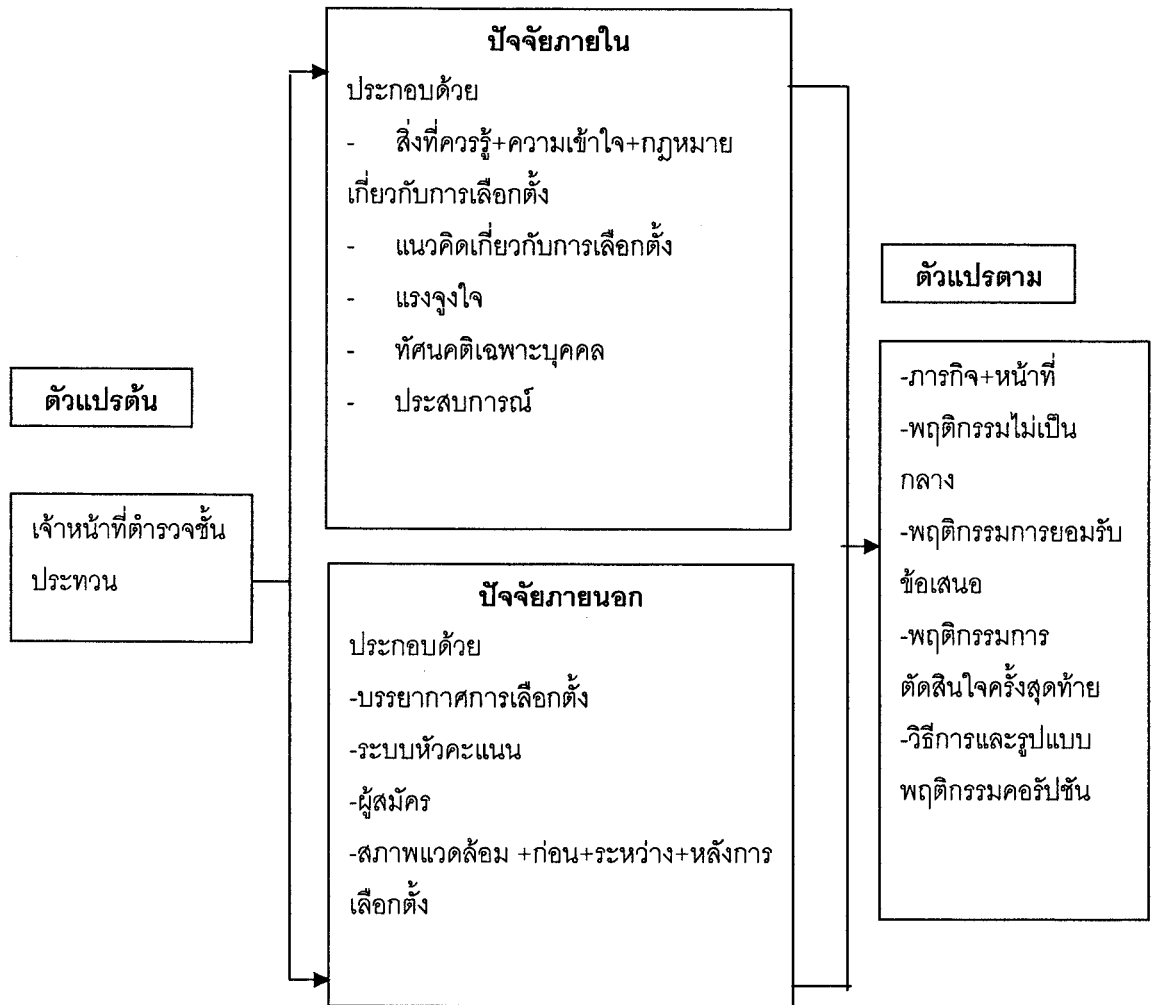
3.5.2 *สำเหนียก (Perception)* หรือแนวโน้มการมองเห็นของบุคคลในแง่ที่ว่า การที่ตนกระทำหรือปฏิกิริยาโต้ตอบอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป จะนำผลอะไรมาสู่บุคคลบ้าง

3.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ ทฤษฎีนี้ อธิบายว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมและการเมืองของไทยเป็นความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์กับผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ (patron-client relation) ระบบอุปถัมภ์หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน 2 สถานภาพ โดยฝ่ายแรกมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่า (patrons) จะใช้อำนาจและปัจจัยต่างๆ ให้ความคุ้มครองต่ออีกฝ่ายหนึ่งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า (clients) ซึ่งฝ่ายหลังจะตอบแทนโดยการช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ไป และอุทิศตัวรับใช้ผู้อุปถัมภ์ ลักษณะดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เสมอภาคกัน ในแนวนี้ความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์และผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ จึงเป็นการแลกเปลี่ยนที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างคนสองกลุ่มดังกล่าวคือ ความสัมพันธ์จะเป็นการตอบแทนบุญคุณกัน โดยผู้อุปถัมภ์จะไม่มีวันเป็นหนี้บุญคุณของผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์เลย ความสัมพันธ์เช่นนี้ถูกควบคุมด้วยกฎทางจริยธรรมเป็นส่วนใหญ่

ผู้อุปถัมภ์มักจะอาศัยอิทธิพลและทรัพยากรที่มีอยู่ให้บริการหรือปกป้องคุ้มครองในลักษณะต่างๆ ต่อผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ ขณะที่อีกฝ่ายหนึ่ง คือผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์จะต้องทำอะไรต่างๆ ตอบแทนความต้องการของผู้อุปถัมภ์ เช่น การช่วยเหลือในการต่อสู้และการช่วยเหลือทางด้านการเมือง เช่น การลงคะแนนเสียงตามที่ผู้อุปถัมภ์ชี้แนะ หรือเป็นห้วคะแนนให้ หรือให้ความช่วยเหลือในกรณีอื่นๆ อีกมากมาย (เพิ่มพงษ์ ชาวลิต และ ศรีสมภาพ จิตรภิมมย์ศรี 2533:86)

ระบบอุปถัมภ์จะมีความเข้มแข็งและอิทธิพลมากโดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ในสังคม หรือชุมชน เพราะในชุมชนต่างๆ จะมีคนกลุ่มเล็กๆ กลุ่มหนึ่งซึ่งจะมีจำนวนน้อย เป็นกลุ่มที่ได้เปรียบทางเศรษฐกิจ มีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าคนส่วนใหญ่ เพราะการกระจายรายได้ยังไม่ดีพอและไม่เป็นธรรม คนกลุ่มนี้จะใช้ความได้เปรียบดังกล่าวให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือคนส่วนใหญ่ จนคนส่วนใหญ่หรือแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ในชุมชนยอมเข้ามาอยู่ใต้อุปถัมภ์ ยอมทำตามที่ผู้อุปถัมภ์แนะนำ หรือชี้แนะอย่างขาดเหตุผล เพราะผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์มีความเสียเปรียบตลอดเวลา การสร้างระบบอุปถัมภ์ขึ้นในลักษณะนี้ มักสร้างได้ง่ายและใช้เวลาไม่นานหากผู้อุปถัมภ์มีฐานะทางการเงินดีมาก ในกระบวนการเลือกตั้งผู้มีเงินทุนหาเสียงจำนวนมากมักจะใช้เงินหาเสียงอย่างไม่มีขีดจำกัดในแทบทุกวิถีทาง จึงอยู่ในฐานะผู้อุปถัมภ์ และมีโอกาสได้รับเสียงจำนวนมากด้วย และผู้อุปถัมภ์คนหนึ่งอาจมีผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์จำนวนไม่แน่นอน และผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์คนหนึ่งอาจยอมรับการอุปถัมภ์จากผู้อุปถัมภ์หลายคนในขณะเดียวกัน หรืออาจเปลี่ยนผู้อุปถัมภ์คนใหม่ได้ หรือสามารถจะยกตัวเองเป็นผู้อุปถัมภ์ระดับรอง คือเป็นทั้งผู้อุปถัมภ์ และผู้รับอุปถัมภ์ อยู่ใต้อุปถัมภ์อีกคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ แต่ลักษณะความสัมพันธ์ต่อกันจะไม่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ผู้อุปถัมภ์จะให้ความคุ้มครอง และความช่วยเหลือต่างๆ ขณะที่ผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ก็จะยอมทำตามคำแนะนำ หรือการชี้แนะของผู้อุปถัมภ์ หรือทำการช่วยเหลือผู้อุปถัมภ์ในเรื่องต่างๆ ทั้งในด้านสังคมการเมือง เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามผู้อุปถัมภ์ต้องการ เป็นต้น

การใช้แนวความคิดและทฤษฎีต่างๆ เพื่อสนับสนุนการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ก็เพราะว่าแต่ละแนวความคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นได้อธิบายหลักการและเหตุผลในเรื่องที่เป็นองค์ประกอบของกระบวนการต่าง ๆ ในการตัดสินใจของบุคคลที่จะมีพฤติกรรมในการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป ด้วยแรงกระตุ้นจากภายใน จึงส่งผลให้เกิดการทุจริตหรือ คอรัปชันขึ้น จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการศึกษา พฤติกรรมคอรัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา ไว้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากผังแสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า ในการศึกษาวิจัย พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา มีตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ในจังหวัดพังงาต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพังงาสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนแรก ปัจจัยภายในของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ประกอบด้วย

1. สิ่งที่ต้องรู้+ความเข้าใจ+กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนต้องมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในการเลือกตั้ง ตลอดจนภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.) ทั้งนี้ ยังต้อง

รวมถึงกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งหมายถึง บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2545

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนต้องมีแนวทางและแนวความคิดตลอดจนมุมมองต่างๆ ที่ดีต่อการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหรือการเลือกตั้งในระดับชาติ

3. แรงจูงใจ หมายถึงแรงจูงใจต่างๆ ที่เกิดขึ้นของบุคคลอื่น ที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสนองตอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการเลือกตั้ง และยังหมายถึงแรงจูงใจจากหน่วยงาน ผู้สมัคร หัวคะแนน สภาพลัดล้อม ที่จะส่งผลให้การตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นไปในทางทุจริต

4. ทักษะคติ หมายถึง แนวความคิด ทักษะคติ เฉพาะบุคคล หรือกลุ่ม ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีต่อนักการเมือง และตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจเอง แต่ละคนแต่ละกลุ่มจะมีทักษะคติที่แตกต่างกัน

5. ประสบการณ์ เป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นเองภายใต้การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่และภารกิจในการดูแลรับผิดชอบหน่วยเลือกตั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลแต่ละคนว่ามีความชำนาญและรู้ถึงวิธีการในการทำงานเพียงใด

ส่วนที่สอง ปัจจัยภายนอกซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในการเลือกตั้ง ที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

1. บรรยากาศการเลือกตั้ง คือสภาพความเป็นอยู่ และสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบหน่วยเลือกตั้ง ว่ามีบรรยากาศอย่างไร เช่น ความตึงเครียด สนุกสนาน เป็นกันเอง การแข่งขัน ความสนใจต่อการเมืองของประชาชน หรือสภาวะที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันขึ้น

2. ระบบหัวคะแนน จะเป็นนโยบายการหาเสียงของผู้สมัคร คือส่วนที่หัวคะแนนรับนโยบายมาจากผู้สมัครเกี่ยวกับนโยบายของตน รวมถึงวิธีการหาเสียงของผู้สมัครที่เป็นระบบที่จัดตั้งขึ้น จะเป็นวิธีการที่ทำให้ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนผู้ใช้สิทธิมีโอกาสได้รู้จักตัวตนของผู้สมัคร ซึ่งแนวทางของหัวคะแนนจะมีความแตกต่างกันไป เช่น การเดินพบปะ การจัดรถประชาสัมพันธ์ การจัดทำแผ่นพับใบปลิวแนะนำผู้สมัคร โปสเตอร์ ป้ายประกาศ การใช้หัวคะแนนลงในพื้นที่เพื่อชื่อเสียง การกระทำเหล่านี้เป็นกระบวนการที่ผู้สมัครและหัวคะแนนร่วมมือกันวางแผน และจะกลายเป็นอีกเงื่อนไขหนึ่งที่จะได้คะแนนเสียงจากกลุ่มเป้าหมาย หรือ เอื้อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนเกิดการทุจริตในการเลือกตั้ง

3. ผู้สมัคร วิธีการที่ทำให้ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจออกไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งนั้น คุณสมบัติของผู้สมัครมีความสำคัญยิ่งในการตัดสินใจ เช่น ภูมิหลังของผู้สมัคร ประวัติความเป็นมา ผลงาน การกระทำ และพฤติกรรมในอดีต ยังจะรวมถึงคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร เช่น บุคลิกลักษณะ บุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ ภาวะผู้นำ การจูงใจ วิธีการต่างๆ ที่ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนเกิดการทุจริตคอร์ปชันในการเลือกตั้ง

4. สภาพแวดล้อม ประกอบไปด้วย ภาวะแวดล้อมของท้องถิ่นซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่น ท่าเล ที่ตั้ง สภาพอาคารที่ตั้งของหน่วยเลือกตั้ง ความสะดวกของถนนหนทางในการจราจร เทคโนโลยี และรวมถึง สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ศาสนา ค่านิยม วัฒนธรรม ความเชื่อ พวกพ้อง อิทธิพล และระบบอุปถัมภ์ที่เกิดขึ้นในชุมชน เรื่องบุญคุณต้องทดแทน อำนาจบารมี กระแสที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ช่วยส่งผลต่อการตัดสินใจเลือก หรือกระทำการใดๆ ลงไป ทั้งนี้ความสัมพันธ์ของผู้สมัครและหัวหน้าก่อน ระหว่าง หลัง การเลือกตั้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจมีส่วนช่วยให้เกิดการทุจริตในการเลือกตั้งมากขึ้น

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมทางการเมืองที่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนกระทำการทุจริตคอร์ปชันในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบไปด้วย

1. ภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นอีกหนึ่งงานหลักที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำ ความเข้าใจให้เกิดความกระฉ่างแจ้งต่อขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หรืออาจจะเป็นอีกประเด็นหนึ่งในทางตรงกันข้ามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความเข้าใจต่อภารกิจ หรือสนใจ นั่นอาจนำไปสู่การเกิดปัญหาคอร์ปชันขึ้นรวมไปถึงกระบวนการในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนต้องทำตามกระบวนการและขั้นตอนของการคุมหน่วยเลือกตั้ง เริ่มตั้งแต่ ศึกษาทำความเข้าใจ ขั้นตอนจนถึงกระบวนการสุดท้ายของการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งภารกิจของแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามพื้นที่ ผู้ร่วมงาน สภาพแวดล้อม เหล่านี้จะเป็นกระบวนการที่ผู้ปฏิบัติแต่ละคนนำไปปฏิบัติ และกลายเป็นอีกหนึ่งเงื่อนไขในการที่จะทำให้เกิดการทุจริตคอร์ปชัน

2. พฤติกรรมไม่เป็นกลาง ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ หรือกำลังปฏิบัติหน้าที่ประพฤติตนไม่เป็นกลาง เอนเอียง เห็นด้วย ป้ายเบี่ยง หรือทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่อาจเป็นด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่เอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลอื่น หรือบุคคลที่เห็นว่าเป็นพวกพ้องเป็นญาติ ผู้บังคับบัญชา ผู้มีบุญคุณ ทั้งนี้ผู้มีอิทธิพลบางกลุ่มเข้ามาควบคุมระบบเป็นกลไกแบบลับที่ต้องการเชื่อมโยงสื่อสาร ซึ่งจะกลายเป็นผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชั้นประทวนเกิดการไม่เป็นกลางหรือทุจริตในการเลือกตั้งขึ้นได้ พฤติกรรมไม่เป็นกลางนั้นยังได้รวมถึงสิ่งต่างๆที่จะเป็นตัวเชื่อมให้เกิดการทุจริตมาก

ขึ้นนั้นคือ ศักยภาพของผู้สมัครและหัวหน้าคณะ บพบาท ฐานะ ความเป็นอยู่ สังคม ศาสนา เศรษฐกิจ อิทธิพล ของผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองท้องถิ่นไปจนถึงนักการเมือง ระดับชาติเป็นศักยภาพที่สำคัญ ทั้งนี้รวมไปถึงหัวหน้าคณะ ผู้นำ ชุมชนย่อมมีส่วนผลักดันคนของตนเองให้ทำประโยชน์ให้แกกัน เริ่มจากการหาเสียง พูดคุย เจรจา ชักชวน โฆษณา ประชาสัมพันธ์ จนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถมีอิทธิพลต่อผู้ที่ถูกครอบงำ อาจให้ด้วยคำสัญญา ให้เป็นเงิน หรือสิ่งอื่น ๆ จนโยงไปถึงตัวข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ต้องดิตรวมไปอยู่ภายใต้กระบวนการที่เกิดขึ้น ดังนั้น ศักยภาพของผู้ที่เข้ามาซื้อเสียงต่อชาวบ้านหรือข้าราชการตำรวจจะต้องมีขีดความสามารถที่เพียงพอหรือกระเป๋านัก มีการวางแผนที่ดีและรัดกุมเข้าถึงทุกระบบถึงจะฝ่ากระบวนการของกฎหมายไปได้ ดังนั้นศักยภาพของผู้สมัครและหัวหน้าคณะจะกลายเป็นตัววัดระดับความพึงพอใจของประชาชนและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในการที่จะต้องเลือกเอาในการประพุดิตินไม่เป็นกลาง จนนำไปสู่การทุจริตขึ้นได้

3. พฤติกรรมการยอมรับข้อเสนอ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เกิดขึ้นภายใต้ระบบการเลือกตั้งของการเมืองไทย การยอมรับอาจมีส่วนถูกหรือผิด หลังจากที่ได้รับข้อเสนอไปแล้วโดยบางที่จะด้วยการจงใจหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์แต่การยอมรับนั้นมีผลต่อการเลือกตั้งเสมอ เพราะเป็นสาเหตุของปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เกิดการยอมรับข้อเสนอ เช่น ผู้บังคับบัญชารับข้อเสนอมาและสั่งให้ลูกน้องปฏิบัติตาม รุนพี่ที่มีอิทธิพลสั่งให้รุ่นน้องทำ ผู้รับข้อเสนอเกิดผิดเคืองทางสถานะ เศรษฐกิจ มีความต้องการปัจจัยบางอย่าง เช่น โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ รถคันใหม่ ตำแหน่งใหม่ เงินเดือน นิยมวัตถุมากเกินความจำเป็น หรืออาจจะเป็นการทำตนผู้มีอิทธิพลรับข้อเสนอเสียเอง เมื่อเป็นเช่นนั้นสถานการณ์ทั้งหมดจะถูกกำหนดโดยพฤติกรรมที่เป็นทางบวกและทางลบ เมื่อผู้รับข้อเสนอไปแล้ว และไปลงคะแนนตามที่ตกลงกัน และมีบางส่วนที่ไม่ยอมทำตามข้อตกลงคือ รับข้อเสนอไปแล้วแต่ไม่ลงคะแนนให้เพราะคิดว่าคงไม่มีใครรู้ และนำผลประโยชน์ที่ได้รับมาแปรเป็นปัจจัยอย่างอื่น ดังนั้นการยอมรับข้อเสนอทำให้เกิดการทุจริตขึ้น

4. พฤติกรรมการตัดสินใจครั้งสุดท้าย เป็นการตัดสินใจว่าจะกระทำการทุจริตหรือไม่ หมายถึงเมื่อเกิดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงกันแล้ว ผลประโยชน์และการต่อรองยอมเกิดขึ้น ไม่ว่าจะป็นชาวบ้านหรือข้าราชการตำรวจย่อมมีการตัดสินใจครั้งสุดท้าย ส่วนใหญ่จะพบว่าในคืนก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน) อาจเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น แต่จะส่งผลจนถึงวันที่ผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเดินเข้าคูหาและลงคะแนนให้กับผู้สมัครบางคนที่อยู่ในใจ หรือเป็นใครที่พอใจหรือด้วยการพูดคุยตกลงกัน 2-3 วัน ก่อนการเลือกตั้ง การตัดสินใจครั้งสุดท้ายจึงเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดการคอร์รัปชัน

5. วิธีการและรูปแบบของพฤติกรรมคอร์รัปชัน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมากำหนด บีบบังคับหรือปฐมนิเทศให้ตำรวจชั้นประทวนกระทำการใดๆออกมาโดยไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้อง รูปแบบและวิธีการเหล่านี้มีความหลากหลายซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แม้แต่วิธีการบางอย่างที่ได้กระทำไปแล้วได้กลายเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว จนบางครั้งได้ทำให้เกิดการทุจริตล่วงหน้า อาจมองได้ว่าวิธีการและพฤติกรรมบางอย่างอาศัยภาวะเบียดเบียนต่างๆเป็นช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชัน หรือ ฉ้อราษฎร์บังหลวง เพื่อแสวงหาผลประโยชน์และอำนาจด้วยทางใดทางหนึ่ง การฉ้อ-ราษฎร์บังหลวงหรือการคอร์รัปชันมีความหมายไปในทางเดียวกันโดยภาพรวมแล้วทั้งสองคำมีความหมายได้หลายอย่าง แต่ก็คงไม่พ้นการทุจริตอันสะท้อนลักษณะของการแสวงหาผลประโยชน์จากรัฐหรือจากสมบัติสาธารณะ (ปรัชญา เวสารัชช์ 2542 : 11) วิธีการจึงได้มาอย่างง่ายดาย ไม่ว่าจะเป็นในทางการเมือง การเลือกตั้งทุกระดับจึงทำให้เกิดรูปแบบและวิธีการที่พัฒนาต่อไปอย่างไม่รู้จบสิ้น และเป็นพฤติกรรมที่หลากหลายวิธีส่งผลไปยังองค์กรอื่นๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

4. สมมติฐานในการวิจัย

4.1 พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของตำรวจชั้นประทวนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงามีหลายรูปแบบ

4.2 พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของตำรวจชั้นประทวนนั้นมีผลกระทบต่อ การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

5. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะพฤติกรรมในการปฏิบัติงานและพฤติกรรม การคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ชั้นประทวนในจังหวัดพังงา จำนวนประชากรทั้งหมด 994 คน (ข้อมูล สิงหาคม 2547 กองกำกับการตำรวจภูธร ภาค 8จังหวัดพังงา) ซึ่งแบ่งเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอทับปุด อำเภอเมือง อำเภอ ตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุรุบุรี อำเภอกะปง โดยการสุ่มตัวอย่างด้วยการจับสลาก อำเภอละ 2 คน กิ่งอำเภอละ 1 คน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ

หน่วยเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพังงาเมื่อ วันที่ 25 กรกฎาคม 2547 ประจำชุดเลือกตั้ง แต่งตั้งโดย คณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.) จำนวน 18 คน

นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงาจำนวน 8 คน ซึ่งแบ่งเป็นอำเภอละ 1 คน คือ อำเภอทับปุด อำเภอเมือง อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี อำเภอกะปง โดยการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เจ้าหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต จำนวน 4 คน โดยการเลือกจากบัญชีรายชื่อ ในการแต่งตั้ง ลำดับที่ 4 และ 5 จำนวน 2 เขต จากเขตที่ 1 และเขตที่ 2

6. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาทำการวิจัยได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

6.1 **พฤติกรรม** หมายถึงพฤติกรรมในการกระทำการทุจริตในรูปแบบต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา ต่อการเข้าไปกำกับดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547

6.2 **คอร์รัปชัน** คือการทำการทุจริตคอร์รัปชันต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา ต่อการเข้าไปกำกับดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547 ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง หลังการเลือกตั้ง

6.3 **เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน** คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายที่ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา ให้ไปปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแล ทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยภายในหน่วยเลือกตั้งและอยู่ภายใต้คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

6.4 **องค์การบริหารส่วนตำบล** ในที่นี้หมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา ประกอบไปด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในจังหวัดพังงามี 8 อำเภอ 48 ตำบล มีองค์การบริหารส่วนตำบล 42 องค์การ

6.5 **สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งอยู่ภายใต้องค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

6.5 **สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งอยู่ภายใต้องค์การ

บริหารส่วนตำบลทั้งหมดในจังหวัดพังงา ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศแต่งตั้งและรับรองแล้วจำนวน 642 คน

6.6 การเลือกตั้ง หมายถึง การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547

6.7 จังหวัดพังงา หมายถึง จังหวัดหรือพื้นที่ ที่ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยประกอบด้วย 8 อำเภอ คือ อำเภอทับปุด อำเภอเมือง อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี อำเภอกะปง

6.8 หัวคะแนน หมายถึง บุคคลที่ทำงานหาเสียงช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งมีอยู่หลายระดับ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ หัวคะแนนเป็นกลุ่มชนชั้นนำในท้องถิ่น เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในทางใดทางหนึ่ง เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายทุน อดีตข้าราชการ นักเลง เจ้ามือหวยใต้ดิน เจ้ามือหวยหุ้น หัวคะแนนจึงมักเป็นที่รู้จักของประชาชนในเขตเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง มีอิทธิพลที่จะชักจูงให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งคล้อยตามได้ โดยเฉพาะประเด็นที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้ที่มีชื่อเสียงในทางใดทางหนึ่ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดที่มีเงินทุนในการหาเสียงจำนวนมาก จึงนิยมจัดตั้งหัวคะแนนตามหน่วยเลือกตั้งให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ หรือตามจำนวนคะแนนเสียงที่ประเมินว่าจะทำให้สามารถชนะการเลือกตั้ง เพราะระบบหัวคะแนนมีความจำเป็น ต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเงินตอบแทนการทำงานของบรรดาหัวคะแนน หรือผู้ทำงานช่วยเหลือผู้ที่เป็นหัวคะแนน หรือหัวคะแนนระดับย่อยลงไป และเงินที่หัวคะแนนต้องนำไปซื้อเสียงนั้นมีจำนวนล้านๆ บาท แล้วแต่อัตราราคาในการซื้อเสียงและค่าตอบแทนที่หัวคะแนนเรียกร้อย

6.9 อุปถัมภ์ เป็น ความสัมพันธ์ทางสังคมแบบผู้อุปถัมภ์กับผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ (patron-client relation) ระบบอุปถัมภ์หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน 2 สถานภาพ โดยฝ่ายแรกมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่า (patrons) จะใช้อำนาจและปัจจัยต่างๆ ให้ความคุ้มครองต่ออีกฝ่ายหนึ่งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า (clients) ซึ่งฝ่ายหลังจะตอบแทนโดยการช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ไป และอุทิศตัวรับใช้ผู้อุปถัมภ์ ลักษณะดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เสมอภาคกัน ในแนวนี้ความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์และผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ จึงเป็นการแลกเปลี่ยนที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างคนสองกลุ่มดังกล่าวคือ ความสัมพันธ์จะเป็นการตอบแทนบุญคุณกัน โดยผู้อุปถัมภ์จะไม่มีวันเป็นหนี้บุญคุณของผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์เลย ความสัมพันธ์เช่นนี้ถูกควบคุมด้วยกฎทางจริยธรรมเป็นส่วนใหญ่

7. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และใช้สถิติในเชิงปริมาณประกอบการอธิบาย โดยอาศัยวิธีการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลความเห็นและข้อเท็จจริง การประชุม กลุ่มย่อย การสังเกตการณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากการสัมภาษณ์ นักการเมืองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนใน จังหวัดพังงา จำนวนประชากรทั้งหมด 994 คน (ข้อมูล สิงหาคม 2547 กองกำกับการตำรวจภูธร ภาค 8 จังหวัดพังงา) ซึ่งแบ่งเป็น 8 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ อำเภอทับปุด อำเภอเมือง อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี อำเภอกะปง กิ่งอำเภอโคก กลอย กิ่งอำเภอเกาะยาว กลุ่มตัวอย่างทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้น ประทวน อำเภอละ 2 คน กิ่งอำเภอละ 1 คน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบคุมหน่วยเลือกตั้ง ประจำชุด เลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547 แต่งตั้งโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงาจำนวน 8 คน ซึ่งแบ่งเป็นอำเภอละ 1 คน คือ อำเภอทับปุด อำเภอเมือง อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี อำเภอกะปง โดยการเลือกสุ่มตัวอย่างจากคนที่น่าจะเป็นไปได้

เจ้าหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต จำนวน 4 คน โดยการเลือกจากบัญชี รายชื่อการแต่งตั้งในลำดับรายชื่อที่ 4 และ 5 จำนวน 2 เขต

8. ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย

8.1 ฐานข้อมูล ข้อมูลต่างๆ ที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมและลงพื้นที่นั้นเป็นข้อมูลที่ค่อนข้าง ล้อแหลมต่ออาชีพของผู้ทำการวิจัยและอาจจะมีผลกระทบต่อหน่วยงานและองค์กร

8.2 เวลา ซึ่งเป็นปัญหาอย่างหนึ่งในการทำวิจัย ด้วยภารกิจหน้าที่และอำนาจหน้าที่ ของผู้ทำการวิจัยทำให้ต้องใช้เวลาในการเก็บและรวบรวมข้อมูล รวมถึงการลงพื้นที่เป็นไปด้วย ความยากลำบาก ด้วยเนื้อหาของเรื่องที่ทำ ชื่อเรื่องกลายเป็นอุปสรรคในการทำวิจัยเป็นอย่างมาก ทั้งยังต้องปฏิบัติงานหลัก ทำให้งานวิจัยล่าช้า

8.3 งบประมาณ เป็นเรื่องใหญ่ที่ผู้ทำการวิจัยต้องประสบและผู้ทำการวิจัยไม่ได้ขอทุน สนับสนุนจากทางสถาบัน ผู้วิจัยได้ใช้ทุนส่วนตัวในการทำวิจัย

8.4 ผู้วิจัย ผู้วิจัยอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่หาข้อมูลมาสนับสนุนยาก ประกอบด้วยอาชีพรับราชการตำรวจของผู้วิจัยเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่ทำกรวิจัย จึงต้องใช้ความอดทนและความพยายามอย่างสูงและระมัดระวังไม่ให้เกิดการกระทบหรือลำเอียงในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเข้าถึงข้อมูลบางอย่างเป็นไปด้วยความยากลำบากเนื่องจากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงเป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการสองหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ทำให้ต้องใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลและต้องระมัดระวังในการที่จะพาดพิงถึงบุคคล นอกจากนั้นการให้ข้อมูลในการตอบคำถามและสัมภาษณ์เป็นเรื่องที่ต้องเก็บเป็นความลับซึ่งไม่สามารถนำรายชื่อมาเปิดเผยได้ และข้อมูลทั้งหมดนำมาประกอบในการทำวิจัยเท่านั้น

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พฤติกรรม การปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของบุคลากรในหน่วยงาน

9.2 ข้อค้นพบในการศึกษาจะเป็นกระบวนการการเรียนรู้ในการพัฒนาโครงสร้างระบบบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพังงา

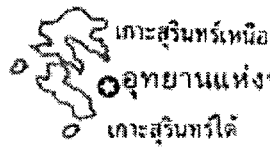
9.3 ข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยซึ่งจะสามารถนำผลดีและข้อบกพร่องไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพในการตัดสินใจขององค์กร

9.4 ทราบและเข้าใจถึงภารกิจหน้าที่ในการปฏิบัติงานและการดูแลหน่วยเลือกตั้งของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน

9.5 รับรู้ถึงรูปแบบและพฤติกรรมต่างๆของการคอร์รัปชัน

แผนที่จังหวัดพังงา

พังงา

- เกาะสิมิลัน
 - อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน
 - เกาะปายู
 - เกาะมีดง
 - เกาะปาฮัว
 - เกาะนุขง
- ทะเลอันดามัน

ภาพที่ 1.2 แผนที่จังหวัดพังงา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา พฤติกรรมคอรัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาเกี่ยวกับการทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา ด้วยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆ ว่าด้วยการเลือกตั้ง ที่กำหนดไว้ทุกระดับ รวมถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 13) เมื่อมีการกำหนดการเลือกตั้งขึ้น องค์การอีกองค์หนึ่งภายใต้ชื่อ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จึงเป็นผู้กำหนดหลักในการดำเนินการเลือกตั้ง ควบคุม ดูแล ตั้งแต่ การกำหนดการรับสมัคร จนถึงสิ้นสุดการเลือกตั้งทั้งนี้ยังรวมถึงดำเนินการกับการร้องเรียนที่จะเกิดขึ้น ก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้งอีกด้วย ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งที่ขาดไม่ได้คือ ข้าราชการตำรวจที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการปฏิบัติ โดย ทำหน้าที่เป็นผู้รักษาความปลอดภัย ดูแลความสงบเรียบร้อย ก่อน ระหว่าง หลังการเลือกตั้ง และสามารถทำการจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดซึ่งหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพังงาที่ผ่านมาเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2547 นั้น ได้มีการร้องเรียนถึงพฤติกรรมในการทำการทุจริตการเลือกตั้งของผู้สมัครรับการเลือกตั้งบางคน รวมถึงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนบางคนทำการคุมหน่วยเลือกตั้งรับผิดชอบดูแลรักษาความปลอดภัยนั้นประพฤติตนไม่เหมาะสม และอาจจะนำมาซึ่งการทุจริตในหน้าที่และทำให้ส่งผลกระทบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในบทของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้ทำการวิจัยได้กล่าวถึงรายละเอียดของ องค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน วัฒนธรรมของสังคมไทย การคอรัปชัน การฉ้อราษฎร์บังหลวง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีสาระเนื้อหา ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำ

กว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์เฉลี่ยตามที่ได้มีประกาศของกระทรวงมหาดไทยอาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 40 มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา 44 โดยให้สภาตำบลที่ได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากสภาพแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่ให้มีประกาศจัดตั้งเป็นต้นไป ดังที่กำหนดไว้ในมาตรา 41 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 45 กำหนดไว้ว่า ได้แก่

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบล หมู่บ้านละ 2 คน

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งนายอำเภอได้แต่งตั้งขึ้นตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 48

สมาชิกภาพของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลง เพราะเหตุเช่นเดียวกับสมาชิกสภาตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดังที่กำหนดไว้ในมาตรา 46 ดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับสภาตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณ และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
3. ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล

คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ผู้ที่นายอำเภอแต่งตั้งขึ้นตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 48 คือ

- 1) กำนัน

2) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน

3) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน

คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ประธานกรรมการบริหารและกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ประธานคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 61 และมาตรา 62 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล คือ

(1) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ (4 ปี)

(2) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอโดยให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันลาออก

(3) พ้นจากตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 64 คือ

(1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นอายุหรือยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่

(3) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอโดยให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันลาออก

(4) พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(5) ดำรงตำแหน่งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(6) สภาตำบลมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดให้พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้นเป็นกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้สมาชิกผู้นั้นออกจากตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านเพราะเหตุบกพร่องในทางความประพฤติหรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ด้วย

หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ ดังนี้

หน้าที่ต้องทำ กำหนดไว้ในมาตรา 67 อันได้แก่

- 1) จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
- 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล

- 3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

หน้าที่อาจจัดทำ กำหนดไว้ในมาตรา 68 อันได้แก่

- 1) ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2) ให้มีน้ำและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3) ให้มีน้ำและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 4) ให้มีน้ำและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

- 5) ให้มีน้ำและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8) คุ้มครอง ดูแล และรักษาทรัพยากรอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

การจัดทำกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล

- 1) พื้นที่จัดทำ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำกิจการได้ดังนี้

- (1) ภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) ภายนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โดยต้องปรากฏว่า กิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่จำเป็นต้องทำและเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน ทั้งนี้ โดยได้รับความยินยอมจากท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 73

2) วิธีการจัดทำ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดทำกิจการโดยวิธีดังนี้

(1) องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำเอง

(2) องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ทั้งนี้ โดยได้รับความยินยอมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อบังคับตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจออกข้อบังคับแห่งท้องถิ่นได้ เรียกว่า “ข้อบังคับตำบล” ได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ขั้นตอนในการออกข้อบังคับตำบลเป็นไปตามมาตรา 71 คือ คณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีสิทธิเสนอร่างข้อบังคับตำบล เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับ ให้ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศใช้เป็นข้อบังคับตำบลต่อไป

ในกรณีที่นายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยร่างข้อบังคับตำบล ให้ส่งคืนร่างข้อบังคับไปยังสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับตำบลดังกล่าว เพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบังคับตำบลใหม่ แต่ถ้าร่างข้อบังคับตำบลนั้นเป็นร่างข้อบังคับที่กำหนดให้มีโทษปรับ เมื่อนายอำเภอไม่เห็นชอบด้วย ให้ร่างข้อบังคับตำบลนั้นตกไป เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบังคับที่นายอำเภอส่งคืนมาแล้ว มีมติยืนยันตามร่างข้อบังคับเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศใช้เป็นข้อบังคับตำบลโดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ยืนยันภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับคืนจากนายอำเภอ หรือยืนยันด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างข้อบังคับนั้นตกไป

การงบประมาณและการคลัง

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. รายได้ กำหนดไว้ในมาตรา 82 อันได้แก่
 - 1.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
 - 1.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
 - 1.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
 - 1.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
 - 1.8 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. รายจ่าย กำหนดไว้ในมาตรา 85 อันได้แก่
 - 2.1 เงิน เดือน
 - 2.2 ค่าจ้าง
 - 2.3 ค่าตอบแทนอื่น ๆ
 - 2.4 ค่าใช้สอย
 - 2.5 ค่าวัสดุ
 - 2.6 ค่าครุภัณฑ์
 - 2.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
 - 2.8 ค่าสาธารณูปโภค
 - 2.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
 - 2.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของ

กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์การปกครองส่วนกลางกับองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

การกำกับดูแลกิจการ มาตรา 90 กำหนดไว้ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทาง

ราชการ โดยในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวนายอำเภอมีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจง สอบสวน ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบได้

การควบคุมตัวบุคคล มาตรา 91 และมาตรา 92 กำหนดไว้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ หากปรากฏว่าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่

ในกรณีที่การกระทำอันเป็นเหตุให้ยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผลจากการกระทำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล ซึ่งเป็นสมาชิกโดยตำแหน่งหรือบุคคลดังกล่าวออกจากตำแหน่งโดยถือว่าเป็นการออกจากตำแหน่งเพราะเหตุบกพร่องในทางความประพฤติหรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

นอกจากนี้ หากปรากฏว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งคณะหรือกรรมการบริหารส่วนตำบลบางคนออกจากตำแหน่งได้

ในกรณีที่การกระทำอันเป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งคณะหรือกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนพ้นจากตำแหน่งเป็นผลจากการกระทำของกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นกรรมการบริหารโดยตำแหน่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านผู้นั้นออกจากตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านเพราะเหตุบกพร่องในความสามารถหรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านและกำนันซึ่งสอดคล้องกับองค์การปกครองและหน่วยงานอื่นๆ

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยง

ธรรมประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่ง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการดำเนินการเลือกตั้ง ตาม ขั้นตอนต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสุจริตและเที่ยงธรรม

สำหรับในส่วนของ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่ง เพื่อให้ถือปฏิบัติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา หลังจากนั้นก็ได้มีการแก้ไขปรับปรุงอีกหลายครั้ง เพื่อให้เป็นไปตาม กฎหมายและมีความเหมาะสมรวมทั้งสามารถนำไปใช้ถือปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดหน้าที่และการดำเนินการเลือกตั้ง ดังนี้

หน้าที่และการดำเนินการเลือกตั้ง

มาตรา 19 เมื่อมีกรณีที่ต้องการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งหัวหน้า พนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแต่งตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยหัวหน้าพนักงานส่วน ท้องถิ่นนั้น และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินหกคน เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้มีการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้และต้องปฏิบัติตามประกาศ ระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือ การมอบหมายคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

การสรรหา การแต่งตั้ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา 20 ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ หน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับสมัครเลือกตั้ง
- (2) กำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- (3) แต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

(4) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(5) ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

(6) จัดให้มีบัตรเลือกตั้งและวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(7) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ใดตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะบุคคลหรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา 21 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอแนะและให้ความเห็นชอบในการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(3) กำกับดูแล และอำนวยการการเลือกตั้ง การลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

(4) กำหนดสถานที่รวบรวมผลคะแนน และรวบรวมผลคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้ง และรายงานผลการเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

(5) ปฏิบัติการใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหรือมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะบุคคลหรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามพอสมควร

มาตรา 22 เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้นายอำเภอดำเนินการในเรื่องใดที่เป็นอำนาจหน้าที่

ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ได้โดยประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่นายอำเภอได้รับคำสั่งให้ดำเนินการในเรื่องใดตามวรรคหนึ่ง ให้บรรดา
อำนาจหน้าที่ของผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติ
ในเรื่องนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ

มาตรา 23 ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสี่สิบวันให้ผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งหนึ่งคน

(2) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วยประธาน
กรรมการหนึ่งคน และกรรมการอีกหกคน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในที่
เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง

ในการประชุมเพื่อวินิจฉัยปัญหาในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
ประจำหน่วยเลือกตั้งต้องมีกรรมการอยู่ในการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ
ทั้งหมดที่มีอยู่ และการลงมติให้ใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากันให้
ประธานออกเสียงชี้ขาด

ให้ผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รักษา
ความปลอดภัยประจำหน้าที่เลือกตั้งอย่างน้อยที่เลือกตั้งละสองคน

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้ผู้อำนวยการประจำหน่วยการ
เลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง
ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา 24 ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วมีกรรมการ
ประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบเจ็ดคน ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเท่าที่มีอยู่ใน
ขณะนั้นแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจนครบเจ็ดคน
ไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้วจะมาปฏิบัติหน้าที่ เว้นแต่
ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสำรองไว้ ให้ผู้นั้นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา 25 เมื่อมีการเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นนั้นจัดให้พนักงานส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่

ของผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีพนักงานส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดนั้นให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้

ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคสองมีหน้าที่ปฏิบัติตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

มาตรา 26 นอกจากหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหรือสั่งการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการเลือกตั้ง

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอ

มาตรา 27 ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้พบการกระทำความผิดแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง

ถ้าผู้พบการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งให้ดำเนินการกล่าวโทษหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติในวันเลือกตั้ง หรือได้รับแจ้งโดยมีพยานหลักฐานอันน่าเชื่อถือ และผู้กระทำความผิดยังปรากฏตัวอยู่ในบริเวณที่เลือกตั้งให้เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งมีอำนาจ

จับกุมและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าเป็นกรณีพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า

มาตรา 29 ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐกระทำการใด ๆ โดยมีขอบด้วยอำนาจหน้าที่อันเป็นการกลั่นแกล้งผู้สมัครใดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหรือมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งให้ยุติหรือระงับการกระทำนั้นได้

มาตรา 30 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

มาตรา 31 ค่าตอบแทนของกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดตามบัญชีค่าตอบแทนหรือมาตรฐานกลางในการจ่ายค่าตอบแทนซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ โดยคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและความแตกต่างของปริมาณงานในการดำเนินการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทหรือแต่ละแห่ง

มาตรา 32 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดพิมพ์ ควบคุมการพิมพ์และจัดส่งบัตรเลือกตั้ง โดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่คอยให้ความสะดวกและรักษาความปลอดภัยให้กับหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งบรรลุไปตามเป้าหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้าราชการตำรวจ

หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติและให้หมายความรวมถึงข้าราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งหรือสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยได้รับเงินเดือนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วย

(มาตรา 4) ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

หมายถึงข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้ง โดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้บังคับบัญชาในระดับผู้บัญชาการขึ้นไปซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้แต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด (มาตรา 27) ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 โดยมีศ ตั้งแต่ สิบตำรวจตรี สิบตำรวจโท สิบตำรวจเอก จำสิบตำรวจและดาบตำรวจ (มาตรา 25) และว่าที่ยศใดให้ถือเสมือนมียศนั้น ถ้าผู้หญิงมียศตำรวจ ให้เติมคำว่า "หญิง" ท้ายยศตำรวจนั้นด้วย (มาตรา 24)

ลักษณะ 1

บททั่วไป

มาตรา 6 สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ
- (2) ดูแลควบคุมและกำกับกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- (3) ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดอาญา
- (4) รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร
- (5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (6) ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
- (7) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดความผิดทางอาญาขึ้นสำหรับการกระทำใดเป็นการเฉพาะ และตกอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติตาม (3) (4) (5)

จะตราพระราชกฤษฎีกาโอนอำนาจหน้าที่ตาม (3) (4) หรือ (5) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดทางอาญาดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นใดก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ข้าราชการตำรวจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติพ้นจากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน และให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

มาตรา 7 ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชน มีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยของประชาชนตามความเหมาะสม และความต้องการของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ การดำเนินการมีส่วนร่วมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

มาตรา 8 ข้าราชการตำรวจอาจให้แบ่งเป็นข้าราชการตำรวจประเภทไม่มียศด้วยก็ได้โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ข้าราชการตำรวจตำแหน่งใดหรือปฏิบัติหน้าที่ใด จะเป็นข้าราชการตำรวจไม่มียศให้ตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ให้กำหนดวิธีการบรรจุการแต่งตั้ง การดำเนินการทางวินัย การบังคับบัญชา การโยกย้ายระหว่างข้าราชการตำรวจประเภทมียศและข้าราชการตำรวจประเภทไม่มียศ รวมตลอดทั้งการปรับยศ และปรับเงินเดือนเมื่อมีการโยกย้ายดังกล่าวและการอื่นตามที่จำเป็นไว้ด้วย

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง ไม่มีผลกระทบฐานะของข้าราชการตำรวจที่มียศอยู่แล้ว ในวันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

มาตรา 9 วัน เวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการ ประจำปี และการลาหยุดราชการของราชการตำรวจ ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ จะกำหนดให้ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ตามวัน เวลาที่แตกต่างจากที่คณะรัฐมนตรีกำหนดก็ได้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา 5)

นอกเหนือจากการศึกษาความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนแล้วผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงลักษณะของสังคมไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับคนในสังคมไทยด้านวัฒนธรรมความเป็นอยู่และรวมถึงภาพรวมของวัฒนธรรมของสังคมไทยพอสังเขปได้ ดังนี้

วัฒนธรรมของสังคมไทย

สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมที่มีมาช้านาน ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหล่อเลี้ยงชีพด้วยการปลูกพืชเป็นหลัก มีการแลกเปลี่ยนซื้อขายกันเอง ตามความเป็นอยู่ของสังคมกันและกัน แต่ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาขึ้นมาทั้งในแง่ของเทคโนโลยี ความคิด การศึกษา ค่านิยม สังคมไทยเริ่มเปลี่ยนไปในกิ่งอุตสาหกรรมในบางพื้นที่ แต่โดยรวมแล้วคนไทยยังต้องอาศัยระบบเกษตรกรรมหล่อเลี้ยงชีพ เพราะโดยสภาพแวดล้อมและสภาพ ภูมิศาสตร์แล้วประเทศไทยเหมาะที่จะเป็นประเทศที่เพาะปลูกมากกว่า และโดยพื้นฐานของนิสัย คนไทยที่รักความสงบ มีประเพณีที่ดีงาม มีความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ เครื่องสาสนา ปฏิบัติตาม ธรรมเนียมประเพณีของสังคม เกรงกลัวอำนาจเหล่าเทพยดาฟ้าดิน และโอนอ่อนผ่อนตามความ ประสงค์ของเจ้านายผู้มีอำนาจปกครองบ้านเมือง เหล่านี้ซึ่งเป็นรากฐานที่โดดเด่นฝังลึกลงไป ในอุปนิสัยของคนไทยจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตส่งทอดสืบต่อไปสู่ลูกหลานรุ่นต่อรุ่น จนกลายเป็นนิสัยแท้ๆ ของคนในชาติไทยที่เป็นสัญลักษณ์เป็นความเชื่อไม่ว่าจะเป็นชนบทหรือ สังคมเมือง สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนสำคัญจนบางครั้งแยกไม่ออกว่าถูกต้องหรือมีเหตุผลใดที่ต้อง ประพฤติปฏิบัติอย่างนั้นจนในที่สุดกลายเป็นวัฒนธรรมของคนไทยภายใต้การกระทำที่แผ่ขยายไป ทั้งสังคม ซึ่งวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นหลากหลายรูปแบบ เป็นประเพณีนิยมของคนไทยไปโดยปริยาย หรือเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทยนั่นเอง

การศึกษาด้านวัฒนธรรมนั้นไม่มีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจนแน่นอนเหมือนกับ การศึกษาด้านอื่นๆ โดยเฉพาะการศึกษาในด้านของรูปแบบและวัฒนธรรมของสังคมไทยที่มีความ เป็นมาและความสำคัญให้สืบทอดและปฏิบัติได้ตามความพอใจจนกลายเป็นธรรมเนียม การศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของสังคมไทยส่วนมากเป็นการศึกษาตามสภาวะและความพอใจของ แต่ละบุคคลตามกลุ่ม แนวความคิดและแนวทางในการศึกษาจึงมีความแตกต่างกันออกไป แต่ ความแตกต่างนั้นมีความเหมือนกันในบางส่วนและก่อให้เกิดความรู้ที่หลากหลายกว้างขวางมาก ยิ่งขึ้น

วัฒนธรรมของสังคมไทยนั้นสามารถศึกษาได้หลายแนวทาง อาจจะได้ศึกษาจากวิถีชีวิต หรือพฤติกรรมของกลุ่มคน เช่น ภูมิภาค สังคม ความเชื่อ สิ่งแวดล้อม อาจจะมีที่มาต่างๆ กัน แต่ ในความเป็นวัฒนธรรมนั้นมีความที่เหมือนกันก็คือรากเหง้าของความเป็นไทยที่ฝังรากลงลึกมา ยาวนานจนเกิดเป็นโครงสร้างด้านความผูกพันในเรื่องวัฒนธรรมอันเก่าแก่ การศึกษาวิเคราะห์

วัฒนธรรมสังคมของไทยจึงต้องกระทำเฉพาะถิ่น ถึงกระนั้นก็ตามข้อมูลด้านวัฒนธรรมของสังคมไทยส่วนใหญ่จะมีความคล้ายคลึงกันในระดับหนึ่ง (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ 2540 :13)

ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม

การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมในประเทศไทยเริ่มขึ้นเมื่อประมาณ 50 ปีมาแล้ว ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรม พ.ศ. 2485 ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ คือ "ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน" ความหมายของวัฒนธรรมจึงเป็นความหมายที่กว้างและครอบคลุมถึงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในทุกๆด้านของสังคม ดังนั้น เมื่อพูดถึงวัฒนธรรมไทยก็คือวิถีชีวิตคนไทยที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาโดยมีการเลือกสรรและปรับปรุงแก้ไขวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสังคมไทย และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขของเวลาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ความหมายของวัฒนธรรมในระดับสากลซึ่งเป็นแนวความคิดของเจ้าหน้าที่ระดับสูงขององค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติคือนายอามาตึ เอ็มโบว์ (A.M'Bow) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่า "คือผลผลิตขั้นสุดท้ายของสรรพสิ่งซึ่งสังคมใดสังคมหนึ่งได้สร้างสรรค์สั่งสมมาเป็นเวลาช้านาน และในปัจจุบันก็ยังคงสร้างสรรค์อยู่อย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจเป็นสิ่งที่หล่อหลอมความคิดใคร่ครวญและรวมจินตนาการของชุมชนนั้น ทำให้สามารถกำหนดวิถีทางที่เขาเหล่านั้นเป็นอยู่และมองเห็นโลก " วัฒนธรรมในความหมายสากลนี้จึงเปรียบเสมือนหัวใจของมนุษย์ที่มีอยู่ในแต่ละสังคมที่อาจปรับปรุงให้ดีขึ้นเจริญขึ้น และเป็นผลให้ประเทศชาติและโลกมีความเจริญก้าวหน้าได้(ไพฑูรย์ มีกุล 2545:6)

วัฒนธรรมและอารยธรรมนั้นอาจมีอยู่ในหมู่ชนชาติต่างๆ เป็นชั้นมีเหลี่ยมล้ำต่ำสูงไม่เท่ากันและมีเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อยๆ โดยไม่รู้ตัว มีทั้งความก้าวหน้าและหยุดอยู่กับที่ มีทั้งเจริญและเสื่อมตามเงื่อนไขที่เป็นอยู่ วัฒนธรรมคือการผลิตและการสร้างสรรค์ ก็คือมนุษย์พยายามไปให้พ้นจากความป่าเถื่อน ส่วนความสำคัญของคำว่าวัฒนธรรมนั้น เมื่อเราศึกษาวัฒนธรรมของกลุ่มคนหรือสังคมใด จะช่วยให้เราเข้าใจพัฒนาการทางประวัติศาสตร์โดยส่วนรวม และยังช่วยให้เข้าใจลักษณะต่างๆไป ของกลุ่มชนชาติต่างๆ ที่เป็นผู้สร้างวัฒนธรรมด้วย อาจจะสรุปบทบาทหรือความสำคัญของวัฒนธรรมได้ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ในยุคสมัยต่างๆ
2. วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดรูปแบบของสถาบันต่างๆ ในสังคม
3. วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือที่ควบคุมสังคมให้เป็นไปตามความต้องการของสังคมนั้นๆ

4. วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ประจำหมู่คณะหรือประจำชาติช่วยให้คนในชาติมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน มีความสามัคคีกัน และคงไว้ซึ่งความมั่นคงของหมู่คณะหรือของชาตินั้นๆ ได้

ความหมายของสังคม

บทบาทของสังคมนั้นมีความหลากหลายและซับซ้อน เนื่องจากคำว่าสังคมเป็นบริบทของทุกสิ่งทุกอย่างที่รวมกันอยู่ในที่เดียวกัน หรือสังคมที่มีความหลากหลายอาจเรียกว่าคนละสังคมนั้น แต่เมื่อมองในมุมกว้างก็คือสังคมทั้งหมดแต่แยกย่อยเป็นส่วนๆ ไป มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยระบบสังคมเป็นตัวรองรับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยพื้นฐานของคำว่าสังคมเป็นเพียงนามธรรมที่ถูกกำหนดขึ้นโดยมนุษย์ ประกอบด้วย อาณาเขต กฎระเบียบ ความเชื่อ เมื่อมีสิ่งทั้งหมดที่เป็นตัวหลักแล้วสังคมยังจะแยกย่อยไปเป็นสิ่งที่ต่างๆ ได้อีกมากมายจนนับไม่ถ้วน

เมื่อรวมความหมายของคำว่าสังคมกับวัฒนธรรมเข้าด้วยกันก็คือ การกระทำที่เกิดจากคนที่อาศัยอยู่ในสังคมผ่านกระบวนการและเวลาอันยาวนาน สังคม หล่อหลอม ให้เกิดแนวความคิดและแนวทางปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันภายใต้ความเชื่อเดียวกัน มีการพัฒนาหรือคงที่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่คนในสังคมกำหนดขึ้นเอง แต่อยู่ภายใต้สังคมเดียวกัน

สังคมและวัฒนธรรมจึงเป็นกรอบหรือแนวทางในการดำเนินชีวิตของสมาชิกในสังคม เป็นเครื่องมือสำหรับเสริมสร้างความสามัคคีและความเป็นปึกแผ่นของคนในชาติ สังคมและวัฒนธรรมจึงเป็นพื้นฐานและเครื่องมือสำหรับสร้างความจริงและความเป็นปึกแผ่นของคนในแต่ละสังคม วัฒนธรรมจึงเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมมีการสืบทอดต่อกันมา และมีการปรับหรือรับจากวัฒนธรรมอื่นปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละสังคมตามยุคสมัย

ครอบครัวของสังคมไทย

ครอบครัวเป็นหน่วยสังคมหรือสถาบันทางสังคมที่จัดว่าเป็นกลุ่มเบื้องต้นที่สังคมต่างๆ จำเป็นต้องมี และความสำคัญของครอบครัว ก็คือ การถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่สมาชิกผู้เยาว์ หรือเด็กที่เกิดใหม่ การเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมในระยะเริ่มแรกจะเป็นการกระทำกันภายในครอบครัวเป็นหลัก เมื่อเด็กเติบโตขึ้นพอสมควรจึงได้มีโอกาสเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมจากสถาบันอื่นๆ เช่น เพื่อนเล่น เพื่อนบ้าน สถานศึกษา สถานที่ประกอบอาชีพและศาสนสถานอื่นๆ เป็นต้น

มนุษย์มีระยะเวลาที่เป็นระยะเด็กค่อนข้างยาวนาน การเรียนรู้จากครอบครัว คือ จากพ่อแม่และญาติอาวุโสอื่นๆ จึงมีอิทธิพลต่อความคิดอ่าน ค่านิยม และนิสัยสังคมของลูกๆ เป็นอย่างมาก ประสบการณ์ในวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดไปจนถึงอายุประมาณ 5-6 ขวบ จะเป็นสิ่งที่ได้จากครอบครัวมากกว่าที่อื่นและมักจะติดตัวไปจนกลายเป็นผู้ใหญ่ ตามทฤษฎีของฟรอยด์ ฉะนั้นจึง

อาจกล่าวได้ว่าครอบครัวเป็นสถานที่ผลิตสมาชิกที่ดีหรือไม่ดีให้แก่สังคม เมื่อเป็นเช่นนี้ครอบครัวจึงมีความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรมอย่างใกล้ชิด ถ้าครอบครัวทำหน้าที่ต่างๆ ได้ดีสังคมก็จะมีความเป็นปกติสุขและวัฒนธรรมของสังคมก็จะได้รับการถ่ายทอดไปยังคนรุ่นต่อไปโดยไม่ขาดตกบกพร่อง ในทางตรงกันข้ามหากครอบครัวไม่มั่นคง ทำหน้าที่ไม่ได้เต็มที่ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม สังคมก็จะได้รับผลกระทบกระเทือนไปด้วย อาจมีปัญหาสังคมมาก เนื่องจากสมาชิกผู้ใหญ่ของสังคมนิสัยไม่ดี ขาดความรับผิดชอบ วัฒนธรรมก็อาจจะเสื่อมทรามลงไป คุณค่าที่ดั่งามก็อาจไม่ได้รับการปฏิบัติ หากพฤติกรรมที่เลวร้ายต่างๆ มีมากขึ้น ก็อาจนำไปสู่การสลายตัวของสังคมและการสิ้นสุดของวัฒนธรรมได้ ด้วยเหตุนี้ครอบครัว สังคม วัฒนธรรม จึงมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น หากสถาบันครอบครัวทำหน้าที่ไม่เต็มที่หรือถูกทำลายไปโอกาสที่สังคมจะสิ้นสุดก็มีมาก ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานของสังคมที่ค้ำจุนสังคมและอนุรักษ์วัฒนธรรมให้สืบทอดอยู่ตลอดมา

ครอบครัวของสังคมไทยเป็นครอบครัวที่เป็นสังคมเกษตรกรรม ลักษณะทางด้านครอบครัวมีปะปนกันหลายรูปแบบ มีทั้งครอบครัวขยาย ครอบครัวเนื้อแท้ ครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวใหญ่ ความเป็นอยู่ของครอบครัวไทยอาศัยการพึ่งพากันทั้งในด้านอาชีพ การดำรงอยู่ ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยม คนไทยส่วนใหญ่จะมีลักษณะนิสัยที่คล้ายคลึงกัน และมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะความเชื่อในเรื่อง การมีบุญคุณต่อกัน ผู้ใหญ่กับเด็ก เจ้านายกับลูกน้อง สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตครอบครัวไทยที่ยากต่อการทำความเข้าใจ นั่นอาจจะเป็นเพราะนิสัยพื้นฐานของคนไทยนั่นเอง ประกอบกับการที่คนไทยมีอาชีพเกษตรกรรมที่ต้องอาศัยการพึ่งพา กันและกัน เช่น การลงแขก การช่วยเหลือในการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร การมีน้ำใจต่อกัน ความเชื่อเพื่อพ่อแม่ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นนิสัยของคนในครอบครัวไทยที่ส่งผลให้เกิดการถ่ายทอด ผูกพันกับระบบของสังคมที่อาศัยอยู่ และมีอิทธิพลต่อความคิด การตัดสินใจ จนบางครั้งส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองของชุมชนในท้องถิ่นโดยไม่รู้ตัวและผลทางการเมืองนั้นยังส่งต่อไปยังพฤติกรรมบางอย่างของคนในท้องถิ่นก่อให้เกิดการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำต่อการเมือง ใน รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งปรากฏขึ้นในสังคมอันมีลักษณะและรูปแบบของวัฒนธรรมแบบอย่างเฉพาะของสังคมไทยที่มีความหลากหลายและละเอียดอ่อนซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

- นิสัยคนไทย คนไทยเป็นคนที่มีความใจโอบอ้อมอารี ชอบช่วยเหลือกันและกัน มีขนบธรรมเนียมและประเพณีที่งดงาม เป็นคนที่มีลักษณะเป็นมิตรซึ่งดูได้จากการยิ้มง่าย รักชาติและพวกพ้อง นิยมคนที่มีอำนาจ รักความสงบ มีความเชื่อในเรื่องศาสนาอย่างมั่นคง ไม่ว่าในยามใดคนไทยจะไม่ทิ้งกัน และมีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากชนชาติอื่น เช่น

1. หญิงไทยในสมัยก่อนต้องอยู่ทำงานที่บ้านดูแลบ้าน ในขณะที่ผู้ชายต้องออกไปทำงานนอกบ้าน แต่ปัจจุบันบทบาทดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นความเท่าเทียมและเสมอภาคกันมากขึ้น แต่โดยความเป็นจริงแล้วผู้ชายยังคงเป็นช้างเท้าหน้าอยู่เช่นเดิม

2. ผู้ชายสมัยก่อนมีภรรยาได้หลายคนแต่ในปัจจุบันกฎหมายได้กำหนดให้ชายหญิงมีสามีภรรยาเดียว เป็นต้น

3. คนไทยมีเอกลักษณ์ที่รักชาติ มีความสามัคคีกันรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน

4. ชอบคนที่มีอาชีพรับราชการเพราะถือว่ามีความมั่นคง

5. คนไทยเป็นคนยอมคนง่าย

- **องค์กรทางการเมือง** เป็นองค์กรหนึ่งที่มีโครงสร้างทางสังคมแบบไทยแท้และมีการปกครองในรูปแบบต่างๆ เริ่มตั้งแต่ ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่ยอมรับองค์กรทางการเมืองโดยไม่มีเหตุผล ยอมรับระบบและสนับสนุนองค์กรทางการเมืองเทียบเท่าสถาบัน เช่น การสนับสนุน การเลือกตั้งที่อาศัยพวกพ้อง ญาติมิตร เจ้านายลูกน้อง บุญคุณต้องทดแทน ฯลฯ

- **อำนาจนิยม** เป็นการแสดงถึงความพึงพอใจของคนในสังคมหรือท้องถิ่นที่มีความจงรักภักดีต่อบุคคลหรือกลุ่มสังคมที่มีอำนาจเหนือกว่าตนเองและยอมรับพร้อมทำตามกติกากฎของอำนาจนิยมเหล่านี้โดยไม่มีข้อแม้ เช่น การให้ความเคารพนับถือคนที่มั่งมีเงิน ยกย่องบุคคลที่มีตำแหน่งทางสังคมที่สูงกว่าตนเอง ศรัทธาเชื่อมั่นในตัวผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น

- **ค่านิยมสังคมไทย** เป็นค่านิยมที่ปฏิบัติกันมาจนเป็นรูปแบบที่มีความชัดเจน โดยเฉพาะค่านิยมที่ให้ลูกได้รับราชการ เพราะเชื่อว่าอาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง เป็นหน้าเป็นตาให้กับครอบครัวและยังเป็นค่านิยมที่ไม่เปลี่ยนแปลง

- **การยกย่องผู้ใหญ่** เป็นลักษณะของสังคมไทยที่ถือว่าผู้ใหญ่มีความสำคัญและต้องเคารพกติกากฎของผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเกิดสถานการณ์หรือเหตุการณ์ใดในชีวิตประจำวัน เด็กต้องมีความอ่อนน้อมในท่าทีทั้งคำพูดและกริยารวมถึงการแสดงออกในลักษณะของบุคลิกภาพ เช่น การนั่งต่ำกว่าผู้ใหญ่ ไม่เถียงคำกับผู้ใหญ่ ก้มเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วยังจะรวมถึง การให้ความสำคัญผู้ใหญ่บางคนที่มีอิทธิพลในพื้นที่อีกด้วย

- **เจ้านายกับลูกน้อง** เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในระบบราชการไทยมากกว่าจะเกิดขึ้นกับหน่วยงานเอกชน เพราะระบบเจ้านายกับลูกน้องเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในวงการที่มีการแบ่งระดับชั้นในการทำงานรวมถึงตำแหน่งทางสังคมที่ต้องเป็นไปตามสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น หน่วยงานปกครอง ผู้ว่าราชการกับลูกน้อง นายอำเภอกับลูกน้อง และส่งต่อเป็นทอดๆ กันไป ในส่วนของข้าราชการตำรวจก็เช่นเดียวกัน เช่น นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรกับชั้นประทวน เป็นต้น

- *พวกพ้อง* เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทุกระดับทุกวงการ การพึ่งพาในรูปแบบพวกพ้องถือว่าเป็นสิ่งที่เลวร้ายที่ไม่มีวันหมดไปจากสังคมไทย มีลักษณะเดียวกันกับระบบอุปถัมภ์ที่อุดหนุนจนเจือกันเพื่อประโยชน์ของแต่ละฝ่าย เช่น การฝากเข้าทำงาน การฝากเข้าเรียนตามโรงเรียนที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

- *การช่วยเหลือหรือบุญคุณ* คือการสืบทอดความศรัทธาของผู้ใหญ่ที่ตกทอดกันไป โดยผู้ที่มีพระคุณเป็นฝ่ายที่มีอำนาจบาทยิ่งกว่า ผู้ที่ตกอยู่ในสภาพบุญคุณต้องทดแทนนั้น เป็นบุคคลที่ต้องทำตามสัญญา เช่น ในกรณีของนักการเมืองใช้ในการหาเสียงในการเลือกตั้งต่างๆ เป็นต้น

- *ความผูกพัน* เป็นอีกความสัมพันธ์หนึ่งที่ผูกพันกันโดยสายเลือด หรือโดยอำนาจบางอย่างที่เกิดขึ้นภายใต้ ชุมชน อาชีพ หน้าที่การงาน เจ้านายลูกน้อง ญาติ เพื่อน ศาสนา ทั้งหมดนี้เป็นความผูกพันกันทางจิตใจจนกลายเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทยอย่างแท้จริง

- *ใจใหญ่* ถือเป็นนิสัยของคนไทยที่ชอบทำงานเอาหน้าโดยไม่คำนึงถึงผลเสีย ขอให้ได้มีหน้ามีตาในสังคมพร้อมที่จะเสียทรัพย์สินโดยหวังว่าจะเกิดการได้รับการศรัทธาแยกออกจากคนในสังคมหรือชุมชน การที่คนไทยชอบทำตัวเป็นคนใจใหญ่นั้นอาจเกิดมาจาก ปมด้อยบางอย่าง เช่น การศึกษา อาชีพ หน้าตา บุคลิกภาพ เป็นการแสดงออกที่ต้องการบ่งชี้บางอย่างสนองกลับมาในรูปของนามธรรม หรือทำใจใหญ่กับคนบางกลุ่ม เช่น การซื้อของไปฝากผู้ใหญ่เพื่อเอาหน้า การจัดงานเลี้ยงเกินฐานะ เลี้ยงสุราเพื่อนฝูง เป็นต้น

- *การลงแขก* ถือเป็นความช่วยเหลือกันในชุมชน สืบเนื่องมาจากสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมที่ต้องอาศัยคนในหมู่บ้านช่วยกันทำงานหรือการลงแขกในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตซึ่งจะผลัดเปลี่ยนกันไปจนครบทุกบ้าน เช่น การดำนา เก็บเกี่ยวข้าว การปลูกพืช งานบวช งานแต่งงาน งานศพ เทศกาลต่างๆที่ต้องอาศัยคนเป็นจำนวนมากมาช่วยให้งานเสร็จลงโดยเร็ว การลงแขกเป็นประเพณีและวัฒนธรรมที่เก่าแก่ของสังคมไทยที่ได้รับการยอมรับและถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลาช้านานจวบจนปัจจุบัน

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษา การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงานั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในส่วนของวัฒนธรรมของสังคมไทยซึ่งประกอบไปด้วยรายละเอียดต่างๆที่ประกอบกันเป็นนิสัยของคนไทยโดยมีความชัดเจนในระดับที่พอจะเข้าใจได้ว่า ความเป็นคนไทยและมีวัฒนธรรมอย่างที่เป็นนั้นสามารถที่จะเอื้อให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองบางอย่างได้และก่อให้เกิดรูปแบบที่เกี่ยวกับการเมืองในสังคมและชุมชน ไม่ว่าจะเป็น ความเชื่อ ค่านิยม เหล่านี้ส่งผลให้

การเมืองมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือเลวร้ายลงก็เป็นได้ และบางครั้งเรื่องราวทางสังคมการเมืองอาจจะกลายเป็นประเพณี นับว่ามีความสำคัญเกี่ยวข้องกับชีวิตคนเรามากที่สุดเรื่องหนึ่ง (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์ 2544:40)

ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาเฉพาะรูปแบบของพฤติกรรมในการคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา และผลกระทบที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งเท่านั้น ลักษณะต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงในวัฒนธรรมของสังคมไทยนั้นเป็นส่วนประกอบที่ช่วยอธิบายเรื่องที่ทำให้ผู้ทำการศึกษาวิจัยให้เกิดความสอดคล้องและทราบถึงที่มาที่ไปของการศึกษาวิจัย โดยเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว อาจจะศึกษาได้ไม่ครบถ้วน ด้วยความจำกัดของเวลาแต่ผู้วิจัยได้วางกลุ่มตัวอย่างไว้และศึกษาวิเคราะห์ตามกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ได้กล่าวมาแล้วผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่องคอร์รัปชันและความหมายต่างๆ ตลอดจนการศึกษาของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

ความหมายของ “ คอร์รัปชัน ”

คำว่า “คอร์รัปชัน” (corruption) ได้มีคำภาษาไทยบัญญัติ ไว้ว่า ได้แก่ การทุจริต การฉ้อราษฎร์บังหลวง แต่ดูเหมือนว่าคำว่าคอร์รัปชันกลับเป็นคำที่นิยมใช้กันและเป็นที่น่าสนใจที่ว่าจะหมายถึงอะไรนิยามของคำว่าคอร์รัปชันที่ตรงไปตรงมาก็คือ “ การที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ได้ใช้อำนาจที่มีอยู่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ”

หรือ คำว่า “ คอร์รัปชัน ” (Corruption) ซึ่งมาจากต้นศัพท์ที่เป็นคำกริยาภาษาละติน ว่า rumpere แปลตรงตัวว่า “ การทำให้แตก ” (to break) อันน่าจะหมายถึงการทำลายหรือละเมิดจริยธรรมหรือธรรมเนียมปฏิบัติในการบริหารงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้เพราะโดยหลักการแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องวางตัวให้ห่างจากผู้ที่มาติดต่อกับตนอย่างน้อยหนึ่งช่วง ซึ่งหมายความว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่ปล่อยให้ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างตนเองกับผู้มาติดต่อก้าวล้ำเกินเลยจนทำให้ต้องเสียการเสียดาน หรือทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตนอย่างไม่เป็นกลางใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้มาติดต่อเกินกว่าที่ควรจะเป็น จนไม่เป็นธรรมกับผู้อื่น ทั้งนี้โดยมีข้อสมมติว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเป็นข้าราชการมืออาชีพซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายในขอบเขตอำนาจอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อุทิศตน เป็นธรรม และโปร่งใส จึงไม่ต้องการให้เกิดความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ใด ๆ ที่จะกระทบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ดังนั้น คำว่าคอร์รัปชันตามความหมายนี้จึงกินความกว้างขวาง คือ หมายถึงการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกไปจากพฤติกรรมของข้าราชการมืออาชีพ เช่น ใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่ผู้หนึ่งผู้ใด รับหรือเรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้อื่นเพื่อแลกกับการเอื้อประโยชน์จากทางการ งดจួយประโยชน์โดยมิชอบ หรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวกจากทรัพย์สินสาธารณะ เป็นต้น

การกระทำใด ๆ ในลักษณะนี้ ย่อมเข้าความหมายของการคอร์รัปชันทั้งสิ้น และผู้เขียน เห็นว่าในบรรดาศัพท์ภาษาไทยที่ใช้เรียกพฤติกรรมคอร์รัปชัน ไม่ว่าจะเป็นการรับสินบน การโกงบ้านกินเมือง การทุจริต ประพฤติมิชอบ การรับอามิสสินจ้าง คำที่เหมาะสมที่สุดน่าจะเป็นคำว่า “ฉ้อราษฎร์บังหลวง” นั่นเอง อันสะท้อนลักษณะของการแสดงผลประโยชน์อันมิชอบจากประชาชนและเบียดบังผลประโยชน์จากรัฐหรือจากสมบัติสาธารณะเนื่องจากตนเองมีตำแหน่งหน้าที่ทางการเมืองในนามของรัฐ

สำหรับองค์การสหประชาชาติได้ออกปฏิญญาต่อต้านคอร์รัปชันและการติดสินบนในการประกอบการค้าระหว่างประเทศ และมีภาคผนวกซึ่งให้ความหมายของการติดสินบน (bribery) ว่าประกอบด้วยลักษณะต่อไปนี้

- การเสนอ สัญญา หรือให้เงิน ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อมโดยบุคคลหรือนิติบุคคล ซึ่งรวมถึงบริษัทข้ามชาติหรือบุคคลจากรัฐหนึ่งรัฐใดให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งในประเทศอื่น เพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือผู้แทนนั้นกระทำการหรืองดเว้นกระทำการใดตามหน้าที่ของตนในส่วนที่เกี่ยวกับการประกอบการค้าระหว่างประเทศ

- วังเต้น แสวงหา เรียกร้อง ยอมรับ หรือรับทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งของรัฐหนึ่ง จากบุคคลหรือนิติบุคคล ซึ่งรวมถึงบริษัทข้ามชาติหรือบุคคลจากรัฐหนึ่งรัฐใด ซึ่งเงิน ของขวัญ หรือประโยชน์อื่น ดังกล่าวข้างต้น

นิยามของคอร์รัปชัน

คำว่า คอร์รัปชัน (corruption) นั้น นิยามอาจตีความได้อย่างกว้างขวางมาก เช่น การทุจริตการฉ้อโกง การฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นต้น โดยแต่ละความหมายล้วนให้ความหมายในเชิงแง่ลบทั้งสิ้น (ปิติเทพ อยู่ยืนยง 2547 : 1)

CORRUPTION การทุจริตและประพฤติมิชอบ : การใช้ตำแหน่งอำนาจแสวงหาผลประโยชน์ เพื่อตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะเกี่ยวข้องกับเรื่องเงินหรือไม่ก็ได้ เช่น การมีอภิสิทธิ์เหนือคนอื่น เป็นต้น

- การรับเงินซึ่งแม้ว่าไม่ได้เรียกร้องก็ตาม ก็ถือว่าเป็นคอร์รัปชันเพราะการให้เงิน ต้องมีผลประโยชน์บางอย่างที่แอบแฝง (no free lunch)

- การทุจริตทุกครั้งอาจจะไม่ใช่ คอร์รัปชัน แต่การคอร์รัปชันทุกครั้งเป็นการทุจริต เช่น การลอบที่ทุจริตก็ไม่ใช่คอร์รัปชัน เป็นต้น

- สินน้ำใจ เป็นสิ่งที่แสดงความเคารพ กตัญญู ไม่มีราคาค่างวดมากนัก แต่ถ้าไม่มีขอบเขตอาจทำให้กลายเป็น สินบน (bribe) ได้ (ข้าราชการไทย กพ. กำหนดให้รับเงิน สิ่งของ เป็นมูลค่าไม่เกิน 3,000 บาทต่อครั้ง) โดยเฉพาะเมื่อให้กับผู้ที่มีอำนาจ มีตำแหน่ง หากให้สินน้ำใจมากเกินไปสื่อให้เห็นเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์

- ให้ความรู้ความเสนาหา คล้ายกับสินน้ำใจ แต่ถ้าให้บ่อยเกินไปถือว่ามีเจตนาไม่บริสุทธิ์ ทำให้เกิดความไม่เสมอภาค

- ผู้เสียหายจากการคอร์รัปชัน หากเป็นภาครัฐผู้เสียหายคือประชาชน ประเทศชาติ และภาคเอกชนผู้เสียหายคือผู้บริโภค เจ้าของบริษัท

- Corruption = Monopoly + Discretion - Accountability หรือ corruption การผูกขาด อำนาจ ดุลยพินิจ

รศ.ดร.จรี วิจิตรวาทการ กล่าวถึง คอร์รัปชันว่า ฝรั่งจะมองแค่ผู้ให้กับผู้รับ ส่วนอีกพวกหนึ่งจะมองคอร์รัปชันในลักษณะผู้ให้ คือ ผู้ที่ทำธุรกิจ ผู้รับคือราชการ ผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ ข้าราชการประจำ

คอร์รัปชัน มีความหมายกว้างขวาง ซึ่งรวมพฤติกรรมหลาย ๆ อย่าง รวมทั้งเบียดบังเวลาและทรัพย์สินของหน่วยงาน และการแสวงหาผลประโยชน์ที่ไม่ถูกต้องในลักษณะต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลเสียหายต่อสังคม เช่น การค้ายาบ้า ค้าของเถื่อน ซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่บุคคลเหล่านั้นจะทำได้ โดยไม่มีผู้อื่นมาช่วยเหลือ ซึ่งก็คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีอำนาจ เข้ามามีส่วนร่วมในการเหล่านั้นโดยไม่ถูกต้อง หลายคนมองว่า ข้าราชการในสังคมในประเทศที่กำลังพัฒนาจะ ยากจนกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยความยากจนจึงไม่สามารถที่จะจ่ายค่าตอบแทนให้กับ ข้าราชการได้ดี เพราะฉะนั้น รายได้ของข้าราชการจึงต่ำกว่าอัตราค่าครองชีพ แต่ข้าราชการต้องเสียสละในการทำงานมาก ถ้าจะมีอะไรให้บ้าง ให้ด้วยความสมัครใจ ไม่มีอะไรเสียหาย ให้โดยที่ไม่ได้เรียกร้อง ไม่ได้ขูดรีดก็ไม่ใช่ไรคล้าย ๆ กับ คำว่า" ตามน้ำ" ของไทย คล้าย ๆ กับการที่ยากจนแล้วไม่เพิ่มเป็นเงิน งานก็ไม่เดิน เป็นคติพิเศษ เป็นเครื่องจูงใจให้ทำงาน คนส่วนใหญ่จะมองว่าคอร์รัปชันจะเกิดขึ้นในภาครัฐ แต่ภาคเอกชนก็จะเกิดขึ้นอย่างรุนแรงและน่ากลัว และวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจะชี้ให้เห็นว่ามีความเสียหายมาก เช่น ที่ดินแปลงหนึ่งราคาไร่ละหมื่น แต่ตีราคา

ได้เป็นแสน , การฝากเงินออมทรัพย์ดอกเบียดก้น้อย บางคนมีทรัพย์สินอยู่แต่ขายไม่ได้ ซึ่งถ้าเกิดความจำเป็นจะทำอย่างไรในภาวะเศรษฐกิจ เช่นนี้ ทำให้เกิดปัญหาสังคมมาก และกระบวนการคอร์ปชันก็มีส่วนที่ทำให้เกิดความเสียหายนั้น เพราะไม่มีมาตรฐานในการประเมินออกมาเป็นตัวเลขสูงต่ำ มีการช่วยเหลือกันโดยใช้ความคุ้นเคย มีระบบอุปถัมภ์เกิดขึ้น เกิดความเป็นกันเอง เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในส่วนนี้คอร์ปชันปรากฏทั้งในทั้งภาครัฐและภาคเอกชน แต่คอร์ปชันจะไม่เกิดขึ้นถ้าไม่มี 2 จุด คือ ผู้ให้กับผู้รับ ประชาชนส่วนใหญ่จะเชื่อฟังผู้ใหญ่ ผู้มีอำนาจจะเป็นผู้กำหนดทิศทางเป็นผู้ให้ รัฐเป็นผู้นำในการพัฒนาประเทศ ประชาชนเป็นผู้ที่เชื่อฟังและทำตามวัฒนธรรมทางการเมืองที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ทำให้คนไทยค่อนข้างจะเพิกเฉยต่อการพัฒนา โดยคิดว่ารัฐจะต้องทำให้ เพราะฉะนั้นควรจะมีการให้ประชาชนได้ใช้ความคิดและพัฒนาตนเองไปในทางที่ถูกต้อง

ความเป็นมาของคอร์ปชัน

ในอดีตของสังคมไทย สมัยสังคมศักดินา ประชาชนในสังคมถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ได้แก่ ชนชั้นนาย หรือ ชนชั้นปกครอง ซึ่งสามารถแยกย่อยได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้านาย และกลุ่มขุนนาง กลุ่มเจ้านายประกอบด้วย เจ้าฟ้าเป็นตำแหน่งสูงสุด ลดลงมาเป็นพระองค์เจ้า หม่อมเจ้า หม่อมราชวงศ์ หม่อมหลวง คนธรรมดา ประชาชน การเป็นเจ้านายได้มาโดยสถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิด ส่วนขุนนาง คือ ผู้ที่ถวายตัวรับราชการ แล้วจะมียศฐาบรรดาศักดิ์ ในสมัยนี้การรับราชการจะไม่ได้รับเงินเดือน แต่จะได้รับสิทธิพิเศษ เช่น มีไพร่อยู่ในครอบครองมียศฐาบรรดาศักดิ์ มีสถานภาพเป็นชนชั้นนาย สามารถอุปถัมภ์ค้ำจุนบุคคลอื่นได้ สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องจูงใจให้คนเหล่านี้มีฐานะเหนือคนอื่น และใช้สิทธิเหล่านั้นเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ ใช้ตำแหน่งในการแสวงหาผลประโยชน์ ซึ่งในสมัยนั้นการใช้ตำแหน่งแสวงหาผลประโยชน์เป็นสิ่งที่พึงกระทำ สังคมจะยอมรับได้ ความร่ำรวยมั่งคั่งของชนชั้นนายจะขึ้นอยู่กับจำนวนไพร่ที่อยู่ได้สังกัด ถ้าจำนวนไพร่มีมาก โอกาสที่จะรวยก็มีมาก เพราะไพร่นอกจากจะต้องใช้แรงงานแล้วยังต้องส่งส่วยเพื่อแลกเปลี่ยนกับการใช้แรงงาน การปกครองของไทยกำหนดว่า การค้าขายกับต่างประเทศต้องเป็นการค้าแบบผูกขาด ราชสำนักเป็นฝ่ายผูกขาดในการค้าขาย ชนชั้นปกครองก็ได้ตระหนักกระแสความเปลี่ยนแปลงว่ามีมาก ถ้าเรายังทำตัวเหมือนเดิม โดยไม่รู้วิถีทางของฝรั่ง คงจะไปไม่รอด และพระมหากษัตริย์ในรัชกาลที่ 4 ได้มีการจ้างฝรั่งเข้ามาเป็นครูสอนด้านต่าง ๆ ให้กับพระราชโอรสพระราชธิดา ในราชสำนัก

ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงปฏิรูประบบราชการครั้งใหญ่ เพื่อสร้างระบบบริหารสมัยใหม่ ให้มีความทันสมัย และทำให้การปกครองมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงมีการสร้าง

ระบบราชการแบบรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง ให้ข้าราชการมีความจงรักภักดี มีการโยกย้าย ข้าราชการไปประจำที่ต่าง ๆ วิธีนี้ได้ปรับลดอำนาจ อิทธิพลของเจ้าเมืองต่าง ๆ มีการสร้างระบบ ราชการสมัยใหม่ และยกเลิกระบบอุปถัมภ์ มีการเปิดโอกาสให้สามัญชนที่มีความรู้ความสามารถ เข้ามารับราชการได้ ซึ่งสมัยก่อนไม่สามารถที่จะทำได้ แต่ด้านความคิดความเชื่อยังคงเดิมอยู่ เช่น การสงส่วย การรับส่วย ไม่ถือว่าผิด ค่านิยมเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของคนนายคนก็ไม่ได้ลบล้างไป การ บริหารราชการสมัยใหม่ เน้นการให้บริการประชาชน รับใช้ประชาชน แต่ข้าราชการที่เข้ามาทำงาน ในระบบสมัยใหม่ ยังมีความคิด ค่านิยม ความเชื่อ ทศนคติ เหมือนเดิม จึงเกิดความไม่สมดุล ระหว่างโครงสร้างสมัยใหม่กับค่าความนิยมที่ยังคงเดิม จึงทำให้คนดีรู้สึกท้อแท้ เกิดความเหลื่อมล้ำ ทางสังคม เกิดความเห็นแก่ตัว และทำให้โครงสร้างการปกครองสูญเสียไป (จรี วิจิตรวาทการ 2542: 2)

ปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศไทยเกิดขึ้นมานานแต่ปรากฏชัด หลังจากมีการ เปลี่ยนแปลงการปกครองในพ.ศ. 2475 เพราะประชาชนต้องหันมาใช้บริการจากทางราชการมาก ขึ้น การทุจริตในหมู่เจ้าหน้าที่ ที่สัมผัสโดยตรงกับประชาชนจึงเพิ่มขึ้น เมื่อเริ่มมีแผนพัฒนา เศรษฐกิจแห่งชาติใน พ.ศ. 2004 การใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การทุจริต คอร์รัปชันจึงลุกลามต่อไปยังเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับกลางและระดับสูง จนถึง พ.ศ.2524 เป็นต้นมา การซื้อเสียงเพื่อให้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มระบาด ทำให้การคอร์รัปชัน ลุกลามไปในหมู่นักการเมืองที่ได้รับเลือกเข้ามาบริหารประเทศ และในที่สุดนับแต่ พ.ศ.2539 เป็นต้นมา “มะเร็งคอร์รัปชัน” ก็ระบาดไปสู่ภาคธุรกิจเอกชน ทำให้เศรษฐกิจของชาติอยู่ในภาวะวิกฤติ ดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

รูปแบบของคอร์รัปชัน

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2543) อธิบายว่า ในโลกปัจจุบันรัฐและรัฐบาลได้ขยาย กิจกรรมออกไปมากมาย จนการเมืองกลายเป็นรัฐกิจมากกว่าที่จะเป็นสาธารณกิจ รัฐบาลโดย ตัวแทนได้รับอาณัติจากประชาชนให้ใช้อำนาจแทนเพื่อประโยชน์สาธารณะ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับ หลายสังคม ได้แก่ การที่รัฐกิจกลายเป็นเรื่องที่อยู่ไกลตัวของประชาชน การเมืองกลายเป็นเรื่อง กระบวนการตัดสินใจที่จำกัดอยู่เฉพาะคนกลุ่มเล็ก ๆ ที่สำคัญก็คือกิจการทั้งหลายที่ดำเนินไปโดย อ้างสาธารณประโยชน์นั้น มีความลับซับซ้อนทั้งเทคนิคและทางข้อมูลข่าวสารเป็นที่เข้าใจได้ยาก และไม่อาจเข้าถึงได้โดยประชาชน

วุฒิพงษ์ เพียบจริยวัฒน์ (2543 :19-26) ได้วิเคราะห์ให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจกับการคอร์รัปชันทางการเมืองโดยแจกแจงแยกแยะคอร์รัปชันหลากหลายลักษณะที่เกิดจากการมีและการใช้อำนาจรัฐไว้ 4 รูปแบบหลัก คือ

- (1) การจัดซื้อจัดหา
- (2) การให้สัมปทานและสิทธิพิเศษ
- (3) การขายสาธารณสมบัติ
- (4) การกำกับดูแล

(1) การคอร์รัปชันจากการจัดซื้อจัดหา (procurement corruption) เป็นรูปแบบที่เราคุ้นเคยที่สุด เพราะทำกันค่อนข้างมากจึงมีให้เห็นค่อนข้างจะดาษดื่น ไม่ว่าจะเป็นการประมูลสร้างตึกอาคารสถานที่ของทางราชการ หรืออาจมาในรูปของการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาทิ การซื้อขายของกระทรวงสาธารณสุข การซื้อปุ๋ยและเมล็ดพันธุ์พืชของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือการซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนและคอมพิวเตอร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และการจัดซื้อจัดหาของรัฐวิสาหกิจ เช่น การซื้อใบก๊อปปี้ เครื่องบิน อุปกรณ์วิทยุโทรทัศน์ อุปกรณ์สื่อสารหรืออาจรวมไปถึงการวางสายเคเบิลโทรศัพท์ใยแก้ว (SDH) เป็นต้น

วิธีการง่ายและตรงไปตรงมา กล่าวคือ ตั้งราคาจัดซื้อจัดหาให้แพงกว่าราคาตลาดแล้วก็เรียกค่าหัวคิวหรือค่าคอมมิชชั่นจากส่วนต่าง ๆ อัตราค่าคอมมิชชั่นนี้มีอัตรากลางที่ค่อนข้างจะชัดเจนและแตกต่างกันตามความยากง่าย ความซับซ้อนพิสดาร ขนาด และประเภทของคอร์รัปชันแต่โดยปกติอยู่ระหว่างร้อยละ 3-5 สำหรับโครงการง่ายไม่ซับซ้อนและเงินหมุนเวียนสูงและอาจสูงถึงหลายสิบลเปอร์เซ็นต์

อนึ่ง คอร์รัปชันประเภทนี้อาจเรียกเป็นภาษาอังกฤษได้อีกอย่างว่า "budgetary corruption" เพราะเป็นระบบกาฝากที่ดูดหัวคิวจากงบประมาณใช้จ่าย (budget) ของทางราชการและรัฐวิสาหกิจ

วิธีการนี้ทำให้สามารถหารายได้เป็นกอบเป็นกำอย่างไม่จำกัด ด้วยการให้สัมปทานในธุรกิจประเภทต่าง ๆ อาจจะเป็นสัมปทานเหล่า สัมปทานโทรศัพท์ทั้งธรรมดาและมีมือถือ สัมปทานทางด่วนหรือสัมปทานรถไฟใต้ดิน ก็ได้

นอกจากการให้สัมปทานดังกล่าว คอร์รัปชันรูปแบบที่ 2 นี้ยังหมายรวมถึงการออกไปอนุญาตและการให้สิทธิพิเศษ ซึ่งอาจมาได้ในรูปแบบหลากหลาย เช่น ประทานบัตรและอาชญาบัตรเพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิทธิพิเศษจากคณะกรรมการส่งเสริมการ

ลงทุนหรือบีไอไอ โบอนุญาตประกอบธุรกิจบางประเภท และเอกสารสิทธิ์ที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า สปก. 4-01 เป็นต้น

(2) คอร์รัปชันจากการขายสาธารณสมบัติ (privatization corruption)

หมายถึงการขายรัฐวิสาหกิจเป็นหลัก แต่เพื่อหลีกเลี่ยงคำว่า "ขาย" ซึ่งฟังแล้ว บาดหูก็อาจใช้คำว่า "แปรรูปรัฐวิสาหกิจ" แทนก็ได้ แต่ถ้ายังรู้สึกว่าจะบาดหูอยู่ดี ก็อาจเปลี่ยนไปใช้คำว่า "ปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ" แทนอีกก็ยังได้

วิธีการที่จะหาประโยชน์จากการคอร์รัปชันประเภทนี้ ก็ตรงกันข้ามกับคอร์รัปชันประเภทที่ 1 คือต้องทำราคาขายให้ต่ำกว่าความเป็นจริง ยิ่งถูกกว่าความเป็นจริงมากเท่าใด มูลค่าของคอร์รัปชันอันนี้ก็จะสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว จึงทำให้เป็นแนวทางที่เอกชนชอบดำเนินงานของรัฐบาลสวนทางกับภาคธุรกิจเอกชนอย่างสิ้นเชิง เพราะธุรกิจเอกชนชอบ "ซื้อถูกขายแพง" แต่รัฐบาลจะนิยม "ซื้อแพงขายถูก" เป็นกิจวัตร เป็นรูปแบบค่อนข้างใหม่เพราะเพิ่งเกิดขึ้นมาไม่นาน โดยการริเริ่มของนายกรัฐมนตรีหญิงเหล็ก มากาเรต แอทเซอร์ ของอังกฤษ

(4) คอร์รัปชันจากการกำกับดูแล (regulator corruption)

คอร์รัปชันรูปแบบนี้ซับซ้อนซ่อนเงื่อนขึ้นไปอีก และสังเกตเห็นได้ยากเพราะไม่มีการเบิกจ่ายงบประมาณแผ่นดิน ไม่ต้องออกใบอนุญาตหรือสัมปทาน ไม่ต้องขายรัฐวิสาหกิจ

ในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมจะมีธุรกิจบางประการที่มีอำนาจผูกขาดโดยธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เราไม่สามารถมุ่งหวังให้กลไกตลาดเป็นตัวกำหนดราคาที่เป็นธรรมในธุรกิจเหล่านี้ได้ จึงจำเป็นต้องจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลขึ้นมาเพื่อกำหนดราคาและคุณภาพของบริการเหล่านั้น

ดังนั้น การคอร์รัปชันที่เหมาะสมจึงเป็นการจัดสัดส่วนของคอร์รัปชันทั้ง 4 รูปแบบ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด อันนี้ถือเป็นการบริหาร "ตะกร้าคอร์รัปชัน" (corruption portfolio) เพื่อให้คอร์รัปชันเกิดประโยชน์สูงสุด และมีความเสี่ยงน้อยที่สุด

มีองค์กรที่ทำหน้าที่ต่อต้าน คือ Transparency International ดูแลโดย นาย ปีเตอร์ ไอเซน (Mr.Peter Eizen) ซึ่งเริ่มต้นที่อเมริกาใต้ที่มีการคอร์รัปชัน สูง (มีผู้มีอำนาจที่เรียกร่องมาก จึงมีบริษัทต่างชาติเข้ามาให้ผลประโยชน์มาก วิธีแก้ก็คือการหาวิธีลดจำนวนผู้ให้เงินสนับสนุนแก่ผู้มีอำนาจในทางที่ไม่ชอบ (ลด supply เพื่อลด demand)

นอกจากนี้ก็มีกระบวนการนานาชาติที่ทำร่วมกัน ในประเทศแอฟริกาที่มีคอร์รัปชันสูงมาก ทำให้คนที่ไม่ทำงานในแอฟริกาเกิดความรู้สึกว่าจะต้องต่อต้านความช่วยเหลือบุคคลที่เป็นนักพัฒนาที่ร่วมกันก่อตั้งองค์กรที่เรียกว่า "ความโปร่งใสนานาชาติ" ซึ่งตั้งอยู่ที่เมืองเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี ซึ่งได้เริ่มก่อตั้งมาแล้ว 5 ปี จากประสบการณ์ที่ผ่านมา จะมองว่าประเทศที่พัฒนา

แล้วมักจะไปลงทุนในประเทศที่พัฒนาน้อย การที่เข้าไปทำงานมักจะต้องการความสะดวกสบาย ทางออกก็คือ การให้สินบนกับเจ้าหน้าที่ นักการเมือง หรือผู้ที่สามารถให้ได้เพื่อที่จะให้คนเหล่านี้ ได้อำนวยความสะดวกให้กับธุรกิจของตนให้ดำเนินไปด้วยความสะดวกสบาย ด้วยเหตุนี้ จึงพยายามที่จะต่อต้านการให้สินบน โดยการสร้างจิตสำนึก สร้างกระแสสังคมทั่วโลก ให้การปรึกษา ให้ข้อมูลด้านการคอร์รัปชัน ซึ่งได้พัฒนาดัชนีชี้วัด โดยวัดจากทัศนคติของประชาชน และใน ค.ศ. 1996 มีการประกาศผลการสำรวจ โดยที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมในการสำรวจครั้งนี้ด้วย ประเทศไทยอยู่ลำดับที่ 68 จากประเทศที่เข้าร่วมทั้งหมด 99 ประเทศ ซึ่งนับว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ ถ้าจะมองในเอเชีย สิงคโปร์ จะอยู่ในลำดับที่ 7 ซึ่งสูงมาก ส่วนประเทศอินโดนีเซีย เวียดนาม จะอยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศไทย ส่วนประเทศสิงคโปร์ จีน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ จะสูงกว่าประเทศไทย ถ้าจะมีการต่อต้านคอร์รัปชัน ควรมีการร่วมกันทำงาน ของหลายฝ่ายเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสาธารณะและประชาชน หน่วยงานนี้เป็นหน่วยงานที่ ก่อตั้งขึ้นเมื่อไม่นานมานี้เอง จัดตั้งขึ้นประมาณ 2 ปีกว่า เป็นหน่วยงานที่พยายามพัฒนางาน ในลักษณะมิติใหม่ให้ทันโลกทันเหตุการณ์ โดยสนใจและศึกษาถึงเรื่องของประชาสังคมว่าทำ อยางไรที่จะให้กลุ่มประชาชน องค์กรประชาชน องค์กรชาวบ้าน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในสังคมเพิ่ม มากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาสมัยใหม่

สภาพปัญหาการคอร์รัปชันหรือจ้อราษฎร์บังหลวง

การคอร์รัปชันหรือการจ้อราษฎร์บังหลวงนั้นมีความหมายไปในทางเดียวกัน โดย ภาพรวมแล้วคำว่า คอร์รัปชันมีความหมายได้หลายอย่าง แต่ก็คงไม่พ้นเรื่องการทุจริตอันสะท้อน ลักษณะของการแสวงผลประโยชน์จากรัฐหรือจากสมบัติสาธารณะ (ปรัชญา เวสารัชช 2542:111)

การจ้อราษฎร์บังหลวงสะท้อนออกมาในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. มีการใช้กฎระเบียบต่าง ๆ อย่างไม่คงเส้นคงวา มีการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อคนบางคนบางกลุ่มอย่างไม่เท่าเทียมกัน
2. มีการแต่งตั้งคนที่ไม่เหมาะสมเข้ารับตำแหน่งซึ่งมีโอกาสจ้อราษฎร์บังหลวง มากกว่าที่จะแต่งตั้งคนดีมีฝีมือในการทำงาน
3. มีการใช้ทรัพย์สินสาธารณะอย่างไม่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้เพื่อเอื้อ ประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวก
4. มีการเรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนการทำหน้าที่ตามปกติของเจ้าหน้าที่รัฐ และ บ่อยครั้งหากไม่ได้รับผลตอบแทน เจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะกลั่นแกล้ง ถ่วงเรื่อง หรือไม่ทำหน้าที่ของตน

5. การทำสัญญาหรือข้อตกลงกับภาคเอกชนหรือธุรกิจในลักษณะที่รัฐเสียประโยชน์หรือเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าที่ควร

6. มีการซื้อขายตำแหน่งหรือการวิ่งเต้นเพื่อได้ตำแหน่งโดยไม่เป็นไปตามหลักประสิทธิภาพและไม่พิจารณาคุณภาพในการทำงานของบุคคล ทำให้คนดีคนเก่งเกิดความท้อใจและออกจากระบบราชการไป

7. ผู้มีอำนาจของประเทศหรือผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานจะออกมาแถลงข่าวแล้วซ้ำอีก เพื่อปฏิเสธว่าไม่มีการคอร์รัปชันบังหลวง และทำทนายให้มีการแสดงหลักฐานหรือใบเสร็จเพื่อที่ตนจะได้ดำเนินการตามกฎหมาย ทั้งนี้บุคคลดังกล่าวจะไม่มี การดำเนินการใด ๆ ทั้งที่เป็นมาตรการออกกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย การติดตามสอบถาม หรือมาตรการทางบริหาร เพื่อป้องกันหรือปราบปรามพฤติกรรมคอร์รัปชันบังหลวง

8. มีการปกปิดไม่ให้ข้อมูล ปฏิเสธไม่อธิบาย ตัดบท คุกคาม ช่มชู้ ทำทนาย หรือกลบเกลื่อนเพื่อไม่ให้มีหลักฐานปรากฏในการรับผลประโยชน์

พฤติกรรมที่เป็นการคอร์รัปชันบังหลวงมีหลากหลาย เช่น การประมุขหรือซื้อทรัพย์สินที่ด้อยคุณภาพไม่สมราคา การตบทรัพย์ การข่มขู่รัดทรัพย์ การรับเงินบริการเกินกว่าที่ทางราชการกำหนด การยกยอกหรือเอาทรัพย์สินของทางราชการไปใช้เป็นการส่วนตัว ให้ข้อมูลเท็จเพื่อได้ประโยชน์จากทางราชการ การเรียกร้องเงินหรือประโยชน์จากการแต่งตั้ง การสมยอมกับพ่อค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์ แต่ทางราชการได้ผลตอบแทนไม่สมประโยชน์ การรับเงินเพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิด

หากมีการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยกันอย่างจริงจัง จะพบว่าปัญหาของการเมืองไทยภายใต้ระบอบประชาธิปไตยมักประสบปัญหามากมาย อาทิ การปฏิวัติ รัฐประหาร และการกบฏซึ่งเกิดขึ้นบ่อยครั้ง นำไปสู่ความไร้เสถียรภาพของระบอบประชาธิปไตย การปฏิบัติหน้าที่ของระบบราชการในฐานะกลไกของรัฐที่สำคัญ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีคุณภาพ ด้านประชาชนเองก็ขาดความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองที่ดีพอ ระบบการศึกษาและการให้การศึกษาทางการเมืองก็เป็นปัญหาเนื่องจากไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง ปัญหาโดยทั่วไปทางการเมืองจึงมีมากมายที่จะต้องแก้ไข

ปัญหาการเมืองไทยที่สำคัญสามารถจำแนกได้หลายประการ คือ ปัญหาการขาดความชอบธรรมทางการเมือง ปัญหาการขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง และปัญหาการไร้เสถียรภาพทางการเมือง (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ 2545: 345 - 347) ดังนี้

ปัญหาการขาดความชอบธรรมทางการเมือง

ปัญหาการขาดความชอบธรรมทางการเมือง ได้แก่ การได้มาซึ่งอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตลอดทั้งการใช้อำนาจและการสืบทอดอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาการซื้อเสียงในการเลือกตั้งในทุกๆระดับ การใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้มีเงินมากหรือนักธุรกิจการเมืองมีอำนาจมาก จนอาจใช้จ่ายเงินไปลงทุนกว่านซื้อ ส.ส. มาอยู่ในกลุ่มของตนเพื่อใช้ต่อรองในการเป็นรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นแทนที่ประเทศชาติจะได้คนดีที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเป็นรัฐมนตรีกลับกลายเป็นได้บุคคลที่ไม่มีคุณภาพและจริยธรรมเท่าที่ควร นอกจากนี้ในเมื่อการเมืองเป็นเรื่องที่ต้องใช้เงินมาก ก็จะทำให้ได้นักการเมืองประเภทถอนทุนคืนจำนวนมาก การทุจริตและประพฤติมิชอบจึงเป็นไปอย่างกว้างขวาง การใช้อำนาจทางการเมือง และการสืบทอดอำนาจทางการเมืองของบรรดานักการเมืองและพรรคการเมืองจึงเป็นเรื่องที่ขัดต่อศีลธรรมจริยธรรมแทนทั้งสิ้น และนำไปสู่ปัญหาความชอบธรรมทางการเมืองได้ในที่สุด

องค์ประกอบของคอร์ปชันหรือการฉ้อราษฎร์บังหลวง

โดยที่การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการใช้อำนาจหน้าที่ของตน แสวงประโยชน์หรือเอื้อประโยชน์โดยมิชอบแก่ผู้อื่น สิ่งที่เรียกว่าการฉ้อราษฎร์บังหลวงจึงมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 5 ประการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พฤติกรรมหรือการกระทำอันเข้าข่ายฉ้อราษฎร์บังหลวง เจตนา สิ่งที่ถูกฉ้อหรือถูกเบียดบัง และผู้เกี่ยวข้อง

1. เจ้าหน้าที่ของรัฐ การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นเรื่องที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งได้แก่ บุคคลที่ได้รับค่าตอบแทนในการทำงานจากงบประมาณของรัฐ ได้แก่ ข้าราชการประจำ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว พนักงานท้องถิ่น และรวมไปถึงข้าราชการการเมือง คือ บรรดาผู้แทนราษฎร ผู้แทนท้องถิ่น รัฐมนตรี หรือตำแหน่งอื่นที่รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนจากงบประมาณแผ่นดินหรืองบประมาณท้องถิ่น

2. พฤติกรรม พฤติกรรมที่เข้าข่ายการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นการใช้หรือแอบอ้างตำแหน่งอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อได้ประโยชน์ตอบแทนจากผู้อื่น โดยหากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำหน้าที่ตามปกติ ผู้อื่นนั้นก็ไม่น่าจำเป็นต้องเอื้อประโยชน์ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่จะไม่ทำหน้าที่ตามปกติวิสัยหากไม่ได้รับประโยชน์จากผู้อื่นหรือเจ้าหน้าที่อาจกลั่นแกล้ง ถ่วงเรื่องเพื่อทำให้ผู้อื่นต้องให้ประโยชน์ตอบแทน

3. เจตนา การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีเจตนาใช้หรืออ้างตำแหน่งหน้าที่หรืออำนาจหน้าที่ของตนเพื่อแสวงประโยชน์จากผู้อื่น เจตนาดังกล่าวอาจแสดงออกโดยการเรียกร้องโดยตรงหรือโดยผ่านผู้อื่น เจตนานี้อาจต้องพิจารณาจากผู้ให้ด้วย คือ

ผู้ให้มีเจตนาให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้เอื้อประโยชน์แก่ตนเป็นกรณีพิเศษ แต่หากเป็นกรณีผู้อื่นพอใจและให้ประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ "โดยเสนาหา" นั้น ยังไม่นับเป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวง เพราะเจ้าหน้าที่ก็ปฏิบัติต่อคนที่ให้ประโยชน์กับคนที่ไม่ให้ประโยชน์เท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตามประโยชน์ที่ให้โดยเสนหานั้นก็ไม่ควรมีคุณค่ามากเกินไปกว่าปกติวิสัยที่บุคคลทั่วไปจะพึงให้กันด้วย

4. สิ่งที่ถูกซื้อ ถูกเบียดบัง หรือผลประโยชน์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับ ประโยชน์ที่ได้รับนั้นอาจเป็นได้หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเงินทอง สิ่งของ สิทธิประโยชน์อื่น การฉ้อราษฎร์เป็นการคดโกง เรียกร้อง เบียดบัง หรือเอามาเป็นของตนโดยมิชอบซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นซึ่งประชาชนเป็นเจ้าของ ส่วนการบังหลวงเป็นการเบียดบังประโยชน์จากทางราชการ คือการเอาทรัพย์สินสาธารณะไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น ทั้งนี้ปริมาณและคุณค่าของประโยชน์เป็นสิ่งชี้ระดับของการฉ้อราษฎร์บังหลวง

5. ผู้เกี่ยวข้อง นอกจากเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วการฉ้อราษฎร์บังหลวงยังอาจมีผู้เกี่ยวข้องอีกหลายฝ่าย เป็นต้นว่าผู้ให้ประโยชน์ ซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือนิติบุคคล ตัวแทนหรือนายหน้าและรวมไปถึง "หลังบ้าน" ของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

ขั้นตอนของการคอร์ปชั่นฉ้อราษฎร์บังหลวง

การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นกระบวนการขยายตัวทำนองเดียวกับไวรัสเอดส์ โดยปราศจากการหยุดยั้ง ดังนี้

1. มีการติดเชื้อ เริ่มมีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ซึ่งมีผู้ล่องรู้แพร่หลาย และมีการรอดูผล หากไม่มีการยับยั้งก็จะมี การเอาอย่างจนขยายตัวออกไปอย่างต่อเนื่องทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ
2. มีการสร้างสมมติฐาน อิทธิพลและใช้อำนาจทั้งของรัฐ อำนาจส่วนตัวและอำนาจกลุ่ม เพื่อกำจัดผู้ที่ต่อต้านหรือผู้ขัดขวางผลประโยชน์ รวมทั้งพัฒนากลไกปกป้องตนเองต่าง ๆ จนทำให้การดำเนินการต่อผู้ฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นไปได้ยากยิ่งและเสี่ยงอันตรายอย่างยิ่ง
3. มีการขยายระดับการฉ้อราษฎร์บังหลวง ออกไปสู่ระดับชาติ โดยเฉพาะในโครงการธุรกิจขนาดใหญ่
4. มีการจัดตั้งระบบการแสวงผลประโยชน์ให้เป็นระบบปกติ เช่น มีการกำหนดอัตราเรียกร้องกำหนดระยะเวลาจ่ายผลประโยชน์ เป็นต้น
5. เกิดพันธมิตร "ตามเหลี่ยมเหล็ก" ระหว่าง นักการเมือง ข้าราชการและธุรกิจ
6. เกิดวัฒนธรรมของการรับและใช้สินบนจนถือเป็นเรื่องปกติในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตของมนุษย์

7. สภาพสังคมเศรษฐกิจเสื่อมโทรมลงทุกระดับอย่างกว้างขวาง เกิดการเอาใจเอาเปรียบ การกดขี่ข่มเหง และแสวงผลประโยชน์จากผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งการพัฒนาของประเทศชะงักการลงทุนจากต่างประเทศลดลง ประเทศถึงจุดเสื่อมโทรมและอ่อนแอลงอย่างแท้จริง

การคอร์รัปชันหรือการฉ้อราษฎร์บังหลวงในประเทศไทย

ประเทศไทยได้รับการกล่าวขานกันทั่วโลกเช่นกันในเรื่องของการฉ้อราษฎร์บังหลวง สื่อมวลชนเองได้ลงข่าวคราวไม่ชอบมาพากลในการทำโครงการต่าง ๆ รวมทั้งเรื่องราวเกี่ยวกับการฉ้อราษฎร์บังหลวงของเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่เสมอ

1. จากการสำรวจในปี 2539 ปรากฏว่าประเทศในเอเชียมีการฉ้อราษฎร์บังหลวงเพิ่มขึ้นอย่างมาก (ปีติเทพ อยู่เย็นยง 2547: 29) ได้มีการสำรวจนักธุรกิจผู้ประกอบการใน 12 ประเทศในเอเชีย และพบว่าระดับการฉ้อราษฎร์บังหลวงเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จีน เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ อินเดีย ไทย ไต้หวัน เกาหลีใต้ มาเลเซีย ฮองกง ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ รายงานการสำรวจจะระบุว่าผลการให้คะแนนนั้นไม่ต่างจากปี 2538 มากนักแต่ที่มีการคอร์รัปชันมากขึ้นอย่างเด่นชัด ได้แก่ เกาหลีใต้ ไต้หวัน และประเทศไทย เป็นต้น

2. ในปี 2538 มีรายงานผลการวิเคราะห์จากการสำรวจจาก 41 ประเทศ โดยทีมสำรวจหลายชุด สรุปเป็นคะแนนจาก 0 (มีคอร์รัปชันมากที่สุด) และ 10 (ปลอดจากการคอร์รัปชันที่สุด) ปรากฏว่าประเทศไทยได้คะแนน 2.79 ซึ่งสูงกว่าอินเดีย ฟิลิปปินส์ บราซิล เวเนซุเอลา ปากีสถาน จีน อินโดนีเซีย สำหรับประเทศที่มีคอร์รัปชันไม่มากนัก คือได้คะแนน 9 คะแนนขึ้นไป ได้แก่ นิวซีแลนด์ เดนมาร์ก สิงคโปร์ และฟินแลนด์

3. ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 ได้มีการยึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ โดย คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) โดยเหตุผลข้อหนึ่งในการยึดอำนาจคือการฉ้อราษฎร์บังหลวงในรัฐบาลชุดนี้ ต่อมาได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาและมีการยึดทรัพย์นักการเมืองจำนวนหนึ่ง

4. ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่ พ.ศ. 2538 ทุกครั้งที่มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล การฉ้อราษฎร์บังหลวงของรัฐมนตรีจะเป็นประเด็นสำคัญในการอภิปราย และทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง องค์กรกลางที่ทำหน้าที่สอดส่องดูแลการเลือกตั้งจะรายงานเรื่องการซื้อเสียง นอกจากนี้มีการกล่าวหาตลอดเวลาเรื่องการซื้อตำแหน่งของข้าราชการจากหลายหน่วยงาน รวมทั้งการเรียกรับสินบน หรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบโดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงภายในกรณีที่เคยเกิดขึ้นนั้นยังไม่ปรากฏว่ามีรัฐมนตรี นักการเมือง หรือผู้บริหารระดับสูงได้รับการลงโทษตามข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

5. ดร.สังศิต พิริยะรังสรรค์ และ ดร.ผาสุก พงษ์ไพจิตร (2537) ได้กล่าวถึงรายละเอียดในแง่มุมต่าง ๆ ของการฉ้อราษฎร์บังหลวงไว้ และต่อมาได้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบ่อนพนันซึ่งมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าเกี่ยวข้องจนเป็นข่าวแพร่หลาย

สาเหตุของปัญหาการคอร์รัปชันหรือฉ้อราษฎร์บังหลวง

การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นเรื่องปกติธรรมดาสำหรับสังคมมนุษย์ ปรากฏในที่มนุษย์มีความโลภ มีตำแหน่งหน้าที่หรือมีอำนาจที่จะให้ประโยชน์หรือความสะดวกแก่ผู้อื่นได้และมีความพร้อมที่จะให้ประโยชน์ตอบแทน การฉ้อราษฎร์บังหลวงก็เกิดขึ้นได้เสมอในทุกประเทศจะมากบ้างน้อยบ้างก็แล้วแต่ลักษณะวินัย การยับยั้งชั่งใจ และการตรวจสอบควบคุมของกลไกบริหารและสังคม และยังคงมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง ซึ่งสมควรตั้งเป็นข้อสังเกต เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยหรือดำเนินการตามนโยบายเกี่ยวกับการแก้ปัญหาดังกล่าว

1. การฉ้อราษฎร์บังหลวงเกิดขึ้นเพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐมีรายได้ต่ำ ซึ่งข้อความนี้เป็น การเข้าใจผิดอย่างใหญ่หลวง เป็นการพยายามกล่าวอ้างว่าการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นเรื่องของความจำเป็น เพื่อการยังชีพและสมควรให้ความเห็นใจ ตัวอย่างในประเทศอุกันดาในทวีปแอฟริกาแสดงชัดเจนว่าในหน่วยงานที่มีผู้บริหารระดับสูงได้รับเงินเดือนสูงมาก เช่น ธนาคารอุกันดา ธนาคารพาณิชย์ อุกันดา สรรพากรอุกันดา เป็นต้น มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงสูงมากเป็นพิเศษ ซึ่งข้อสรุปที่แท้จริงน่าจะเป็นได้ว่าคนที่ฉ้อราษฎร์บังหลวงคือคนที่มีรายได้ดี มีฐานะความเป็นอยู่ดี อยู่แล้ว แต่ยังต้องการสังคมความมั่งคั่งมากขึ้นไปอีก

2. การกำหนดโทษประหารชีวิตผู้ฉ้อราษฎร์บังหลวงจะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีกล้าที่จะทำความผิด ในอุกันดาเมื่อปี 2531 รัฐบาลซื้อรถโดยสารใหม่ จำนวน 100 คัน ให้กับบริษัทขนส่งอุกันดาซึ่งเป็นที่เลื่องลือในเรื่องที่ไม่เป็นมงคลทั้งหลาย ประธานาธิบดียูวีริ มูสเวนิ (Yoweri Museveni) ถึงกับประกาศว่าหากพบผู้ใดขโมยยางรถยนต์หรือชิ้นส่วนเครื่องยนต์ไปต้องถูกยิงทิ้งทันที ปรากฏว่าหลังจากนั้น 3 ปีบริษัทขนส่งล้มละลาย สิ่งที่เหลืออยู่จากรถโดยสารคือซากรถที่ไม่สามารถเอาไปทำประโยชน์ได้ ในกรณีนี้ไม่เคยมีใครถูกลงโทษเลย

3. การมีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นเครื่องประกันว่าจะแก้ปัญหาได้ ความเข้าใจผิดส่วนนี้เน้นความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย การมีกฎหมายไม่สำคัญเท่ากับความพยายามป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง อันที่จริงการมีกฎหมายอาจเป็นช่องทางให้มีการหลีกเลี่ยงได้มากขึ้น เพราะพฤติกรรมของการฉ้อราษฎร์บังหลวงมักเป็นพฤติกรรมปกปิด ไม่สามารถหาหลักฐานมาดำเนินการกับผู้กระทำผิดได้ ต้องใช้วิธีการหลากหลายในการตรวจสอบ

และอันที่จริงหากพบว่าผู้ต้องสงสัยมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นอย่างผิดปกติ มีรายได้ที่ไม่สามารถอธิบายได้ ก็น่าจะเพียงพอในการพิจารณาได้ ในทำนองเดียวกับพฤติกรรมการฟอกเงิน

4. การริเริ่มป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงจะเกิดจากการริเริ่มของรัฐบาลโดยสมัครใจ ข้อความนี้เป็นความฝันโดยแท้ เพราะเท่ากับว่าโจรจะกลับใจได้เอง สำหรับประเทศที่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงนั้น ตัวการสำคัญคือผู้ที่มีอำนาจในแผ่นดินนั่นเอง โดยความร่วมมือกับข้าราชการบางคน บุคคลเหล่านี้ย่อมไม่ต้องการริเริ่มหรือผลักดันมาตรการใด ๆ ที่เป็น การเปิดโอกาสการแสวงโอกาสของตน การผลักดันให้เกิดมาตรการที่มีประสิทธิภาพหรือพลังมวลชนโดยความร่วมมือจากข้าราชการส่วนใหญ่ของรัฐซึ่งยังไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวงจนถอนตัวไม่ขึ้น กล่าวอีกอย่างหนึ่ง คนที่ถูกปล้นต้องร่วมมือกันต่อต้านโจรอย่างจริงจังโดยใช้พลังของคนส่วนใหญ่ด้วยกันซึ่งที่จริงแล้วการทุจริตคอร์รัปชันมิได้มีเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น แม้แต่พ่อค้า นักธุรกิจและประชาชนทั่วไปก็มีโอกาสทุจริตได้ จึงจำเป็นต้องรู้สาเหตุที่แท้จริงแห่งการทุจริต ซึ่งได้มีนักวิชาการได้ศึกษาพบว่า สาเหตุการทุจริตเกิดจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของผู้ทุจริต นั้น

1. ปัจจัยภายใน ได้แก่ สิ่งที่อยู่ในใจ อยู่กับตัวของแต่ละบุคคล คือ

1.1 โอกาส ปกติจะไม่คิดทุจริตแต่คิดว่าคราวนี้มีโอกาสเปิดช่องให้โกงแล้ว ก็ควรจะโกงเพราะทำแล้วจะไม่มีใครรู้ จะไม่ถูกจับ

1.2 สิ่งจูงใจ เพราะอยากได้เงินจำนวนมาก นำไปซื้อของ ไปใช้หนี้ ส่งลูกเรียน

1.3 การเสี่ยงภัย ซึ่งน้ำหนักกว่าผลที่จะได้รับจะคุ้มค่าหรือไม่หากถูกจับได้

1.4 การหย่อนคุณธรรมความซื่อสัตย์ ไม่มีความละอายและเกรงกลัวต่อบาป หากมีคุณธรรมความซื่อสัตย์อยู่ในใจ แม้มีโอกาสก็จะไม่ทำการทุจริต ไม่โลภ

2. ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา คือ

2.1 ด้านเศรษฐกิจและการครองชีพ (ซึ่งไม่จริงเสมอไป คนฐานะไม่ดีจำนวนมากที่ไม่ทุจริต ตรงข้ามกับคนมั่งมีบางคนกลับทำการฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างปราศจากความอาย)

2.2 ด้านการเมือง ที่มีการใช้เงินจำนวนมากในการเลือกตั้ง การซื้อเสียง ซื้อตำแหน่ง ทำให้เมื่อได้รับเลือกตั้งต้องถอนทุน และกอบโกย สะสมทุนไว้ใช้ในทางการเมืองต่อไป

2.3 ด้านสังคม สังคมนิยมคนมีเงินซึ่งสามารถใช้เงิน (ที่หามาได้จากการทุจริต) สร้างบารมี คนทุจริตบางคนได้รับการยกย่อง คนคัดค้านต่อต้านหรือสามารถจัดการทุจริตได้กลับถูกมองว่าอยากดังและถูกประณามเหยียดจากสังคมซึ่งเห็นใจคนทุจริตที่ถูกจับได้

2.4 การบริหารของรัฐขาดประสิทธิภาพ ขาดการควบคุมดูแล ปล่อยปละละเลย ขาดการติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่มีโอกาสทุจริตได้ง่าย เมื่อจับได้ก็ถูกลงโทษเบาหรือปล่อยตัวไป เพราะบางครั้งผู้มีอำนาจก็ได้รับผลประโยชน์ด้วย

2.5 ช่องว่างของกฎหมาย การพิจารณาคดีความยึดคติว่า “บุคคลยังบริสุทธิ์อยู่จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดจริง” ทำให้เมื่อไม่มีใบเสร็จก็ยากจะเอาผิดกับผู้ทุจริตได้ เพราะไม่มีผู้ให้สินบนรายใดกล้าดำเนินคดีกับผู้รับสินบน

2.6 ตำแหน่งหน้าที่เอื้อต่อการทุจริต ทั้งตำแหน่งสูง ตำแหน่งต่ำมีโอกาสกระทำการทุจริตได้ทั้งนั้น

2.7 อยู่ภายใต้อิทธิพลของสภาวะแวดล้อมและอิทธิพลของผู้ทุจริต หากไม่เฝ้าติดตามเพื่อนก็อยู่ไม่ได้ กลัวอันตรายหรือเป็นพวกแกละดำ

2.8 มูลเหตุอื่น ๆ เช่น จำใจชั่วราชูร์บังหลวง เพราะคนในครอบครัวรวบรวมเล่นการพนัน หรือกระทำไปโดยไม่คิดว่าสิ่งที่ทำเป็นการทุจริต

ซึ่งจากสาเหตุนี้จะมีวิธีการทุจริตในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบวิธีการทุจริตพิศดารนัก และพัฒนาจนตามไม่ทัน บางอย่างไม่ทราบเลยว่านั่นคือการทุจริตดังต่อไปนี้

1. ฝ่าฝืน หลีกเลี่ยงหรือบิดเบือน ระเบียบแบบแผน หรือกฎข้อบังคับ ตัวอย่างเช่น การแสดงราคาในบัญชีสินค้าเป็นเท็จ เพื่อประเมินอากรให้ต่ำกว่าอัตราที่เป็นจริง เป็นต้น

2. จูงใจ เรียกร้อง ช่มชู้ หน่วงเหนี่ยวหรือกลั่นแกล้ง เพื่อหาประโยชน์ใส่ตนหรือพวกพ้อง เช่น เมื่อมีประชาชนมาติดต่อราชการที่ต้องเขียนคำร้อง เจ้าหน้าที่รับเขียนให้โดยเรียกเก็บเงินรายละ 10 – 20 บาท เป็นค่าอากรแสตมป์ซึ่งเกินอัตราจริง เป็นต้น

3. สมยอม รู้เห็นเป็นใจ เพิกเฉย หรือละเว้นการกระทำในการที่ต้องปฏิบัติหรือรับผิดชอบตามหน้าที่ เช่น พนักงานสอบสวนรับสินบนเพื่อแปลงรูปคดีจากหนักให้เป็นเบา หรือทำหลักฐานให้อ่อนเพื่อให้ัยการสั่งไม่ฟ้อง หรือเพื่อให้ศาลยกฟ้องผู้กระทำผิด เป็นต้น

4. ยักยอก เบียดบังซึ่งทรัพย์สินของทางราชการ เช่น การยักยอกเงินค่าอากรแสตมป์ โดยนำเอาอากรแสตมป์ที่ใช้แล้วมาใช้อีก เป็นต้น

5. ปลอมแปลง หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเท็จ เช่น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการเงินของสำนักงานที่ดินทำการปลอมแปลงลายมือชื่อเจ้าหน้าที่เพื่อยักยอกเงินค่าธรรมเนียมที่ดินและเงินมัดจำรังวัด เป็นต้น

6. มีผลประโยชน์ร่วมกันในกิจกรรมบางประเภทที่สามารถใช้อำนาจหน้าที่ของตน บันดาลประโยชน์ได้ เช่น การรับเงินค่านายหน้าเมื่อมีการจัดซื้อของใช้ในราชการ โดยมีเงื่อนไข เพียงพอขอให้ชื่อของที่ร้าน ๆ นั้น เป็นต้น

7. การสมยอมเสนอราคา หรือการฮั้วเพื่อกำหนดราคาอันเป็นการเอาเปรียบรัฐเพื่อ หลีกเลี่ยงการแข่งขันอย่างแท้จริง ทำให้รัฐเสียประโยชน์

ตัวอย่างมาตรการป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง

การป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะความซื่อสัตย์และความจริงใจ รักษาดีบ้านเมืองของผู้ปกครอง มีวิธีการต่าง ๆ ที่ สามารถลดหรือขจัดพฤติกรรมฉ้อราษฎร์บังหลวงได้ ตัวอย่างเช่น

1. จัดให้มีระบบตลาดที่เปิดเสรีมากขึ้นและมีการเปิดเผยข่าวสารให้กว้างขวางขึ้น การเปิดตลาดแข่งขันกันอย่างเสรีนั้นจะช่วยลดการฉ้อราษฎร์บังหลวงลงได้ส่วนหนึ่ง เนื่องจากการ มีกลไกตลาดช่วยตรวจสอบควบคุมพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ ในขณะที่เดียวกันการจัดระบบข่าวสาร เสรีนั้นจะชว่นำพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้สูญตาของประชาชนมากขึ้น ในแง่นี้การ กระทำใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะเป็นฝ่ายการเมืองหรือข้าราชการประจำที่จะมีผลบั่นทอน ระบบตลาดเสรีและปิดกั้นเสรีภาพในการรับรู้ของประชาชนจึงเป็นตัวอย่างหนึ่งของความพยายาม ที่จะปกปิดและปกป้องการฉ้อราษฎร์บังหลวง

2. กำหนดนโยบายและออกกฎหมายต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวงและมอบอำนาจ หรือเสริมความแข็งแกร่งให้กับหน่วยงานซึ่งดูแลป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยให้เป็นอิสระอย่างจริงจังและปลอดจากการแทรกแซง ขณะเดียวกันก็กำหนดโทษรุนแรงแก่ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งฉ้อฉลเสียเอง ละเลยไม่ดำเนินการหรือช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้กระทำผิด สำหรับโทษนั้นควรเน้นในเรื่องการให้ออกจากตำแหน่งและการยึดทรัพย์สินทั้งของ ผู้กระทำผิดและผู้ใกล้ชิด

3. ส่งเสริมและปกป้องพยาน โดยให้รางวัลจูงใจและปกป้องแก่ผู้ให้ข้อมูล หลักฐาน หรือพยานในคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่าฉ้อราษฎร์บังหลวง

4. มีการติดตามตรวจสอบฐานะและการใช้จ่ายหรือรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ โดยเฉพาะในตำแหน่งซึ่งมีโอกาสฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างจริงจังและมีรางวัลแก่ผู้ที่ สามารถให้ หลักฐานพยานหรือเจ้าหน้าที่ผู้สามารถดำเนินการเอาผิดแก่ผู้กระทำผิดได้การติดตาม นี้ต้อง ครอบคลุมไปถึงบุคคลใกล้ชิดของเจ้าหน้าที่ด้วย

5. ประสานงานระหว่างกรมสรรพากร ธนาคารแห่งประเทศไทย สถาบันการเงิน และหน่วยงานซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเงินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้สามารถประมาณทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ได้ใกล้เคียงความจริงตลอดเวลา

6. ผู้มีอำนาจสูงสุดทางการบริหารแต่งตั้งมอบหมายผู้มีอำนาจในการตรวจสอบและปราบปรามการกระทำที่เป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวง และกำหนดให้กระบวนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ต้องโปร่งใส เปิดเผย

7. กำหนดการลงโทษพฤติกรรมฉ้อราษฎร์บังหลวงโดยคำนึงพฤติกรรม เจตนา และสถานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยหากพบว่ามิมีลทินก็ให้ลงโทษได้เลยโดยไม่จำเป็นต้องมีหลักฐานชัดเจน ทั้งนี้สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งการเมืองควรมีศาลเฉพาะที่เป็นอิสระและให้ถือว่าความผิดฐานฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นความผิดที่ไม่มีอายุความบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อให้การบังคับใช้เกิดผล ควรตั้งกลไกซึ่งปลอดภัยจากการแทรกแซงทางการเมือง และให้ผู้ที่ซื้อสตั๊ดยุดิรกรรมเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีผู้ที่มีไซ้ราชการเข้าร่วมด้วย

ผลกระทบของการคอร์ปชันหรือการฉ้อราษฎร์บังหลวง

การฉ้อราษฎร์บังหลวงอาจจะมีผลดีอยู่บ้างในประเทศที่มีค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการครองชีพ เพราะเป็นหนทางที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะได้เงินเพิ่มเพื่อช่วยค่าครองชีพ หรืออาจเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่เกิดความขยันขันแข็งมากขึ้น แต่แท้จริงแล้วผลดีที่ว่านั้นเป็นเพียงภาพลวงตา และเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องเปิดโอกาสให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง

อันที่จริงแล้วการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อการพัฒนาประเทศและการคงอยู่ของความเป็นชาติ อาจสรุปภัยสำคัญได้ดังนี้

1. การฉ้อราษฎร์บังหลวงทำให้ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและการพัฒนาของรัฐสูงขึ้น ในกรณีนี้ยังหมายถึงว่า ประชาชนจะได้รับบริการที่มีคุณภาพต่ำกว่าที่ควรจะได้จากรัฐหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ภาษีอากรที่ประชาชนเสียให้กับรัฐนั้นได้ถูกใช้จ่ายไปอย่างไม่คุ้มค่า เนื่องจากถูกเบียดบังโดยคนเพียงไม่กี่คนเท่านั้น ผลที่ติดตามมาคือสังคมโดยรวมเสียประโยชน์ เช่น ได้ถนนหนทางคุณภาพต่ำ สิ่งแวดล้อมไม่มีคุณภาพ สาธารณูปการแพงกว่าความจำเป็น ในแง่นี้การฉ้อราษฎร์บังหลวงจึงเป็นการโกงชาติ ปล้นประชาชน และทรยศต่อความไว้วางใจของประชาชน โดยสิ้นเชิง

2. การฉ้อราษฎร์บังหลวงทำให้ผู้ประกอบการต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงขึ้นจึงส่งผลเสียหายต่อกระบวนการประกอบการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะผู้ประกอบการต้องเสียค่าใช้จ่าย

สูงขึ้นโดยไม่จำเป็น และทำให้ธุรกิจของตนต้องมีความเสี่ยงมากขึ้น รวมทั้งไม่สามารถดำเนินการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเปิดเผยได้ จึงนำไปสู่การเสี่ยงภาวะอากรในรูปแบบต่าง ๆ อีกต่อหนึ่ง ในทางตรงกันข้าม การลดความซับซ้อนจะช่วยให้ตลาดธุรกิจเข้มแข็ง และมีการแข่งขันเชิงคุณภาพและบริการที่ดีขึ้น เนื่องจากลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง จึงสามารถลดราคาสินค้าและบริการได้ มีการพัฒนาประสิทธิภาพดีขึ้นรวมทั้งหลีกเลี่ยงภาวะอากรน้อยลง

3. ทำให้ประชาชนผู้บริโภคต้องรับภาระในการเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตของตนสูงขึ้น เนื่องจากมีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ผู้ประกอบการจึงต้องผลักดันภาระมาให้ผู้บริโภค นั่นคือประชาชนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตและในการอุปโภคบริโภคที่แพงขึ้น เพราะต้องจ่ายเงินส่วนเกินให้กับคนที่ฉ้อราษฎร์บังหลวงเพียงไม่กี่คนที่ทนต่อการฉ้อราษฎร์บังหลวงได้โดยลิดรอนสิทธิ์ในการดำรงชีวิตตามอัตราของประชาชนทุกคน เป็นการทำลายสิทธิของมนุษย์ในสังคมที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความมั่นใจในสวัสดิภาพของตนเองและครอบครัวโดยปราศจากการคุกคามและเรียกร้อยโดยมิชอบจากผู้ที่ตนมอบหมายความรับผิดชอบให้ดูแลตนเอง จึงเป็นการทำลายพันธะตามสัญญาประชาคมที่ประชาชนมอบให้กับผู้ปกครอง

4. เป็นการทำลายศักดิ์ศรี ความภูมิใจ และทำลายคุณค่าของความเป็นมนุษย์ลง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเองที่กระทำการฉ้อราษฎร์บังหลวงก็รู้อยู่แก่ใจว่าสิ่งที่ตนทำนั้นไม่ถูกต้อง แต่ก็พยายามปกปิดกลบเกลื่อนความจริงข้อนี้ หรือคิดว่าเป็นสิทธิของตนที่พึงมีพึงได้ ทั้ง ๆ ที่ในส่วนตัวเองก็ทราบดีว่ากำลังหลอกตัวเอง

5. เป็นการทำลายความเป็นข้าราชการอาชีพและทำลายประสิทธิภาพของกลไกสำคัญที่สุดในการผลักดันและพัฒนาประเทศ ได้มีการวิจัยและพบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของระบบราชการกับระดับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศหรืออีกนัยหนึ่งก็คือหากระบบราชการทำงานอย่างไร้ประสิทธิภาพแล้ว ประเทศก็จะยากจนลง ประชาชนก็จะมีรายได้จริงน้อยลง ดังนั้นหากประเทศใดมุ่งที่จะพัฒนาฐานอำนาจทางเศรษฐกิจของตน ประเทศนั้นต้องเร่งรัดปฏิรูประบบราชการของตนให้มีประสิทธิภาพ เป็นระบบราชการอาชีพปลอดจากคอร์รัปชัน

6. เป็นการทำลายความน่าเชื่อถือของประเทศซึ่งจะนำมาซึ่งการลงทุนและการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวม ในสถานการณ์ที่โลกอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ ได้มีบริษัทต่าง ๆ จำนวนหนึ่งสำรวจระดับการฉ้อราษฎร์บังหลวงในประเทศต่าง ๆ จำนวนหนึ่งสำรวจระดับการฉ้อราษฎร์บังหลวงในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวไปยังผู้ประกอบการหรือบุคคลที่ประสงค์จะลงทุนต่างประเทศ ตัวอย่างเช่น The Economist Intelligence Unit

ได้ให้ข้อมูลดัชนีการฉ้อราษฎร์บังหลวงแก่เจ้าหน้าที่ธนาคารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระหว่างประเทศและผู้ลงทุนระหว่างประเทศต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจว่าจะลงทุนในประเทศนี้หรือไม่ และหากลงทุนจะต้องเผชิญกับระดับความเสี่ยงอย่างไรแน่นอนประเทศที่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงย่อมมีระดับความเสี่ยงสูงเช่นกัน

7. การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นกระบวนการที่ลุกลามติดเชือกันต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่หยุดยั้ง หมายความว่าหากปล่อยให้เกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวง ณ ที่ใดที่หนึ่งโดยไม่มีการหยุดยั้งแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ ก็จะทำตาม ในทำนองใครช่วยได้ช่วยเอา ในโลกวัตตุนิยมดังกล่าวที่เป็นอยู่ การระงับยับยั้งซึ่งใจของมนุษย์ดูจะน้อยลง และผู้ที่ฉ้อฉลก็จะใช้ประโยชน์ที่ได้เพื่อปกป้องตนเองผลักดันตัวเองให้ขึ้นสู่ตำแหน่งที่สามารถโกงกินได้มากขึ้น รวมทั้งใช้อิทธิพลอำนาจที่เพิ่มขึ้นเพื่อระดมสมัครพรรคพวกไว้ล้อมรอบตัวเอง และเพื่อกำจัดผู้ที่ต้องการขีดขวางโอกาสฉกฉวยประโยชน์ของตนและพรรคพวก

ปฏิกริยาต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวงในต่างประเทศ การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจสำหรับสังคมที่พัฒนาแล้ว พฤติกรรมดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจที่ซื่อสัตย์และเปิดเผย รวมทั้งเป็นการคุกคามต่อการบริหารจัดการประเทศที่มีประสิทธิภาพด้วยหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงานจึงได้เรียกร้องให้มีการดำเนินการขจัดหรือป้องกันการฉ้อราษฎร์บังหลวงโดยมาตรการต่าง ๆ ตัวอย่าง

1. ปฏิญญาต่อต้านคอร์รัปชันและการติดสินบนในการประกอบการค้าระหว่างประเทศ (The U.N. Declaration Against Corruption and Bribery in International Commercial Transactions)

ปฏิญญาฉบับนี้ได้ระบุว่า บรรยากาศที่มีเสถียรภาพและโปร่งใสในการประกอบการค้าระหว่างประเทศในทุกประเทศเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับการผลักดันให้เกิดการลงทุน การดำเนินการทางการเงิน การแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี ทักษะ และทรัพยากรอื่นข้ามพรมแดนของรัฐ คำปฏิญญายืนยันสิทธิของรัฐทุกรัฐในการออกกฎหมายและสืบสวนสอบสวนเพื่อการดำเนินการอันเหมาะสมตามกฎหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบของประเทศต่อการกระทำที่เป็น การคอร์รัปชัน และเรียกร้องให้ทุกรัฐบาลร่วมมือกันป้องกันการกระทำดังกล่าวซึ่งรวมถึงการให้และการรับสินบนด้วย

เรียกร้องให้ทุกประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการที่เหมาะสมสอดคล้องกับปฏิญญาฉบับนี้และให้มีการร่วมมือทุกระดับเพื่อต่อสู้กับการคอร์รัปชันและการติดสินบนในการประกอบการค้าระหว่างประเทศ

2. ในปี 2520 สภาคองเกรสของสหรัฐอเมริกาได้ผ่านพระราชบัญญัติการปฏิบัติอันมีขอบในต่างประเทศ ซึ่งมุ่งไปที่บริษัทข้ามชาติของสหรัฐอเมริกาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ การซื้อทรัพย์สินของรัฐบาลต่างประเทศ ตามกฎหมายนี้การไปติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐใน ต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจของบริษัทถือเป็นการละเมิดกฎหมายของ สหรัฐอเมริกา พระราชบัญญัตินี้ยังกำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนการค้าทุกบริษัท ไม่ว่าจะทำ การค้ากับต่างประเทศหรือไม่ก็ตาม ต้องจัดทำบัญชีที่แจ่มแจ้งรายละเอียดเพียงพอที่ให้ผู้ตรวจสอบได้ ว่า บริษัทนั้นได้ละเมิดพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวหรือไม่ พระราชบัญญัตินี้ห้ามจ่ายค่า ตอบแทนให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะได้มาหรือคงไว้ซึ่งธุรกิจกับ รัฐบาลดังกล่าว แต่ไม่ห้ามการให้ของขวัญเล็กน้อยแก่เจ้าหน้าที่ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการให้ผลประโยชน์ ต่อบริษัท ขอบเขตของการติดสินบนตามพระราชบัญญัตินี้ค่อนข้างกว้างขวาง กล่าวคือ การ กระทำใด ๆ ที่เป็นการเอื้อประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในรูปต่าง ๆ ถือว่าเป็นการติดสินบนทั้งสิ้น แม้ในกรณีที่จ่ายค่าตอบแทนหรือค่าคอมมิชชั่นให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อช่วยเหลือหรือเป็น ตัวแทนบริษัทในการได้อนุมัติสัญญาจากรัฐบาลต่างประเทศถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เช่นกัน แม้แต่มีกรณีที่บริษัทอเมริกาช่วยเจ้าหน้าที่กระทรวงต่างประเทศของต่างประเทศหาที่เรียน ให้ลูกสาวในสหรัฐอเมริกา บริษัทดังกล่าวยังต้องถูกสอบสวน ถึงแม้บริษัทจะรอดตัวไปได้ในครั้ง นั้น แต่ก็แสดงว่ากระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกาเอาจริงเอาจังกับพฤติกรรมของบริษัท อเมริกันในเรื่องเกี่ยวกับการซื้อทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ อย่างไรก็ตามการที่ บริษัทต้องจ่ายค่าน้ำมันน้ำชาหรือที่เรียกว่าน้ำมันหล่อลื่น (Grease Payments) นั้น ถึงแม้จะ เป็นการติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ ก็ยังไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ สภา คองเกรสเห็นว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่บริษัทซึ่งประกอบธุรกิจอยู่ในประเทศนั้นอยู่แล้วต้องดำเนินการ เช่นเดียวกับบริษัทอื่น ๆ ในประเทศที่มีการติดสินบนเพื่อให้สามารถทำธุรกิจอยู่ได้

3. ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2537 สภาระดับรัฐมนตรีขององค์การเพื่อความร่วมมือ และพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development : OECD) เป็นองค์การของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มประเทศยุโรป ได้ ให้คำแนะนำเรื่องการค้าและการดำเนินการเกี่ยวกับการให้สินบนในการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศและ มอบหมายให้ประเทศสมาชิกรับไปดำเนินการ รวมทั้งให้คณะกรรมการ Committee on International Investment and Multilateral Enterprise (CIME) ติดตามผล คณะกรรมการ ได้รายงานในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2540 ว่าประเทศสมาชิกทุกประเทศได้ดำเนินการตาม ข้อเสนอแนะแล้ว อย่างน้อยที่สุดก็ได้มีการศึกษาทบทวนกฎระเบียบต่าง ๆ บางประเทศได้ตั้ง

คณะกรรมการร่วมเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของสภา และมีรายงานบางส่วน เกี่ยวกับการดำเนินการของสมาชิก ดังนี้

- สำหรับสหรัฐอเมริกาออก The United State's Foreign Corruption Practices Act เพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้ที่ให้สินบนกับเจ้าหน้าที่ของประเทศอื่น ประเทศอื่น ๆ เช่น แคนาดา กรีซ ฮังการี เกาหลีใต้ เม็กซิโก สวีเดน ตุรกี สหราชอาณาจักร ได้กำหนดกฎหมายต่อต้านการให้สินบนไว้กว้าง ๆ ส่วนกฎหมายนิวซีแลนด์ให้กรอบการดำเนินคดีกับผู้ให้สินบนในบางสถานการณ์

- ตั้งแต่การออกข้อเสนอแนะในปี 2537 เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ และนอร์เวย์ ได้ร่างกฎหมายลงโทษผู้ให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

- สมาชิกของ OECD ซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มสหภาพยุโรปได้ร่วมเจรจาจัดทำอนุสัญญา ซึ่งจะลงโทษทางอาญาแก่ผู้ให้สินบนเจ้าหน้าที่ทั้งของสหภาพยุโรปและรัฐบาลในกลุ่มสหภาพ

- แคนาดา เม็กซิโก และสหรัฐอเมริกาได้ร่วมเจรจาทำอนุสัญญา Inter – American Convention Against Corruption

- ในการประชุมคณะทำงานระหว่างวันที่ 7 – 8 เมษายน 2540 ฝรั่งเศสและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันได้เสนอให้มีการจัดทำอนุสัญญาต่อต้านการให้สินบนในการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ (Proposal for a Convention on Combating Bribery in International Business Transactions)

- มาตรการไม่ยินยอมให้ค่าสินบนมาใช้ลดหย่อนภาษี ประเทศส่วนใหญ่ไม่ยอมให้นำค่าใช้จ่ายในการให้สินบนมาลดหย่อนภาษี มีบางประเทศที่ยอม เช่น ออสเตรเลีย ออสเตรีย เบลเยียม ฝรั่งเศส เยอรมนี ไอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ โปรตุเกส และ สวิตเซอร์แลนด์ โดยถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ แต่ในทางปฏิบัติก็ไม่ยอม เพราะมีเงื่อนไขให้ต้องแสดง "ใบเสร็จ" หรือหลักฐานว่ามีการจ่ายจริงและจ่ายให้ใคร นอกจากนี้ประเทศที่ระบุชื่อ กำลังแก้ไขกฎหมายของตนที่ยังจำกัดหรือไม่ยินยอมให้ลดภาษีค่าสินบนอีกต่อไป

- นอกจากนี้ OECD ยังได้รณรงค์เรียกร้องให้ประเทศอื่น ๆ ที่มีได้เป็นสมาชิกให้ร่วมมือกันกำจัดสินบน องค์การได้เชิญองค์การอื่น ๆ เช่น สหภาพยุโรป องค์การนาถรัฐอเมริกัน กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และธนาคารโลก ให้ส่งผู้สังเกตการณ์มาร่วมในการดำเนินการของคณะทำงาน รวมทั้งได้เปิดการเจรจาปรึกษากับองค์การธุรกิจ เช่น The International Chamber of Commerce and Transparency International และ The World Bank

สรุปปัญหาของการคอร์รัปชันหรือสาเหตุของการฉ้อราษฎร์บังหลวง

ภัยจากการฉ้อราษฎร์บังหลวงนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นภัยที่ร้ายแรงต่อสังคมและประเทศชาติที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตทางการเมืองและการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองไทย ในระบอบประชาธิปไตยมากที่สุดอีกปัญหาหนึ่ง เพราะปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงอยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านานแล้ว และยากที่จะแก้ไขให้หมดไปจากสังคมไทยได้ เนื่องจากประเทศไทยเป็นระบบอุปถัมภ์ค้ำชู การกระทำการสิ่งใดก็เพื่อตนเองและพวกพ้องก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งผู้จัดทำเห็นว่าหากไม่รีบแก้ไขปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทย ก็แน่นอนว่าประเทศไทยก็ไม่สามารถพัฒนาให้ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศได้

ส่วนสาเหตุที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชันอาจเกิดจากหลายสาเหตุ หลายปัจจัยด้วยกัน เช่น ความยากจนของข้าราชการชั้นผู้น้อย การขัดกันของผลประโยชน์ (Conflict of Interest) การทุจริตโดยนโยบาย (Corruption by Public Policy)

เคยมีผู้รวบรวมสาเหตุของการคอร์รัปชันไว้มากมาย ดังจาก บทความ G.E. Caiden " What Really is Public Maladministration " ในวารสาร Public Administration Really Review ซึ่งแปลโดย ท่านอาจารย์ ดิน ปรัชญพฤทธิ แห่งคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้กล่าวว่า การคอร์รัปชัน คือ พยาธิของระบบราชการ (Common bureau pathologies) กล่าวคือเป็นสิ่งที่แทรกแซงระบบราชการโดยมีสาเหตุมาจาก

1. การใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งในทางที่มีขอบ
2. การเติมแต่งบัญชีเพื่อเบิกจ่ายเงินที่ไม่ตรงกับความจริง
3. ความแปลกแยก การตีตนออกห่างจากสังคมและเพื่อนร่วมงาน
4. อาการเบื่ออาหารเบื่องานและเบื่อโลก
5. การชอบทำอะไรตามอำเภอใจ ถืออำนาจบาตรใหญ่
6. ความกร่าง หยิ่ง อวดดี
7. อคติ ลำเอียง
8. กลบเกลื่อนปัญหา เบี่ยงเบนประเด็น
9. การชอบทำอะไรที่ปราศจากคุณค่าทางปฏิบัติ
10. การติดสินบน
11. การหมกเม็ด การทำอะไรที่เข้าใจยาก
12. การทำงานเสมือนยุ่งอยู่ตลอดเวลา
13. ความสะเพร่า ไม่ระมัดระวัง

14. การกินแรงเพื่อนร่วมงานและผู้อื่น
15. เข้าขามเย็นขามเฉื่อยขาค พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ หรือ status quo
16. การขาดการหักห้ามใจ การทนต่อสิ่งยั่วยวนไม่ได้
17. ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ ผลประโยชน์ขัดกัน แยกไม่ออกกว่าอะไรคือผลประโยชน์ของตน อะไรคือผลประโยชน์ของราชการ
18. ความสับสนอลหม่าน ความยุ่งเหยิง
19. ความสมคบกันกระทำความผิด
20. การฉ้อราษฎร์บังหลวง
21. การทำงานที่ขัดขวางผลผลิต การสกัดกั้นผลิตภาพ/ผลงาน
22. ความขลาด ความขี้ขลาดตาขาว ปราศจากความกล้า
23. ความคิดชอบกระทำความผิด
24. ไฟมอดหมดกำลังใจ หมดไฟ ไม่ไถ่ล้าง
25. ความหลอกลวง ชอบหลอกลวง
26. การชอบย่ำอยู่กับที่ ไม่ชวนขยายไม่ชอบก้าวหน้า
27. สินค้าที่ด้อยคุณภาพ ปฏิบัติงานไม่ได้มาตรฐาน
28. ความล่าช้าไม่ทันการณ์
29. ความเสื่อมถอย ความผุกร่อน
30. ความไม่สุภาพ ไร้มารยาท
31. การกีดกัน การดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น การเลือกปฏิบัติ
32. การทำอะไรเกินตัว ขาดความพอดี เห็นข้างขึ้นข้างตม
33. การยึดเอาวัตถุประสงค์รอง มาเป็นวัตถุประสงค์หลัก เอาไม้ซีกแทนไม้ซุง
34. การยึดมั่นอยู่กับความคิดของตนเอง การนึกว่าตนเองถูกเสมอ
35. การชอบแสดงละครตบตา
36. การสร้างอาณาจักร การสร้างอิทธิพล
37. การชอบทำอะไรยุ่งยากและฟุ้งเฟ้อ สลับซับซ้อนโดยไม่จำเป็น
38. การชอบแสวงหาประโยชน์จากผู้อื่น
39. การชอบบริดนาทาเร้น บีบบังคับผู้อื่นการขู่เชิญกรรโชก
40. ความฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย
41. การไม่สนองตอบความต้องการของผู้อื่น

42. การให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ใกล้ชิด
43. ความเกรงกลัวต่อการเปลี่ยนแปลง การประดิษฐ์คิดค้นและความเสี่ยง
44. การใช้เล่ห์ กระทบตัมตุน
45. การปิดแข่งปิดขา
46. การใส่ความผู้อื่น การให้ร้ายป้ายสี
47. การข้อโกง การข้อฉล
48. การชอบพูดเรื่องเหลวไหลไร้สาระ
49. การใช้ลูกล่อลูกชนเพื่อเอาชนะ(คำคำนี้ ถ้าใช้ในความหมายบวก หมายถึงความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา คู่กันซึ่งๆหน้า)
50. การชอบทำอะไรผิวเผิน รู้ไม่จริงเข้าทำนองข้างนอกสุกใสข้างในเป็นโพรง ทำเป็นแน่ที่แท้มีแต่ความว่างเปล่า
51. การเบิกเงินให้แก่ผู้ที่ไม่มีความรับผิดชอบ (บัญชีผี)
52. การใช้ศัพท์แสงที่ยากต่อความเข้าใจ
53. ความโอหังการเหยียบย่ำผู้อื่น
54. ความเขลา ทึ่ม
55. ความผิดกฎหมาย
56. การขาดความอดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น ทนการวิพากษ์วิจารณ์ไม่ได้
57. การมีแรงจูงใจที่ไม่เหมาะสม
58. การขาดความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
60. การเข้าพบหรือหาด้วยยาก
61. การไม่ยอมทำอะไรเลย
62. การให้ความดีความชอบที่ไม่เพียงพอ
63. สภาพการทำงานที่ย่ำแย่
64. การวางตัวไม่เหมาะสม
65. การทำงานที่ไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ
66. ความไม่สะอาด
67. การไม่ยอมตัดสินใจ
68. การไม่รู้ร้อนรู้หนาว

69. การขาดระเบียบวินัย
67. การขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
70. การวางตัวไม่เหมาะสม
71. การเฉื่อยชา ย่ำอยู่กับที่
72. ความด้อยประสิทธิภาพ
73. ความเข้มงวดไม่ยืดหยุ่น
74. ความปราศจากมนุษยธรรม การขาดความเมตตากรุณา
75. ความไม่ยุติธรรม
76. การขาดความรู้สึที่จับใจ
77. ความหยาบคาย
78. การทำให้ผู้อื่นยอมสยบต่อความต้องการของตน การข่มเหงคนอื่น
79. การขาดความคงเส้นคงวา ความไม่สม่ำเสมอ
80. การออกนอกกลุ่มนอกทาง ความไม่ตรงประเด็น
81. การไม่ยอมหาวิธีการยุติปัญหา
82. การขาดความรับผิดชอบ
83. การที่ข้าราชการปฏิบัติตนเหมือนกลุ่มโจร การปกครอง การบริหาร โดยกลุ่มโจร
84. การขาดความผูกพันในงาน
85. การขาดการประสานงาน
86. การขาดความคิดสร้างสรรค์ หรือการไม่ยอมทดลองสิ่งใหม่ๆ
87. การขาดความศรัทธาจากผู้อื่น วิกฤตศรัทธา
88. การขาดจินตนาการ
89. การขาดความคิดริเริ่ม
90. การขาดมาตรวัดผลงาน
91. การขาดวิสัยทัศน์/สายต้ายาวไกล
92. การทำตนเป็นอันธพาลเสมือนหนึ่งประเทศชาติขาดชื่อแป
93. ความหย่อนยานทางศีลธรรม
94. การขาดภาวะผู้นำ สุญญากาศผู้นำ
95. การปฏิบัติงานที่ไม่ดีหรือต่ำกว่ามาตรฐาน
96. การอฆาตมาดร้ายผู้อื่น การประทุษร้ายผู้อื่น

97. การปฏิบัติงานที่ไร้ความหมายไร้สาระ/งานที่ต้องซ่อมแซม
98. ความคร่ำครึ ไม่ทันสมัย เต่าล้านปี
99. ความเงาะความสูงจอมจนหาประโยชน์ไม่ได้ ความเสื่อมถอย
100. เจตนาร้าย การใส่ร้ายผู้อื่น
101. ความไม่หวังใยต่องาน
102. การติดต่อสื่อสารที่ผิดพลาด
103. การประทุติชั่ว
104. การทำผิดกฎหมาย
105. การได้รับข้อมูลที่ผิดพลาด
106. ความขยัน/กระตือรือร้นที่ผิดที่ เข้าทำนองโง่แต่ขยัน
107. การมีทัศนคติในทางลบอยู่ตลอดเวลา การมองโลกในแง่ร้าย
108. การละเลยหน้าที่รับผิดชอบ
109. การให้สิทธิพิเศษแก่เครือญาติ
110. โรคประสาทอ่อนๆ
111. การขาดจิตสำนึกที่จะให้ผู้อื่นตรวจสอบ การไม่ยอมให้ผู้อื่นตรวจสอบ การไม่พร้อมที่จะรับผิดชอบ การขาดมาตรการที่จะไล่เบียด
112. การไม่ยอมติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น
113. การไม่ยอมปฏิบัติตามกฎหมาย
114. การขาดผลิตภาพ การไม่มีผลงาน
115. การชอบทำตนลึกลับ การไม่โปร่งใส
116. การชอบขัดขวางผู้อื่น เข้าทำนอง มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ
117. การชอบเข้าไปแทรกแซงเรื่องของผู้อื่น
118. การกดขี่ผู้อื่น
119. การชอบทำอะไรที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ
120. การชอบตรวจตราสอดแนมผู้อื่น
121. การชอบยุ่งในทุกเรื่อง
122. การมีคนล้นงาน
123. การมีงานหนังสือมากเกินไป การชอบใช้หนังสือราชการมากเกินไป
124. ความผิดปกติทางจิต อารมณ์หลอนและหวาดระแวง

125. ระบบอุปถัมภ์
126. การชอบติดสินบน
127. ความตื้อดิ่งในทางที่ผิด ๆ หัวชนฝา
128. การชอบปลอมแปลงเอกสารหรือสัญญาความไม่จริงใจ
129. การชอบทำอะไรที่ปราศจากจุดหมาย
130. การผลัดวันประกันพรุ่ง
131. การกำกับดูแลงานที่มุ่งแต่จะลงโทษแต่เพียงสถานเดียว
132. ความล่าช้าในการปฏิบัติงาน
133. ความลังเลใจ/ไม่กล้าที่จะมอบหมายงาน
134. ความลังเลใจ/ไม่กล้าที่จะตัดสินใจ
135. ความลังเลใจ/ไม่กล้าที่จะรับผิดชอบ
136. การชอบทำตนเหินห่างจากผู้อื่นและประชาชน
137. ความเคร่งครัด/ความหละหลวมหรือเปราะบางจนเกินงาม
138. การชอบทำเอาเปรียบผู้อื่น หมกเม็ด คดในข้องอในกระดูก
139. การชอบพิธีกรรม/พิธีรีตองมากเกินไป
140. ความหยาบค้าย
141. การบ่อนทำลาย
142. โกง การชอบใช้ลูกล่อลูกชน
143. ความลับ การชอบกำความลับ การทำอะไรที่ดูเหมือนเป็นความลับไปเสีย

หมด

144. การไม่ยอมปล่อยวาง การอยู่ยงคงกระพัน รากงอก
145. การมุ่งประโยชน์ส่วนตัว การทำอะไรเพื่อตนเอง
146. ผักชีโรยหน้า การขาดความลึกซึ้งและความจริงใจ
147. ความหยิบหย่อง/อ่อนแอ
148. การมองปัญหาไม่ออก การมองไม่เห็นปัญหา การตีโจทย์ไม่แตก
149. การชอบทำให้ผู้อื่นแสดงใจ การทำงานที่ไม่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น
150. การใช้เงินเปลือง สรุ่ยสุร่าย
160. ระบบเล่นพรรคเล่นพวก
161. ความชะงักงัน

- 162.การย้ายอยู่กับที่ การไปไม่ถึงไหน
- 163.การชอบขัดขวางผู้อื่น การแย่งงาน เงิน เกียรติจากผู้อื่น
- 164.การให้ความสำคัญแก่ประเด็นปลีกย่อยมากกว่าเป้าหมายรวม
- 165.การสอพลอ
- 166.การชอบทำอะไรวกไปวนมาโดยไม่รู้จักจบสิ้น
- 167.การทำอะไรที่ส่อไปในทางทุจริต
- 168.การหวงแหนเขตอิทธิพลของตนเอง
- 169.การลักขโมย
- 170.การทำอะไรแต่พอเป็นพิธี ขาดความจริงจัง
- 171.การมีสายตาที่คับแคบ ใจแคบ
- 172.เป้าหมายที่ไม่ชัดเจน
- 173.ความไม่ยุติธรรม
- 174.การทำงานที่ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำ
- 175.ความประพฤติที่ขาดวิชาชีพนิยม
- 176.การขาดความสมเหตุสมผล ความไม่พอดี
- 177.สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย
- 178.โรงเรือนและเครื่องมือเครื่องใช้ที่ไม่เหมาะสม
- 179.การชอบแย้งชิงอำนาจกัน
- 180.ความล้มเหลว ความปราศจากมรรคผล ความสิ้นหวัง
- 181.การมีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง
- 182.การชอบแก้แค้น ตาต่อตา ฟันต่อฟัน
- 183.ความสูญเปล่า
- 184.ต้นหาราคะ
- 185.ความกลัวต่อสิ่งแปลกใหม่

การวิเคราะห์ปัญหาคอร์ปชันในประเทศไทย

จากการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และผลกระทบของปัญหาคอร์ปชันในประเทศไทยนั้น สาเหตุส่วนใหญ่ของปัญหานี้มาจากการขาดความชอบธรรมทางการเมือง การขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ส่งผลให้เกิดปัญหาการไร้เสถียรภาพทางการเมืองขึ้น

การได้มาซึ่งอำนาจของรัฐบาลหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเกิดจากการซื้อเสียง ในการเลือกตั้งทุกระดับ การใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก เกิดนักธุรกิจการเมืองมีการใช้อำนาจในการกว้านซื้อ ส.ส. คนดี มีคุณธรรม ย่อมเข้ามาบริหารประเทศได้ยาก หรือไม่มีโอกาสเลย ย่อมส่งผลให้การพัฒนาการเมืองเป็นไปได้ยาก ล่าช้า เงินรั่วไหล เนื่องจากมีแต่ผู้เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ในตำแหน่งหน้าที่หรือเป็นรัฐบาลธุรกิจเท่านั้น การจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้น ควรจะต้องไปแก้ไขที่ระบบ เพราะถ้าระบบดีและตัวบุคคลก็ดีประสิทธิภาพสูงสุดก็จะเกิดขึ้น(ประสิทธิ์ ดำรงชัย 2543)

นักวิชาการต่างเห็นตรงกันว่า ปัญหาเศรษฐกิจการเมืองและสังคมที่เกิดขึ้นล้วนมาจากตัวระบบและบุคคล บางฝ่ายเชื่อว่าถ้าจัดระบบให้ดีก็สามารถแก้ปัญหาได้ แต่อีกฝ่ายหนึ่งอาจเห็นว่าถ้าตัวบุคคลดีปัญหาทั้งหลายก็จะไม่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามถ้ามองในแง่ของประสิทธิภาพแล้ว ถ้าระบบดีและตัวบุคคลก็ดีประสิทธิภาพสูงสุดก็จะเกิดขึ้น ดังนั้นในการแก้ปัญหาควรปรับกันเช่นเดียวกัน การจะแก้ไขให้ได้ผลสูงสุดก็ต้องสร้างระบบกฎเกณฑ์ที่ดีไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาคนที่เกี่ยวข้องให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำว่า Good Governance ซึ่งนักรัฐศาสตร์ได้พูดถึงมาเป็นเวลานานแล้ว และมีความเชื่อว่าถ้าเมื่อใดที่การสร้างธรรมาภิบาลหรือ Good Governance สำเร็จได้ ปัญหาการทุจริตคอรัปชันก็จะบรรเทาเบาบางลงไปได้ การสร้างธรรมาภิบาลขึ้นในสังคมไทยเป็นเรื่องที่จะต้องร่วมมือกันทุก ๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน มีความพร้อมในการดำเนินชีวิตในทุกกลุ่มคน มีระบบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีจิตสำนึก หรือทัศนคติและค่านิยมในทางบวกที่ยกย่องคนดีมีความสามารถ รังเกียจคนเลว และพร้อมที่จะแสดงท่าทีที่ไม่ยกย่อง และขัดขวางไม่ให้คนไม่ดีเข้ามามีอำนาจบริหารกิจการบ้านเมือง

แม้จะมีความเชื่อว่าธรรมาภิบาลสามารถแก้ปัญหาคอรัปชันได้ แต่ธรรมาภิบาลจะเกิดขึ้นเองไม่ได้ จะต้องมีคนเป็นผู้สร้าง คนที่กล่าวถึงอาจจะเป็นคนในภาครัฐบาล คนในภาคธุรกิจเอกชน หรือคนในภาคประชาชน เช่น องค์กรที่ไม่ใช่ของรัฐ ถ้าต่างฝ่ายต่างสร้างความสำเร็จก็จะเกิดขึ้นได้ยาก แต่ถ้าทั้งสามฝ่ายร่วมมือกันสร้างโอกาสที่จะสำเร็จก็มีมาก ดังนั้นไม่ว่าฝ่ายใดที่จะมีบทบาทนำในการสร้างธรรมาภิบาลก็ตาม เช่น ป.ป.ช. หรือ ก.พ. ในภาครัฐ สมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพต่าง ๆ ในภาคเอกชน หรือ ในภาคประชาชน จะต้องคำนึงถึงแนวความคิดหลักสามประการ ได้แก่ ประการแรก ความเชื่อมั่นและเชื่อถือซึ่งเรียกว่า "ศรัทธา" ประการที่สองผู้ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้าง และประการสุดท้ายปลูกจิตสำนึกของผู้คนในสังคม งานสำคัญขององค์กรที่จะสร้างธรรมาภิบาล จึงมีสามส่วน ดังนี้

สร้างศรัทธา

องค์การนำในการสร้างธรรมาภิบาล จะต้องเป็นที่ยอมรับนับถือและศรัทธาจากคนในสังคม ศรัทธาจะเกิดขึ้นได้ จะต้องแสดงให้เห็น เป็นที่ประจักษ์ชัดว่าองค์กรนั้นสามารถทำงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลงานเด่นชัด มีระบบงานและบุคลากรที่เป็นแบบอย่างที่ดีกล่าวคือจะต้องทำตัวเองให้ดีก่อนจึงจะพื่อนำคนอื่นให้ทำตามทีตนต้องการได้

هامิตร

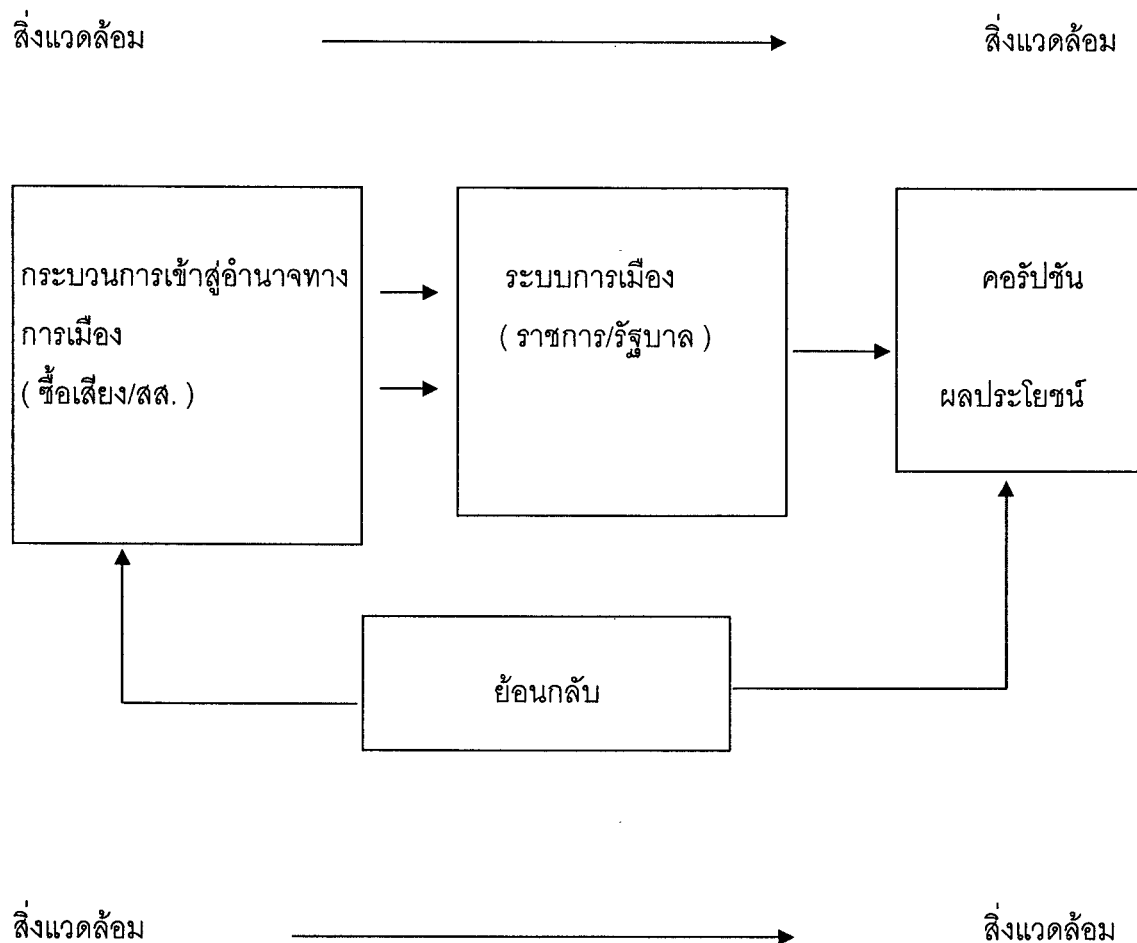
องค์การนำจะต้องแสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน การที่ฝ่ายอื่น จะเข้ามาร่วมมือได้ นอกจากจะต้องสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นตามทีกล่าวข้างต้นแล้ว จะต้องเปิดกว้างในการที่จะเชิญชวนฝ่ายต่าง ๆ ให้สามารถเข้ามาร่วมมือกันให้เต็มที่ ทั้งนี้จะต้องกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายเดินไปสูเป้าหมายร่วมกันนั้นไปได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การهامิตร จะต้องอาศัยหลักการประชาสัมพันธ์เข้ามาช่วยเป็นอย่างมาก

การปลูกจิตสำนึก

เมื่อสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นและهامิตรเข้ามาร่วมมือกันทำงานได้อย่างเต็มที่แล้ว งานขั้นสุดท้ายคือ การปลูกจิตสำนึกของคนในสังคม ให้หันมามีทัศนคติและค่านิยมที่เอื้ออำนวยต่อการแก้ปัญหาคอร์ปชันนั้นคือ ค่านิยมในการทำตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต เกลียดชังการทุจริตคอร์ปชัน และพร้อมทีออกมาต่อต้านเมื่อมีการทุจริตคอร์ปชันเกิดขึ้น

ในการศึกษาปัญหาคอร์ปชันในประเทศไทยผู้ศึกษาได้นำแนวคิดทฤษฎีระบบของเดวิด อีสตัน (David Easton) มาเป็นกรอบวิเคราะห์ เพราะก่อให้เกิดขึ้นชีวิตการเมือง (Easton 1965 :9) ประกอบด้วย ระบบ สิ่งแวดล้อม การตอบสนองผลกระทบ สรุปว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมืองและสภาพแวดล้อม สิ่งใดทีเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม จะส่งผลกระทบเข้าสู่ระบบการเมือง (Input) ระบบการเมืองจะทำหน้าที่ตัดสินใจ และนำการตัดสินใจไปสู่การปฏิบัติ ผลผลิตของระบบการเมืองคือปัจจัยนำออก (Outputs) จะกลับเข้าสู่ระบบ ในรูปของปัจจัยสิ่งแวดล้อม หรือในบางกรณีอาจจะส่งกลับโดยตรงเข้าสู่ระบบการเมืองโดยไม่ผ่านปัจจัยสิ่งแวดล้อมจะถูกนำเข้าสู่ระบบการเมืองในรูปของความต้องการ (Demand) และการสนับสนุน (Supports) ดังภาพแสดงดังนี้

ภาพแสดงการตอบสนองและผลกระทบแบบย้อนกลับในกระบวนการคอร์ปชั่น

ภาพที่ 2.1 การวิเคราะห์ปัญหาคอร์ปชั่น

การที่บุคคลเลือกที่จะกระทำการคอร์ปชั่น ด้วยเพราะบุคคลนั้นได้ให้คุณค่าและยอมรับการคอร์ปชั่นนั้นเข้าเป็นส่วนหนึ่งของตนผ่านการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) หรือ การได้รับการถ่ายทอดความสามารถในคอร์ปชั่น ตามแนวความคิดของ ฟิชเบินและแอชเชอร์ (Fishbein และ Ajzer 1975) (อ้างในเจษฎา นพคุณ ตั้งจิตนพ โครงการปรัชญาดุสิตบัณฑิตทาง สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2546) ทักษะของบุคคลจะถูกหล่อหลอมขึ้นโดย กระบวนการสามขั้นตอน คือ

ขั้นตอนแรกคือการได้รับการขัดเกลาทางสังคม-การสังเกตเห็นการดำรงอยู่ของ
พฤติกรรม - วัตถุประสงค์แห่งความสนใจ

ขั้นตอนที่สองคือการที่บุคคลมีความรู้สึก - ความเห็นต่อพฤติกรรม - วัตถุประสงค์แห่งความ
สนใจนั้น หากความเห็นเป็นไปในทางเห็นด้วย จะเรียกว่าการยอมรับ - การซึมซับ (การยอมรับ
ค่านิยมที่ส่งเสริมการคอร์ปชัน) การที่บุคคลจะมีการรู้สึกอย่างไรต่อพฤติกรรม - วัตถุประสงค์ที่ได้รับมา
หรือสังเกตเห็นอย่างไร ขึ้นกับว่าสิ่งนั้นมีความสามารถในการสนองตอบต่อความต้องการในด้าน
ต่าง ๆ (Need-disposition) เพียงใด (Parson and Shils 1951)

ขั้นตอนสุดท้ายคือการที่บุคคลมีความตั้งใจที่จะประพฤติปฏิบัติตนไปในแนวทาง
สอดคล้องกับความต้องการ ความรู้สึก-ความเห็นนั้น เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจน พฤติกรรมที่
กล่าวถึงข้างต้นอาจหมายถึงคอร์ปชันของเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา หรือการขัดเกลาทาง
สังคมที่ได้รับมาจากบุคคลเหล่านั้น ขณะที่วัตถุประสงค์ อาจหมายถึงแรงจูงใจหรือสิ่งตอบแทน ที่อาจจะ
เป็นไปในเชิงบวกหรือลบ ที่บุคลากรคาดหวังจะได้รับหากตนเองเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ
พฤติกรรมแห่งความสนใจ

เมื่อมองปรากฏการณ์การคอร์ปชัน จากมุมมองเชิงการกระทำระหว่างกันด้วย
สัญลักษณ์ซึ่งมุ่งศึกษาปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม นอกเหนือจากปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่าง
ผู้ให้และผู้รับการขัดเกลาทางสังคมที่ได้กล่าวถึงแล้ว ปฏิสัมพันธ์อีกส่วนหนึ่งยังเกิดจากการ
แลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในการคอร์ปชัน ซึ่งไม่ใช่แต่เพียงฝ่ายผู้รับเท่านั้นที่เป็นฝ่ายได้ประโยชน์
(Alam 1995) เห็นว่า ผู้ให้เช่นกันที่มีแรงจูงใจในการเสนอให้ผลประโยชน์ แรงจูงใจของฝ่ายผู้ให้คือ
ความต้องการผูกมัดฝ่ายผู้รับให้กระทำกราด ๆ ตามที่ตกลงกันไว้เพื่อประโยชน์ของตน หรือการ
สร้างภาพการมีอิทธิพล ความโดดเด่น หรือต้องการแสดงตัวเป็นพวกผู้รับผลประโยชน์จาก
ข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษรเพื่อให้งานหรือสิ่งที่ทำอยู่บรรลุผลตาม
นโยบายของผู้เสนอต้องการ หรือเรียกร้องตามงานที่มุ่งหวังนั้นๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในระยะเกือบทศวรรษนับตั้งแต่การสิ้นสุดของสงครามเย็น ค่าคอมมิวนิสต์และ
ประชาธิปไตยเริ่มประสานกันเป็นหนึ่ง สถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงไป โดยมีปัจจัยความอยู่
รอดทางเศรษฐกิจเป็นตัวนำ เกิดความพยายามในการสร้างระเบียบโลกใหม่ การเน้นความ
ร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคและอนุภาคต่างๆ ส่งผลกระทบให้เกิดสงครามการค้าที่

แข่งขันรุนแรงและอิทธิพลของประเทศที่ร่ำรวยทางเศรษฐกิจต่อประเทศอื่น และเมื่อบวกกับ กระแสการเคลื่อนไหวเข้าสู่สังคมสารสนเทศ ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร (พลวัต) เหล่านี้ จึงส่งผลต่อการกำหนดนโยบายด้านต่าง ๆ ของประเทศเป็นอย่างมาก

การวางนโยบายด้านต่างๆ ของประเทศไทยได้เริ่มเข้าสู่การมองผลกระทบรวม ระดับโลกมากยิ่งขึ้น กระแสการตื่นตัวเรื่องประชาธิปไตย ทำให้ประเทศไทยต้องเน้นนโยบาย การเข้าร่วมกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด การดำเนินการทางการเมืองที่จะต้องเป็น ประชาธิปไตยมากขึ้น กระแสบีบบ้านจากมหาอำนาจทางเศรษฐกิจทำให้ประเทศไทย แก้ปัญหาการกีดกันทางการค้า แก้ไขปัญหาละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญา แนวโน้มการส่งเสริม สิทธิมนุษยชน ทำให้ต้องเปิดเสรีให้บุคคลที่ได้รับรางวัลโนเบลเข้าประเทศจากที่เคยปิดกั้นบาง ราย รวมทั้งในปัจจุบัน ประเทศไทยได้เริ่มเคลื่อนไหวเรื่องสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ซึ่งในระยะ ต่อไป แนวโน้มของอิทธิพลโลกและการเปิดออกของทางด่วนข้อมูลข่าวสารจะส่งผลกระทบต่อ ประเทศไทยในระดับสูงและกลายเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การเมือง ครอบครัวยุคใหม่ สิ่งแวดล้อม การศึกษา และด้านอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น

นโยบายต่าง ๆ ของประเทศไทยจะให้ความสนใจในการปรับตัวให้ทันกับโลก ภายนอกมากกว่า การมุ่งการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายในและการประเมินตนเอง ส่งผล ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงในเวลาต่อมา เช่นเดียวกับปัญหาบ้านเมืองหลายด้านที่ ประสบอยู่อันเกิดจากการขาดวางแผนในระยะยาวอย่างรอบคอบในอดีต ตั้งแต่การกำหนด แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อนำพาประเทศไปสู่สังคมอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นความ แออัดของเมืองหลวง ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาการเมืองที่ไม่มีความเป็น ประชาธิปไตยเท่าที่ควรไม่ว่าจะเป็นปัญหาการคอร์รัปชัน ผลกระทบที่เกิดขึ้นเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำ ให้เราต้องเรียนรู้และมองไปในอนาคตว่า ประเทศไทยในอีกประมาณ 20 ปี ข้างหน้านั้นจะมี สภาพเป็นเช่นไร (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ 2539: 11)

การเปลี่ยนแปลงไปของประเทศไทยในอนาคตจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ทุกคนต้อง ทราบในเวลาอันเร็ว รัฐบาลยุค พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้วางแนวนโยบายในการปราบปราม แก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันให้ดำเนินไป มุ่งหวังความถูกต้องที่จะเห็นสังคมเกิดความเท่า เทียมกันในทุกระดับชั้น ทั้งเอกชน รัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะหน่วยงานราชการที่กำลังประสบ ปัญหาอย่างหนักในการทุจริต นับวันแต่จะมีเพิ่มขยายขึ้นอย่างกว้างขวางและมีแนวโน้มว่าจะ แก้ไขให้สำเร็จลงด้วยความยากลำบาก

ปัญหาการคอร์รัปชันหรือปัญหาข้อราษฎรบังหลวง ที่แพร่กระจายไปทั่วทุกสังคม ซึ่งเป็นปัญหานั้นทอนกำลังความสามารถในการพัฒนาประเทศที่สำคัญ ปัญหาการคอร์รัปชันถือว่าเป็นปัญหาสากลเลยก็ว่าได้ เพราะเกิดขึ้นในทุกประเทศ ไม่ว่าจะประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนา แต่ความแตกต่างนอกจากจะอยู่ที่ปริมาณหรือขอบเขตของปัญหาแล้ว ยังอยู่ที่ความเอาใจจริงเอาใจของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ในการป้องกันและปราบปรามปัญหานี้ และขีดการยอมรับของสาธารณะต่อเรื่องคอร์รัปชัน รวมทั้งความเข้มแข็งของประชาชนในการตรวจสอบผู้ที่ทำการคอร์รัปชัน หากผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงละเลย ปัญหานี้ย่อมขยายตัวมากกว่าหตุตัว ในทำนองเดียวกันหากสาธารณชนยอมรับว่าปัญหานี้มีมาช้านาน แก่ยาก และยอมรับผู้ที่มีชื่อเสียงในสังคมแม้ว่าจะมีภูมิหลังที่คอร์รัปชันก็ตาม การแก้ปัญหาก็จะแก้ยากมาก (ปธาน สุวรรณมงคล 2542 :136)

ปิติเทพ อยู่ยืนยง (2547 : 1) กล่าวถึงปัญหาการคอร์รัปชัน (Corruption) ว่าหลายคนอาจมองว่าไม่สำคัญ เพราะอาจคิดว่าไม่ใช่ปัญหาของตัวเองบ้าง ไม่ใช่เรื่องใกล้ตัวบ้างแต่หากย้อนกลับมาพิจารณาดูให้ดีแล้ว ปัญหาการคอร์รัปชันนับว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชนอย่างมาก จากสาเหตุของปัญหาการคอร์รัปชันที่มีมากมายนั้น อาจทำให้คนหลายคนท้อแท้สิ้นหวังกับสังคมที่ฟอนเฟะและเลวทรามในประเทศไทย ปัญหาคอร์รัปชันมีมากมายเป็นยาดำไปเกือบทุกขงองค์กร ไม่ว่าจะป็นวงการการเมืองที่เกิดจากพฤติกรรม “หน้าเนื้อใจเสือ” ของนักการเมืองบางคนที่อยู่ในคราบของผู้ใจดีมีเมตตา จะเข้ามาแก้ปัญหให้กับประชาชน แต่ความเป็นจริงแล้ว กลับทำนาบนหลังคน หรือ ชูตรีตชูตเนือกับประชาชน โดยการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดสรรงบประมาณเข้ากระเป๋าตัวเอง เรียกรับเงินใต้โต๊ะ เป็นต้น ส่วนวงการข้าราชการประจำนั้น เช่น กรณีนายตำรวจบางคนที่มีพฤติกรรมว่ามีมีการเรียกรับส่วยจากสถานบริการ อาบ อบ นวด กรณีค่าโง่ทางด่วนที่ต้องลั่นงบประมาณโดยไม่จำเป็น กรณีจัดสรรที่ดิน สปก. ให้แก่ผู้ที่มีอิทธิพล ซึ่งเป็นปัญหามาหลายรัฐบาล

มีหลายมุมมองจากต่างชาติ เช่น ในสหรัฐอเมริกา ที่ได้มีการเสนอรายงานการปฏิบัติด้านมนุษยชนประจำปี 2545 ต่อสภาคองเกรส ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมเกือบ 200 ประเทศ รวมทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย โดย นายแดร์ริล เอ็น จอห์นสัน อดีตเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทยว่า ประเทศไทยมีปัญหาการคอร์รัปชันมากมาย เช่น ปัญหากระบวนการยุติธรรม การซื้อเสียง การติดสินบน ปัญหายาเสพติด การขาดความโปร่งใสในการทำงานของฝ่ายราชการ ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

มารุต บุญนาค (2547 : 1) กล่าวถึงปัญหาการคอร์รัปชันว่า เป็นโรคร้ายของสังคมที่ยากที่จะแก้ไข เพราะเป็นภัยต่อการพัฒนาบ้านเมือง หากการทุจริตคิดมิชอบในวงราชการหรือในทางการเมืองปรากฏชัดเจน ก็ยอมปราบปรามได้โดยง่าย แต่ในบางกรณีที่ข้าราชการและนักการเมืองร่ำรวยผิดปกติ แต่ไม่มีหลักฐานชัดเจนว่าทุจริตอย่างไร ก็ยอมยากที่จะเอาผิดได้

ปิติเทพ อยู่ยืนยง (2547 : 1) กล่าวถึงปัญหาการคอร์รัปชันกับสังคมไทย (The Corruption and Thai Social) ว่า เมื่อกล่าวถึงสังคมไทยแล้วนั้น ในสายตาของหลาย ๆ คน อาจจะมองได้หลายมุมมองไม่ว่าจะเป็นในแง่สังคมที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม สังคมของการเอื้ออาทรสังคมของการอุปถัมภ์กัน เป็นต้น แต่ถ้ามองอีกมุมมองหนึ่งแล้วสังคมไทยก็มีอีกหลายปัญหาไม่ว่าจะเป็น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาโสเภณี เป็นต้น แต่ก็มีปัญหาหนึ่งคือปัญหาการคอร์รัปชันที่คนมักมองว่าไม่ใช่ปัญหาของตัวเองบ้าง ไม่ใช่เรื่องใกล้ตัวบ้าง แต่หากย้อนกลับมาพิจารณาดูให้ดีแล้ว ปัญหาการคอร์รัปชันนี้นับว่า เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชนอย่างมากทีเดียว

ปัญหาการคอร์รัปชันเป็นหนึ่งในปัญหาการเมืองการปกครองไทยในข้อที่เป็นปัญหาด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ปัญหานี้ประเทศไทยมีการกล่าวถึงกันมากมายเกิดขึ้นในทุกกระทรวง ทบวงกรม มักจะไม่ได้รับการแก้ไข แต่หากมีปรากฏข่าวในเรื่องดังกล่าวตามสื่อ ก็จะได้รับแก้ไขเป็นครั้งคราว แต่ที่เป็นกระแสการเมืองค่อนข้างรุนแรง เป็นผลมาจากการที่ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนาในฐานะประธานมูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด (ที่เกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)) เพื่อที่จะหาทางป้องกันไม่ให้เกิดการคอร์รัปชัน ที่สมาคมรัฐศาสตร์แห่งประเทศไทยได้จัดขึ้นที่โรงแรมแกรนด์มิราเคิล เป็นข้อมูลตัวเลขที่เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน และรัฐบาลนำโดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้ นายวิษณุ เครืองาม และคณะรัฐมนตรีไปตรวจสอบข้อมูลตัวเลขที่เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันดังกล่าว นั้น ถือเป็นการสานต่อในการประกาศสงครามกับทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลในวันที่ 30 กันยายน 2547 สภาพปัญหาดังกล่าวถือเป็นจุดอ่อนสำคัญของรัฐบาล ที่ทำให้การบริหารงานสะดุดในขณะนี้ เป็นผลมาจากการถูกกล่าวหาเรื่องการคอร์รัปชันเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ประเด็นการปันหุ้นของ นายเอกยุทธ อัญชันบุตร ที่โยงโยไปถึงรัฐมนตรี ส. และนักการเมือง ป. อีกทั้งกลับมีการขานรับจากสื่อ ปฏิเสธไม่ได้ว่า ส่วนสำคัญมาจากความไม่เชื่อมั่นในความสุจริตของคนในภาครัฐบาลนั่นเอง เมื่อไม่เชื่อมั่น จึงทำให้มีการตอบรับในประเด็นเรื่องการกล่าวหาการหาผลประโยชน์ของฝ่ายการเมืองได้ง่าย หรือคนพร้อมจะเชื่อ (มติชนรายสัปดาห์ : 9)

ดร.ประสิทธิ์ ดำรงชัย อดีต กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปป.ช.) กล่าวถึงสภาพปัญหาการคอร์รัปชันว่า สำหรับประเทศไทย นักคิด นักวิชาการ ได้ร่วมกัน เปิดเวทีความคิด แลกและตีความไว้ระดับหนึ่ง ภายใต้กระแสธรรมรัฐแห่งชาติในช่วงปี 2540 เป็นต้นมา ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) โดยเฉพาะ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย ได้อาศัยหลักคิดดังกล่าวเป็นแนวทาง สำคัญในการประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์สำคัญ ในการพัฒนาสังคมไทยให้มีความเข้มแข็งมากกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะการเน้นสิทธิ เสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาประสิทธิภาพ ของรัฐและระบบราชการ ให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ และหากพิจารณาประกอบกับ โครงสร้างของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ.2540 ที่มีสาระสำคัญ คือส่งเสริมและ ค้ำครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการให้ อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และทางรัฐบาลได้ให้สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยให้คำปรึกษา ในการสร้างระบบ บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) เพื่อเป็นส่วนช่วยให้ประเทศชาติ สามารถฟื้นฝ่าฟันวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างรวดเร็วโดยสำนักงาน ก.พ. ได้นำเสนอ คณะรัฐมนตรี พิจารณาเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุม เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 ลงมติเห็นชอบวาระแห่งชาติ สำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ และออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบ บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง กำหนดแผนโครงการ เพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และให้สำนักงาน ก.พ. รวบรวมและประเมินผลเพื่อ รายงานต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

การคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่คู่กับสังคม จะมากน้อย หรือมีลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับปัจจัย ต่าง ๆ ของสังคมนั้น สำหรับประเทศไทย ลักษณะของการคอร์รัปชันมีวิวัฒนาการมาตามลำดับ เริ่มตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบ ประชาธิปไตยในปี 2475 และผลสืบเนื่องมาจากการปฏิรูประบบราชการมาเป็นรูปกระทรวง ทบวง กรม ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทำให้ประชาชนต้องพึ่งพาอาศัยการบริหารจากทางราชการมาก ขึ้น การติดต่อกับทางราชการ มีทั้งการแจ้งเกิด แจ้งตาย การจดทะเบียนสมรส การขอเอกสาร สิทธิเกี่ยวกับที่ดิน การจดทะเบียนเพื่อประกอบอาชีพและวิชาชีพต่าง ๆ ไป ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่

ของรัฐก็ยังมีบทบาทและความสำคัญ แต่ประสิทธิภาพในการให้บริการและระบบงานไม่ได้พัฒนาการให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง การเรียกร้องสินบน ในรูปของค่าน้ำร้อนน้ำชา เพื่อให้บริการที่รวดเร็ว จึงเกิดขึ้นทั่วไป ในระดับเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับต่ำที่สัมผัสโดยตรงกับประชาชน และตกค้างมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งสิ้นรวมทั้ง การเบียดบังเงินภาษีอากร และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เรียกเก็บอีกด้วย ต่อมาเมื่อมีการเร่งรัดพัฒนาประเทศนับตั้งแต่ปี 2500 และมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับแรกออกมาในปี 2504 เป็นต้นมา การใช้จ่ายเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีทั้งโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา และระบบการชลประทาน รวมทั้งการพัฒนาชุมชนและอาชีพของราษฎร ผู้มีบทบาทในการใช้จ่ายเงินเพื่อดำเนินโครงการดังกล่าว ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐระดับกลางและระดับสูง การคอร์รัปชันจากการจัดซื้อจัดจ้าง นับตั้งแต่การออกแบบ การประกวดราคา การตรวจรับรวมทั้งค่าคอมมิชชั่น จึงเกิดขึ้นมากมายในหมู่ข้าราชการระดับกลางและระดับสูง เพิ่มเติมจากค่าน้ำร้อนน้ำชาที่ยังคงมีอยู่เป็นปกติในบางส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้บริการในระดับต่ำ นับแต่ปี 2524 การคอร์รัปชันในหมู่นักการเมืองเริ่มมีมากขึ้น เมื่อการใช้จ่ายเงินซื้อเสียงในการเลือกตั้งเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยเริ่มปรากฏชัด จากกรณีที่เรียกกันว่า "โรคร้อยเอ็ด" ซึ่งเป็นการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ดในปี 2524 โดยกล่าวขานกันว่ามีการใช้จ่ายเงินซื้อเสียงนับสิบล้านบาท หลังจากนั้นการซื้อเสียงในการเลือกตั้งก็ระบาดไปทั่วมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีผู้ประมาณว่าบางรายต้องใช้จ่ายเงินถึงสามสิบล้านบาท จึงจะได้เป็น ส.ส. เมื่อการเป็น ส.ส. ต้องใช้จ่ายเงินไปมาก และหากจะเป็นรัฐมนตรีก็ต้องเสียเงินเพิ่มอีก จะโดยการบารุงพรรคหรืออะไรก็ได้แล้วแต่ ทำให้มีการมองหาช่องทางที่จะหาเงินมาชดเชยที่ต้องเสียไป และที่สำคัญเพื่อเตรียมไว้สำหรับการเลือกตั้งครั้งต่อไปซึ่งมักจะมีขึ้นก่อนครบเทอมเสมอ ประกอบกับในช่วงหลัง คือนับตั้งแต่ประมาณปี 2530 เป็นต้นมา ได้มีการใช้จ่ายเงินในโครงการใหญ่มูลค่านับพัน นับหมื่นล้านบาท ที่เรียกว่า "เมกกะโปรเจก"(mega project) การคอร์รัปชันจึงเกิดขึ้นมากในบางส่วนของนักการเมือง ทั้งนักการเมืองทั่วไปและนักการเมืองระดับสูงที่เข้ามาบริหารประเทศ ในขณะเดียวกันนี้เองคอร์รัปชันยังได้ลุกลามเข้าไปในภาคเอกชน โดยเฉพาะสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยเป็นการใช้อำนาจของระดับผู้บริหาร แสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและพรรคพวกจนเกิดปัญหานี้เสียมีผลกระทบต่อสภาพคล่อง จนเกิดการล่มสลายของสถาบันการเงิน ทั้งที่เป็นบริษัทและธนาคารขึ้นอย่างมากมายในช่วงปี 2539 - 2542

จากที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า **"คอร์รัปชันเปรียบเหมือนโรคมะเร็ง"** คือ มีความร้ายแรงและแพร่กระจายได้ อย่างรวดเร็วจนยากที่จะเยียวยารักษาให้

หายได้เริ่มตั้งแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐระดับต่ำที่ให้บริการโดยตรงกับประชาชน แล้วระบาดขึ้นไปในผู้บริหารระดับกลาง ระดับสูง และนักการเมืองที่เข้ามาบริหารประเทศ และลุกลามต่อไปถึงผู้บริหารในภาคธุรกิจเอกชน จนเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติอยู่ในปัจจุบันนอกจากนี้เท่าที่ผ่านมา เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจหรือการเมืองขึ้นก็มักจะอ้างคอร์ปชั่นเข้ามาเป็นเหตุผลของการปฏิวัติรัฐประหารเพื่อแก้ไขสถานการณ์อยู่เสมอ

การที่บุคคลเลือกที่จะกระทำการคอร์ปชั่น ด้วยเพราะบุคคลนั้นได้ให้คุณค่าและยอมรับการคอร์ปชั่นนั้นเข้าเป็นส่วนหนึ่งของตนผ่านการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) หรือการได้รับการถ่ายทอดความสามารถในคอร์ปชั่น ตามแนวความคิดของ Fishbein และ Ajzer(1975) (อังโนเจษฎา นพคุณ ตั้งจิตนพ) โครงการปรัชญาดุเชฎฐิบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2546) ทักษะคติของบุคคลจะถูกหล่อหลอมขึ้นโดยกระบวนการสามขั้นตอน คือ

ขั้นตอนแรก คือการได้รับการขัดเกลาทางสังคม-การสังเกตเห็นการดำรงอยู่ของพฤติกรรม - วัตถุประสงค์แห่งความสนใจ

ขั้นตอนที่สอง คือการที่บุคคลมีความรู้สึก - ความเห็นต่อพฤติกรรม - วัตถุประสงค์แห่งความสนใจนั้น หากความเห็นเป็นไปในทางเห็นด้วย จะเรียกว่าการยอมรับ - การซึมซับ (การยอมรับค่านิยมที่ส่งเสริมการคอร์ปชั่น) การที่บุคคลจะมีการรู้สึกอย่างไรต่อพฤติกรรม - วัตถุประสงค์ที่ได้รับมา หรือสังเกตเห็นอย่างไร ขึ้นกับว่าสิ่งนั้นมีความสามารถในการสนองต่อความต้องการในด้านต่าง ๆ (Need-disposition) เพียงใด (Parson and Shils 1951)

ขั้นตอนสุดท้าย คือการที่บุคคลมีความตั้งใจที่จะประพฤติปฏิบัติตนไปในแนวทางสอดคล้องกับความต้องการ ความรู้สึก-ความเห็นนั้น เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจน พฤติกรรมที่กล่าวถึงข้างต้นอาจหมายถึงคอร์ปชั่นของเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา หรือการขัดเกลาทางสังคมที่ได้รับมาจากบุคคลเหล่านั้น ขณะที่วัตถุประสงค์ อาจหมายถึงแรงจูงใจหรือสิ่งตอบแทน ที่อาจจะเป็นไปในเชิงบวกหรือลบ ที่บุคคลคาดหวังจะได้รับหากตนเองเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมแห่งความสนใจ

เมื่อมองปรากฏการณ์การคอร์ปชั่น จากมุมมองเชิงการกระทำระหว่างกันด้วยสัญลักษณ์ซึ่งมุ่งศึกษาปฏิสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม นอกเหนือจากปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ให้และผู้รับ การขัดเกลาทางสังคมที่ได้กล่าวถึงแล้ว ปฏิสัมพันธ์อีกส่วนหนึ่งยังเกิดจากการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในการคอร์ปชั่น ซึ่งไม่ใช่แต่เพียงฝ่ายผู้รับเท่านั้นที่เป็นฝ่ายได้ประโยชน์ (Alam1995) เห็นว่า ผู้ให้เช่นกันที่มีแรงจูงใจในการเสนอให้ผลประโยชน์ แรงจูงใจของฝ่ายผู้ให้คือ

ความต้องการผูกมัดฝ่ายผู้รับให้กระทำการใด ๆ ตามที่ตกลงกันไว้เพื่อประโยชน์ของตน หรือการสร้างภาพการมีอิทธิพล ความโดดเด่น หรือต้องการแสดงตัวเป็นพวกผู้รับ

การศึกษาการคอร์รัปชันในต่างประเทศ

1. แนวคิดของนักศีลธรรม

วิธีการศึกษาของนักศีลธรรมจะมุ่งเน้นที่พฤติกรรมของแต่ละบุคคล นักศีลธรรมมองว่าการคอร์รัปชันเป็นผลโดยตรงอันสืบเนื่องมาจากการเสื่อมลงของหลักศีลธรรมของแต่ละบุคคล ตามทัศนะแบบนี้วิถีทางเดียวที่จะจัดการคอร์รัปชันให้หมดไปนี้ก็คือ การปลูกฝังศีลธรรมอันดีไว้ในจิตใจของผู้กระทำผิดทั้งหลาย เช่น เจ้าหน้าที่รัฐบาล นักการเมือง เป็นต้น วิธีการศึกษาแบบนี้ถือว่าการคอร์รัปชันมีน้อยลงไปในทางที่เลวเสมอ โดยที่ไม่มีการอ้างอิงถึงบริบทต่าง ๆ หรือผลที่จะตามมาภายหลัง จุดอ่อนของวิธีการศึกษานักศีลธรรมก็คือ วิธีการศึกษาแบบนี้แคบจนเกินไป และไม่สามารถที่จะครอบคลุมถึงบริบทของปัจจัยทางสถาบันซึ่งพฤติกรรมคอร์รัปชันได้ถือกำเนิดขึ้น นอกจากนี้การวิเคราะห์ยังมีลักษณะสถิตย์ ไม่โยงกับวิวัฒนาการหรือพัฒนาการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสังคม

2. แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์

งานการศึกษาที่ใช้วิธีการศึกษาของนักเศรษฐศาสตร์จะมุ่งเน้นที่ผลกระทบของการคอร์รัปชันที่มีต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่น ประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรและการกระจายรายได้ แอน ครูเกอร์ เห็นว่าการคอร์รัปชันในหน่วยงานของรัฐ การติดสินบน การเลือกที่รักมักที่ชัง เป็นผลมาจากการที่ประชาชนพยายามที่จะหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือกฎเกณฑ์ของรัฐที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ข้อจำกัดของรัฐ เช่น โควตานำเข้า จะเป็นตัวขัดขวางการดำเนินงานอย่างอิสระของกลไกตลาด จึงก่อให้เกิดค่าเช่าทางเศรษฐกิจขึ้นในหลายรูปแบบ โควตานำเข้าจะส่งผลให้ราคาสินค้านำเข้าสูงขึ้น และสร้างสิ่งที่ครูเกอร์เรียกว่า “ค่าเช่าทางเศรษฐกิจ” ซึ่งนับว่าเป็นการสูญเสียทรัพยากรไปโดยเปล่าประโยชน์ รวมทั้งยังเป็นการทำลายโครงสร้างราคาอีกด้วย ถ้าปราศจากข้อกำหนดเกี่ยวกับโควตาแล้ว จะสามารถนำเข้าได้ในราคาที่ต่ำลง การเกิดขึ้นของค่าเช่าทางเศรษฐกิจจะเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนนำเอาทรัพยากรของตนมาทุ่มเทลงในกิจกรรมที่จะทำให้อันตรายได้เพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากค่าเช่าทางเศรษฐกิจนี้

การติดสินบนหรือการคอร์รัปชันในรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการแทรกแซงของรัฐบาล ถือเป็นการกระทำที่ไร้ประสิทธิภาพ เพราะนำไปสู่การถ่ายเทเอาทรัพยากรจากกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตมาสู่กิจกรรมที่ไม่เกิดผลผลิตอย่างเช่น “กิจกรรมในการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ” เช่น ใช้เวลาหรือเงินเพื่อการลอบบี้ให้ได้โควตา เป็นต้น

จอห์นสัน วิเคราะห์การคอร์รัปชันในสังคมที่กำลังพัฒนาที่ซึ่งผู้มีตำแหน่งทางการเมืองมีแนวโน้มที่จะทำการคอร์รัปชันและมีสถาบันที่อ่อนแอซึ่งไม่สามารถก่อให้เกิดการแข่งขัน และไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่จะควบคุมการคอร์รัปชันได้ จอห์นสันมีความเห็นว่าในสังคมแบบนี้การคอร์รัปชันเป็นที่มาของรายได้ที่สำคัญ "กลุ่มการเมือง" จะพยายามให้ได้มาซึ่งรายรับนี้ โดยการเข้าไปควบคุมสถาบันรัฐบาลและใช้ทรัพยากรของพวกเขาบางส่วนในการปรับเปลี่ยนเงินทุนของรัฐบาลและเก็บ "ภาษีคอร์รัปชัน" กับกิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ มักจะมีกลุ่มทางการเมืองมากกว่า 1 กลุ่มพยายามแสวงหา "รายรับจากการคอร์รัปชัน" นี้ ผลที่ตามมาก็คือจะมีการใช้จ่ายทรัพยากรจำนวนมากไปสู่กิจกรรมทางการเมือง เกิดการรวมตัวกันของนักการเมือง ข้าราชการพลเรือน กลุ่มธุรกิจเพื่อให้ได้รายรับจากการคอร์รัปชันสูงสุด

อย่างไรก็ตาม **ซาลิม ราซิด** ได้แย้งว่า ในขณะที่การคอร์รัปชันอาจจะเป็นตัวเสริมประสิทธิภาพให้กับแต่ละบุคคลในสังคม แต่สินค้าสาธารณะ เช่น บริการของข้าราชการและรัฐเป็นสินค้าที่มีจำกัด คนที่มีฐานะดีเท่านั้นมีสิทธิได้รับสินค้าสาธารณะเหล่านี้โดยการติดสินบนหรือการเล่นพรรคเล่นพวก ในที่สุดแล้ว การคอร์รัปชันจะเป็นตัวเพิ่มความไร้ประสิทธิภาพให้มากขึ้น ถ้าการคอร์รัปชันสามารถควบคุมให้อยู่ในขอบเขตที่จำกัดได้ มันก็จะเป็นตัวหล่อลื่นระบบและเพิ่มประสิทธิภาพให้แต่ละบุคคล แต่เมื่อเกิดการขยายตัวของการคอร์รัปชันจนกลายเป็นโรคเรื้อรังของสังคม การคอร์รัปชันก็จะเป็นตัวหยุดการเพิ่มประสิทธิภาพและกลายเป็นรายได้ส่วนของพวกเขา ข้าราชการ สิ่งนี้จะทำให้ข้าราชการพยายามแสวงหาสินบนมากกว่าที่จะทำงานตามที่ตนได้รับมอบหมาย ระบบก็จะถูกเบี่ยงเบนไปจากระบบที่ควรจะเป็นและกลายเป็นการเพิ่มความไร้ประสิทธิภาพให้มากยิ่งขึ้น ซาลิม ราซิด ยังชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากการติดสินบนเจ้าหน้าที่ และผลกระทบทางด้านลบต่อส่วนรวมที่เกิดจากการคอร์รัปชันในลักษณะที่เป็นการเพิ่มความไร้ประสิทธิภาพอีกด้วย

ปีเตอร์ วอร์ด และ ไมเคิล จอห์นสัน ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการคอร์รัปชันต่อความไม่เท่าเทียมกัน เป็นกรณีศึกษาในประเทศกำลังพัฒนา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการคอร์รัปชันมีแนวโน้มที่จะเพิ่มความไม่เท่าเทียมกันให้มากยิ่งขึ้น ผู้มีโอกาหรือสามารถติดสินบนเจ้าหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นคนรวยหรือคนจนก็ตาม เมื่อทำแล้วได้ผลประโยชน์ส่วนตัว แต่การกระทำของเขามีผลกีดกันผู้อื่น และนี่เองเป็นตัวนำไปสู่ความไม่เท่าเทียมกัน เช่น การหลีกเลี่ยงภาษีที่ดิน การเข้าครอบครองที่ดินด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย แต่ลงทุนต่ำ ทำการผลิตและขายสินค้าโดยที่ไม่มีใบอนุญาต และการกระทำให้ตนเองได้รับผลประโยชน์ด้วยวิถีทางต่าง ๆ แต่ผลประโยชน์ที่บุคคลเหล่านี้ได้รับก็คือส่วนที่ประชาชนที่อยู่ในภาคเศรษฐกิจที่ยากจนต้องสูญเสีย

ไปนั่นเอง กระบวนการคอร์ปชั่นทั้งหมดเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ต่าง ๆ นี้ มีแนวโน้มที่จะทำให้โครงสร้างอำนาจยังคงอยู่ไปในที่สุดแล้วการคอร์ปชั่นมีแนวโน้มที่จะเอื้อประโยชน์ให้กับคนรวยมากกว่าคนจน และนำไปสู่การกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมในสังคม

จากกรณีศึกษาเกี่ยวกับการคอร์ปชั่น ส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นแง่ลบมากกว่าแง่บวก การกระทำต่าง ๆ ที่ผิดกฎหมายและการคอร์ปชั่นจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ นำไปสู่การกระจุกตัวของความมั่นคงและอำนาจ ทำให้เจ้าหน้าที่รัฐเลือกที่รักมักที่ชังในการให้บริการและมีผลทางลบต่อระบบการเมือง

คลิทการ์ด ให้ความเห็นว่า ควรจะมีการตั้งคำถามว่า “การคอร์ปชั่นชนิดไหน ภายใต้อาณัติแบบใด ที่จะส่งผลเสียให้เกิดขึ้นในวิถีทางใดและต่อใคร”

งานการศึกษาของคาร์น เรื่อง “การอุปถัมภ์ค้ำจุน การคอร์ปชั่น และพัฒนาการของระบบทุนนิยม” พยายามที่จะตอบคำถามนี้ คาร์นใช้การวิเคราะห์แบบผสมผสานระหว่างอุปสงค์-อุปทาน ทฤษฎีกรรมสิทธิ์ในการครอบครอง และเศรษฐศาสตร์การเมือง เพื่อที่จะบ่งชี้ว่า ภายใต้อาณัติแบบไหนที่การคอร์ปชั่นจะส่งผลในแง่บวกต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ และในสถานะแบบไหนที่ส่งผลในแง่ลบ

คาร์นมีความคิดเห็นที่ตรงกันข้ามกับครูเกอร์ กล่าวคือ ครูเกอร์ถือว่าการคอร์ปชั่นเป็นกิจกรรมที่แสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นการทำลายระบบตลาดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คาร์นชี้ว่า ครูเกอร์ไม่ได้วิเคราะห์ถึงการนำเอาค่าเช่าทางเศรษฐกิจไปใช้ประโยชน์ และยังให้ความคิดเห็นต่อไปอีกว่าภายใต้บริบททางสถาบันที่แน่นอนแบบหนึ่ง การสร้างขึ้นและการซูดรีด “ค่าเช่าทางเศรษฐกิจ” นี้อาจเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมก็ได้

คาร์นให้ทัศนะว่านักอุตสาหกรรมใช้การคอร์ปชั่นเพื่อทำให้รัฐบาลจัดสรรสิทธิในการผูกขาดให้แก่ตน เช่น สิทธิในการได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐหรือสัญญาการทำงานกับรัฐบาล และรัฐสามารถที่จะเอื้อให้เกิดการผูกขาดเหล่านี้ได้ ก็จะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับการพัฒนาอุตสาหกรรม เพราะนักอุตสาหกรรมเหล่านี้มีโอกาที่จะประสบความสำเร็จในตลาดมากกว่าอุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะนักอุตสาหกรรมในประเทศกำลังพัฒนาที่จะต้องทำการแข่งขันกับอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ สิทธิในการผูกขาดดังกล่าวอาจจะทำให้อุตสาหกรรมประเภทนั้นประสบความสำเร็จในตลาดได้มากกว่าในทัศนะของ แอน ครูเกอร์ กิจกรรมเหล่านี้จะรวมอยู่ในกิจกรรมเพื่อ “แสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ” ซึ่งเป็นสิ่งที่สูญเสียเปล่า คาร์นโต้แย้งว่า งานเขียนเกี่ยวกับการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจได้มองข้ามความเป็นไปได้ของ “ผลได้” ที่ได้รับจากการ

แปรเปลี่ยนค่าเช่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจจะมากกว่า “ผลเสีย” ที่เกิดขึ้นจากการทุ่มเททรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ในกิจกรรมแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจก็ได้

คานันได้เปรียบเทียบประสบการณ์ของประเทศเกาหลีใต้และประเทศบังกลาเทศ เพื่อชี้ให้เห็นว่าในสถานการณ์แบบใดที่ทำให้การคอร์ปชันส่งผลในด้านบวกหรือลบต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ เขาพบว่ามิตัวแปร 2 ตัวที่สามารถนำมาอธิบายความแตกต่างของการคอร์ปชันใน 2 ประเทศนี้คือ 1. ระดับการแข่งขันระหว่างผู้ที่แสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ 2. ความสามารถของรัฐที่จะเอื้อต่อการผูกขาด

โดยสรุปแล้ว งานศึกษาที่ใช้วิธีการศึกษาของนักเศรษฐศาสตร์จะศึกษาถึงผลกระทบต่อประสิทธิภาพและการกระจายรายได้เป็นส่วนใหญ่ นักวิชาการหลายคนรวมทั้ง แอน ครูเกอร์ ด้วย มองว่าการคอร์ปชันเป็นผลมาจากการเข้าแทรกแซงกลไกตลาดของรัฐบาล และคิดว่าการคอร์ปชันเป็นสาเหตุให้ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจลดลง คานันก็ได้ปฏิเสธผลทางด้านลบเหล่านี้ แต่ได้เสนอต่อไปว่าภายใต้สภาวะการณ์ที่แน่นอนอย่างหนึ่ง การคอร์ปชันอาจจะเป็นตัวส่งเสริมการสะสมทุนและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ นักวิชาการคนอื่น ๆ เช่น จอห์นสัน ประเมินผลกระทบต่อประสิทธิภาพจากการคอร์ปชัน โดยดูว่าส่งผลการพัฒนากระบวนการบริหารงาน อย่างไร เขายอมรับความคิดเห็นที่ว่า การคอร์ปชันมีส่วนช่วย “หล่อลื่นวงล้อ” ของระบบเศรษฐกิจและเร่งรัดการทำงานของแต่ละบุคคลให้เร็วขึ้น แต่สรุปว่าผลกระทบต่อประสิทธิภาพในระยะยาวแล้วจะเป็นไปในทางลบเสมอ เพราะในที่สุดแล้วเจ้าหน้าที่จะหวังแต่สินบนมากกว่าพยายามทำงานตามหน้าที่ของตนให้สำเร็จลุล่วงไป นอกจากนี้ นักเขียนบางท่านเน้นให้เห็นถึงผลลบของสินบนซึ่งในท้ายที่สุด ประชาชนจะต้องเป็นผู้จ่ายในรูปของภาษีที่เสียให้กับรัฐบาล และการได้รับบริการสาธารณะที่มีคุณภาพด้อยและไร้ประสิทธิภาพ ส่วนออร์ดและจอห์นสัน มองผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการคอร์ปชันต่อการกระจายรายได้ และสรุปว่าผลมักจะเป็นไปในทางลบ เพราะการคอร์ปชันเป็นตัวเสริมอำนาจให้กับกลุ่มคนที่ร่ำรวยบนความสูญเสียของผู้ที่ยากจน

3. แนวคิดนักวิชาการด้านพัฒนาการ

วิธีการศึกษาของแนวคิดด้านพัฒนาการมีมุมมองที่กว้างมากขึ้น โดยมองว่าการคอร์ปชันเป็นภาพโดยรวมของบริบททางสถาบันของสังคม และสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ด้วย การพัฒนาสถาบันของสังคม นักวิชาการส่วนใหญ่ที่ใช้วิธีการศึกษาแบบนี้จะสนใจเกี่ยวกับผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการคอร์ปชันที่มีต่ออำนาจของผู้มีอำนาจ พัฒนาการทางการเมือง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตย

นักวิชาการหลายคนได้อ้างงานของ เจมส์ เมดิสัน (James Madison) และ อเล็กซี เดอ ตอกเกอวิล (Alexis de Tocqueville) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของเอกชนและองค์กรสาธารณะในสังคมอเมริกา ในศตวรรษที่ 19 ทั้งสองคนได้มุ่งเน้นไปที่ “จากเหง้าหรือวิธีการในการคอร์รัปชันซึ่งมีอิทธิพลอยู่ภายใต้สถาบันที่ดำรงอยู่” มากกว่า “การติดสินบนหรือความโลภส่วนบุคคล”

เดอ ตอกเกอวิล ต้องการที่จะศึกษาองค์ประกอบของระบอบประชาธิปไตย และดูว่าองค์ประกอบเหล่านั้นเป็นตัวส่งเสริมหรือลดทอนความก้าวหน้าของระบอบประชาธิปไตย เขาได้พิจารณาถึงการคอร์รัปชันทางการเมืองในสหรัฐอเมริกาในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของพลังเศรษฐกิจทางสังคม และระบอบประชาธิปไตยซึ่งอาจมีบทบาทสำคัญที่จะลดทอนในระยะยาว เขาตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมกันในเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นตัวกระตุ้นให้คนนำทรัพย์สินมาลงทุนในทางการพาณิชย์และอุตสาหกรรม การกระทำดังกล่าวจะเป็นตัวกระจายความมั่งคั่งและทรัพย์สินต่อไป เขาเชื่อว่ากระบวนการนี้เป็นแก่นของระบอบประชาธิปไตยของสหรัฐอเมริกา แต่เขาก็ตระหนักดีว่าแนวโน้มแบบนี้จะเป็นเงื่อนไขที่มีศักยภาพในการบ่อนทำลายสถาบันประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกาได้ด้วย ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจจะนำไปสู่การรวมศูนย์ทางเศรษฐกิจ สังคม และอำนาจทางการเมือง การคอร์รัปชันทางการเมืองของผู้มีอำนาจก็เพื่อที่จะรักษาอำนาจของตนต่อไป และนี่จะเป็นผลลบต่อประชาธิปไตย

ฮันติงตัน สก็อต และ เกอร์ลิง มีแนวการวิเคราะห์ที่คล้ายคลึงกับ de Tocqueville แต่ขยายการศึกษาออกมาครอบคลุมถึงประเทศที่กำลังพัฒนาในปัจจุบันด้วย ฮันติงตัน เป็นนักวิชาการสำคัญในสำนัก “ความทันสมัย” ของนักสังคมวิทยาและนักเศรษฐศาสตร์การเมือง งานเขียนของเขาอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 2500 เป็นการศึกษาคอร์รัปชันในบริบทของการเปลี่ยนผ่านจาก “สมัยเก่า” สู่ “สมัยใหม่” เขาชี้ให้เห็นว่าคอร์รัปชันเป็นลักษณะของสังคมอังกฤษและสหรัฐอเมริกาในช่วงเวลาที่ประเทศทั้งสองกำลังปรับเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัย ซึ่งอังกฤษจะอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 23 และสหรัฐอเมริกาในพุทธศตวรรษที่ 24 การคอร์รัปชันมีผลอย่างมากต่อระบบอุตสาหกรรม ซึ่งนำความมั่งคั่งและอำนาจทางการเมืองมาสู่นักธุรกิจอุตสาหกรรมซึ่งเป็นคนกลุ่มใหม่ในสังคม ชนชั้นใหม่ในสังคมเหล่านี้มุ่งหวังให้รัฐบาลให้บริการใหม่ ๆ กับเขาอย่างมากมาย ในขณะที่เดียวกันกลไกการทำงานของรัฐบาลไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการใหม่ ๆ เหล่านี้ได้ หรือพูดง่าย ๆ ก็คือ ในช่วงแรกนั้นรัฐบาลเป็นสถาบันที่ไร้ประสิทธิภาพและอ่อนแอจนเกินไป รัฐบาลไม่สามารถที่จะรับมือกับอำนาจของนัก

ธุรกิจใหม่เหล่านี้ได้ จึงตกอยู่ภายใต้อำนาจและความต้องการของคนกลุ่มนี้ พวกเขาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ถูกนักธุรกิจซื้อตัวได้อย่างง่ายดายในการตัดสินใจดำเนินการ

ฮันติงตัน ชี้ให้เห็นว่าบรรทัดฐานของระบบราชการสมัยใหม่มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานสาธารณะ ซึ่งรัฐบาลและเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ให้บริการประชาชน หรือทำงานเพื่อส่วนรวมไม่ใช่เป็นการทำงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ดังนั้นจึงไม่ต้องมีธรรมเนียมปฏิบัติในการให้ของขวัญหรือระบบความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์อันเป็นลักษณะของระบบราชการและการเมืองในยุคก่อนทันสมัยในประเทศที่กำลังพัฒนา สก๊อตได้นำแนวคิดนี้มาวิเคราะห์การคอร์รัปชันในประเทศกำลังพัฒนา โดยชี้ว่าในสังคมซึ่งเพิ่งเริ่มปรับเปลี่ยนนำเอาระบบราชการสมัยใหม่มาใช้ ผู้คนพยายามหาทางหลีกเลี่ยงกฎเกณฑ์ของทางการ โดยการละทิ้งบรรทัดฐานที่ทันสมัยที่ต้องยึดมั่นในผลประโยชน์สาธารณะหรือผลประโยชน์ส่วนรวม กลับมายึดระบบญัตติระบบอุปถัมภ์ การเห็นแก่เพื่อนพวกพ้องเหนือหน้าที่ เพื่อหาประโยชน์ให้สำหรับตนเอง เพื่อนและญาติ สก๊อตเห็นว่าการคอร์รัปชันชนิดนี้มีความเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับ “การคอร์รัปชันในระบบตลาด” อันได้แก่การให้บริการหรือเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ที่ให้ราคาประมูลสูงที่สุด ไม่ว่าผู้นั้นจะมี “ความสัมพันธ์” กับผู้ตัดสินใจหรือไม่ก็ตาม

เกอร์ลิง ทำการศึกษาในช่วงปลายทศวรรษที่ 2530 เขาใช้แนวการวิเคราะห์แนวเดียวกับสก๊อต โดยมองการคอร์รัปชันอยู่ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจสังคม แต่แทนที่จะทำการศึกษาถึงการคอร์รัปชัน โดยนักการเมืองและระบบราชการ เขากลับชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่าง “การคอร์รัปชันทางอำนาจ” และ “การคอร์รัปชันทางเศรษฐกิจการเมือง” ภายใต้การปกครองด้วยระบบเผด็จการอำนาจนิยม และการขาดฝ่ายค้านที่มีประสิทธิภาพ จะเปิดโอกาสให้คนที่มีอำนาจอยู่ในขณะนั้นสามารถเพิ่มพูนความร่ำรวยให้กับตนได้โดยไม่ต้องรับโทษ ซึ่งเกอร์ลิงเรียกการกระทำดังกล่าวว่า “การคอร์รัปชันทางอำนาจ” ส่วน “การคอร์รัปชันทางเศรษฐกิจการเมือง” เป็นผลมาจากความพยายามของนักการเมืองที่จะสะสมเงินทองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งพวกเขาสามารถนำเงินเหล่านี้มาสร้างอำนาจให้กับตนเองต่อไป การคอร์รัปชันทางเศรษฐกิจการเมืองนี้ สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในระบบเผด็จการและประชาธิปไตย ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยจะเกิดจากการซื้อเสียง เมื่อนักการเมืองเหล่านี้ขึ้นไปมีอำนาจแล้วจะทำการคอร์รัปชันให้คุ้มกับเงินลงทุนไปในการซื้อเสียง และเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสในการได้รับการเลือกตั้งในครั้งถัดไปด้วย

ในการอภิปรายเกี่ยวกับสภาพของประเทศที่กำลังพัฒนานี้ นักวิชาการที่ศึกษาตามแนวของนักพัฒนา เช่น ฮันติงตันและสก๊อต ให้ความเห็นว่าการคอร์รัปชันเกิดขึ้นพร้อม ๆ ไปด้วยกระบวนการนำไปสู่ความทันสมัย เนื่องจากสาเหตุหลัก 4 ประการ คือ

1. ในสังคมก่อนทันสมัยนั้นระบบอุปถัมภ์ ระบบการเล่นพรรคเล่นพวกและการนำเงินของส่วนรวมบางส่วนมาใช้ส่วนตัว เป็นพฤติกรรมที่ยอมรับได้และอาจไม่ผิดกฎหมาย เราไม่สามารถแยกเงินของกษัตริย์ออกจากเงินสาธารณะให้เห็นอย่างชัดเจนได้ ในช่วงระหว่างและภายหลังการเปลี่ยนแปลงมาสู่สถาบันที่ทันสมัยของระบบราชการ รัฐสภา ฯลฯ การประพฤติปฏิบัติดังกล่าวก็ยังคงดำเนินต่อไป

2. กระบวนการนำไปสู่ความทันสมัยเป็นตัวการที่แท้จริงในการทำให้พฤติกรรมที่ไม่บริสุทธิ์เพิ่มมากขึ้น จากความทันสมัยนี้เองทำให้บรรทัดฐานใหม่เกิดขึ้น และวิธีการที่ชอบธรรมในอดีตจะต้องได้รับการปรับปรุงสู่มาตรฐานใหม่ ในช่วงระยะเปลี่ยนผ่านนี้ประชาชนเป็นจำนวนมากรู้สึกสับสนระหว่างประเด็นของสาธารณะและเอกชน ความสับสนอันนี้เปิดโอกาสให้มีพฤติกรรมที่ไม่ดีต่าง ๆ รวมทั้งพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการยอมรับทั้งมาตรฐานแบบเก่าและแบบใหม่

3. ความทันสมัยและระบบอุตสาหกรรมทำให้โอกาสในการคอร์รัปชันมีมากขึ้น ซึ่งประเด็นนี้จะตรงกับความเห็นของ เดอ ตอเกอวิล เศรษฐกิจที่พัฒนาขึ้นนำมาซึ่งโอกาสในการสะสมเงินและอำนาจทางการเมือง คนกลุ่มใหม่ที่มีความมั่งคั่งเหล่านี้จะกระทำทุกอย่างเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความมั่งคั่งและอำนาจให้กับตนเองต่อไป รวมทั้งการติดสินบนข้าราชการที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับพวกเขาได้ ความทันสมัยนี้นำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างกลุ่มอำนาจเก่า (ชนชั้นสมบัตินหรือพวกข้าราชการ) และพวกเศรษฐีใหม่ (พ่อค้า นายทุน หรือพวกชนชั้นกลางใหม่) ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากชนชั้นผู้นำเก่าพยายามที่จะขัดขวางการเจริญเติบโตของพวกเศรษฐีใหม่ หรือเป็นเพราะระบบราชการเก่าไม่สามารถปรับตัวและรับมือกับความต้องการของพวกเศรษฐีใหม่ได้ คอร์รัปชันจึงมีแนวโน้มมากขึ้นซึ่งเปรียบเสมือนเป็นวิธีการที่จะช่วยลดความขัดแย้งและความไม่ลงรอยกันต่าง ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นภายใต้ความทันสมัย พวกที่มีความมั่งคั่งกลุ่มใหม่นี้พบว่าหนทางที่ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อที่จะได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองนั้นถูกขัดขวางโดยกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่ทำการผูกขาดหนทางเหล่านั้นเอาไว้ ดังนั้นพวกเขาจึงใช้วิธีการ "ซื้อ" หนทางเพื่อไปสู่รัฐสภาหรือหน่วยงานทางการเมือง การคอร์รัปชันจึงเป็นวิธีการของพวกเขา "เศรษฐีใหม่" ที่จะก้าวข้ามพ้นความแปลกแยกจากขบวนทางการเมือง และได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับเดียวกับความมั่งคั่งและอำนาจทางเศรษฐกิจของพวกเขา

4. กระบวนการนำไปสู่ความทันสมัยในประเทศ ที่ปลอดภัยจากอาณานิคมหรือประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ พัฒนาขึ้นมาพร้อม ๆ กับเครื่องมือต่าง ๆ ของรัฐทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคม สิ่งนี้เองที่ทำให้การควบคุมของทางราชการต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนของหน่วยธุรกิจสูงขึ้น และในขณะเดียวกันกำไรที่ได้อาจจะลดลง เมื่อมีการควบคุมมากขึ้น การคอร์รัปชันก็จะมากขึ้นตามไปด้วย (ตรงกับความเห็นของนักเศรษฐศาสตร์ แอน ครูเกอร์) ในช่วงระยะการพัฒนาเริ่มแรกนี้ การเพิ่มบทลงโทษตามกฎหมายเพื่อต่อต้านการคอร์รัปชันจะไม่มีผลลดการคอร์รัปชัน การคอร์รัปชันอาจเพิ่มขึ้นด้วยซ้ำไป

นักวิชาการที่ทำการศึกษาดัวยวิธีการของนักพัฒนานี้ มีความคิดเห็นเช่นเดียวกับ เดอ ตอเกอวีล ว่า การรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองในประเทศกำลังพัฒนาจะทำให้การคอร์รัปชันมากขึ้น การมีตำแหน่งทางการเมืองในระดับสูงจะเป็นวิถีทางที่สำคัญนำไปสู่การสะสมความมั่งคั่ง อันดึงดูดได้ยกรรณิของประเทศฟิลิปปินส์ขึ้นมาเพื่อชี้ให้เห็นว่า ระบบการอุปถัมภ์ทางการเมืองสามารถทำให้มีการสะสมความมั่งคั่งได้รวดเร็วที่สุด ในสังคมแบบนี้คนเข้าสู่ระบบการเมืองเพื่อเป็นหนทางไปสู่การได้ผลประโยชน์มากกว่าเพื่อให้บริการแก่สาธารณะ ในอิตาลีภาคใต้ การกระจุกตัวของอำนาจและทรัพย์สินในมือเจ้าที่ดินไม่กี่ครอบครัวและการสนับสนุนจากผู้นำทางศาสนาโรมันคาทอลิกมาหลายชั่วคนในอดีต เป็นสาเหตุหลักที่นำไปสู่การคอร์รัปชันอย่างกว้างขวางและมีผลปิดกั้นไม่ให้ประชาชนธรรมดาได้มีโอกาสพัฒนาแนวคิดต่อต้าน

นักวิชาการบางคนในสำนักนี้ รวมทั้งฮันดิงตัน เชื่อว่าเจ้าหน้าที่และนักการเมืองในระดับสูงจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการคอร์รัปชันมากกว่าเจ้าหน้าที่ในระดับท้องถิ่น กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ การคอร์รัปชันทางการเมืองมีมากกว่าการคอร์รัปชันในระบบราชการหรือระบบบริหารงาน แต่สก็อตให้ความเห็นว่าการคอร์รัปชันในระบบราชการขยายตัวในทุกระดับ ถ้าไม่มีการตรวจสอบจากภายนอกระบบที่จะสามารถควบคุมข้าราชการหรือกำหนดมาตรฐานความประพฤติ ภายใต้สถานการณ์แบบนั้นระบบราชการจะเติบโตขึ้น และหน่วยงานต่าง ๆ ของทางราชการจะกลายเป็นระบบขุนนาง ซึ่งคอยขูดรีดประชาชนหรือหน่วยธุรกิจที่ต้องอาศัยหน่วยราชการเหล่านั้น

นักวิชาการที่ใช้วิธีการศึกษาของนักพัฒนาบางคนมองว่าการคอร์รัปชันทางการเมืองมีบทบาทอย่างมีนัยสำคัญในระบบเศรษฐกิจการเมืองที่กำลังพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้มีการกล่าวถึงบทบาทของการคอร์รัปชันทางการเมืองซึ่งสามารถเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอำนาจทางการเมืองกับผู้ที่มีความมั่งคั่งเข้าด้วยกัน ฮันดิงตันอ้างว่ามีการร่วมมือกันระหว่าง 2 กลุ่มนี้ในการก่อตั้งรัฐบาลแห่งชาติขึ้นในหลายรัฐแถบแอฟริกา

การคอร์รัปชันในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถฝ่าข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ของรัฐบาลไปได้ นั่น บางทีก็ส่งผลทางด้านบวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อันตึงตันได้อ่างถึงกรณีของสหรัฐอเมริกาในช่วงทศวรรษที่ 2410 และ 2420 ได้มีการคอร์รัปชันเกิดขึ้นทั้งในรัฐและเขตเทศบาลในกรณีของการขยายทางรถไฟ ซึ่งส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับในประเทศบราซิลในช่วงการปกครองของคูบีเชค (Kubischek) ขณะที่มีการคอร์รัปชันอย่างมากในรัฐสภา การเจริญเติบโตก็อยู่ในอัตราที่สูงตามไปด้วย เพราะนักอุตสาหกรรมพยายามให้ได้มาซึ่งการปกป้องอุตสาหกรรมด้วยการจ่ายเงินให้กับนักการเมือง อันตึงตันยังได้ยกตัวอย่างของประเทศอียิปต์อีกประเทศหนึ่ง ซึ่งพยายามที่จะลดการคอร์รัปชันให้น้อยลง แต่ขณะเดียวกันก็เป็นการห่วงเหินยวการพัฒนาเศรษฐกิจ อันตึงตันเห็นด้วยกับคำหนึ่งที่บอกว่าภายใต้บริบททางสถาบันที่แน่นอนอย่างหนึ่ง คอร์รัปชันอาจจะเป็นตัวเร่งกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจหรือระบบอุตสาหกรรม

นักวิชาการหลายคนที่ใช้วิธีการศึกษาตามแนวนี้พบว่า มีผลกระทบในแง่ลบเกิดขึ้นจากการคอร์รัปชันหลายด้านด้วยกัน พวกเขาชี้ให้เห็นว่าการคอร์รัปชันเป็นตัวเสริมให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับนักวิชาการที่ใช้วิธีการศึกษาแบบนักเศรษฐศาสตร์ พวกเขายังมีความคิดเห็นว่าการรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองและการขยายตัวของคอร์รัปชันในบรรดาเจ้าหน้าที่ในระดับสูง อาจจะทำให้ระบบการเมืองไม่มั่นคง และไปสู่ความไร้เสถียรภาพได้ เมื่อปรากฏให้เห็นว่านักการเมืองอาศัยอำนาจเงินเพื่อสร้างมั่นคงให้กับตนเองหรือเพื่อควบคุมพฤติกรรมของแต่ละคน หรือในกรณีที่นักการเมืองพยายามเพิ่มความร่ำรวยให้กับตนเองจากเงินของส่วนรวมมากกว่าที่จะดำเนินโครงการสาธารณะต่าง ๆ ตามที่ได้สัญญาไว้กับประชาชน ดังนั้นความเชื่อมั่นต่อสถาบันการเมืองของประชาชนจึงตกต่ำลง และจะเป็นหนทางที่นำไปสู่การรัฐประหาร การจลาจล และการเปลี่ยนแปลงด้วยวิธีการที่รุนแรงต่าง ๆ ทหารมักจะทำเรื่องคอร์รัปชันมาเป็นเหตุผลในการยึดอำนาจจากรัฐบาลและสร้างกฎเกณฑ์ของทหารขึ้นเอง เหตุการณ์แบบนี้จะเกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนาที่ซึ่งทหารยังคงเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญและครอบงำกระบวนการทางการเมืองอยู่

อย่างไรก็ตาม อันตึงตันยังเสนอต่อไปอีกว่า การคอร์รัปชันบางชนิดจะทำให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งขึ้น และในระยะยาวแล้วนำไปสู่การพัฒนาทางการเมือง เขายังชี้ให้เห็นอีกว่าในยุโรปและสหรัฐอเมริกาในช่วงแรกของการพัฒนาประชาธิปไตยและระบบอุตสาหกรรม รัฐบาลในประเทศเหล่านี้จะค่อนข้างอ่อนแอ และถูกแทรกแซงและยึดอำนาจจากทหารได้โดยง่าย สถานการณ์แบบนี้ทำให้นักการเมืองพยายามที่จะพัฒนาพรรคการเมืองให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

เพื่อที่คานอำนาจกับทหาร ในยุคแรก ๆ นี้การคอร์รัปชันในรูปแบบต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นมาอย่างมากมาย ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างโครงสร้างและทรัพย์สินเพื่อให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในอีกด้านหนึ่ง นักวิชาการสายนี้ต้องการที่จะบอกว่าแม้ระบบประชาธิปไตยทำให้เกิดการคอร์รัปชันระหว่างพรรคการเมืองและนักการเมืองก็ตาม พรรคการเมืองที่เข้มแข็งภายใต้ระบอบประชาธิปไตยสามารถที่จะพัฒนาตัวเองขึ้นเป็นต้นที่จะคอยสกัดกั้นการคอร์รัปชันได้ในระยะยาว

การศึกษาคอร์รัปชันในประเทศไทยยุคสมัยใหม่

ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการศึกษาเรื่องการคอร์รัปชันในสังคมไทยอยู่หลายชิ้น แต่งานเหล่านี้จะสนใจศึกษาเกี่ยวกับรากเหง้าทางวัฒนธรรมของการคอร์รัปชัน ในระบบการบริหารงานและการเมืองไทย มิได้มีการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่เสนอโดยวิธีการศึกษาของนักเศรษฐศาสตร์และนักพัฒนา

ต่อไปนี้จะสรุปงานที่มุ่งเน้นศึกษาถึงปัจจัยทางวัฒนธรรมของการคอร์รัปชัน ซึ่งนำไปสู่การขยายตัวของคอร์รัปชันในระบบราชการและระบบการเมืองของไทย งานศึกษาของ **โมเรล** (Morell) ในปี 1975 แสดงให้เห็นว่าในบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการต่าง ๆ และได้รับเงินสนับสนุนจากหัวหน้าพรรคอีกด้วย และยังมี ส.ส. อีกเป็นจำนวนมากที่ขูดรีดเงินจากบรรดานักธุรกิจในห้องถิ่น โมเรลได้ประมาณการว่าการคอร์รัปชันโดย ส.ส. คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 0.4-1.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี แต่เงินจำนวนนี้นับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับการคอร์รัปชันในระบบราชการซึ่งเขาได้ประมาณการว่าระหว่างปี 2512 ถึง 2514 การคอร์รัปชันในระบบราชการอาจจะสูงถึง 800 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือครึ่งหนึ่งของงบประมาณของรัฐบาลนั่นเอง

หลายคนที่ทำการศึกษาการคอร์รัปชันในระบบการเมืองไทย จะเริ่มต้นจากการศึกษาบทความของ ลูเซียน แองค์ เรื่อง "คุณความดีและอำนาจในการจัดระเบียบสังคมไทย" แองค์ได้ให้ความเห็นว่าภายใต้ระบบคุณค่าของไทยนั้น คุณความดีจะมาจากอำนาจและสมการนี้จะเป็นพื้นฐานของความสัมพันธ์ตามระบบอุปถัมภ์ ซึ่งประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างทางการเมืองของไทย ต่อมานักวิชาการหลายคนได้ทำการศึกษาการคอร์รัปชันทางการเมืองของไทยในบริบทของระบบอุปถัมภ์

ในทศวรรษที่ 2500 **เฟรด ริกส์** ได้วิเคราะห์แนวทางที่กลุ่มนักธุรกิจชาวจีนประสบความสำเร็จในประเทศไทย นักธุรกิจชาวจีนแต่ละคนได้รับใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจจากเจ้าหน้าที่ชาวไทย และเพื่อเป็นการตอบแทนการให้บริการดังกล่าว นักธุรกิจเหล่านี้ก็ต้องจ่ายเงิน

ให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อจะได้คุ้มครองธุรกิจของพวกเขาต่อไป ริกส์มีความเห็นว่าในบริบททางสังคมแบบดั้งเดิมของไทยนั้น การกระทำเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันดังกล่าว (การแลกเปลี่ยนระหว่างเงินกับความคุ้มครองในทางการเมือง) เป็นงานราชการตามปกติ และไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง

แวน รอย อธิบายถึงการเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของการคอร์รัปชันในประเทศไทยว่า มาจากความสัมพันธ์แบบระบบอุปถัมภ์ซึ่งสานต่อมาจากยุคก่อนศักดินาสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมในการให้ของขวัญแก่เจ้าหน้าที่ในระดับสูงของไทย ข้าราชการของไทยโดยเฉพาะผู้ที่มีตำแหน่งในระดับอาวุโสมีแนวโน้มที่จะถือว่าตนเป็นใหญ่ในหน่วยราชการที่ตนกำลังอยู่ และใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนเป็นเครื่องมือในการหารายได้ใส่ตน พวกเขาจะรับเงินค่าธรรมเนียมและของขวัญต่าง ๆ แทนค่าตอบแทนการให้บริการของตนและในการเก็บภาษีและเงินค่าธรรมเนียมของหลวงต่าง ๆ ข้าราชการเหล่านี้จะเก็บเงินส่วนหนึ่งเข้ากระเป๋าตัวเองและแบ่งบางส่วนเข้ารัฐ แวน รอย มีข้อสังเกตว่ามีข้าราชการบางคนของไทยที่เป็นพวกสมัยใหม่และได้รับการศึกษามาจากตะวันตกเริ่มที่จะใช้บรรทัดฐานตามแบบตะวันตก ในการบอกว่าการแลกเปลี่ยนระหว่างเงินกับสิทธิพิเศษนี้เป็นการคอร์รัปชัน แต่ แวน รอย ก็สรุปว่าการวิพากษ์วิจารณ์นั้นเกิดขึ้นในวงรอบนอกเท่านั้น และการแลกเปลี่ยนดังกล่าวได้หยั่งรากลึกกลงไปในวัฒนธรรมไทยเสียแล้ว คอร์รัปชันยิ่งหยั่งรากลึกอยู่ในระบบราชการและการเมืองไทย เพราะสถาบันทางการเมืองที่คานกันได้พัฒนาไปอย่างเชื่องช้า เขาแสดงความเห็นว่าธรรมเนียมปฏิบัติตามแบบดั้งเดิมที่เอื้อต่อคอร์รัปชันดังกล่าว มีผลกระทบทางด้านบวกภายใต้บริบทสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เขายังสรุปอีกว่า "หลักฐานต่าง ๆ ได้ยืนยันว่า การคอร์รัปชันเป็นตัวสร้างความมีเสถียรภาพความต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ โดยการสร้างขอบเขตของพฤติกรรมที่มีเหตุผลสอดคล้องกับระบบศีลธรรมดั้งเดิม"

งานศึกษาเรื่องการคอร์รัปชันในระบบราชการของ **ทินพันธุ์ นาคะตะ** ในปี 2523 พบว่า ระบบอุปถัมภ์เป็นสาเหตุหลักของการคอร์รัปชันในประเทศไทยและปัญหาการคอร์รัปชันในระบบราชการสืบเนื่องมาจากความไม่ผสมผสานกันระหว่างข้อกำหนดทางกฎหมายซึ่งนำมาจากตะวันตกและบรรทัดฐานทางสังคมแบบดั้งเดิมของไทย

คล้าก เนเฮอร์ ได้พัฒนาวิธีการศึกษาตามแนววัฒนธรรมนี้ให้สมบูรณ์มากขึ้น เขาทำการศึกษาต่อจากแองค์ โดยเริ่มต้นจากหลักฐานที่ว่าการจัดระเบียบอย่างเป็นทางการเป็นลำดับขั้นในประเทศไทย และการยอมรับนับถือคนที่มีความสามารถกว่าเป็นพื้นฐานของระบบอุปถัมภ์ และเป็น

หลักของวัฒนธรรมทางการเมือง โครงสร้างการอุปถัมภ์เกิดขึ้นและดำรงอยู่ต่อมาได้เพราะทุกคนมองว่าเป็นโครงสร้างที่ดีซึ่งความไร้เสถียรภาพ

ความสัมพันธ์ของระบบอุปถัมภ์เกิดขึ้นในสังคมที่สถาบันซึ่งเป็นสะพานเชื่อมระหว่างประชาชนและรัฐ (รัฐสภา พรรคการเมือง) ยังคงมีความอ่อนแอ ในสังคมดังกล่าว ความสัมพันธ์แบบระบบอุปถัมภ์จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน และได้กลายเป็นวิธีแบ่งสรรผลประโยชน์อันเป็นที่ยอมรับ ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์นี้จะเติบโตขึ้นในสังคมซึ่งมีความไม่เท่าเทียมกันในทรัพย์สิน สถานะ และอำนาจ ประชาชนในระดับล่างจะต้องพยายามทำความรู้จักหรือหาผู้อุปถัมภ์ แสดงความเคารพ ให้ของขวัญและสิ่งอื่น ๆ เพื่อจะได้เป็นที่โปรดปรานของพวกที่มีตำแหน่งหน้าที่สูง ๆ และเป็นหลักประกันความมั่นคงให้กับตนเอง พวกชนชั้นสูงพยายามที่จะรักษาอำนาจที่ตนมีอยู่เหนือคนอื่นเอาไว้ และเรียกร้องของขวัญหรือความเคารพเพื่อเป็นผลตอบแทนเมื่อมีคนมาขอความอุปถัมภ์ พวกชนชั้นสูงเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะต้องหาเงินมาให้เพียงพอที่จะจัดหาทรัพยากรและความคุ้มครองให้กับผู้ที่อยู่ในความอุปถัมภ์ เพื่อที่จะรักษาความจงรักภักดีของผู้ที่อยู่ภายใต้การอุปถัมภ์ให้มีอยู่เหมือนเดิม ในขณะที่มีการแข่งขันกันในส่วนต่าง ๆ ยังมีคนอยู่ภายใต้การอุปถัมภ์มากเท่าไร ก็จะได้ประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น ลักษณะของสังคมไทยยังคงเป็นแบบเดียวกับที่ได้พรรณนามาข้างต้นและยังคงมีลักษณะความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างเงินกับอำนาจซึ่งสามารถเรียกได้ว่าเป็นการคอร์รัปชัน (การติดสินบน การให้ค่านายหน้า การใช้อำนาจทางการเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัว และการยกยอกเงินหลวง) ดำรงอยู่ต่อไป

ในทัศนะของเนเฮอร์ การแข่งขันเพื่อที่จะรักษารายรับจากการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในระดับสูงเป็นหัวใจสำคัญของการเมืองไทย บ่อยครั้งที่ทหารทำการยึดอำนาจรัฐบาล เพราะรัฐบาลพลเรือนไม่เปิดทางให้ทหารได้เข้าไปใช้จ่ายเงินของรัฐ ในปี 2490 รัฐบาลของนายควง อภัยวงศ์ ถูกยึดอำนาจเนื่องจากเขาไม่ยินยอมให้เงินสนับสนุนเพิ่มเติมแก่ทหาร จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการยึดอำนาจจากจอมพล ป. พิบูลสงคราม เนื่องจากจอมพล ป. ปฏิเสธที่จะให้จอมพลสฤษดิ์ นำเงินที่ได้จากการขายล็อตเตอรี่ของรัฐไปใช้ในลักษณะส่วนตัว

เนเฮอร์ เห็นว่าการที่พรรคการเมืองใหม่จะชนะการเลือกตั้งได้ จะต้องเข้าไปขอความช่วยเหลือจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นและจะต้องใช้เงินด้วย เมื่อได้เข้าสู่อำนาจแล้ว พรรค (หรือผู้นำพรรค) จะต้องถอนทุนคืน โดยทั่วไปแล้วจะถอนทุนคืนจากการใช้จ่ายสาธารณะของรัฐ การหาทุนอีกทางหนึ่งก็คือ การขายความคุ้มครองทางการเมืองให้กับพวกนักธุรกิจที่สามารถจะจ่ายให้ได้ในราคาที่ต้องการ

กล่าวโดยสรุปแล้ว การศึกษาเรื่องการคอร์รัปชันในประเทศไทยชี้ให้เห็นว่า มีการคอร์รัปชันเกิดขึ้นในทุกระดับของระบบราชการและระบบการเมืองซึ่งรวมถึงพฤติกรรมบางอย่างซึ่งดูว่าชอบธรรมภายใต้ระบบอุปถัมภ์ แต่ผิดกฎหมายในบริบทสมัยใหม่ ความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายในวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมกับสิ่งที่ถือเป็นความผิดตามหลักกฎหมายสมัยใหม่ได้เกิดขึ้นในระบบการเมืองไทยมาเป็นเวลานาน นักการเมืองและชนชั้นนำของไทยแก้ปัญหาความขัดแย้งนี้โดยการยึดหลักตามวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมมากกว่าการยึดหลักมาตรฐานตามแบบสมัยใหม่

ซึ่งสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในทางการเมืองและการเลือกตั้งดังกล่าวผู้วิจัยได้ค้นคว้าเกี่ยวกับผลงานการวิจัยของงานวิจัยต่างๆ มาเสนอให้ตระหนักเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวได้ ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย เรื่อง กระบวนการและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ของ พิทยา เศรษฐพิทยากุล (2530: บทคัดย่อ) พบว่า

จากการทบทวนวรรณกรรม ข้อค้นพบที่สำคัญมี 2 ประการ คือ ประการแรกผู้สมัครรับเลือกตั้งได้พัฒนาการหาเสียงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้วยการนำเอากลยุทธ์และเครื่องมือทางการตลาดที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างการยอมรับมาใช้หลายอย่าง และประการที่สองฐานะทางสังคมของบุคคลบางประการ ได้แก่ ระดับการศึกษา และอายุ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

นำมาสู่แนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ในแง่ของปัจจัยภายนอกที่เป็นตัวแปรตามของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในการตัดสินใจเลือกและการตัดสินใจครั้งสุดท้ายในเรื่องของกระบวนการและวิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับการเลือกตั้งและรวมไปถึงหวัคະແນທີ່ຈະມາເປັນຕົວສັນນະສຸນສมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ได้รับการเลือกตั้ง

งานวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2528 ของ ศุภชัย เอี่ยมละเอียด (2528: บทคัดย่อ) พบว่า

1. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกของตนเอง โดยถือว่าเป็นหน้าที่พลเมืองดีพึงปฏิบัติ ประกอบกับนิยมชมชอบตัวผู้สมัคร หรือนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นของผู้สมัครหรือกลุ่มผู้สมัครมากกว่าที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะถูกระดม และเมื่อจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว พบว่าระดับการศึกษาและอาชีพของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2

ตัวแปรเท่านั้นจากจำนวนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ไปลงคะแนนเสียง โดยได้ตัดสินใจเลือกผู้สมัครไว้ก่อนหลายวันแล้ว แต่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะตัดสินใจเลือกผู้สมัครเร็วกว่าผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ เนื่องจากมีปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระยะเวลาในการตัดสินใจเพียง 2 ตัวแปร คือ ระดับการศึกษา และรายได้ ส่วนตัวแปรที่เกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ ภูมิภาคเดิม และที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

3. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครโดยคำนึงถึงตัวบุคคลมากกว่ากลุ่มการเมือง และเมื่อได้จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว พบว่าเกณฑ์การตัดสินใจเลือกผู้สมัครโดยคำนึงถึงกลุ่มการเมืองหรือตัวบุคคลมีความแตกต่างกันน้อยมาก และมีระดับการศึกษาเป็นตัวแปรเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นเมืองพัทยาที่พอสมควร โดยได้วัดระดับความรู้ ความเข้าใจ และแบ่งเป็น 3 ระดับ คือระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง ปรากฏว่าผู้มีระดับ ความรู้ความเข้าใจสูง มีสัดส่วนใกล้เคียงกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ

5. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังให้ความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยาน้อยมาก และบางส่วนเห็นควรให้แก้ไขปรับปรุงระบบการเลือกตั้งด้วย นอกจากนี้บางคนยังไม่มีควมพอใจในรูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบผู้จัดการ โดยให้เหตุผลส่วนใหญ่ว่าการบริหารงานของเมืองพัทยา และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เมืองพัทยานี้ไม่มีประสิทธิภาพดีพอ

จากการทบทวนวรรณกรรม ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ ผู้มีสิทธิไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกของตนเองถือว่าเป็นหน้าที่พลเมือง ประกอบกับนิยมชมชอบผู้สมัคร นโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการตัดสินใจเลือกผู้สมัครไว้ก่อนหลายวัน ผู้มีสิทธิตัดสินใจเลือกโดยคำนึงถึงตัวบุคคลมากกว่ากลุ่มการเมือง เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยภายนอกที่มุ่งเน้นถึงการตัดสินใจเลือกครั้งสุดท้าย ในการตัดสินใจเลือกตั้งอาจจะเกิดจากความสำนึกในหน้าที่พลเมือง เช่นเดียวกับกรณีที่มีการศึกษาวิจัยไว้ ทำให้การตัดสินใจเลือกของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนนั้นไม่เกี่ยวกับข้อเสนอใดๆ ข้อค้นพบทั้งหมดจึงสอดคล้องกับกรอบแนวคิดที่ผู้ทำการวิจัยได้วางกรอบศึกษาไว้อันจะนำไปสู่ในบทวิเคราะห์คำตอบของงานวิจัยในบทต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยวิธีการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลความเห็น และข้อเท็จจริง จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากการ สัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง การสังเกตการณ์และการประชุมกลุ่มย่อย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา จำนวน ทั้งหมด 994 คน (ข้อมูล สิงหาคม 2547 กองกำกับการตำรวจภูธรภาค 8 จังหวัดพังงา) ซึ่ง แบ่งเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอทับปุด อำเภอ เมือง อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี อำเภอกะปง โดยสุ่มตัวอย่างด้วยการจับสลาก อำเภอละ 2 คน กิ่งอำเภอละ 1 คน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบหน่วยเลือกตั้งประจำชุดเลือกตั้งแต่งตั้งโดย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

ในแต่ละอำเภอ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกเฉพาะเจาะจงผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการคุม หน่วยเลือกตั้ง ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา สถานีตำรวจ อำเภอละ 2 คน กิ่งอำเภอละ 1 คน จากจำนวนทั้งหมดของตำรวจชั้นประทวน จำนวน 994 คน ทั้งหมด 18 คน

นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงาจำนวน 8 คน ซึ่งแบ่งเป็นอำเภอละ 1 คน คือ อำเภอทับปุด อำเภอเมือง อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี อำเภอกะปง โดยการเลือกสุ่มตัวอย่างจากคนที่น่าจะเป็นไปได้ ทั้งหมด 8 คน

เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต โดยการเลือกจากบัญชีรายชื่อการแต่งตั้งใน ลำดับรายชื่อที่ 4 และ 5 จำนวน 2 เขต เขตละ 2 คน รวมจำนวน 4 คน

รวมกลุ่มตัวอย่าง จากข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 18 คน นักการเมืองท้องถิ่นใน จังหวัดพังงา 8 คน เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง 2 เขต 4 คน รวมทั้งหมด 30 คน กลุ่มตัวอย่างดังแผนภาพ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน/คน
ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 8 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ	
สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านโป่ง	2 คน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองพิจิตร	2 คน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอตะกั่วทุ่ง	2 คน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอเกาะยาว	2 คน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอท้ายเหมือง	2 คน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอตะกั่วป่า	2 คน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอครบุรี	2 คน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอกะปง	2 คน
สถานีตำรวจภูธรตำบลโคกกลอย (กิ่งอำเภอ)	1 คน
สถานีตำรวจภูธรตำบลตลาดใหญ่ (กิ่งอำเภอ)	1 คน
นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพิจิตร	
อำเภอบ้านโป่ง	1 คน
อำเภอเมืองพิจิตร	1 คน
อำเภอตะกั่วทุ่ง	1 คน
อำเภอเกาะยาว	1 คน
อำเภอท้ายเหมือง	1 คน
อำเภอตะกั่วป่า	1 คน
อำเภอครบุรี	1 คน
อำเภอกะปง	1 คน
เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต	
เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1	2 คน
เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2	2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ทำการศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2.2 ทำการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง

2.4 ทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มบางกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 10 คน เพื่อคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.5 ปรับปรุงข้อคำถามให้มีประสิทธิภาพก่อนเก็บข้อมูลจริง

3. ลักษณะเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิด ใช้สำหรับสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคุมหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กลุ่มตัวอย่างที่ช่วยมุ่งเสริมคำตอบในพฤติกรรมและการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจคือนักการเมืองท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต

3.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1.1 เพื่อศึกษาภารกิจหน้าที่ของตำรวจชั้นประทวนในการสนับสนุนการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น

3.1.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

3.2 ประเด็นปัญหาในการวิจัย

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนมีพฤติกรรมคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา หรือไม่ อย่างไร

3.3 สมมติฐานในการวิจัย

พฤติกรรมคอร์รัปชันของตำรวจชั้นประทวนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงามีหลายรูปแบบ

พฤติกรรมคอร์รัปชันของตำรวจชั้นประทวนนั้นมีผลกระทบต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงาทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีการดำเนินการ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานีตำรวจภูธรต่างๆ ทั่วจังหวัดพังงา ประกอบด้วย 8 อำเภอ

- สถานีตำรวจภูธรอำเภอทับปุด
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอตะกั่วทุ่ง
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอเกาะยาว
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอท้ายเหมือง
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอตะกั่วป่า
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอคุระบุรี
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอกะปง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่มีหน้าที่คุมหน่วยเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสอบถามและสัมภาษณ์ ถึงพฤติกรรมต่างๆ พร้อมกับได้นัดวันสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มุ่งเสริมสนับสนุนเพื่อเจาะลึกและช่วยยืนยันคำตอบเพิ่มเติม คือ นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา และ เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต

4.2 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามที่นัดหมาย ตามที่ได้ส่งหนังสือไปตามวันเวลาที่กำหนด โดยสัมภาษณ์ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และตามด้วย นักการเมืองท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตตามลำดับ โดยมีประเด็นสัมภาษณ์ประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และตามด้วยประเด็นคำถามตามกรอบแนวคิดที่วางไว้เพื่อนำไปสู่คำตอบตามประเด็น ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ-สกุล
2. หน่วยงาน
3. เพศ () ชาย () หญิง
4. ศาสนา
5. อายุ
6. การศึกษาสูงสุด

7. รายได้ต่อเดือน

8. จำนวนสมาชิกในครอบครัว

9. ท่านเป็นผู้หนึ่งที่เคยปฏิบัติหน้าที่คุณหน่วยเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2547 โดยได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.)

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับ พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

1. ภารกิจหลักของท่านในการสนับสนุนการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คืออะไร

2. ท่านเข้าใจความหมายของคำว่า คอร์รัปชันเพียงใด

3. ท่านคิดว่าตำรวจชั้นประทวนบางคนวางตัวไม่เป็นกลางในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล(ส.อบต.) หรือไม่/ด้วยวิธีใด

4. ถ้าหากมีการซื้อเสียงท่านคิดว่าระหว่างหัวคะแนนกับผู้สมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) ใครจะมีวิธีการซื้อเสียงจากท่านได้ดีกว่า เพราะเหตุใด

5. ท่านยอมรับข้อเสนอในการซื้อเสียงของผู้ลงสมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส. อบต.) หรือไม่ /เพราะเหตุใด

6. พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นมีหลายรูปแบบ ท่านคิดว่ามีวิธีใดบ้าง

7. การคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนมีผลกระทบต่อ การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล(ส.อบต.)ในจังหวัดพังงาทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไร

8. ท่านคิดว่า มีหัวคะแนนหรือผู้สมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) มาเคาะประตูเอาเงินให้ชาวบ้าน ในคืนก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน) หรือไม่

9. ท่านคิดว่ามีหัวคะแนนหรือผู้สมัคร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.)มาเคาะประตูเอาเงินหรือสิ่งของมาให้ตำรวจ ในคืนก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน) บ้างหรือไม่

10. ข้อเสนอแนะ

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มโดยวิเคราะห์จากการตอบคำถาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา ดังนี้ นำข้อมูลเชิงคุณภาพมาทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ สรุปผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของการบรรยาย ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้อธิบายเป็นเชิงปริมาณ โดยหาค่าร้อยละ

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์จำนวน 30 คน มาประมวลผลโดยให้ค่าเฉลี่ย สถิติร้อยละมีสูตร ดังนี้

กำหนดให้ $P =$ ร้อยละหรือ% (percentage)

$F =$ ความถี่ที่ต้องการให้เป็นร้อยละ

$N =$ จำนวนความถี่ทั้งหมดหรือจำนวนประชากร

$P =$ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม /กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด $\times 100$

หรือ $P = F/N \times 100$

สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์รัปชันในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในสองลักษณะ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองวิธี ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อมุ่งเสริมความเที่ยงตรงของงานวิจัย และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามกลุ่มเป้าหมาย คือ ประกอบไปด้วย ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต แยกได้ดังนี้ คือ หน่วยงาน เพศ อายุ ศาสนา การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะวิเคราะห์ในเชิงปริมาณโดยการนับจำนวนและคำนวณค่าร้อยละ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลแสดงการตอบแบบสัมภาษณ์

- 2.1 ข้อมูลแสดงการตอบแบบสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา
- 2.2 ข้อมูลแสดงการตอบแบบสัมภาษณ์ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา
- 2.3 ข้อมูลแสดงการตอบแบบสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตในจังหวัดพังงา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเชิงคุณภาพ

วิธีการศึกษา ประกอบด้วย การศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (documentary research) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant interview) ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการเลือกตั้งในการคุมหน่วยเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเอกสาร การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและเจาะลึก การสังเกต และการสัมภาษณ์กลุ่มเจาะลึกประชุมกลุ่มย่อย (focus group) มาตรวจสอบวิเคราะห์ และเรียบเรียงตามวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 3 ตอน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนา ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1

- 1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดพังงา
- 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา
- 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนประกอบด้วย
 - 1.3.1 ภารกิจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
 - 1.3.2 พฤติกรรมไม่เป็นกลาง
 - 1.3.3 พฤติกรรมการยอมรับข้อเสนอ
 - 1.3.4 พฤติกรรมการตัดสินใจครั้งสุดท้าย
 - 1.3.5 วิธีการและรูปแบบพฤติกรรม
- 1.4 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ตอนที่ 2

- 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา
- 2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา

ประกอบด้วย

- 2.2.1 ภารกิจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- 2.2.2 พฤติกรรมไม่เป็นกลาง
- 2.2.3 พฤติกรรมการยอมรับข้อเสนอ
- 2.2.4 พฤติกรรมการตัดสินใจครั้งสุดท้าย
- 2.2.5 วิธีการและรูปแบบพฤติกรรม

2.3 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ตอนที่ 3

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการการเลือกตั้งเขตในจังหวัดพังงา

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกรรมการการเลือกตั้งเขตในจังหวัดพังงา

3.2.1 ภารกิจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

3.2.2 พฤติกรรมไม่เป็นกลาง

3.2.3 พฤติกรรมการยอมรับข้อเสนอ

3.2.4 พฤติกรรมการตัดสินใจครั้งสุดท้าย

3.2.5 วิธีการและรูปแบบพฤติกรรม

3.3 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ตอนที่ 4

4.1 สรุปผลการศึกษาโดยการประชุมกลุ่มย่อย (focus group)

4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามกลุ่มเป้าหมาย คือ ประกอบไปด้วย ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต แยกได้ดังนี้ คือ หน่วยงาน เพศ อายุ ศาสนา การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะวิเคราะห์ในเชิงปริมาณโดยการนับจำนวนและคำนวณค่าร้อยละ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	จำนวน	ร้อยละ
1.ตัวแทนกลุ่มหรือหน่วยงาน		
เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา	18	60.00
นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา	8	26.60
เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต	4	13.40
รวม	30	100
2.เพศ		
ชาย	24	80.00
หญิง	6	20.00
รวม	30	100
3.อายุ		
อายุไม่เกิน 20 ปี	0	0
อายุ 21-30 ปี	6	20.00
อายุ 31-40 ปี	15	50.00
อายุ 41-50 ปี	9	30.00
อายุ 51 ปี ขึ้นไป	0	0
รวม	30	100
4.ศาสนา		
พุทธ	23	76.60
คริสต์	0	0
อิสลาม	7	23.40
อื่น ๆ ระบุ		
รวม	30	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	จำนวน	ร้อยละ
5.การศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	06.60
มัธยมศึกษาตอนปลาย	9	30.00
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2	06.60
ปริญญาตรี	15	50.00
สูงกว่าปริญญาตรี	2	06.60
รวม	30	100
6.รายได้		
5000 - 10000 บาท	9	30.00
10000 - 15000 บาท	12	40.00
15000 - 20000 บาท	4	13.33
20000 - 25000 บาท	4	13.33
25000 - 30000 บาท	0	0
30000 บาทขึ้นไป	1	03.34
รวม	30	100
7.จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 - 2 คน	10	33.40
3 - 6 คน	18	60.00
6 - 9 คน	2	06.00
10 คนขึ้นไป	0	0
รวม	30	100
8.ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)		
เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน	18	60.00
นักการเมืองท้องถิ่น (ไม่เคยได้รับการแต่งตั้ง)	4	13.4
คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต	8	26.60
รวม	30	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จากจำนวน 30 คน จาก 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 18 คน คิดเป็น ร้อยละ 60.00 นักการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดพังงา มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต มีผู้ตอบแบบ สัมภาษณ์จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเพศชายมากกว่า เพศหญิงจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุดจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่นับถือศาสนาพุทธมาก ที่สุดจำนวนจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.60 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับ ปริญญาตรีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีจำนวนเท่ากันและน้อย ที่สุดคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 06.60 และผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 06.60 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มี รายได้อยู่ในระหว่าง 10,000-15,000 บาทมากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุดจำนวน 3-6 คน มีทั้งหมด 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) คือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

ตอนที่ 2 ข้อมูลแสดงการตอบแบบสัมภาษณ์

2.1 ข้อมูลแสดงการตอบแบบสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนใน จังหวัดพังงา

ตารางที่ 4.2 การตอบแบบสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา

ลำดับ	รายการ	เห็น ด้วย	ไม่	ไม่	คะแนน	ร้อยละ
			เห็น ด้วย	แสดง ความ คิดเห็น		
1	ภารกิจหลักในการสนับสนุนการเลือกตั้ง	18	0	0	90	100
2	ความหมายของคอร์ปชั่น	18	0	0	90	100
3	ตำรวจชั้นประทวนมีพฤติกรรมไม่เป็นกลาง	9	8	1	69	76.66
4	หากมีการซื้อขายระหว่างหัวคะแนนกับสมาชิก	18	0	0	90	100
5	ยอมรับในข้อเสนอในการซื้อขาย	5	13	0	64	71.11
6	พฤติกรรมคอร์ปชั่นของตำรวจมีหลายรูปแบบ	9	4	5	57	63.33

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แสดงความคิดเห็น	คะแนน	ร้อยละ
7	ผลกระทบต่อทางเลือกตั้ง	18	0	0	90	100
8	เคาะประตูชาวบ้านในคืนหมาหอน	8	9	1	72	80.00
9	เคาะประตูตำรวจในคืนหมาหอน	9	9	0	72	80.00
10	ข้อเสนอแนะและป้องกัน	9	1	8	48	53.33

จากตาราง 4.2 ซึ่งวัดค่าร้อยละ ความพึงพอใจในการตอบแบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา โดยวัดจากคะแนน คือ เห็นด้วย 5 คะแนน ไม่เห็นด้วย 3 คะแนน ไม่แสดงความคิดเห็น 0 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 5 คะแนน จากกลุ่มตัวอย่าง 18 คน คือข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา ที่ตอบแบบสัมภาษณ์ตามหัวข้อ 10 ลำดับ ที่ได้กำหนดให้ตามวัตถุประสงค์ เมื่อรวมคะแนนแล้วจะได้คะแนนเต็ม 90 คะแนน โดยการตอบแบบสัมภาษณ์นั้น วัดได้จากการตอบคำถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ ประเมิน เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสมมติฐานในการทำวิจัย ซึ่งเมื่อรวมคะแนนแล้ว จะแจ้งเป็นค่าสถิติร้อยละ โดยมีรายละเอียดตามผลการตอบและวัดค่าอธิบายได้ดังนี้

เห็นด้วย 5 คะแนน หมายถึงการตอบแบบสัมภาษณ์ตรงตามประเด็น ในเชิงที่มีความคิดเห็นชัดเจนสอดคล้อง คล้อยตาม อธิบาย บรรยาย ให้ความคิดเห็น ฟันธง เมื่อวิเคราะห์แล้วมีความเป็นไปได้ และนำไปพรรณนา ตามวัตถุประสงค์

ไม่เห็นด้วย 3 คะแนน หมายถึงการตอบแบบสัมภาษณ์ ตรงตามประเด็นในบางส่วน หรือไม่กล้าที่จะให้คำตอบมากนักโดยเลี่ยงคำตอบแบบ อาจจะมี ไม่แน่ใจ เท่าที่ดูไม่น่าจะมี สมัยนี้ไม่มีแล้ว ก่อนหน้านี้อาจจะ ไม่กล้าตอบกลัวกระทบ คุณก็น่าจะรู้ เมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์แล้วอยู่ในระดับกลางๆ พอจะประเมินได้

ไม่แสดงความคิดเห็น 0 คะแนน หมายถึงการตอบแบบสัมภาษณ์ที่ปฏิเสธโดยสิ้นเชิง ไม่แสดงความคิดเห็นใดๆ กลัวที่จะให้คำตอบ

จากตาราง 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาจำนวน 18 คนตอบคำถามได้ใกล้เคียงกัน สำหรับคำถามที่ได้คำตอบชัดเจนที่สุดเท่ากันถึง 4 หัวข้อ คือ ภารกิจในการสนับสนุนการเลือกตั้ง การให้ความหมายของคำว่าคอร์รัปชัน หากมีการ

ข้อเสียระหว่างหัวคะแนนกับสมาชิก และผลกระทบที่เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงสุด ในส่วนของหัวข้อ การเคาะประตูชาวบ้านในคืนหมาหอน และการเคาะประตูบ้านตำรวจ นั้น ได้คำตอบที่เท่ากันคือคิดเป็นร้อยละ 80.00 ในเรื่องของตำรวจชั้นประทวนมีพฤติกรรมไม่เป็นกลางนั้น คิดเป็นร้อยละ 76.66 และการยอมรับในข้อเสนอในการข้อเสียคิดเป็นร้อยละ 71.11 ส่วนพฤติกรรมคอร์รัปชันของตำรวจมีหลายรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 63.33 และในเรื่องของข้อเสนอนะและป้องกันได้คำตอบที่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.33

ตารางที่ 4.3 การตอบแบบสัมภาษณ์ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา

ลำดับ	รายการ	ไม่เห็นด้วย			คะแนน	ร้อยละ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แสดงความเห็น		
1	ภารกิจหลักในการสนับสนุนการเลือกตั้ง	2	6	0	28	70.00
2	ความหมายของคอร์รัปชัน	8	0	0	40	100
3	ตำรวจชั้นประทวนมีพฤติกรรมไม่เป็นกลาง	2	6	0	28	70.00
4	หากมีการข้อเสียระหว่างหัวคะแนนกับสมาชิก	8	0	0	40	100
5	ยอมรับในข้อเสนอในการข้อเสีย	1	6	1	23	57.50
6	พฤติกรรมคอร์รัปชันของตำรวจมีหลายรูปแบบ	7	0	1	35	87.50
7	ผลกระทบต่อการเลือกตั้ง	4	0	4	20	50.00
8	เคาะประตูชาวบ้านในคืนหมาหอน	4	4	0	32	80.00
9	เคาะประตูตำรวจในคืนหมาหอน	3	0	5	15	37.50
10	ข้อเสนอนะและป้องกัน	2	6	0	28	70.00

จากตารางที่ 4.3 ซึ่งวัดค่าร้อยละความพึงพอใจในการตอบแบบสัมภาษณ์นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คือนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา จำนวน 8 คน ตอบคำถาม คือ สำหรับคำถามที่ได้คำตอบชัดเจนที่สุดเท่ากันถึง 2 หัวข้อ คือ การให้ความหมายของคำว่าคอร์รัปชัน และหัวข้อ หากมีการข้อเสียระหว่างหัวคะแนนกับสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 100 พฤติกรรมคอร์รัปชันของตำรวจมีหลายรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 87.50 เคาะประตูชาวบ้านในคืนหมาหอน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนภารกิจในการสนับสนุนการเลือกตั้ง และ

ตำรวจชั้นประทวนมีพฤติกรรมไม่เป็นกลาง กับข้อเสนอแนะและป้องกัน ได้คะแนนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 70.00 การยอมรับในข้อเสนอในการซื้อเสียง คิดเป็นร้อยละ 57.50 ผลกระทบที่เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 50.00 และการเคาะประตูบ้านตำรวจในคืนหมาหอนนั้น ได้คะแนนต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.50

ตารางที่ 4.4 การตอบแบบสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตในจังหวัดพังงา

ลำดับ	รายการ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แสดงความคิดเห็น	คะแนน	ร้อยละ
1	ภารกิจหลักในการสนับสนุนการเลือกตั้ง	4	0	0	20	100
2	ความหมายของคอร์ปชั่น	4	0	0	20	100
3	ตำรวจชั้นประทวนมีพฤติกรรมไม่เป็นกลาง	1	2	1	11	55.00
4	หากมีการซื้อเสียงระหว่างหัวคะแนนกับสมาชิก	3	1	0	18	90.00
5	ยอมรับในข้อเสนอในการซื้อเสียง	1	2	1	11	55.00
6	พฤติกรรมคอร์ปชั่นของตำรวจมีหลายรูปแบบ	4	0	0	20	100
7	ผลกระทบต่อการเลือกตั้ง	4	0	0	20	100
8	เคาะประตูชาวบ้านในคืนหมาหอน	0	4	0	12	60.00
9	เคาะประตูตำรวจในคืนหมาหอน	1	3	0	14	70.00
10	ข้อเสนอแนะและป้องกัน	2	2	0	16	80.00

จากตารางที่ 4.4 ซึ่งวัดค่าร้อยละความพึงพอใจในการตอบแบบสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตในจังหวัดพังงา

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คือเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต จำนวน 4 คน ตอบคำถามได้ใกล้เคียงกัน สำหรับคำถามที่ได้คำตอบชัดเจนที่สุดเท่ากันถึง 4 หัวข้อ คือ ภารกิจในการสนับสนุนการเลือกตั้ง การให้ความหมายของคำว่าคอร์ปชั่น พฤติกรรมคอร์ปชั่นของตำรวจมีหลายรูปแบบ และผลกระทบที่เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงที่สุด และหัวข้อ หากมีการซื้อเสียงระหว่างหัวคะแนนกับสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 90.00 ในส่วนของหัวข้อ ในเรื่องข้อข้อเสนอแนะและป้องกันได้คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และการเคาะประตูบ้านตำรวจในคืนหมาหอนนั้น คิดเป็นร้อยละ 70.00 การเคาะประตูชาวบ้านในคืนหมาหอน

คิดเป็นร้อยละ 60.00 ในเรื่องของตำรวจชั้นประทวนมีพฤติกรรมไม่เป็นกลาง และการยอมรับในข้อเสนอในการซื้อเสียงได้คะแนนเท่ากันน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 55.00

จากการตอบแบบสัมภาษณ์ในความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วพบว่าทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมีคำตอบที่ใกล้เคียงกันและชัดเจนคือ

ตอบคำถามได้ใกล้เคียงกัน สำหรับคำถามที่ได้คำตอบชัดเจนที่สุดเท่ากันถึง 5 หัวข้อ คือ ภารกิจในการสนับสนุนการเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 100 การให้ความหมายของคำว่าคอร์ปชั่นคิดเป็นร้อยละ 100 หากมีการซื้อเสียงระหว่างหัวคะแนนกับสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 100 และผลกระทบที่เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100 พฤติกรรมคอร์ปชั่นของตำรวจมีหลายรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงสุด ในส่วนของการตอบแบบสัมภาษณ์ที่ได้คะแนนต่ำสุดของแต่ละกลุ่ม มีดังนี้

การตอบแบบสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา

ข้อเสนอแนะและป้องกัน คิดเป็นร้อยละ 53.33

การตอบแบบสัมภาษณ์ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา

เคาะประตูตำรวจในคืนหมาหอน คิดเป็นร้อยละ 37.50

การตอบแบบสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตในจังหวัดพังงา

ตำรวจชั้นประทวนมีพฤติกรรมไม่เป็นกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.00

ยอมรับข้อเสนอในการซื้อเสียง คิดเป็นร้อยละ 55.00

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดพังงา จากการศึกษาข้อมูลทางด้านเอกสาร มีข้อค้นพบดังนี้

ความเป็นมา

สภาพทั่วไปของจังหวัดพังงา

ขนาดและที่ตั้ง พังงาตั้งอยู่ในภาคใต้ชายฝั่งทะเลด้านตะวันตก อยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ 8 องศา 7 ลิปดา 52.3 ลิปดาเหนือกับเส้นลองจิจูดที่ 98 องศา 32 ลิปดาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 788 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 4,170.885 ตร.กม. (2,606,803.125 ไร่) พื้นที่เกษตร 1,425.931 ตารางกิโลเมตร (861,206.875 ไร่) พื้นที่ป่าไม้ 1,142.50 ตารางกิโลเมตร (714,062.25 ไร่) เนื้อที่อื่นๆ 1,602.454 ตารางกิโลเมตร (1,001,534 ไร่)

อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดระนอง
 ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดภูเก็ต ตรงช่องแคบปากพระ เชื่อม
 กันโดยสะพานสารสิน และสะพานเทพกษัตรี

ทิศตะวันออก ติดกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่

ทิศตะวันตก ติดกับทะเลอันดามันและมหาสมุทรอินเดีย

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดพังงา เป็นภูเขาสลับซับซ้อน ทอด
 เป็นแนวยาวจากทิศเหนือไปทิศใต้ มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 239.25 กิโลเมตร มีพื้นที่ป่าไม้ เป็น
 ป่าไม้ประเภทไม้ผลัดใบ มีป่าที่สำคัญ ได้แก่ ป่าดิบเขา ป่าดิบชื้น และป่าชายเลน สำหรับบริเวณที่
 เป็นที่ราบจะลาดลง ทางทิศตะวันออกไปยังทิศตะวันตก ลงสู่ทะเลอันดามัน ตามชายฝั่งทะเลจะมี
 ป่าชายเลนเกือบตลอด พื้นที่ประกอบด้วยเกาะประมาณ 105 เกาะ และมีเกาะอยู่ในทะเลอันดามัน
 จำนวนมาก เช่น เกาะยาว หมู่เกาะสุรินทร์และหมู่เกาะสิมิลัน

ลักษณะภูมิอากาศ พังงามีภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน ได้รับอิทธิพลของลมมรสุม
 ตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มี 2 ฤดู คือ - ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม
 ไปถึง เดือน เมษายน- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ไปถึง เดือนธันวาคม จากการที่มีลักษณะ
 ภูมิอากาศแบบมรสุมในเขตร้อน อุณหภูมิในแต่ละฤดูกาลจึงไม่แตกต่างกันมากนักคือ อยู่ระหว่าง
 29-36 องศาเซลเซียส และปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยปีละประมาณ 3,654 มิลลิเมตร

สภาพทางสังคม

การรักษาความสงบเรียบร้อย

ใน พ.ศ. 2547 จังหวัดพังงามีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 947 คน (1,281
 อัตรา) ประกอบด้วย ตำรวจชั้นสัญญาบัตร 102 คน (181 อัตรา) ชั้นประทวน 838 คน (1,095
 อัตรา) และลูกจ้าง 7 คน สภาพภายในจังหวัดด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ
 ประชาชน เป็นปัญหาที่สำคัญของสังคม และมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของ
 ประชาชนอย่างมาก แต่สภาพความเป็นอยู่ของชาวพังงา ปัญหาอาชญากรรมเกิดขึ้นน้อยมากเมื่อ
 เปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ หรือจังหวัดใกล้เคียง จากสภาพการณ์ในปัจจุบัน จังหวัดพังงา เป็น
 จังหวัดหนึ่งที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
 มากขึ้น สภาพปัญหาอาชญากรรมโดยรวมมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาและนำ
 มาตรการในการควบคุมและลดปัญหาอาชญากรรมเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีในด้านความสงบ
 เรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ให้เกิดขึ้นในจังหวัดและให้เกิดความมั่นใจแก่
 นักท่องเที่ยว

สภาพการปกครอง

จำนวนประชากร

ประชากรของจังหวัดพังงา ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 มีจำนวน 240,564 คน เป็นเพศชาย 120,825 คน เพศหญิง 119,739 คน และจำนวนบ้าน 78,315 หลังคาเรือน ความหนาแน่นของประชากรเท่ากับ 57.68 คน ต่อตารางกิโลเมตร

หน่วยการปกครอง

จังหวัดพังงาแบ่งการปกครอง เป็น 8 อำเภอ 48 ตำบล 321 หมู่บ้าน 2 เทศบาลเมือง 7 เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล 42 แห่ง

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา จากการศึกษาข้อมูลด้านเอกสารมีข้อค้นพบดังนี้

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา หมายถึงข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งโดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้บังคับบัญชาระดับผู้บัญชาการขึ้นไปซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด (มาตรา 27) ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 โดยมีศ ตั้งแต่ สิบตำรวจตรี สิบตำรวจโท สิบตำรวจเอก จำสิบตำรวจและดาบตำรวจ (มาตรา 25) และว่าที่ยศใดให้ถือเสมือนมียศนั้น ถ้าผู้หญิงมียศตำรวจ ให้เติมคำว่า "หญิง" ท้าย ตำรวจนั้นด้วย (มาตรา 24)

ใน พ.ศ. 2547 จังหวัดพังงามีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 947 คน (1,281 อัตรา) ประกอบด้วย ตำรวจชั้นสัญญาบัตร 102 คน (181 อัตรา) ชั้นประทวน 838 คน (1,095 อัตรา) และลูกจ้าง 7 คน สภาพภายในจังหวัดด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เป็นปัญหาที่สำคัญของสังคม และมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนอย่างมาก แต่สภาพความเป็นอยู่ของชาวพังงา ปัญหาอาชญากรรมเกิดน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ หรือจังหวัดใกล้เคียง จากสภาพการณ์ในปัจจุบัน จังหวัดพังงา เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และมีกรขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น สภาพปัญหาอาชญากรรมโดยรวมมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาและนำมาตรการในการควบคุมและลดปัญหาอาชญากรรมเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีในด้านความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ให้เกิดขึ้นในจังหวัดและให้เกิดความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว

กองบังคับการตำรวจภูธรภาค 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานีขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติประกอบไปด้วย 7 จังหวัด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพังงาแยกส่วนออกมาภายใต้

กองกำกับการตำรวจภูธรภาค 8 จังหวัดพังงาประกอบไปด้วย 1 กองกำกับการตำรวจภูธร 8
สถานีตำรวจภูธรอำเภอ 3 สถานีตำรวจภูธรตำบล ดังนี้

- 1.2.1 สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านทับปุด
- 1.2.2 สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง
- 1.2.3 สถานีตำรวจภูธรอำเภอตะกั่วทุ่ง
- 1.2.4 สถานีตำรวจภูธรอำเภอเกาะยาว
- 1.2.5 สถานีตำรวจภูธรอำเภอท้ายเหมือง
- 1.2.6 สถานีตำรวจภูธรอำเภอตะกั่วป่า
- 1.2.7 สถานีตำรวจภูธรอำเภอคุระบุรี
- 1.2.8 สถานีตำรวจภูธรอำเภอกะปง
- 1.2.9 สถานีตำรวจภูธรตำบลทุ่งคาโงก
- 1.2.10 สถานีตำรวจภูธรตำบลโคกกลอย
- 1.2.11 สถานีตำรวจภูธรตำบลตลาดใหญ่

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ใน
การศึกษาวิจัย พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณี ศึกษาการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และตามสมมติฐานการวิจัย
มีข้อค้นพบ ดังนี้

1.3.1 ภารกิจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นอีกหนึ่งงาน
หลักที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำความเข้าใจให้เกิดความกระจ่างแจ้งต่อขั้นตอนในการปฏิบัติงาน
หรืออาจจะเป็นอีกประเด็นหนึ่งในทางตรงกันข้ามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความ เข้าใจต่อภารกิจ
หรือสนใจ นั่นอาจนำไปสู่การเกิดปัญหาคอร์รัปชันขึ้นรวมถึงกระบวนการในการปฏิบัติหน้าที่
เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนต้องทำตามกระบวนการและขั้นตอนของการคุมหน่วยเลือกตั้ง
เริ่มตั้งแต่ศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนจนถึงกระบวนการสุดท้ายของการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งภารกิจ
ของแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามพื้นที่ ผู้ร่วมงาน สภาพแวดล้อม เหล่านี้จะเป็นกระบวนการที่
ผู้ปฏิบัติแต่ละคนนำไปปฏิบัติ และกลายเป็นอีกหนึ่งเงื่อนไขในการที่จะทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน

ในส่วนภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปฏิบัติหน้าที่ในการคุมหน่วยเลือกตั้ง
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 8 อำเภอภายใต้การดูแลรับผิดชอบและคำสั่ง

ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นงานหลักที่ต้องรับผิดชอบอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เป็นหน้าที่ที่สำคัญต่อกระบวนการการเลือกตั้งทั้งหมด แยกได้ ดังนี้

ก่อนวันเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจดังนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยก่อนการเลือกตั้ง ตรวจสอบติดตาม จับกุมการทุจริตในการเลือกตั้งทุกๆด้าน ก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน)

2. สืบสวนติดตาม ตรวจสอบ กลุ่มมือปืนที่เข้ามาในพื้นที่

3. ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อตรวจสอบสิ่งผิดกฎหมาย

4. กวดขัน ติดตาม สถานการณ์หลังจากการเลือกตั้ง เพื่อป้องกันผู้สมัครบางคนที่แพ้มการเลือกตั้งอาจจะนำอำนาจมืดมาใช้

5. ประชุมและรับนโยบายของผู้บังคับบัญชาและรับทราบคำสั่งแต่งตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

วันเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจ ดังนี้

1. รับทึบบัตร

2. เป็นสักขีพยาน

3. ไปคุมหน่วยเลือกตั้งตามเวลาที่กำหนด

4. รักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณหน่วยเลือกตั้ง ดูแลการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง พร้อมควบคุมกรรมการการเลือกตั้งไม่ให้มีการกระทำผิดและทุจริต

5. จับกุมผู้กระทำผิดในกรณีที่พบผู้กระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งหรือความผิดซึ่งหน้า

6. ดูแลจนถึงเวลาปิดทึบบัตร แล้วนำส่งส่วนกลาง หรือกรณีที่มีการนับคะแนนในที่เลือกตั้งต้องรองจนกว่าการนับคะแนนเสร็จสิ้นลง

ปรากฏคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

" ... สำหรับภารกิจหลักนั้นทุกคนต้องถือปฏิบัติเหมือนกันหมด ต้องทำตัวเป็นกลาง ไม่เห็นแก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ให้คำแนะนำในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความสุจริตยุติธรรมไม่มีการกระทำการผิดกฎหมายใดในการเลือกตั้ง และผู้ปฏิบัติทุกนายต้องยึดถือและทำงานประกอบคำสั่งของ กกต..."

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ช่วยดูแลในการเลือกตั้ง บอกให้ชาวบ้านรู้ บอกตัวเลือกว่าชาวบ้านนั้นมีสิทธิ์ บอกวิธีการลงคะแนน บอกวิธีลงคะแนนไม่ให้บัตรเสีย ไปดูรายชื่อก่อนการเลือกตั้ง สอดส่องดูแลการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในพื้นที่ อย่าให้มีการทำผิดกฎหมาย ถ้าทำผิดสามารถจับกุมได้ทันที ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างการคู่มหน่วยเลือกตั้งต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทันที...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 6 2549 : บทสัมภาษณ์)

1.3.2 พฤติกรรมไม่เป็นกลาง เป็นอีกตัวแปรตามซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

พฤติกรรมที่ไม่เป็นกลางคือเจ้าหน้าที่ตำรวจมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ พฤติกรรมไม่เป็นกลาง ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ หรือกำลังปฏิบัติหน้าที่ประพฤติดนไม่เป็นกลาง เอนเอียง เห็นด้วย บ่ายเบี่ยง หรือทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่อาจเป็นด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่เอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลอื่น หรือบุคคลที่เห็นว่าเป็นพวกพ้องเป็นญาติ ผู้บังคับบัญชา ผู้มีบุญคุณ ทั้งนี้ผู้มีอิทธิพลบางกลุ่มเข้ามาควบคุมระบบเป็นกลไกแบบลับที่ต้องการเชื่อมโยงสื่อสาร ซึ่งจะกลายเป็นผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชั้นประทวนเกิดการไม่เป็นกลางหรือทุจริตในการเลือกตั้งขึ้นได้นั้นมีข้อค้นพบสามกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 มีเพื่อนตำรวจบางคนกระทำการทุจริตมีพฤติกรรมไม่เป็นกลางในการเลือกตั้งแน่นอน เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนที่รู้จักสนิทสนมกับผู้สมัครอาจร่วมมือกันกระทำการทุจริตและได้ระบุวิธีการและรูปแบบของการกระทำ คือรับเงินจากหัวคะแนนโดยตรง และบางคนทำตัวเป็นหัวคะแนนเสียเองแต่อาจจะมีบางคนที่มีความสนิทกับหัวคะแนนจนเกิดการลำเอียงขึ้น รับเป็นสิ่งของและไม่แน่ใจในรูปแบบที่หัวคะแนนกำลังปฏิบัติซึ่งมีความซับซ้อนไม่แน่ใจว่าเป็นคำมั่นสัญญาหรือเป็นนโยบาย

กลุ่มที่ 2 ไม่มีการกระทำหรือวางตัวไม่เป็นกลางเกิดขึ้นแต่อย่างไรและเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้รักษากฎหมายเพราะในแต่ละครั้งจะมีคณะกรรมการในการเลือกตั้งมากถึง 10 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหน่วยเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งดำเนินไปด้วยดี ข้าราชการตำรวจไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเอกสารต่างๆ หรือในการลงคะแนนเสียงแต่อย่างใด และจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้วยความเข้มแข็งคงจะไม่เห็นแก่ประโยชน์เล็กน้อย ต้องวางตัวเป็นกลาง ทั้งนี้ในส่วนของความรับผิดชอบนั้นมีประธานและกรรมการเลือกตั้งควบคุมปฏิบัติอยู่ ถ้าหากว่าเกิดการทุจริตขึ้นจะนำมาซึ่งความ

เสื่อมเสียของหน่วยงานหรือองค์กรและเจ้าหน้าที่ตำรวจคงจะไม่เป็นผู้กระทำผิดเสียเองถ้ามีผู้กระทำผิดก็คงจะเป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่มีอำนาจมากกว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

กลุ่มที่ 3 เป็นไปได้ อาจจะไม่แน่ ถ้าผู้ลงสมัครสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นญาติกับข้าราชการตำรวจอาจจะต้องช่วยเหลือบ้างก็ได้หรืออาจจะเป็นคนในหมู่บ้านเดียวกัน หรือเคยเป็นผู้บังคับบัญชามาก่อนซึ่งไม่เคยเห็นและไม่เคยได้ยินว่าจะเป็นอย่างนั้น หรือเคยมีแต่ก็ไม่ทราบข้อมูลที่แน่ชัดไม่ปรากฏว่ามีการร้องเรียนแต่อย่างใดในกรณีของข้าราชการตำรวจ แต่กลับพบว่าเคยมีการร้องเรียนในกรณีของผู้สมัครสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สอบตก ว่ามีการซื้อเสียงกันโดยชาวบ้านเป็นหัวคะแนนในการจัดการ โดยการแจกเป็นเงินในคืนก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน) หรือมีการเลี้ยงดูปู่เสื่อ อยางในการเลือกตั้งสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อเดือน กรกฎาคม 2547 ที่ผ่านมา

“...ผมคิดว่าเคยมีการกระทำที่ไม่เป็นกลางเกิดขึ้นแน่นอนโดยเฉพาะตำรวจบางคน ที่รับเงินจากหัวคะแนนแต่ไม่มีหลักฐานที่แน่ชัด อาจจะเป็นการให้ของกันและทำตัวเป็นหัวคะแนนเสียเองให้กับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด บางทีกระทำการในหน่วยเลือกตั้งโดยเป็นญาติของตนและคนรู้จักในหมู่บ้าน และมีบางรายที่รับเงินจากหัวคะแนนมาแล้วเอามาจัดเลี้ยงในโรงพักพร้อมกับแจกจ่าย...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 8 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... ไม่มีเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำเช่นนั้นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนไม่สามารถถูกจูงใจได้ เพราะชาวบ้านก็มีความรู้มีความคิดที่จะเลือกว่ากลุ่มคนบุคคลใดที่จะซื้อเสียงได้ และเป็นทางเลือกตั้งของกลุ่มคนที่มีความใกล้ชิดกันที่ไม่เหมือนกับทางเลือกตั้งใหญ่...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 6 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...โดยส่วนตัวแล้วไม่เคยปฏิบัติ คงจะอยู่ที่จิตใต้สำนึกของแต่ละคนมากกว่าขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมด้วย ...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... ผมคิดว่าน้อย และน้อยมาก 80 เปอร์เซ็นต์ คือไม่มี หรืออาจจะมีแต่เป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 3 2549 : บทสัมภาษณ์)

1.3.3 พฤติกรรมการยอมรับข้อเสนอ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เกิดขึ้นภายใต้ระบบการเลือกตั้งของการเมืองไทย การยอมรับอาจมีส่วนถูกหรือผิด หลังจากที่ได้รับข้อเสนอไปแล้วโดยบางที่จะด้วยการจงใจหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์แต่การยอมรับนั้นมีผลต่อการเลือกตั้งเสมอ เพราะเป็นสาเหตุของปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เกิดการยอมรับข้อเสนอ เช่น ผู้บังคับบัญชารับข้อเสนอมาและสั่งให้ลูกน้องปฏิบัติตาม รุ่นที่มีอิทธิพลสั่งให้รุ่นน้องทำ ผู้รับข้อเสนอเกิดผิดเคืองทางสภาวะเศรษฐกิจ มีความต้องการปัจจัยบางอย่าง เช่น โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ รถคันใหม่ ตำแหน่งใหม่ เงินเดือน นิยมวัดตมมากเกินไปจนความจำเป็น หรืออาจจะเป็นการทำตนผู้มีอิทธิพลรับข้อเสนอเสียเอง เมื่อเป็นเช่นนั้นสถานการณ์ทั้งหมดจะถูกกำหนดโดยพฤติกรรมที่เป็นทางบวกและทางลบ เมื่อผู้รับข้อเสนอไปแล้ว และไปลงคะแนนตามที่ตกลงกัน และมีบางส่วนที่ไม่ยอมทำตามข้อตกลงคือ รับข้อเสนอไปแล้วแต่ไม่ลงคะแนนให้เพราะคิดว่าคงไม่มีใครรู้ และนำผลประโยชน์ที่ได้รับมาแปรเป็นปัจจัยอย่างอื่น ดังนั้นการยอมรับข้อเสนอทำให้เกิดการทุจริตขึ้นมีข้อค้นพบ ดังนี้

สิ่งที่ค้นพบจากคำตอบในการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่แล้วให้คำตอบว่า ไม่ยอมรับในข้อเสนอต่างๆ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด และผิดในทางกฎหมายของบ้านเมือง เมื่อเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องรักษากฎหมายของบ้านเมืองไม่ควรทำตนไม่เป็นเยี่ยงอย่างแก่บุคคลอื่นไม่ว่ากรณีใดๆ หากไปทำเช่นนั้นแล้ว อาจจะได้คนที่ไม่ดีไม่มีความสามารถเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน ไปบริหารบ้านเมืองแล้วเกิดความผิดพลาดและเกิดการทวงคืนในสิ่งที่ได้ลงทุนไป เจ้าหน้าที่ตำรวจควรจะปฏิเสธในการกระทำดังกล่าว โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพิ่มมาตรการที่เด็ดขาดในการลงโทษให้หนักกว่าเดิม อาจมีในส่วนของข้าราชการตำรวจบางคนที่ได้รับเงินไปแล้วโดยไม่รู้ตัวว่าเป็นเงินของผู้สมัคร แต่ก็รับเงินไปแล้ว เมื่อถึงวันเลือกตั้งก็ไปใช้สิทธิ์ตามปกติ แต่ไม่ได้เลือกบุคคลที่เขาเงินมาให้ และมองว่าเป็นผลพลอยได้ที่ไม่คาดคิดมาก่อนจึงแปรเงินเหล่านั้นเป็นปัจจัยตัวอื่นที่จำเป็นกว่า

ในส่วนของผู้ที่ยอมรับข้อเสนอ นั้น เห็นว่าถึงแม้ไม่ได้ให้กับข้าราชการตำรวจก็ต้องให้กับคนอื่น ยินดีรับข้อเสนอทุกอย่างไม่ว่าเศรษฐกิจจะผิดเคืองหรือไม่ ไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่จะปฏิเสธ ยิ่งไปกว่านั้นแล้วแต่ก็จะมีวันเลือกบุคคลที่ยื่นข้อเสนอมาให้ พร้อมทั้งจะแปรเงินเป็นปัจจัยอย่างอื่นทันที

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“... ยินดีรับข้อเสนอทุกอย่าง ถึงแม้ให้เราเขาก็ให้คนอื่น จะไม่ใส่ก็ได้เพราะเป็นสิทธิ์ของเราแบบเต็ม และไม่ควรเลือกบุคคลประเภทนี้ เพราะจะมีการทวงคืน...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 7 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... รับตั้งค้ไปก่อน รับข้อเสนอไปก่อน อาจรับไปก่อนโดยไม่รู้ตัว ไม่มีเจตนาในการขายเสียง เพราะว่าได้เงิน ซึ่งเป็นผลพลอยได้...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 3 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... ไม่ยอมรับไม่อยากยุ่งกับการเมือง หากเกิดปัญหาขึ้นมาผลที่ได้ไม่คุ้มเสีย เพราะมันผิดกฎหมาย และตำรวจเป็นผู้รักษากฎหมาย จะผิดจรรยาบรรณของตนเองและอาชีพ ถ้าหากว่ารับข้อเสนอมาแล้วจะไม่ใส่เสียงให้...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 3 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... ไม่ยอมรับข้อเสนอ เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องรักษาตึกที่บ้านเมือง ถ้าไปรับเงินรับทองแล้วได้คนที่ไม่มีความรู้ความสามารถไปบริหารแล้วทำให้บ้านเมืองพัฒนาไปไม่ได้ จะพบบ่อยๆ และควรจะมีปฏิเสศ ในกฎหมายการเลือกตั้งน่าจะบอกว่าเป็นความผิด แต่เตรียมการก็ผิดแล้ว

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 7 2549 : บทสัมภาษณ์)

ในส่วนของพฤติกรรมกรรมการยอมรับข้อเสนอ นั้นยังจะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างและที่สำคัญที่สุดคือ ผู้สมัครและหัวหน้า เพราะทั้งสองคนนี้จะมีความสัมพันธ์กันมากต่อการตัดสินใจ ศักยภาพของผู้สมัครและหัวหน้า ตลอดจนบทบาท ฐานะความเป็นอยู่ สังคม ศาสนา เศรษฐกิจ อิทธิพล ของผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองท้องถิ่นไปจนถึงนักการเมืองระดับชาติเป็นศักยภาพที่สำคัญ ทั้งนี้รวมไปถึงหัวหน้า ชุมชนย่อมมีส่วนผลักดันคนของตนเองให้ทำประโยชน์ให้แก่กัน เริ่มจากการหาเสียง พูดคุย เจรจา ชักชวน โฆษณา ประชาสัมพันธ์ จนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถมีอิทธิพลต่อผู้ที่ถูกรอบงำ อาจได้ด้วยคำสัญญาให้เป็นเงิน หรือสิ่งอื่นๆ จนโยงไปถึงตัวข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ต้องติดรวมไปอยู่ภายใต้กระบวนการที่เกิดขึ้น ดังนั้นศักยภาพของผู้ที่เข้ามาซื้อเสียงต่อชาวบ้านหรือข้าราชการตำรวจจะต้องมีขีดความสามารถที่เพียงพอหรือกระเป๋านัก มีการ

วางแผนที่ดีและรัดกุมเข้าถึงทุกระบบถึงจะฝ่ากระบวนกรของกฎหมายไปได้ ดังนั้นศักยภาพของผู้สมัครและหัวหน้าจะกลายเป็นตัววัดระดับความพึงพอใจของประชาชนและข้าราชการ ตำรวจชั้นประทวนในการที่จะต้องเลือกเอา จนนำไปสู่การทุจริตขึ้นได้นั้นมีข้อค้นพบ ดังนี้

ส่วนใหญ่แล้วคิดว่าถ้าหากมีการซื้อเสียงเกิดขึ้นในภาพรวมแล้วระหว่างหัวหน้ากับตัวผู้สมัครนั้นคำตอบส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นหัวหน้า หัวหน้ามีความใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่าและมีความเป็นกันเองกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นชาวบ้านหรือหน่วยงานอื่น มีความมักคุ่น ไม่กลัวการเพ่งเล็งจากกฎหมายบ้านเมืองและเป็นฝ่ายที่ไม่เคยกลัวความผิดใดๆ เนื่องจากไม่ใช่ผู้สมัคร และหัวหน้าทำหน้าที่ได้ดีกว่าแบบเนียนกว่าเพราะเป็นเสมือนแขนและขาของผู้สมัครสามารถทำอะไรก็ได้ และบางที่หัวหน้าจะเป็นผู้เสนอแนะวิธีการต่างๆ ให้กับผู้สมัคร จนสามารถกำหนดชะตาและประเมินความเป็นไปได้ของผู้สมัครว่าจะชนะหรือไม่

เพราะผู้สมัครเข้าใจว่าเมื่อได้วางแผนการเงินและนำเงินไปให้หัวหน้าแล้วนั้น หัวหน้าได้นำเงินไปใช้จ่ายในส่วนอื่นที่ผิดไปจากวัตถุประสงค์ ผิดไปจากความต้องการทำให้เบี่ยงงบประมาณหรืองบประมาณอาจจะบานปลายได้

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ผมคิดว่าเป็นหัวหน้าเพราะว่ามีความคุ้นเคยกับชาวบ้านมากกว่า และผู้สมัครไม่คุ้นหน้ากับชาวบ้าน และกลัวการเพ่งเล็งในทุกด้าน...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...หัวหน้าแน่นนอนกว่าครับ เพราะเป็นเสมือนแขนและขาของผู้สมัคร สามารถทำอะไรก็ได้ ตามคำสั่งของผู้สมัครและบางครั้งหัวหน้าก็เสนอแนะและแนะนำให้ผู้สมัครทำอย่างโน้นทำอย่างนี้ และหัวหน้านี้แหละที่เป็นตัวแปรหลักในการกำหนดชะตาของผู้สมัครเลยที่เดียว...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 6 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... หัวหน้า เพราะว่าเป็นตัวแทนของผู้สมัครและเข้าได้กับทุกคน ถ้าเป็นผู้สมัครเองจะไม่กล้า กลัวความผิด ไม่กล้าไปซื้อเสียงเอง...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...คิดว่าเป็น ผู้สมัครสมาชิก อบต. เพราะกลัวว่าหัวคะแนนจะไม่นำเงินไป แจกจ่าย และสมาชิกให้โดยตรงไม่ได้ อาจจะมีคนแอบไปถ่ายรูปไปร้องเรียน อาจไม่กล้าเสี่ยง ทั้งนี้ จำเป็นต้องแอบให้กันแบบลับๆ...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...มีอำนาจและมีสิทธิ์ซื้อเสียงทั้งสองคนครับ เพราะอะไรู้ใหม่ครับ คนทั้งคู่นี้ เป็นเหมือนคนคนเดียวกัน...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 18 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... ตัวผู้สมัครเอง แฝงตัวมาเป็นหัวคะแนนเสียเอง รวมทั้งสองอย่าง ซึ่งเป็นการ ออกงานต่างๆ ด้วยตนเอง และเจาะกลุ่มฐานเสียงของตนเองและเพื่อนบ้าน...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 7 2549 : บทสัมภาษณ์)

1.3.4 พฤติกรรมการตัดสินใจครั้งสุดท้าย เป็นการตัดสินใจว่าจะกระทำการทุจริตหรือไม่ หมายถึงเมื่อเกิดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงกันแล้ว ผลประโยชน์และการต่อรองยอมเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นชาวบ้านหรือข้าราชการตำรวจย่อมมีการตัดสินใจครั้งสุดท้าย ส่วนใหญ่จะพบว่า ในคืนก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน) อาจเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น แต่จะส่งผลจนถึงวันที่ผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเดินเข้าคูหาและลงคะแนนให้กับผู้สมัครบางคนที่อยู่ໃใจ หรือเป็นใครที่พอใจหรือด้วยการพูดคุยตกลงกัน 2-3 วัน ก่อนการเลือกตั้ง การตัดสินใจครั้งสุดท้ายจึงเป็นปัจจัยตัวหนึ่ง ที่ส่งผลให้เกิดการคอร์รัปชันมีข้อค้นพบ ดังนี้

การรับข้อเสนอต่างๆ นั้นมีแน่นอนและส่งผลต่อการตัดสินใจครั้งสุดท้ายในการตัดสินใจ โดยการให้เจ้าหน้าที่เดินทางไปพบที่จุดใดจุดหนึ่ง โดยในการไปพบนั้นอาจทำเป็นกลุ่มก้อนเพื่อหาแนวร่วมในการที่จะรับข้อเสนอตลอดจนการทำความเข้าใจไปจนถึงการตัดสินใจ พร้อมกันนั้นได้มีการจัดเลี้ยงให้ก่อนการเลือกตั้ง

ในส่วนของ การตัดสินใจที่มีก่อนการเลือกตั้งนั้นบางคนให้ความเห็นว่าสมัยก่อนนั้นมีแน่นอนคือในคืนหมาหอนทั้งในกรณีของชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน โดยให้ข้อสังเกตว่าในส่วนของคนที่นับถือศาสนาอิสลามจะไม่ค่อยมีการซื้อเสียง ไม่มีการบังคับหรือมีความลำบากใจในการตัดสินใจครั้งสุดท้ายมากนัก เพราะถือว่าการเล่นการเมืองและทำหน้าที่

แทนประชาชนด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมนั้นเป็นหัวใจของศาสนาและคนส่วนใหญ่จะเป็นวงศาคณาญาติกัน เลยมีความเต็มใจในการใช้สิทธิ์เพื่อให้ได้คนที่ดีจริงๆ

และบางส่วนเห็นว่าไม่มีทางแน่นอนในการตัดสินใจครั้งสุดท้ายในการรับข้อเสนอ ก่อนคืนหมาหอนหรือในคืนหมาหอนเพราะเชื่อว่าเป็นกระทำที่ยาก เนื่องจากกฎหมายมีความเข้มขึ้น ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจออกทำการตรวจตรามากขึ้นและไม่คิดว่าข้าราชการตำรวจจะเป็นเสียเอง

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ดังนี้

“...ในสมัยก่อนนั้นมีแน่ และทำกันแบบเปิดเผยโดยไม่คำนึงถึงกฎหมายใด เพราะสมัยก่อนผมไม่แน่ใจว่าหน่วยงานไหนเข้ามากำกับดูแล ไม่เหมือนกับสมัยปัจจุบันที่มีหน่วยงานเช่น คณะกรรมการการเลือกตั้งเข้ามามีบทบาทอย่างชัดเจน...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 11 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... สมัยนี้ก็มีเหมือนกันนะ แต่ทำกันแบบลับ ๆ ก่อนคืนหมาหอนไม่ทราบเหมือนกันว่าก่อนกี่วัน...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 14 2549 : บทสัมภาษณ์)

1.3.5 วิธีการและรูปแบบของพฤติกรรม พฤติกรรมในการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นนั้นมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมากำหนดบีบบังคับหรือปรุงแต่งให้ตำรวจชั้นประทวนกระทำการใดๆออกมาโดยไม่ได้อำนาจถึงความถูกต้อง รูปแบบและวิธีการเหล่านี้มีความหลากหลายซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แม้แต่วิธีการบางอย่างที่ได้กระทำไปแล้วได้กลายเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว จนบางครั้งได้ทำให้เกิดการทุจริตล่วงหน้า อาจมองได้ว่าวิธีการและพฤติกรรมบางอย่างอาศัยภาวะเบียดต่างๆเป็นช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชันหรือฉ้อราษฎร์บังหลวง เพื่อแสวงหาผลประโยชน์และอำนาจด้วยทางใดทางหนึ่ง การฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือการคอร์รัปชันมีความหมายไปในทางเดียวกันโดยภาพรวมแล้วทั้งสองคำมีความหมายได้หลายอย่าง แต่ก็คงไม่พ้นการทุจริตอันสะท้อนลักษณะของการแสวงหาผลประโยชน์จากรัฐหรือจากสมบัติสาธารณะ วิธีการจึงได้มาอย่างง่ายดาย ไม่ว่าจะเป็นการเมือง การเลือกตั้งทุกระดับจึงทำให้เกิดรูปแบบและวิธีการที่พัฒนาต่อไปอย่างไม่รู้จบสิ้น และเป็นพฤติกรรมที่หลากหลายวิธีส่งผลไปยังองค์กรอื่นๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากการศึกษาบทสัมภาษณ์ได้คำตอบข้อค้นพบ ดังนี้

การให้ความหมายของคอร์ปชันมี ดังนี้

คอร์ปชัน หมายถึง การกระทำต่างๆ ที่เป็นทุจริตทุกรูปแบบเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน เงินทอง ลาภยศ ชื่อเสียง แก่ตัวเองหรือพวกพ้องโดยมิชอบ หรือชอบด้วยกฎหมาย แต่ผิดศีลธรรม อาจจะเป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวง

หมายถึง การโกงกินเงินโดยมิชอบ และส่วนมากจะมีในผู้บังคับบัญชาหรือระดับผู้บริหารขึ้นไป จะบีบบังคับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้กระทำหรือแสวงหา เพื่อให้ประโยชน์แก่ตนเอง โดยที่ลูกน้องผู้ที่กระทำตามจะได้รับการตอบแทนโดยได้ขั้น 2 ชั้นเป็นรางวัล

หมายถึง การกระทำทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการของผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากองค์กรและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการใช้อำนาจความสะดวกกระทำคามผิดมิชอบซึ่งแอบแฝงไว้ด้วยประโยชน์ หรือดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบเพื่อหวังผลตอบแทนโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบ

หมายถึง การทุจริต ที่ตรวจสอบจากกฎหมายไม่ได้ หรือเป็นการซื้อขายเสียง เพื่อให้ได้รับการเลือกตั้งในทางการเมืองโดยนักการเมืองทุกๆ ไป

หมายถึง การเบียดบังเอาผลประโยชน์จากรัฐบาลส่วนหนึ่งเพื่อเอามาเป็นผลประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่นโดยวิธีการใดก็ตาม อาจเกิดขึ้นโดยนโยบาย ส่วนใหญ่จะมาจากหน่วยงานราชการหรือที่เรียกว่า การฉ้อราษฎร์บังหลวง นั่นเอง

วิธีการและรูปแบบของพฤติกรรม

รูปแบบของการคอร์ปชันนั้นมีมานานแล้ว ในระบบราชการ การรับสินบน การส่งส่วย เงิน สิ่งของ การใช้เวลาหรือทรัพย์สินของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือในทางการเมือง ใช้อำนาจในทางมิชอบหรืออาจจะเป็นการซื้อเสียงในการเลือกตั้งและจะอยู่ในรูปแบบของโครงการต่างๆ นโยบายสาธารณะ

ในทางเศรษฐกิจ การทุจริตในวงการค้าและการเงินเป็นต้นการเติมแต่งบัญชีที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง เช่น การเทซื้อขายหุ้น อสังหาริมทรัพย์ต่างๆ

การกระทำตามลำพังผู้เดียว การกระทำเป็นกลุ่มมีผลประโยชน์ร่วมกัน ระบบการเล่นพรรคเล่นพวก การจัดสรรผลประโยชน์ตามลำดับความสำคัญของตัวบุคคลและหน้าที่ การปล่อยปละละเลยร่วมกันปกปิดความผิดที่มีการเสี่ยงต่อการถูกเปิดเผย โดยการช่วยเหลือจากพวกพ้องอย่างเอาตัวรอดเอาเปรียบและรวมถึงการให้สิทธิพิเศษแก่เครือญาติ เช่น การเบิกงบประมาณมากกว่ารายจ่ายและนำมาใช้เอง

เกิดจากการถูกบังคับจากผู้บังคับบัญชาซึ่งให้ลูกน้องแสวงหามาให้ หรือเกิดจากการบังคับในทางคดีในส่วนของพนักงานสอบสวน เรียกรับผลประโยชน์ คนที่มีเงินจะไม่ติดคุกแน่นอน หรือในกรณีที่ชอบกินเงินเบี้ยเลี้ยงต่างๆ ของลูกน้องสำหรับผู้บังคับบัญชาบางกลุ่ม บางหน่วยงานและเช่นกันที่จะต้องมึนกับการเมืองหรือหวัคະແນບบางคนบางกลุ่มที่เข้ามาใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อหวังผลทางการเมือง โดยกระทำการในรูปแบบต่างๆ หลายวิธี และในส่วนของรูปแบบในการซื้อเสียงจากเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นมีหลายวิธีมีข้อค้นพบ ดังนี้

1. รับเงินจากหวัคະແນບแล้วเอาไปแจกกลุ่มเป้าหมาย
2. ให้เงินคนที่ไว้ใจได้
3. รับข้อเสนอมาในรูปแบบสปอนเซอร์ เช่น ชุดกีฬา น้ำดื่ม เครื่องดื่ม เป็นต้น
4. ให้สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
5. ให้แบบพันธสัญญา เช่น การสร้างถนน ลงอินเทอร์เน็ต เสียงตามสาย เป็นต้น
6. เป็นผู้สนับสนุน
7. เรื่องบุญคุณต้องทดแทน
8. ช่วยเหลืองานต่างๆ เช่น เด็กบริการอาหารในงานศพ งานแต่ง งานบวช เป็นต้น
9. ยินยอมให้หวัคະແນບมาจัดงานเลี้ยงที่บ้านพัก
10. รับส่งในวันเลือกตั้ง
11. เลี้ยงสุรา
12. ให้คำแนะนำแบบแอบแฝง

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ดังนี้

“... พฤติกรรมและวิธีการเหล่านี้มีมากเหลือเกินแต่เท่าที่จำได้และเห็นบ่อยที่สุด คือ การให้คำสัญญาในการสร้างถนนและเป็นผู้สนับสนุนในด้านการกีฬา ในสมัยที่ผมยังเป็นเด็ก หวัคະແນບจะเอาค่าน้ำมันรถมาให้ โดยบางที่ไม่รู้ตัวเลยว่านี่คือการสนับสนุนในการซื้อเสียงอีกรูปแบบหนึ่ง...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 5 2549 : บทสัมภาษณ์)

(1) รูปแบบการรับเงินจากหวัคະແນບแล้วเอาไปแจกจ่ายให้กับกลุ่มเป้าหมาย พฤติกรรมอย่างนี้เป็นพฤติกรรมที่อยู่ลำดับแรกๆ ของการซื้อเสียงจากผู้สมัครและหวัคະແນบ นับได้ว่าเป็นรูปแบบที่ง่ายและส่วนใหญ่นิยมทำกันโดยเริ่มจากการพูดคุยและนัดหมายกัน หรือผ่านทางผู้นำในชุมชน ผ่านทางกลุ่มแม่บ้าน จากผู้อุปถัมภ์ ไปสู่ผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ พฤติกรรมใน

รูปแบบนี้ มีการวางแผนกันล่วงหน้าก่อนการเลือกตั้งประมาณ 1 เดือน หรือมีการตรวจนับจำนวนที่หวัคະແນนได้ตั้งเป้าไว้ จากนั้นดำเนินการแจกจ่ายก่อนการเลือกตั้งเพียง 1-2 วัน หรือในคืนก่อนการเลือกตั้ง หรือที่เรียกกันว่าคืนหมาหอน ตัวแทนหรือหวัคະແນนจะนำเงินมาให้ ซึ่งจำนวนเงินทั้งหมดหวัคະແນนไปเบิกมาจากผู้สมัครที่มีต้นทุนสูงไว้ก่อนล่วงหน้าแล้วจึงจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ถ้าเป็นนักการเมืองระดับชาติ นิยมทำกันโดยหย่อนกันเป็นทอดๆ โดยเริ่มจาก หัวหน้าพรรคใส่กระเป๋าให้ผู้สมัคร และผู้สมัครใส่กระเป๋าหวัคະແນน หวัคະແນนนำไปใส่กระเป๋าผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งจะเป็นห่วงโซ่อยู่อย่างนี้ไม่มีวันจบสิ้น

กระบวนการเหล่านี้เป็นกระบวนการพื้นฐานและเชื่อว่าทำง่ายกว่าสิ่งอื่นใดทั้งหมด และเงินก็ยังเป็นปัจจัยหลักที่ผู้ถูกซื้อยินดีรับข้อเสนอโดยไม่มีข้อกังขาและเงินเป็นของขวัญที่เปลี่ยนรูปแบบได้รวดเร็วและมีค่าที่สุดหรืออาจเปลี่ยนสถานะได้อย่างใจต้องการ ในขณะที่เดียวกันผู้รับสามารถรับปัจจัยเงินได้มากกว่า 1 คนหรือมากกว่านั้นได้โดยไม่มีข้อสงสัยจากใครเมื่อเปรียบเทียบกับของขวัญชิ้นอื่น เช่น รถ โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น

การรับข้อเสนอเป็นเงินจากหวัคະແນนของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นกระทำการผ่านผู้มีศูญสูงกว่า เช่น นายดาบ หรือ จ่าสิบตำรวจที่มีอิทธิพลบางคนมีความใกล้ชิดกับหวัคະແນนหรือมีอำนาจมากต่อคนในพื้นที่และอำนาจมากกว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่เป็นรุ่นน้องซึ่งมียศและอายุงานน้อยกว่า และผู้มียศและตำแหน่งที่น้อยกว่าต้องทำตามโดยปริยาย อาจจะมีบางคนที่ปฏิเสธบ้าง แต่ยังคงโดนขอร้องว่าให้ช่วยพรรคพวกด้วยกัน บางครั้งจำต้องรับด้วยความจำยอม

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“... มีหลายคนเหมือนกันที่เอาเงินมาให้ แต่ด้วยความจำเป็นของรุ่นพี่รุ่นน้องเลยต้องรับถือว่าเป็นการให้เกียรติแก่รุ่นพี่ และเราก็เป็นผู้ช่วย ซึ่งความสำคัญมันต้องรักกัน บางครั้งเราก็มองข้ามความเป็นจริงและความถูกต้องไป ถ้าเราไม่เอาเพื่อนก็ต้องว่าเราอีก...”
(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...เป็นธรรมดาที่ต้องทำอย่างนั้นเพราะเป็นสีเดียวกันมันเหมือนกันทุกคนแหละครับ นายบางคนต้องอาศัยอิทธิพลของนักการเมืองโดยเฉพาะ ด้านการเงินและอำนาจซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับการทำงาน ถือเป็นเรื่องบุญคุณกัน ต้องพึ่งพากัน...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 9 2549 : บทสัมภาษณ์)

(2) รูปแบบให้เงินคนที่ไว้ใจได้ ซึ่งรูปแบบนี้มีความเหมือนกับรูปแบบการรับเงิน จากห้วคะแนนแล้วนำไปแจกจ่าย ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ห้วคะแนนจำเป็นต้องหา บุคคลที่ไว้วางใจได้ในการดำเนินการซื้อเสียง ถ้าได้บุคคลที่เชื่อถือไม่ได้ก็จะเกิดการผิดพลาด และสิ้นเปลืองงบประมาณมากขึ้นเพราะการดำเนินการแต่ละขั้นตอนนั้นต้องวางเงินเป็นเดิม พันและมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สูงสุด ห้วคะแนนจึงต้องอาศัยความชำนาญและต้องเลือก บุคคลที่จะทำหน้าที่แทนตนได้โดยไม่มีปัญหาทั้งในเรื่องการทำหน้าที่ การเสี่ยงจากการถูก ตรวจสอบ ฉะนั้นเป้าหมายจึงต้องตกไปอยู่ที่คนที่มีอำนาจ หรือไปอยู่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มี อิทธิพลและมีอำนาจควบคุมได้จริงๆ

คนที่ไว้ใจได้ของห้วคะแนนนั้นบางครั้งก็ตรวจสอบไม่ได้ว่ามีความจริงใจและ ไว้วางใจได้แค่ไหนหากการรับเงินมาแล้วแต่จ่ายแค่ส่วนหนึ่งและหมกเม็ดไว้ใช้เอง และหลาย ครั้งจะพบว่าบุคคลเหล่านี้ร่ำรวยขึ้น ฐานะทางการเงินและฐานะทางสังคมเปลี่ยนไปจากเดิม และห้วคะแนนก็ไม่สามารถทำอะไรได้นอกจากจะเห็นเป็นเรื่องปกติและในการเลือกตั้งครั้ง ต่อไปก็ต้องให้บริการกันอีก

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

"...คนที่น่าไว้วางใจมันก็มีแต่คงจะเหลือน้อย เพราะห้วคะแนนบางคนก็ไว้ใจไม่ได้ กินมากกว่าคนรับเงินเสียอีก ต้องกินกันเป็นทอดๆ ไม่อย่างนั้นก็ไม่มีการทำงานให้ คนที่รับเงิน เขาก็พอใจในส่วนที่ได้รับ ถือว่าอยู่เฉยๆมีคนเอาเงินมาให้ เป็นใครก็ต้องรับ และเต็มใจอีก ต่างหาก เขาไม่สนหรอกว่า คนที่เอามาให้จะมีความน่าไว้วางใจหรือไม่..."

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 11 2549 : บทสัมภาษณ์)

(3) รับข้อเสนอมาในรูปแบบสปอนเซอร์ เช่น ชุดกีฬา น้ำดื่ม เครื่องดื่ม ในส่วน ของการรับข้อเสนอและวิธีการของห้วคะแนนที่เข้ามาเป็นผู้สนับสนุนดูแลและให้เป็นสิ่งของนั้น การรับในรูปแบบนี้ถือว่าเป็นการสร้างฐานคะแนนที่ดีและแอบแฝงมาในการกำกับดูแล กับ กลุ่มของเยาวชน วัยรุ่น หน่วยงานต่างๆ เป็นการกระตุ้นให้รักในอาชีพกีฬา ใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์ โดยมุ่งหวังผลทางการเมืองตลอดจนคะแนน จากวัยรุ่นเหล่านี้ สำหรับบางคนก็เพิ่งมี โอกาสได้ใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกหรือครั้งที่ 2 วิธีการเหล่านี้ เป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก ไม่มีความซับซ้อนใดๆ และไม่สามารถตรวจสอบได้เหมือนกับวิธีการอื่นๆ เพียงแต่พูดคุยและ เสนอความประสงค์กับผู้ทำทีม หรือเข้าไปดูแลทำความรู้จักในช่วงที่มีการแข่งขันในคัพที่จัดขึ้น โดยเฉพาะการแข่งขันฟุตบอล ที่เยาวชนนิยมเล่นกันมากที่สุด

การทำงานของห้วคณะไม่ต้องอาศัยเทคนิคอะไรมากนัก เพราะว่าการเล่นกีฬาเป็นเรื่องที่ใครก็เข้าใจ เมื่อข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเลิกงานแล้วส่วนใหญ่ก็จะเล่นกีฬากันในตอนเย็นอยู่แล้ว บางครั้งติดตามการเล่นฟุตบอลทั้งของไทยและต่างประเทศและมีการจัดการแข่งขันฟุตบอลกันบ่อยครั้ง ทักษะคนที่ดีต่อกีฬาฟุตบอลบวกกับค่านิยมของคนคอเดียวกัน กลายเป็นเรื่องง่ายที่ห้วคณะ จะทำการเจาะกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ได้อย่างตรงจุดและไม่ผิดโผ ผู้สนับสนุนในชุดกีฬา เครื่องดื่ม เข้ามาอย่างเป็นปกติ เพราะถือว่าเป็นการสนับสนุนที่ดี มีความเต็มใจทั้งผู้รับและผู้ให้ ส่งผลให้แผนการชื่อเสียงบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้อาจส่งผลให้เกิดการทุจริตล่วงหน้า หรือทุจริตคอร์รัปชันโดยไม่รู้ตัว

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

"...การแจกสิ่งของ และสนับสนุนชุดกีฬาเป็นเรื่องปกติและมีคนเต็มใจให้ เพราะกลุ่มเหล่านี้เล่นกีฬากันทุกวัน ชอบชุดใหม่ๆและเปลี่ยนสี เปลี่ยนสไตลไปเรื่อยๆในช่วงของการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็น สส. หรือ อบต. สท. มีการแจกกันไม่อั้น เป็นค่านิยมอย่างหนึ่งที่วัยรุ่นที่ไหนก็ทำกัน แต่ตำรวจบางคนก็ไม่เอาเหมือนกันพอรู้ว่าเป็นสปอนเซอร์ของนักการเมืองผมว่าเป็นเรื่องที่น่าสนับสนุนนะ ให้เด็กได้เล่นกีฬา ส่วนคนที่ไม่เอาก็ไม่เป็นไร..."

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 13 2549 : บทสัมภาษณ์)

"...จริงๆแล้วไม่ถือว่าเป็นการสนับสนุน แต่การแจกของในรูปแบบสปอนเซอร์เป็นการหาเสียงและชื่อเสียงของนักการเมืองมากกว่าแต่ทำที่เป็นผู้หวังดีในการช่วยเหลือสุดท้ายก็หวังผลตอบแทนเป็นคะแนนเสียง ขณะไม่มีการเลือกตั้งก็ยังมีคนเอามาแจกคล้ายกับว่าสร้างฐานอำนาจทางการเมืองไว้ก่อน แต่ในโรงพักก็มีอยู่แต่ทำอะไรไม่ได้ อบต. และ สท. จึงทำหน้าที่สมัยต่อไปอีก..."

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

(4) รูปแบบของการให้สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ พฤติกรรมและรูปแบบการรับข้อเสนอนี้ต้องอาศัยห้วคณะและผู้สมัครที่มีต้นทุนสูง บวกกับความใจถึงและกล้าที่จะลงทุน คือเล็งเห็นประโยชน์ที่แท้จริงของผู้ที่จะได้รับคือตัวของข้าราชการตำรวจหรือหน่วยงาน ซึ่งการเข้ามาช่วยเหลือในรูปแบบนี้ อาจเกิดขึ้นก่อนการเลือกตั้ง และมีการรับมอบกันเป็นกิจจะลักษณะ มีการถ่ายรูป และทำหนังสือยืนยันในการให้ และรับ จะรู้และเข้าใจกันเป็นอย่างดี คือการอภิชนนทาการจากผู้สมัคร มีชื่อปรากฏ พรรค สังกัด พร้อมกับสโลแกนหรืออุดมการณ์

หรืออีกวิธีการหนึ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจรับข้อเสนอด้วยความเสนาหาเฉพาะบุคคลที่มีการพึ่งพากันในเรื่องของการทำงาน ผ่านการเจรจา จากเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนที่มีอิทธิพลในพื้นที่และรับข้อเสนอเหล่านั้นไว้เอง คือรับเอาโทรศัพท์จากหัวคะแนนไปเก็บไว้เองที่บ้านเป็นการส่วนตัว นำเครื่องคอมพิวเตอร์เก็บไว้เองแล้วนำไปให้คนที่มีความคุ้นเคยต่อกัน หรือเอาไปให้เป็นของขวัญแก่ลูกเนื่องในโอกาสต่างๆ โดยไม่ได้บอกว่าได้มาอย่างไร และถือว่าเป็นกำไรที่ตอบแทนกัน โดยอาศัยช่องทางของการทำคะแนนให้เกิดขึ้น

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

"...ผมเห็นตำรวจรุ่นพี่บางคนเขาใช้วิธีนี้ในการเพิ่มฐานะให้กับตัวเองโดยที่ลูกและคนที่บ้านไม่ค่อยรู้ว่าทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นนั้นได้มาอย่างไร..."

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 18 2549 : บทสัมภาษณ์)

"...ตามโรงพักต่างๆเท่าที่เราสังเกตดูก็พบว่าของบริจาคเยอะเหมือนกัน ไม่ว่าจะ เป็นเก้าอี้ นาฬิกา โต๊ะทำงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นของแจกจากนักการเมืองท้องถิ่น หัวคะแนน หรือบางที่เจ้านายบางคนไปขอเขามาอย่างดีๆ ยังมีซื้อติดอยู่เลย เมื่อก่อนไม่มีกต. ตรวจสอบ แต่ถ้าเป็นสมัยนี้มีหวังโดนใบแดงแน่..."

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 16 2549 : บทสัมภาษณ์)

(5) รูปแบบพันธสัญญา เช่น การสร้างถนน ลงอินเทอร์เนต และเลี้ยงตามสาย รูปแบบนี้ถือว่าเป็นนโยบายที่มีความชัดเจน ถูกต้อง โปร่งใส ยุติธรรมไม่มีการตรวจสอบจากองค์กรอิสระ เพราะถือเป็นพันธสัญญาทางนโยบาย ที่ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ มีงบประมาณ ประเมินความเป็นไปได้ และมีปัญหาน้อยที่สุด หรือหากมีปัญหาก็คือเกิดขึ้นหลังการเลือกตั้งจบลง ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งแล้ว อาจมีปัญหาการร้องเรียน เกิดการวิวาย และหลายกรณีชาวบ้านเริ่มเบื่อการเมือง

ยังถือว่าเป็นนโยบายการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี เกิดการแข่งขันจากผู้สมัครแต่ละคน แต่ละพรรคที่พยายามชูจุดเด่นที่สุดของตัวเองออกมาเพื่อสนองต่อการตอบรับหรือหวั่นเสียดังของประชาชนต่อนโยบายของตัวเอง

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ดีเหมือนกันที่ทำให้เป็นนโยบายที่เกิดขึ้นได้ใช้งานจริงและประชาชนได้ประโยชน์จากการหาเสียง นโยบายเหล่านั้นมีความชัดเจนและโปร่งใสพอสมควรเนื่องจากออกจากปากของบุคคลที่น่าเชื่อถือได้ มีการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะนโยบาย การสร้างถนนหนทางในพื้นที่ที่เป็นชนบทกันดาร เปลี่ยนจากถนนธรรมดาเป็นถนนลูกรังจากถนนลูกรังเป็นถนนลาดยาง หรือเป็นถนนคอนกรีต นั้นเคยเป็นสมัยเมื่อ 10 หรือ 20 ปีก่อนตอนที่ผมยังเป็นเด็กที่ต้องอยู่บ้านนอก แต่สมัยนี้ถ้าเป็นกรณีของข้าราชการตำรวจนั้น ก็เคยมีผู้สมัครบางคนลงมาหาเสียงที่ใช้นโยบายแบบเดิมๆ แล้วไม่มีอะไรเกิดขึ้น ชาวบ้านก็ได้แต่มองว่าหน่วยงานราชการมีความพร้อมอยู่แล้ว ทำไมนักการเมืองหรือหัวคะแนนยังจะมาหาเสียงกันอีกและยังงัดตำรวจก็ต้องเลือกโดยไม่จำเป็นต้องเอาพันธสัญญามาเป็นข้ออ้างหรือปูทางเข้ามา และการกระทำเช่นนี้ไม่มีการตรวจสอบเพราะถือว่าเป็นนโยบายของหลวง...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 16 2549 : บทสัมภาษณ์)

(6) รูปแบบของการเป็นผู้สนับสนุน ผู้สนับสนุนในที่นี้คือผู้ที่ต้องทำตามกติกาของหัวคะแนนที่มีความผูกพันกันระดับหนึ่งหรือมีข้อแลกเปลี่ยนต่อกันจนเป็นที่น่าพอใจทั้งสองฝ่ายและผู้สนับสนุนนี้เองที่เป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างหัวคะแนนกับผู้มีสิทธิ์ในการเลือกตั้ง หรือเชื่อมตรงกับตำรวจชั้นประทวนที่กำลังปฏิบัติงานหรือภารกิจที่ต้องรับผิดชอบในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ผู้สนับสนุนหรือเรียกอีกชื่อก็คือผู้เป็นเสมือนหัวคะแนนแต่ไม่ถึงกับร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่เป็นแบบลับๆที่เคลื่อนไหวอยู่ใต้ร่มเงา โดยที่บุคคลรอบข้างอาจไม่รู้ตัวเลยว่า ผู้สนับสนุนคนนี้เป็นคนของผู้สมัครคนใดหรือพรรคการเมืองไหน แต่บุคคลผู้นี้จะค่อยๆ ปรากฏตัวอย่างเป็นทางการก็ต่อเมื่อมีภาวะที่จำเป็นต้องแสดงตัวตนของตัวเองออกมา

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...มีหลายคนเหมือนกันที่ทำตัวเป็นหัวคะแนนเสียเองแล้วไป ชักชวนข้าราชการตำรวจด้วยกันให้เลือกบุคคลที่ตัวเองเป็นผู้สนับสนุน แต่ตำรวจหลายๆคนก็ไม่รู้จะไปเชื่อใครดีบางทีก็เลือกไปแบบขอไปที...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 7 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... ตอนแรกๆ ไม่มีใครรู้ว่าคนรอบข้างหรือเพื่อนของเราเป็นผู้สนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่น หรือเป็นคนรับใช้นักการเมืองและมีหัวคะแนนเดินทางมาที่บ้านพักบ่อยๆ พอเพื่อนรู้เข้าก็

บอกว่าไม่ใช่ เป็นการทักทายและรู้จักกันมาก่อน สุดท้ายแล้วไปรู้เอาวันที่ตัวเองไปจัดงานเลี้ยง แต่บางทีเราก็มองใจเพื่อนว่ามันเป็นพันธสัญญาต่อกันมีข้อแลกเปลี่ยนคล้ายกับมีกติกาในการทำงาน แต่เราก็ไม่สามารถทำอะไรเพื่อนได้ เพราะไม่ได้เกี่ยวกับเราหรือภาพพจน์มากนัก...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 4 2549 : บทสัมภาษณ์)

(7) รูปแบบของบุญคุณต้องทดแทน บุญคุณถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ของคนไทย โดยพื้นฐานของความเป็นคนไทยแล้ว ผู้น้อยต้องให้ความนับถือและเคารพผู้ใหญ่ บุญคุณต้องทดแทนกัน และจะต้องผูกติดไปชั่วลูกชั่วหลาน หรือบางคนติดหนี้บุญคุณไปจนวันตาย ทั้งที่รู้อยู่ว่าบุญคุณต้องทดแทนก็จริง บางครั้งต้องตั้งอยู่บนความถูกต้อง ถูกกฎหมาย และจารีตประเพณี ส่วนใหญ่แล้วพบว่ามีความถูกต้องมากกว่าถูกต้อง

บุญคุณต้องทดแทนนั้น ข้าราชการตำรวจบางคนไม่ว่าจะเป็นเจ้านายหรือลูกน้องต้องอาศัยอิทธิพล อำนาจบางอย่างจากบุคคลที่มีอิทธิพล อำนาจล้นฟ้าที่ถือเอาเรื่องบุญคุณเป็นเรื่องใหญ่และต้องทดแทนให้ได้ การยอมทำตามกฎกติกาของบ้านเมืองถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยทันสมัยและไม่มีความเจริญในอาชีพการงาน แต่การเล่นพวกนั้นมีความนิยมกันมากขึ้น

ในส่วนของนักการเมือง ตำรวจบางคนต้องติดตามนักการเมืองไปทำกิจกรรมต่างๆ ตำแหน่งหน้าที่การงานก็ไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าตำรวจชั้นประทวนหรือชั้นสัญญาบัตรต่างก็ต้องพึ่งพาอาศัยทางลัด และต้องสนองรับใช้ตอบแทนบุญคุณ ยอมช่วยเหลือในการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการหาเสียง หรือ เป็นหัวคะแนน

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ตำรวจบางคนติดตามนักการเมืองไปทำงาน ผมก็ไม่เข้าใจว่าตำรวจเหล่านั้นโดยเฉพาะนายตำรวจที่จบใหม่ มีตำแหน่งอะไร ผมคิดว่าเมื่อเรียนจบแล้วตำรวจชั้นประทวนอย่างผมต้องมาทำงานให้หลวงรับใช้สังคม กินเงินหลวง บุญคุณต้องทดแทนบางที่เกิดจากค่านิยมที่ผิด เขาเลยต้องไปรับใช้นักการเมือง...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 4 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...คนไทยชอบถือเรื่องบุญคุณ ความจริงแล้วไม่จำเป็นต้องทำอย่างนั้นก็ได้ คล้ายกับการทำตัวให้มีอิทธิพลจนเกินความพอดี เล่นนอกกติกา แต่ก็ยังมีคนทำอย่างนั้นอยู่อีกเยอะ ตำรวจบางคนก็มีเหตุผลที่ดีที่จะไม่ยอมให้นักการเมืองท้องถิ่นมาเป็นผู้ชี้แนะ แต่ก็ยังมีตำรวจอีกกลุ่มที่เชื่อว่าถ้ามีนักการเมืองหนุนหลังต้องไปได้ไกลแน่ๆ และจะยอมให้เขาทำอะไรก็ได้ เช่น การช่วยหาเสียง การเป็นหัวคะแนนแบบลับๆ ...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 15 2549 : บทสัมภาษณ์)

(8) รูปแบบของการช่วยเหลืองานต่างๆ เช่น ให้เด็กบริการในงานศพ งานแต่งงาน บวช รูปแบบของข้อเสนอความช่วยเหลือนั้น ผู้สมัครและหัวหน้าจะคอยตรวจสอบว่า ที่ตรงไหน บริเวณใด มีงานต่างๆบ้าง ไม่ว่าจะเป็นงานแต่งงาน บวช งานศพ กลุ่มคนเหล่านี้จะคอยถือโอกาสเหล่านี้ให้ความช่วยเหลือให้การสนับสนุนงานในรูปแบบต่างๆ แล้วแต่ลักษณะของงาน เช่น เครื่องดื่ม อาหาร บางครั้งแสดงน้ำใจ ด้วยการบริการ ให้รถ ให้น้ำมัน และไปปรากฏในงาน พร้อมกับขึ้นปราศรัย แนะนำตัวเอง

พฤติกรรมเหล่านี้พบเห็นบ่อยๆเพราะถือเป็นการประกาศความดีของตัวเองที่ให้ความช่วยเหลือผู้ที่กำลังเดือดร้อน หรือเป็นการฉวยโอกาส และในส่วนของทางราชการงานเลี้ยงก็มีบ่อยๆ มีนักการเมืองหรือตัวแทนของผู้สมัครเหล่านี้ บางคน บางกลุ่มได้ส่งเด็กนักเรียนเข้ามาบริการและดูแลแขกในงานไม่ให้ขาดตกบกพร่อง และเด็กนักเรียนเหล่านี้ก็ได้ค่าจ้างตอบแทนเป็นเงิน ในขณะที่ทำงานนั้นจะมีรถรับส่งคอยบริการตลอดเวลา และจะทำหมუნกันไปเรื่อยๆ ในแต่ละเดือนอาจจะมีหลายงานโดยเฉพาะก่อนการเลือกตั้งหรือในช่วงที่จะมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น และทำให้เด็กมีรายได้เสริมจากการทำงานเหล่านี้ แต่ในความเป็นจริงวิธีการเหล่านี้เป็นเครื่องมืออีกรูปแบบหนึ่งของนักการเมืองและผู้สมัครพรรคการเมือง จนบางครั้งได้กลายเป็นเครื่องมือในการหาเงิน และข้าราชการตำรวจก็ไม่อาจจะปฏิเสธได้ว่ามันเกิดขึ้นจริงและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...เท่าที่ผมเห็นเป็นการให้ความช่วยเหลือและบริการกันมากกว่าถือว่าเป็นการสนับสนุนและเด็กที่มาช่วยในงานก็มีรายได้ พวกเขาไปทำอย่างอื่นได้ แม้รู้ว่าเป็นการทำงานบงหน้าของนักการเมือง ในโรงพักมีบ่อยมากเพราะระดับผู้ใหญ่เขาต้องพึ่งพานักการเมืองอยู่แล้ว แต่มีตำรวจบางคนไม่พอใจในสิ่งที่เกิดขึ้นแต่ก็ทำอะไรไม่ได้ อยากจะแก้ไขแต่ก็ต้องปล่อยไปเลยตามเลย...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 6 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...งานประเภทที่ว่านี้เป็นงานที่นักการเมืองเขาให้ความสนใจและถือเป็นงานหลักที่จะต้องออกไปปรากฏตัวในสถานที่ต่างๆและงานก็มีไม่เคยขาด ทั้งแนะนำตนเอง แนะนำผู้สมัครคนใหม่ และยังมีผู้ติดตามมางานอีกจำนวนหนึ่ง บางทีเจ้าของงานไม่รู้เลยว่าเด็กๆที่มาช่วยในงานเลี้ยงนี้เป็นใคร มาจากไหน จนงานเลิกและมีงานบ่อยครั้งคนเขาเริ่มที่จะรู้แล้วว่าเป็นอย่างนี้เอง ...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 14 2549 : บทสัมภาษณ์)

(9) รูปแบบของการยินยอมให้ห้วคะแนนมาจัดงานเลี้ยงที่บ้านพัก การจัดงานเลี้ยงที่ต้องใช้ทุนเป็นจำนวนมากและสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันนั้น ลำพังหน่วยงานหรือศักยภาพของโรงพักที่ข้าราชการตำรวจสังกัดอยู่นั้นคงทำได้ยาก ส่วนเงินเดือนและสวัสดิการที่มีอยู่แทบไม่พอจ่าย ถ้าไม่มีการขอความสนับสนุนจากนักการเมืองหรือผู้ที่มีอิทธิพลในท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือ แต่ในกรณีที่ตำรวจทำตัวเป็นห้วคะแนนเสียเอง รับเงินและคำร้องจากห้วคะแนนอีกทีให้มาดำเนินการจัดงานเลี้ยงที่บ้านพักของตัวเอง ในห้องประชุมหรือในสนามกีฬา เป็นสถานที่จัดเลี้ยง และจะพบการจัดเลี้ยงก่อนการเลือกตั้งและหลังการเลือกตั้ง โดยเจ้าของบ้านมักจะไปเชิญชวนสมาชิกในโรงพัก หรือที่เป็นพรรคพวกกันอยู่แล้ว ให้มาดื่มกินและร่วมสนุกสนาน ร้องรำทำเพลง มีอาหารเครื่องดื่มแบบไม่อั้น ที่ขาดไม่ได้คือมีคาราโอเกะเป็นตัวหลัก ซึ่งเจ้าของงานจะบอกต่อๆ กันว่า เป็นงานของผู้สมัครหมายเลขใด พรรคไหน หรือบางทีก็โมเมว่าเป็นวันเกิดของตัวเอง หรือวันเกิดของลูก เมื่องานได้ดำเนินไปสักพัก ก็จะมีกลุ่มคนหรือห้วคะแนน ตัวแทน ขึ้นเวทีแล้วกล่าวปราศรัย ทักทายกัน หรือบางงานจะไม่มีการปรากฏตัวของบุคคลใดเลย เพราะถือว่ให้เกียรติเจ้าของงานและเป็นที่ยู่กันแล้วว่ทำอะไรเป็นอะไร และสุดท้ายตำรวจก็ต้องตกอยู่ภายใต้พฤติกรรมหรือรูปแบบเหล่านี้ โดยจำยอม หรือเต็มใจ ก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขอะไรได้

ในบางครั้งหากมีการประชุมประจำเดือนของโรงพัก พอหลังเลิกประชุมในแต่ละครั้งจะมีอาหารเลี้ยง เป็นข้าวแกง ขนมจีน ขนมหวาน เครื่องดื่ม มาคอยบริการ ยิ่งในช่วงของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จะมีให้เห็นกัน

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ผมก็แปลกใจเหมือนกันว่ทำไมมีอาหารเลี้ยงหลังจากเลิกประชุม มีการบอกกล่าวว่ เดียวห้วหน้าผู้ประชุมจะเลี้ยงอาหาร ตำรวจบางคนไม่เคยไปร่วมกินด้วยเลย เพราะกลัวว่ชาวบ้านจะมองไม่ดี และบางคนก็ต้องไปกินด้วยขัดไม้ได้ เพราะเขาฉลาดที่ว่จะเลี้ยง คือให้ร้านค้าที่อยู่ในโรงพักไปจัดการและพอถึงเวลาประชุมเลิก ก็เป็นอันจบกระบวนการในแต่ละครั้ง...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 3 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...นักการเมืองบางคนหรือห้วคะแนนให้เงินมา ตำรวจเอาไปจัดงานเลี้ยงเป็นวันเกิดของตัวเอง และถ้าไม่ให้หน้าเกลียดจนเกินไปก็ทำเป็นวันเกิดลูก คนที่รับเงินมาจำเป็นต้องทำเพราะกลัวการติดตามผลจากห้วคะแนนเหมือนกัน และรู้ทันที่ว่งานมันเพี้ยนแล้ว เพราะสังเกตดูได้จากแขกที่มาร่วมงาน ถ้ามีนักการเมืองท้องถิ่นปรากฏตัวก็ว่งานชั้จะกร่อย บางคนก็ถูกออกไปจากงานเลย ...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 17 2549 : บทสัมภาษณ์)

(10) รูปแบบการรับส่งในวันเลือกตั้ง ถือว่าเป็นรูปแบบที่ทำกันมานาน ผู้รับส่งจะต้องมีการเตรียมตัว ตรวจ ดูแล สภาพรถให้มีความพร้อม ในเช้าของวันเลือกตั้งจะมีหวัคะแนนหรือคนที่ได้รับมอบเงินมาเป็นทอดๆ แจกจ่ายเป็นเงินสดแล้วไปเติมน้ำมันเอาเอง หรือบางที่ที่ได้รับเงินก่อนวันเลือกตั้งเพียงหนึ่งวัน หลังจากนั้นเมื่อได้น้ำมันแล้ว จะต้องวิ่งรับส่งคนในหมู่บ้านไปที่หน่วยเลือกตั้ง แล้วคนขับรถจะคอยบอกว่าอย่าลืม เบอรันนั้น เบอรันนี้ ให้ช่วยกันหน่อย และผู้รับส่งจะรองานกว่าผู้ลงคะแนนลงคะแนนเสร็จแล้วก็รับกลับ หรือระหว่างที่กำลังรอผู้ลงคะแนนนั้น ผู้รับส่งอาจจะต้องไปส่งคนอื่นก่อนเพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา และต้องทำรอบ หมุนเวียนกันจนครบ แต่ละหมู่บ้านจะมีรถวิ่งหลายๆคัน มีตั้งแต่รถจักรยานยนต์ รถยนต์กระบะ รถยนต์แบบเก๋ง และผู้รับส่งนี้จะไม่นำเงินที่ได้ไปเติมน้ำมันทั้งหมด แต่จะเหลือไว้ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอย่างอื่น

ในส่วนของข้าราชการตำรวจนั้นได้มีหวัคะแนนเอาเงินมาให้และมีวัตถุประสงค์ให้ไปจัดเตรียมรถและคอยรับส่งคน แต่ในทางปฏิบัติ ข้าราชการตำรวจไม่สามารถทำได้เนื่องจากต้องไปปฏิบัติหน้าที่คุมหน่วยเลือกตั้ง เลยจะต้องดำเนินการโดยมีผู้ทำแทน อาจจะเป็นชาวบ้านที่รับช่วงต่อ หรือภรรยาของข้าราชการตำรวจเอง หรือเป็นลูกของข้าราชการตำรวจ แต่การกระทำดังกล่าวจะไม่เปิดเผย โดยแสดงด้วยการมีน้ำใจยินดีรับส่งผู้ที่จะไปลงคะแนน ณ ที่หน่วยลงคะแนนด้วยความเต็มใจ

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

"...บางโรงพักมีหวัคะแนนเอาเงินมาให้และคอยแนะนำให้ว่าต้องทำอะไรที่จะไม่ให้ตำรวจต้องเสี่ยงเกินไปในการที่จะทำตัวเป็นผู้รับส่ง ให้ลูกเมียทำแทนก็ได้ไม่มีความผิดอะไรและไม่มีคนมาตรวจสอดแทรก แต่ในส่วนตัวผมว่าไม่เป็นความผิดที่ชัดเจนจนเกินไปมานานแล้ว ตอนผมเป็นเด็กก็เคยวิ่งรับส่งคนในหมู่บ้านเหมือนกัน แต่ไม่รู้กระบวนการว่าเป็นอย่างไร แต่ก่อนเป็นรถมอเตอร์ไซค์ เดี่ยวนี้เขาใช้รถยนต์กันแล้ว..."

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 17 2549 : บทสัมภาษณ์)

"...เคยทำเหมือนกันตอนที่ เป็นวัยรุ่น ทำกันทั้งหมู่บ้าน ทั้งจังหวัดเลยก็ว่าได้ บางคนได้ตั้งค้มาแล้วเติมน้ำมันแค่ครั้งเดียว เงินที่เหลือก็เอาไปจ่ายอย่างอื่น แต่พอมาเป็นตำรวจมันยากที่จะมีคนทำอย่างนั้นแต่ก็เชื่อว่ายังมีครับ..."

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 10 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ขนาดเป็นตำรวจด้วยกันก็ยังมีตำรวจรุ่นที่บางคนเข้ามาปรึกษาและให้คอดูแล้ว
ในโรงพักต้องการอะไรบ้าง ให้บอกนะ แล้วจะไปคุยกับนักการเมืองท้องถิ่น หรือหัวคะแนน แล้ว
ต้องมีข้อแลกเปลี่ยน ให้เป็นการช่วยเหลือกัน เป็นบิลน้ำมันรถ หรืออย่างอื่นก็มี เช่น เป็น เหล้า
อาหาร และเลี้ยงน้ำชาตามร้านที่มีตำรวจนั่งอยู่ ช่วงนั้นนั่งกินน้ำชาร้านไหนมีคนคอดจ่ายทุกที่
แต่ตอนนี้ตั้งแต่มี กกต. ไม่ค่อยมีคนมาคอดจ่ายเหมือนครั้งก่อนๆ...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 15 2549 : บทสัมภาษณ์)

(11) รูปแบบการเลี้ยงสุรา ถือว่าเป็นรูปแบบที่ใช้ได้ผล และเป็นที่น่าพอใจ และ
ข้าราชการตำรวจก็ยินดีรับข้อเสนอเป็นสุราชุดเล็ก ชุดใหญ่ ก็แล้วแต่ข้อตกลง เพราะการดื่มสุรานั้น
ค่อนข้างจะเป็นกิจวัตรประจำวันของตำรวจไม่ว่าจะเป็นชั้นสัญญาบัตรหรือชั้นประทวน จากสภาพ
สังคมและสิ่งแวดล้อมโดยส่วนใหญ่ ตำรวจเลิกงาน เล่นกีฬา การพนัน ดื่มเหล้า ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่า
เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง เมื่อเล่นกีฬาเสร็จก็จะไปจบที่วงเหล้า แล้วอาจไปต่อ หรือเข้านอน

รูปแบบของการเลี้ยงสุรานั้นมีความสอดคล้องและต่อเนื่องกับรูปแบบที่ 3 คือ
รับข้อเสนอมาในรูปแบบสปอนเซอร์ฯ รูปแบบเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติตัวอย่างง่ายดาย
และกลายเป็นที่ยอมรับของเกือบทุกคนโดยเฉพาะคนที่ชอบดื่มสุรา เพราะสิ่งล่อเหล่านี้ที่
หัวคะแนนหรือผู้ลงสมัครนำมาเสนอให้ นั่น ถือเป็นกลยุทธ์ที่ชนะขาดเกือบเปอร์เซ็นต์แต่
บางครั้งก็ไม่สามารถคาดเดาได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้คะแนนทั้งหมดจากข้าราชการตำรวจ
กลุ่มนี้หรือไม่ เพราะจะยังมีหัวคะแนนท่านอื่นหรือผู้ลงสมัครหมายเลขอื่น ก็หวังผลจากกลุ่มนี้
เช่นเดียวกัน และข้าราชการตำรวจก็ยินดีรับข้อเสนออย่างนี้โดยไม่เคยปฏิเสธข้อเสนอการเลี้ยงสุรา
จากนักการเมืองและหัวคะแนนท่านใด

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...มีตั้งหลายหมายเลขที่ผู้สมัครนำสุรามาให้แต่ก็ต้องรับเพราะการปฏิเสธดูว่าจะ
เป็นการเสียหน้าใจ และไม่เป็นการเสียหายที่จะเลี้ยงเหล้ากันสักมื้อ เพราะหลังเลิกเล่นกีฬาตำรวจ
ก็ต้องตั้งวงกันอยู่แล้ว เป็นการสังสรรค์พอหอมปากหอมคอ...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 18 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ผมไม่แน่ใจหรือเปล่าว่าบางครั้งเหล้าที่เรากินกันนั้นจากผู้สมัครท่านใด บางคืน
มาทีเดียว 2-3 ชุด ก็ต้องเก็บไว้เป็นวันถัดไป และการลงคะแนนให้มันมันยากที่จะบอกว่าใครเลี้ยง
เหล้าแล้วจะได้คะแนนมากเพราะเลี้ยงกันเกือบทุกเบอร์ บางครั้งพอเล่นฟุตบอลแล้วมันก็ต้องนั่ง
กินกันบ้าง...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 11 2549 : บทสัมภาษณ์)

(12) รูปแบบของการให้คำแนะนำแบบแอบแฝง ซึ่งรูปแบบนี้ค่อนข้างละเอียดอ่อน และผู้ทำต้องทำด้วยจิตวิทยาแบบแนบเนียน คือ หมายถึงการให้คำแนะนำต่างๆ ต้องวางอยู่ในกรอบและนโยบาย เป็นการยากที่จะให้ใครทราบ ว่าวัตถุประสงค์ของข้าราชการตำรวจที่พยายามช่วยเหลือหัวหน้าหรือผู้สมัครนั้นมีความ ชัดเจนหรือเป็นไปในทางใด บางครั้งเกิดจากการพูดคุย หรือทำเป็นสัญลักษณ์ ให้เข้าใจความหมายว่าต้องการให้เลือกคนไหน หรือยืมแบบมีเลศนัย และอาจจะใช้การกระพริบตา หรือบอกกล่าวเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน แต่ไม่ถึงกับทำแบบโจ่งแจ้ง

และการที่ข้าราชการตำรวจนั้นต้องทำตัวเป็นหัวหน้าแบบแอบแฝงหรือแนะนำ ข้าราชการตำรวจด้วยกันในทางที่ไม่เปิดเผยมากนักนั้น อาจจะใช้การพูดคุยสนับสนุนผู้สมัครโดยการเอานโยบายของผู้สมัครมาพูดให้ฟัง และเห็นด้วยกับแผนที่หัวหน้านำมาใช้ในเชิงนโยบายของพรรคหรือผู้สมัครคนนั้นๆ มีการพูดซ้ำหลายๆ ครั้งและพยายามจะเสนอในรูปแบบของการขอความเห็นใจ คือน่าจะดี และถ้าได้แบบนี้ ผลก็จะเป็นอย่างนี้ เป็นการตอบรับอย่างแอบแฝงปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การที่เราทำตัวแบบแอบแฝงนั้นเป็นเรื่องยากและทำงานลำบากต้องหลบๆ ซ่อนๆ ไม่กล้าที่จะเปิดเผยตัวเอง แต่ก็ยังหวังผลให้ได้มาทั้งทางตรงและทางอ้อม การกระทำต้องใช้สัญลักษณ์เป็นตัวกำหนด กระพริบตาสัก 2-3 ที หรือพูดจาแบบอ้อมๆ แล้วบางคนก็ไม่รู้จะเลือกใครดีพอถึงเวลาก็เลือกโดยไม่ทันคิด...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 11 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...การให้คำแนะนำแบบแอบแฝง ถือว่าเป็นเรื่องที่ยาก บางคนต้องใช้นโยบายในการหาเสียงถึงจะมีคนเชื่อ และเวลาที่ตำรวจต้องการที่จะทำงานให้กับนักการเมืองหรือผู้สมัครบางคนก็ต้องเอานโยบายของเขามาพูดสนับสนุนเป็นเชิงเห็นด้วย การทำแบบนี้ผมว่ามันน่าจะเป็นการแนะนำแบบแอบแฝงนะ...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 11 2549 : บทสัมภาษณ์)

1.4 การสังเกตการณ์

จากการสังเกตการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547 จากการศึกษาในประเด็นที่สำคัญที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์ เป็นปัจจัยที่มีผลทำให้

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาเกิดการทุจริตคอร์รัปชันในการเลือกตั้ง คือ นอกเหนือจากภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมดูแลหน่วยเลือกตั้งแล้วนั้น ยังมีปัจจัยบางอย่างเข้ามาสนับสนุน เช่น เกิดจากแรงจูงใจ ของผู้สมัครที่มีศักยภาพในการชักจูงให้ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนตัดสินใจเลือกหรือกระทำการทุจริตล่วงหน้า ในรูปแบบต่างๆ ที่ หัวคะแนนนำมาเสนอ ไม่ว่าจะเป็น เงิน นโยบาย สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อให้เกิดการตัดสินใจ มากขึ้น ทั้งนี้ยังรวมถึง สภาพแวดล้อมที่อยู่โดยรอบตัวของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

และมีข้อสังเกตที่ค้นพบอีกประการหนึ่ง จากคำให้สัมภาษณ์ของข้าราชการ ตำรวจชั้นประทวนท่านหนึ่งได้กล่าวว่า "...บางครั้งการที่เราจะเลือกบุคคลใดหรือผู้สมัครหมายเลข ไหนนั้นปัจจัยต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเราเป็นตัวกำหนดเหมือนกัน และแรงจูงใจนี้แหละเป็นตัวแปรที่ สำคัญที่ทำให้เราเลือกว่าจะทุจริตหรือไม่ ตัววัดที่แท้จริงของการหาเสียงหรือการสร้างภาพพจน์ที่ดี ของผู้สมัครหรือหัวคะแนนนั้นไม่เกี่ยวข้องกันเลยกับแรงจูงใจบางอย่างที่มีอำนาจเหนือความ ถูกต้อง..."

ส่วนใหญ่ผู้ทำการวิจัยจะพบว่าคำตอบคำถามของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ในจังหวัดพังงาทั้งหมด 18 ตัวอย่าง มีคำตอบที่ใกล้เคียงกัน และบางคำถามคำตอบไม่มีความ แตกต่างกันเลยทั้งในแง่ของการให้ความร่วมมือ หรือในแง่ของการให้คำตอบที่ชัดเจนในเรื่องของ การทุจริตคอร์รัปชัน แต่จะให้คำตอบที่ปลายเบี่ยง เช่น เป็นเมื่อก่อน ผมไม่แน่ใจ หรืออาจจะกระทบ ต่อหน่วยงาน สมัยที่ผมเป็นเด็กอาจจะเคยมี ฯลฯ

จากการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา ผู้ทำการศึกษาวิจัยยังจะได้คำตอบตามกรอบแนวคิดแล้วผู้ให้สัมภาษณ์ยังกล่าวถึงผลกระทบ ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล จากพฤติกรรมที่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนกระทำการทุจริต คอร์รัปชันในการเลือกตั้งนั้น มีผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งทางตรงและทางอ้อม

หากมีการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลแน่นอนแน่นอน ทั้งนี้ยังกระทบไปถึงประชาชนด้วย เพราะการ ได้มาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนหนึ่งได้มาโดยการช่วยเหลือกระทำการทุจริต จาก เจ้าหน้าที่ตำรวจและมีเหตุผลหลายประการ ดังนี้

1. จะได้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีคุณภาพ คนไม่ดี คนไม่มี ความรู้ ขาดความเข้าใจในการบริหาร และจะทำให้หน่วยงานไม่มีคุณภาพ ไม่มีศักยภาพ ไม่มี ประสิทธิภาพ

2. มีคนแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝงมา

3. ระบบการสรรหาไม่เป็นไปตามระบบประชาธิปไตย
4. เป็นแหล่งรวมของผู้ทุจริต
5. หน่วยงานขาดความก้าวหน้าในระดับองค์กรและไม่สามารถก้าวไปได้
6. หน่วยงานขาดเอกภาพในการบริหาร
7. หน่วยงานขาดความเชื่อถือจากประชาชน

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...มีผลกระทบโดยตรงแน่นอน เนื่องจากการบริหารของคนพวกนี้ เช่น การของบประมาณวัสดุและการจัดซื้อเกินจากความเป็นจริง มีการโกงกินกันภายใน เช่น โครงการสร้างถนนคอนกรีตในหมู่บ้านวงเงินมากกว่างบประมาณที่เป็นความจริง...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 6 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...มีผลกระทบแน่นอน ไปทำหน้าที่แล้วทำงานไม่เต็มที่ ยึดและแบ่ง อดดกล้ำ สร้างอิทธิพลให้กับตัวเอง ทำตัวเป็นนักเลง...”

(เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน 14 2549 : บทสัมภาษณ์)

จากการศึกษาทางด้านเอกสารและศึกษาตามกรอบแนวคิดตลอดจนการสัมภาษณ์แบบเจาะกลุ่มเรื่อง พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณี ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ตามกลุ่มเป้าหมายได้ดังนี้

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงามีข้อค้นพบสรุปได้ดังนี้

การรักษาดูแลรับผิดชอบและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหน่วยเลือกตั้งนั้นเป็นหน้าที่หลักที่ผิดพลาดไม่ได้จะต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

และในส่วนการวางตนไม่เป็นกลางหรือพฤติกรรมเอนเอียงนั้นแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เห็นว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีการประพฤติตนไม่เป็นกลางแน่นอน เพราะรับเงินและทำตัวเป็นผู้มีอิทธิพลหรือเป็นหัวคะแนนเสียเอง

ประเด็นที่ 2 ไม่มีการทำตัวไม่เป็นกลาง เพราะเป็นผู้รักษากฎหมาย ถ้าหากว่ามีก็จะเป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่

ประเด็นที่ 3 ไม่แน่ใจ ถ้าผู้สมัครเป็นญาติ ผู้มีพระคุณ หรืออดีตผู้บังคับบัญชา

ในส่วนของศักยภาพนั้น ส่วนใหญ่แล้วเชื่อว่า หากมีการซื้อเสียงจากข้าราชการตำรวจชั้นประทวน คงจะเป็นหัวคะแนนมากกว่า เพราะว่าหัวคะแนนมีความใกล้ชิดกับประชาชนและเข้าถึงชุมชนมากกว่า หัวคะแนนเหมือนคนคนเดียวกับผู้สมัครสามารถกำหนดชะตาของผู้สมัครได้

สำหรับการยอมรับในข้อเสนอ นั้น พบว่าจะไม่ยอมรับในข้อเสนอ เชื่อว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง หากจำเป็นต้องรับข้อเสนอไปแล้ว ก็จะไม่เลือกผู้ที่ยื่น ข้อเสนอ และจะนำเงินที่ได้จากหัวคะแนนไปเปลี่ยนเป็นปัจจัยอย่างอื่นแทน

ส่วนวิธีการและรูปแบบของพฤติกรรมนั้นยอมรับว่ามีความหลากหลายที่สำคัญที่เห็นบ่อยที่สุด คือ การรับเงินจากหัวคะแนน การจัดเลี้ยง และสนับสนุนอุปกรณ์ด้านการกีฬา

การตัดสินใจครั้งสุดท้าย คือ ตัดสินใจก่อนล่วงหน้าแล้วว่าจะเลือกใคร และไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องรับข้อเสนอและตัดสินใจในคืนมหาหอน

ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ยอมรับว่ามีผลกระทบแน่นอนโดยตรง คือ ประสิทธิภาพ ศักยภาพของผู้ได้รับเลือกนั้นขาดความเชื่อถือจากประชาชน

ตอนที่ 2

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา

ความเป็นมา

จากการศึกษาข้อมูลด้านเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้งในจังหวัดพังงามีข้อค้นพบดังนี้

ประชาชนจังหวัดพังงานับว่า เป็นผู้ที่มีความสนใจในทางการเมืองอยู่ในเกณฑ์สูง ประกอบไปด้วย 2 เขตการเลือกตั้ง จังหวัดพังงามีประชากรเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2547 จำนวน 235,217 คน ซึ่งผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 และคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งแล้ว เมื่อวันที่ศุกร์ที่ 11 กุมภาพันธ์ 2548 ซึ่งผลการนับคะแนนเลือกตั้ง มีรายละเอียดดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย อ.เมืองพังงา อ.ทับปุด อ.ตะกั่วทุ่ง และ อ.เกาะยาว ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด คือนาง กันตวรรณ ตันเถียร กุลจรรยาวิวัฒน์ สังกัดพรรค ประชาธิปัตย์ ได้รับคะแนน 47,798 คะแนน

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	จำนวน 82,324 คน
ผู้มาใช้สิทธิ์	จำนวน 66,808 คน (81.15 %)
บัตรเสีย	จำนวน 2,900 คน (4.34 %)
จำนวนบัตรไม่ประสงค์จะลงคะแนน	จำนวน 1,009 คน (1.511 %)

เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย อ.ตะกั่วป่า อ.คุระบุรี อ.ท้ายเหมือง และ อ.กะปง

ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด คือ นายกฤษ ศรีฟ้า สังกัดพรรคไทยรักไทย ได้รับคะแนน 33,494 คะแนน

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	จำนวน 88,977 คน
ผู้มาใช้สิทธิ์	จำนวน 70,097 คน (78.785 %)
บัตรเสีย	จำนวน 3,779 คน (5.39 %)
จำนวนบัตรไม่ประสงค์จะลงคะแนน	จำนวน 1,863 คน (2.66 %)

รวมทั้ง 2 เขตเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	จำนวน 171,301 คน
ผู้มาใช้สิทธิ์	จำนวน 136,905 คน (79.92 %)
บัตรเสีย	จำนวน 6,679 คน (4.88 %)
จำนวนบัตรไม่ประสงค์จะลงคะแนน	จำนวน 2,872 คน (2.10 %)

นอกจากนั้น จากการเลือก นายก อบจ. ส.อบจ. เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2547 และการเลือก นายก อบต. และ ส.อบต. จำนวน 32 แห่ง เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547 รายละเอียด ดังนี้ ตารางที่ 4.5 รายละเอียดการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547

ประเภทการเลือกตั้ง	นายก อบจ.	ร้อยละ	ส.อบจ.	ร้อยละ	นายก อบต.	ร้อยละ	ส.อบจ.	ร้อยละ
จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	163,665	-	163,623	-	112,581	-	112,665	-
จำนวนผู้มาแสดงตน	119,585	73.07	119,601	75.10	90,107	80.04	90,067	79.94
ขอรับบัตรเลือกตั้ง								
จำนวนบัตรเลือกตั้ง								
ที่ไม่ประสงค์จะ	2,720	2.27	3,193	2.67	1,399	1.55	736	0.82
ลงคะแนน								
จำนวนบัตรเสีย	4,000	3.34	5,404	4.52	5,512	6.12	3,732	4.14

หมายเหตุ : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพังงา (สنج.กกต.พังงา)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อสนับสนุนในเรื่องที่ผู้วิจัยทำการศึกษาจากกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นจำนวน 8 ตัวอย่างโดยมีข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ดังนี้

2.2.1 ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เป็นอีกหนึ่งงานหลักที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำความเข้าใจให้เกิดความกระจ่างแจ้งต่อขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หรืออาจจะเป็นอีกประเด็นหนึ่งในทางตรงกันข้ามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความเข้าใจต่อภารกิจ หรือจงใจ นั้นอาจนำไปสู่การเกิดปัญหาคอร์ปชันขึ้นรวมไปถึงกระบวนการในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนต้องทำตามกระบวนการและขั้นตอนของการคุมหน่วยเลือกตั้ง เริ่มตั้งแต่ศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนจนถึงกระบวนการสุดท้ายของการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งภารกิจของแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามพื้นที่ ผู้ร่วมงาน สภาพแวดล้อม เหล่านี้จะเป็นกระบวนการที่ผู้ปฏิบัติแต่ละคนนำไปปฏิบัติ และกลายเป็นอีกหนึ่งเงื่อนไขในการที่จะทำให้เกิดการทุจริตคอร์ปชัน

ในส่วนภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปฏิบัติหน้าที่ในการคุมหน่วยเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 8 อำเภอจากการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากนักการเมืองท้องถิ่นซึ่งข้อมูลที่ได้ไม่มีความแตกต่างกันมากนักซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบและคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) คือก่อนวันเลือกและวันเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจที่ต้องดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหน่วยเลือกตั้งตลอดจนสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...ผมคิดว่าภารกิจและหน้าที่หลักของตำรวจชั้นประทวนในการคุมหน่วยเลือกตั้งนั้น ไม่ว่าจะกลุ่มไหนที่ตอบคำถามย่อมมีความเห็นและได้ข้อสรุปที่เหมือนกันเพราะมีคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ศึกษาอยู่แล้ว...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 2 2549: บทสัมภาษณ์)

2.2.2 พฤติกรรมที่ไม่เป็นกลาง

ส่วนใหญ่แล้วคิดว่าถ้าหากมีการซื้อเสียงเกิดขึ้นในภาพรวมแล้วระหว่างหัวคะแนนกับตัวผู้สมัครนั้นคำตอบส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นหัวคะแนน หัวคะแนนมีความใกล้ชิดกับ

ประชาชนมากกว่าและมีความเป็นกันเองกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นชาวบ้านหรือหน่วยงานอื่น มีความมักคุ่น ไม่กลัวการเพ่งเล็งจากกฎหมายบ้านเมืองและเป็นฝ่ายที่ไม่เคยกลัวความผิดใดๆ เนื่องจากไม่ใช่ผู้สมัคร และหวัคະແນ่นทำหน้าที่ได้ดีกว่าแบบเนียนกว่าเพราะเป็นเสมือนแขนและขาของผู้สมัคร สามารถทำอะไรก็ได้ และบางที่หวัคະແນ่นจะเป็นผู้เสนอแนะวิธีการต่างๆให้กับผู้สมัคร จนสามารถกำหนดชะตาและประเมินความเป็นไปได้ของผู้สมัครว่าจะชนะหรือไม่

ในส่วนของตัวผู้สมัครเองนั้นมีส่วนน้อยที่ตอบว่าเป็นผู้สมัครเอง ที่ได้คำตอบเช่นนั้นเพราะผู้สมัครเข้าใจว่าเมื่อได้วางแผนการเงินและนำเงินไปให้หวัคະແນ่นแล้วนั้น หวัคະແນ่นได้นำเงินไปใช้จ่ายในส่วนอื่นที่ผิดไปจากวัตถุประสงค์ ผิดไปจากความต้องการทำให้เปลืองงบประมาณหรืองบประมาณอาจจะบานปลายได้และบางคนมีความเป็นผู้ใหญ่กว่าหวัคະແນ่นเลยต้องลงทุนไปซื้อเสียงในพื้นที่ด้วยตัวเอง

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...หวัคະແນ่น เพราะเป็นคนในพื้นที่รู้จักกับประชาชนมากกว่า และรู้ความเป็นไปของคนในหมู่บ้านดีกว่าผู้สมัคร...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 7 2549: บทสัมภาษณ์)

“...คิดว่าเป็นผู้สมัครมากกว่า เพราะมีความเป็นอาวุโส ตำแหน่งทางสังคมดีกว่า และมีความน่าเชื่อถือดีกว่าหวัคະແນ่น ที่สำคัญเขามีความอยากได้ในตำแหน่งที่รออยู่ เลยจำเป็นต้องซื้อเสียง เลยต้องมีการลงทุน

(นักการเมืองท้องถิ่น 1 2549: บทสัมภาษณ์)

และกลุ่มของนักการเมืองท้องถิ่นให้คำตอบว่า พฤติกรรมไม่เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นไม่น่าจะเป็นไปได้ และไม่เคยมีจากการที่ได้อยู่และทำงานร่วมกับข้าราชการตำรวจมานาน และเมื่อมองภาพรวมของเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วจะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่มากกว่า

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ไม่มี ถ้าภาพรวมแล้วเป็นคนทำงานมากกว่าที่จะเป็นผู้ทุจริต และเป็นไปได้ยาก ไม่เคยเห็น ...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 7 2549: บทสัมภาษณ์)

“...ไม่เคยเห็นเลยครับ ไม่ค่อยกล้าให้คำตอบกลัวว่าจะกระทบกับหน่วยงาน แต่คิดว่าไม่น่าจะมี...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 6 2549: บทสัมภาษณ์)

2.2.3 พฤติกรรมการยอมรับข้อเสนอ

สิ่งที่ค้นพบจากคำตอบในการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่แล้วให้คำตอบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนไม่ยอมรับในข้อเสนอดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด และผิดในทางกฎหมายของบ้านเมือง เมื่อเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องรักษากฎหมายของบ้านเมืองไม่ควรทำตนไม่เป็นเยี่ยงอย่างแก่บุคคลอื่นไม่ว่ากรณีใดๆ หากไปทำเช่นนั้นแล้ว อาจจะได้คนที่ไม่ดีไม่มีความสามารถเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน ไปบริหารบ้านเมืองแล้วเกิดความผิดพลาดและเกิดการทวงคืนในสิ่งที่ได้ลงทุนไป เจ้าหน้าที่ตำรวจควรจะปฏิเสธในการกระทำดังกล่าว โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพิ่มมาตรการที่เด็ดขาดในการลงโทษให้หนักกว่าเดิม อาจมีในส่วนของข้าราชการตำรวจบางคนที่ได้รับเงินไปแล้วโดยไม่รู้ตัวว่าเป็นเงินของผู้สมัคร แต่ก็รับเงินไปแล้ว เมื่อถึงวันเลือกตั้งก็ไปใช้สิทธิ์ตามปกติแต่ไม่ได้เลือกบุคคลที่เอาเงินมาให้ และมองว่าเป็นผลพลอยได้ที่ไม่คาดคิดมาก่อนจึงแปรเงินเหล่านั้นเป็นปัจจัยตัวอื่นที่จำเป็นกว่า

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...ผมคิดว่าข้าราชการตำรวจคงไม่ยอมรับข้อเสนอเด็ดขาด มันเป็นการเสียศักดิ์ศรี และอยู่ที่จิตใจสำนึกของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร อยู่ที่การปลูกฝัง...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 6 2549: บทสัมภาษณ์)

2.2.4 พฤติกรรมการตัดสินใจครั้งสุดท้าย

เงินยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะให้ได้รับการเลือกตั้ง โดยเงินส่วนใหญ่จะถูกใช้ไปในการซื้อคะแนนเสียงผ่านห้วคะแนนในรูปแบบที่แนบเนียนกว่าที่เคยเป็นมา การตัดสินใจรับผลประโยชน์ครั้งสุดท้ายนั้นมีความจำเป็นเหนือสิ่งอื่นใด เพราะนักการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นมีอิทธิพลมากที่จะบีบบังคับให้ห้วคะแนนออกไปสร้างอำนาจต่อประชาชนและข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่และข้าราชการตำรวจชั้นประทวนทั้งนี้การตัดสินใจนั้นขึ้นอยู่กับความสมัครใจเป็นหลัก

ในส่วนของ การรับข้อเสนอและส่งผลให้มีการตัดสินใจนั้นสำหรับเขตเลือกตั้งของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีมากกว่าเขตอื่นๆ เช่น สมาชิกสภาเทศบาล การเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะการตัดสินใจขึ้นอยู่กับความเป็นญาติมิตร เป็นเพื่อน เป็นคนรู้จักมักคุ้น จึงนำไปสู่การตัดสินใจได้ดีและมีความกล้ากว่าการเลือกตั้งระดับชาติ การเลือกตั้งท้องถิ่นที่เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีความเป็นกันเอง เป็นเรื่องง่าย ๆ ที่เกิดขึ้นจริง และในบางพื้นที่ที่พบว่ามีความรุนแรงนั้นส่วนใหญ่แล้วเกิดจาก นักการเมืองด้วยกันเองที่ขัดผลประโยชน์กัน สาเหตุอาจจะมาจากการไม่ลงรอยกันในเรื่องผลประโยชน์หรือเหตุผลส่วนตัวและการตัดสินใจครั้งสุดท้ายในคืนหมาหอนเป็นเพียงตำนานที่มีอยู่ในบางพื้นที่ที่ไกลปืนเที่ยง ที่มีความทุกันดารและขึ้นอยู่กับพื้นที่ตลอดจนค่านิยมของคน การทำตาม การอิจฉาริษยาในหมู่พวกพ้องหรือจากคู่ต่อสู้ทางการเมืองในการตัดสินใจของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนจึงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก การกระทำดังกล่าวนี้จึงขึ้นอยู่กับจิตใต้สำนึกมากกว่า

ปรากฏคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...การรับข้อเสนอจะมีมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับจิตใต้สำนึกของแต่ละคนมากว่า ในเมื่อข้าราชการตำรวจเป็นผู้รักษากฎหมายคงจะไม่ทำอย่างนั้นเด็ดขาด ถ้าจะทำคงเป็นส่วนน้อย อาจจะเป็นญาติกัน คนรู้จักกัน เป็นคนในท้องถิ่น หรือเป็นการถูกบังคับจากการต่อรองจากผู้มีอิทธิพล เช่น ผู้ใหญ่กว่า การตอบแทนบุญคุณกัน...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 7 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... มีเหมือนกันครับที่จะต้องรับเงินไว้ตามข้อเสนอที่ได้มีผู้เสนอมา ถ้าเป็นส่วนของการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนั้นไม่มี และเคยมีคนมาติดต่อแต่ก็ไม่รับ โดยส่วนตัวแล้วเห็นเป็นเรื่องที่ไม่ชอบและไม่อยากให้เกิดขึ้น...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

2.2.5 วิธีการและรูปแบบของพฤติกรรม

การให้ความหมายของคอร์ปชันของกลุ่มตัวอย่าง นักการเมืองท้องถิ่น ปรากฏว่าการตอบแบบสัมภาษณ์และให้ความคิดเห็นในเรื่องของคำว่าคอร์ปชันนั้น สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ซึ่งมีข้อค้นพบว่าไม่มีความแตกต่างใดๆ

วิธีการ และ รูปแบบของพฤติกรรม

รูปแบบของการคอร์ปชันนั้นมีมานานแล้ว ในระบบราชการ การรับสินบน การส่งส่วยเงิน สิ่งของ การใช้เวลาหรือทรัพย์สินของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือในทางการเมือง ใช้อำนาจในทางมิชอบหรืออาจจะเป็นการซื้อเสียงในการเลือกตั้งและจะอยู่ในรูปแบบต่างๆ ในการซื้อเสียงจากตำรวจนั้นมีหลายวิธีและตำรวจได้กระทำกับชาวบ้านเพื่อหวังผลให้ผู้สมัครของตนมีที่นั่งพบปะช่วงคืนหมาหอน ไปรับใบสั่งจากผู้ใหญ่ ทำพฤติกรรมตอนคุมหน่วยเลือกตั้ง มีการแอบเชียร์คนของตนเอง กระซิบบอกผู้ใหญ่ให้การแนะนำ รับเงินจากหัวคะแนนแล้วเอาไปแจกกลุ่มเป้าหมายให้เงินคนที่ไว้ใจได้รับข้อเสนอมาในรูปแบบสลิปซองซอง เช่น ชุดกีฬา น้ำดื่ม เครื่องดื่ม ให้สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ให้แบบพันธสัญญา เช่น การสร้างถนน ลงอินเทอร์เนต เสียงตามสาย เป็นผู้สนับสนุน เรื่องบุญคุณต้องทดแทน ช่วยเหลืองานต่างๆ เช่น เด็กบริการอาหารในงานศพ งานแต่ง งานบวช ยินยอมให้หัวคะแนนมาจัดงานเลี้ยงที่บ้านพัก รับส่งในวันเลือกตั้ง เลี้ยงสุรา ให้คำแนะนำแบบแอบแฝง

ปรากฏคำสัมภาษณ์ดังนี้

“... พฤติกรรมและวิธีการเหล่านี้มีให้เห็นบ่อยๆ แต่ทำอะไรไม่ได้เนื่องจากเป็นการกระทำที่ไม่มีความชัดเจนเป็นการอ้อมอ้อมช่วยมากกว่าที่จะมาเอาผิดกัน

(นักการเมืองท้องถิ่น 5 2549 : บทสัมภาษณ์)

ซึ่งผู้ทำการศึกษาวิจัยได้นำผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง คือนักการเมืองท้องถิ่นจำนวน 8 คน ซึ่งให้คำตอบในรูปแบบของพฤติกรรมทั้ง 12 รูปแบบ ได้คำตอบใกล้เคียงและมีความแตกต่างกันเล็กน้อยกับกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน มีข้อค้นพบดังนี้

1. รูปแบบรับเงินจากหัวคะแนนแล้วเอาไปแจกจ่ายให้กับกลุ่มเป้าหมาย พฤติกรรมอย่างนี้เป็นพฤติกรรมที่อยู่ลำดับแรกๆ ของการซื้อเสียงจากผู้สมัครและหัวคะแนน นับได้ว่าเป็นรูปแบบที่ทำกันมานาน หัวคะแนนจะนำเงินมาให้ ซึ่งจำนวนเงินทั้งหมดหัวคะแนนไปเบิกมาจากผู้สมัครที่มีต้นทุนสูงไว้ก่อนล่วงหน้าแล้วจึงจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป และนัดหมายกัน หรือ ผ่านทางผู้นำในชุมชน ผ่านทางกลุ่มแม่บ้าน จากผู้อุปถัมภ์ ไปสู่ผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ พฤติกรรมในรูปแบบนี้ มีการวางแผนกันล่วงหน้าก่อนการเลือกตั้งประมาณ 1 เดือน กระบวนการเหล่านี้เป็นกระบวนการพื้นฐานและเชื่อว่าทำง่ายกว่าสิ่งอื่นใดทั้งหมด และเงินก็

ยังเป็นปัจจัยหลักที่ผู้ถูกซื้อยินดีรับข้อเสนอโดยไม่มีข้อกังขาและเงินเป็นของขวัญที่เปลี่ยนรูปแบบได้รวดเร็วและมีค่าที่สุดหรืออาจเปลี่ยนสถานะได้อย่างใจต้องการ

การรับข้อเสนอเป็นเงินจากห้วคณะเนนของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นกระทำการผ่านผู้ใดผู้หนึ่งที่มีตำแหน่งสูงกว่า หรือยศใหญ่กว่า โดยเรียงตามลำดับชั้นกันไป

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การรับเงินกันนั้นต้องทำด้วยความรอบคอบและต้องอาศัยคนที่มียศสูงกว่า เนื่องจากความน่าเชื่อถือมีมากกว่า และส่วนใหญ่ ยศทางตำแหน่งจะสูงกว่า...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...เหมือนกันทุกคนแหละครับไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือใครก็ตามต้องอาศัยการอุปถัมภ์จากบุคคลที่อยู่ภายใต้การอุปถัมภ์ และจะช่วยกันทำงานให้ผ่านไปโดยไม่มีปัญหา ตามมาและถือว่าการให้เงินเป็นข้อเสนอที่ง่ายที่สุด...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 8 2549 : บทสัมภาษณ์)

(2) รูปแบบให้เงินคนที่ไว้ใจได้ ซึ่งรูปแบบนี้มีความเหมือนกับรูปแบบรับเงินจากห้วคณะเนนแล้วนำไปแจกจ่าย ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ห้วคณะเนนจำเป็นต้องหาบุคคลที่ไว้วางใจได้ในการดำเนินการซื้อเสียง ถ้าได้บุคคลที่เชื่อถือไม่ได้ก็จะเกิดการผิดพลาดและสิ้นเปลืองงบประมาณมากขึ้นเพราะการดำเนินการแต่ละขั้นตอนนั้นต้องวางเงินเป็นเดิมพันและมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ในส่วนของคนที่ไว้ใจได้ของห้วคณะเนนนั้นบางครั้งก็ตรวจสอบไม่ได้ว่ามีความจริงใจและไว้วางใจได้แค่ไหนหากการรับเงินมาแล้วแต่จ่ายแค่ส่วนหนึ่งและหมกเม็ดไว้ใช้เอง และหลายครั้งจะพบว่า บุคคลเหล่านี้ร่ำรวยขึ้น สถานะทางการเงินและฐานะทางสังคมเปลี่ยนไปจากเดิมและห้วคณะเนนก็ไม่สามารถทำอะไรได้นอกจากจะเห็นเป็นเรื่องปกติ และในการเลือกตั้งครั้งต่อไปก็ต้องใช้บริการกันอีกจะเป็นอยู่เช่นนี้และกลายเป็นวงจรที่ปฏิบัติสืบกันมาอย่างยาวนาน

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...รูปแบบนี้ค่อนข้างเป็นรูปแบบที่น่ากลัวและแก้ไขยากเนื่องจากการกระทำดังกล่าวได้กลายเป็นรูปแบบที่เกิดขึ้นมานาน การให้เงินคนที่น่าไว้วางใจมันเป็นเรื่องที่ต้องพิสูจน์กันในฐานะที่เป็นคนไว้วางใจ แต่จะเชื่อได้อย่างไรว่าไม่มีการแอบไว้โดยที่ห้วคณะเนนและผู้สมัครไม่รู้...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ข้าราชการตำรวจคงไม่น่าจะมีในเรื่องของการรับเงินแบบโดยตรง ดูว่าเป็นการเปลี่ยนงบประมาณของผู้สมัครถ้าได้ตำรวจที่ไม่จริงใจเท่าไร ในที่นี้หมายถึงการไม่ตรงต่อคำสั่งสัญญา

(นักการเมืองท้องถิ่น 8 2549 : บทสัมภาษณ์)

(3) รับข้อเสนอมาในรูปแบบสปอนเซอร์ เช่น ชุดกีฬา น้ำดื่ม เครื่องดื่ม เป็นการกระตุ้นให้รักในอาชีพกีฬา ให้ความว่างให้เกิดประโยชน์ โดยมุ่งหวังผลทางการเมืองตลอดจนคะแนน จากวัยรุ่นเหล่านี้ ในส่วนของการรับข้อเสนอและวิธีการของหัวหน้าคณะที่เข้ามาเป็นผู้สนับสนุนดูแลและให้เป็นสิ่งของนั้น การรับในรูปแบบนี้ถือว่าการสร้างฐานคะแนนที่ดีและแอบแฝงมาในการกำกับดูแล กับกลุ่มของเยาวชน วัยรุ่น หน่วยงานต่างๆ สำหรับบางคนก็เพียงมีโอกาสได้ใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกหรือครั้งที่ 2 วิธีการเหล่านี้ เป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยากไม่มีความซับซ้อนใดๆ และไม่สามารถตรวจสอบได้เหมือนกับวิธีการอื่นๆ

การทำงานของหัวหน้าคณะไม่ต้องอาศัยเทคนิคอะไรมากนัก เพราะว่าการเล่นกีฬาเป็นเรื่องที่ใครก็เข้าใจ เมื่อข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเลิกงานแล้วส่วนใหญ่ก็จะเล่นกีฬากันในตอนเย็นอยู่แล้ว และมีการจัดการแข่งขันฟุตบอลกันบ่อยครั้ง ทักษะที่ดีต่อกีฬาฟุตบอลบวกกับค่านิยมกลายเป็นเรื่องง่ายที่หัวหน้าคณะ และผู้ลงสมัครจะทำการเจาะกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ได้อย่างตรงจุด ผู้สนับสนุนในชุดกีฬา เครื่องดื่ม เข้ามาอย่างเป็นปกติ เพราะถือว่าการสนับสนุนที่ดี มีความเต็มใจทั้งผู้รับและผู้ให้ ส่งผลให้แผนการซื้อเสียงบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้อาจส่งผลให้เกิดการทุจริตลวงหน้า หรือทุจริตคอร์รัปชันโดยไม่รู้ตัว

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การให้ของเป็นการช่วยเหลือเยาวชนอย่างหนึ่งถือเป็นตัวอย่างที่ดีที่ทำให้คนหันมาสนใจการออกกำลังกายกันมากขึ้น เนื่องจากมีแรงจูงใจที่ดีในการนำข้อเสนอมาแลกและหลายๆ คนก็มีความเห็นคล้อยตามการกระทำเหล่านี้ ที่พบเห็นบ่อยก็คือการให้เป็นชุดกีฬาและเครื่องดื่มต่างๆ แล้วแต่โอกาสหรือจังหวะ แต่จะมีการขอกันบ้างในรูปแบบสปอนเซอร์ ผู้ให้ก็เต็มใจและผู้รับก็ยินดีที่จะรับ ...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 7 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...การเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นระดับไหน ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ มีการแจกสิ่งของเป็นเรื่องที่ทำกันมาและเป็นธรรมดาไปแล้ว แต่การที่เราจะมองว่าเป็นการ

ทุจริตลวงหน้านั้นแล้วแต่ใครจะมอง ถ้าเป็นชาวบ้าน เขาไม่รู้เรื่องคำว่าทุจริตลวงหน้าหรือ รู้เพียงแต่การรับของจากผู้สมัครหรือหวัคະແນມเป็นสิ่งที่ต้องเอา...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 6 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ในส่วนของข้าราชการตำรวจนั้นไม่แน่ใจว่าจะรับกันทุกคนหรือเปล่า อาจจะมีบางคนที่ไม่เอาก็มี...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

(4) รูปแบบของการให้สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ พฤติกรรมและรูปแบบการรับข้อเสนอนี้เป็นกลไกที่ทันสมัยมีความชัดเจนในเรื่องที่เป็นข้อแลกเปลี่ยนที่ผู้สมัครและหวัคະແນມให้ความสนใจและกล้าลงทุนในสิ่งที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากแต่ก็ต้องหวังผลที่ได้มาอย่างคุ้มค่าที่ทุ่มเทลงไป สิ่งของเหล่านี้มีการรับมอบกันอย่างเป็นทางการโดยผ่านการรับแบบรูปแบบของการอภิชนาการ

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“... ต้องทำทุกทางอยู่แล้วที่ได้ให้คະແນມเสียงมา บางทีมันก็คุ้มค่าที่ต้องลงแรงลงทุนอย่างกับผู้สมัครท่านอื่นๆก็ทำกัน และผู้ที่ได้ประโยชน์ที่สุดคือผู้รับ อาจจะเป็นหน่วยงานหรือบางที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนโดยตรง...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...มีการรับสิ่งของแต่มีชื่อกำกับด้วย มอบให้กับโรงพักเป็นการส่วนรวมเป็นจุดใหญ่ ถ้าเป็นหมู่บ้านก็ให้ที่บ้านผู้ใหญ่หรือมัสยิด แต่ถ้าเป็นโรงพักก็มอบให้ที่ห้องทำงานของผู้ใหญ่...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 7 2549 : บทสัมภาษณ์)

(5) รูปแบบพันธสัญญา เช่น การสร้างถนน ลงอินเทอร์เนต และเสียงตามสาย รูปแบบนี้ถือว่าเป็นนโยบายที่มีความชัดเจน ถูกต้อง โปร่งใส ข้าราชการอาจได้รับความสะดวกสบายในพันธสัญญาแบบนี้ค่อนข้างสูง ในส่วนของชาวบ้านธรรมดาที่ไม่มียศและตำแหน่งทางสังคมอาจไม่มีความหวัง ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่า พันธสัญญารูปแบบนี้มีผลและเกิดขึ้นจริงในสังคมไทยและแก้ไขไม่ได้ ถือเป็นโครงสร้างหลักที่เกิดขึ้นมานาน และเป็นไปใน

เชิงนโยบายสาธารณะ และเป็นไม้ตายของผู้สมัครที่ต้องการหาเสียง เมื่อได้รับเลือกเข้าไปแล้ว อาจจะทำตามหรือไม่ก็ได้

ปรากฏตั้งคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องที่นักการเมืองใช้หากินมาแต่ไหนแต่ไรและได้ผลมาตลอด การที่จะหาเสียงให้ได้ผลและตรงตามเป้าหมายนั้นเป็นเรื่องที่คาดหวังไม่ได้ว่าใครจะเลือก...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 3 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... พันธสัญญาในการสร้างถนนหนทาง การลงอินเทอร์เน็ท หรือเสียงตามสาย นั้น ข้าราชการตำรวจมักได้เปรียบกว่าชาวบ้านเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความชัดเจนและบุคลากรในหน่วยงานมีศักดิ์ศรี และความน่าเชื่อถือถือว่าชาวบ้านที่ไม่มียศและตำแหน่งทางสังคม แต่ชาวบ้านก็ยังเลือกบุคคลที่ชอบให้พันธสัญญา เพราะถือว่าเป็นทางเดียวที่ทำให้ความเป็นอยู่ในอนาคตของลูกหลานอาจจะดีขึ้น...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 4 2549 : บทสัมภาษณ์)

(6) รูปแบบของการเป็นผู้สนับสนุน ผู้สนับสนุนในที่นี้คือผู้ที่ต้องทำตามกติกาของหัวคะแนนที่มีความผูกพันกันระดับหนึ่งหรือมีข้อแลกเปลี่ยนต่อกันจนเป็นที่น่าพอใจทั้งสองฝ่ายและผู้สนับสนุนนี่เองที่เป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างหัวคะแนนกับผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง หรือเชื่อมตรงกับตำรวจชั้นประทวนที่กำลังปฏิบัติงานหรือภารกิจที่ต้องรับผิดชอบในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ผู้สนับสนุนหรือเรียกอีกชื่อก็คือผู้เป็นเสมือนหัวคะแนนแต่ไม่ถึงกับร้อยเปอร์เซ็นต์แต่เป็นแบบลับๆ ที่เคลื่อนไหวอยู่ใต้ร่มเงา โดยที่บุคคลรอบข้างอาจไม่รู้ตัวเลยว่า ผู้สนับสนุนคนนี้เป็นคนของผู้สมัครคนใดหรือพรรคการเมืองไหน แต่บุคคลผู้นี้จะค่อยๆ ปรากฏตัวอย่างเป็นทางการก็ต่อเมื่อมีภาวะที่จำเป็นต้องแสดงตัวตนของตัวเองออกมา

ข้าราชการตำรวจบางคนอาจจะเคยทำตัวอย่างที่เห็น โดยหัวคะแนนจะไปเจาะกลุ่มเอาบุคคลที่เป็นหัวหน้าป้อม หัวหน้าสายตรวจต่างๆ ให้เข้ามาทำงานตามวัตถุประสงค์และคอยสนับสนุนให้การช่วยเหลือ

ปรากฏตั้งคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...หัวคะแนนเขาฉลาดเหมือนกันรู้จักหากลุ่มและบุคคลที่เป็นตัวเด่นของโรงพัก เช่น การสนิทสนมกับสายตรวจตำบล หรือผู้รับผิดชอบป้อมยามให้ทำงานแบบลับๆ และจะ

คอยช่วยเหลือเป็นปัจจัยต่างๆ อาจจะเป็นเงิน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างอื่นแล้วแต่
ผู้สนับสนุนจะขอ...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 5 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ผู้สนับสนุนเป็นประชาชนอยู่ในระบอบประชาธิปไตย ถ้าจะเชื่อใครก็เป็นเรื่องที่
ห้ามกันไม่ได้ แต่ชาวบ้านบางคนก็รู้จักกับตำรวจอยู่แล้ว ชอบเชื่อในสิ่งที่ตำรวจบอก ทั้งนี้
อาจจะเป็นด้วยตำแหน่ง และบางคนเป็นญาติกัน หรือเพื่อนฝูงกัน...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 7 2549 : บทสัมภาษณ์)

(7) รูปแบบของบุญคุณต้องทดแทน บุญคุณถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ของคนไทย โดย
พื้นฐานของความเป็นคนไทยแล้ว ผู้เกี่ยวข้องให้ความนับถือและเคารพผู้ใหญ่ บุญคุณต้องทดแทน
กัน และจะต้องผูกติดไปชั่วลูกชั่วหลาน หรือบางคนติดหนี้บุญคุณไปจนวันตาย ทั้งที่รู้อยู่ว่า
บุญคุณต้องทดแทนก็จริง บางครั้งต้องตั้งอยู่บนความถูกต้อง ถูกกฎหมาย และจารีตประเพณี
ส่วนใหญ่แล้วพบว่ามีความถูกต้องมากกว่าถูกต้อง

บุญคุณต้องทดแทนนั้น ชำระการตำรวจบางคนไม่ว่าจะเป็นเจ้านายหรือลูกน้องต้อง
อาศัยอิทธิพล อำนาจบางอย่างจากบุคคลที่มีอิทธิพล อำนาจล้นฟ้าที่ถือเอาเรื่องบุญคุณเป็นเรื่อง
ใหญ่และต้องทดแทนให้ได้ การยอมทำตาม กฎกติกา ของบ้านเมืองถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ค่อย
ทันสมัย และไม่มีความเจริญในอาชีพการงาน แต่การเล่นพวกนั้นมีความนิยมกันมากขึ้น

ในส่วนของนักการเมือง ตำรวจบางคนต้องติดตามนักการเมืองไปทำกิจกรรมต่างๆ
ตำแหน่งหน้าที่การงานก็ไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าตำรวจชั้นประทวนหรือชั้นสัญญาบัตรต่างก็ต้อง
พึ่งพาอาศัยทางลัด และต้องสนองรับใช้ตอบแทนบุญคุณ ยอมช่วยเหลือในการเมือง ไม่ว่าจะเป็
นการหาเสียงหรือเป็นหัวคะแนน

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การมีบุญคุณกันเป็นเรื่องใหญ่ของคนไทยจริงๆ และชอบเป็นหนี้บุญคุณกันทั้ง
ที่บางครั้งไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำอย่างนั้น โดยบางที่เหมือนคนที่ทำอะไรแล้วขาดความ
มั่นใจในตัวเอง เลยต้องอาศัยคนอื่นเป็นตัวนำทั้งที่ความจริงแล้วความ สามารถของตัวเองก็
มี และบางที่ไม่มีเหตุผล...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...บางคนมีความคิดและมีความเชื่อว่าการที่จะไปถึงจุดหมายอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นต้องอาศัยคนช่วยและถือเอาบุญคุณเป็นเรื่องที่มาก่อน และที่เห็นคือนักการเมืองระดับชาติที่มีพวกคอยรับใช้ เป็นนายทหารหรือตำรวจที่จบใหม่เดินตามหลัง พวกนี้จะไปเร็วและเป็นบุญคุณกันมาตั้งแต่รุ่นพ่อ...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 7 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...การเลือกตั้งบางทีก็ต้องอาศัยบุญคุณในการสนับสนุนหากว่าข้าราชการตำรวจมีสิ่งที่จะต้องแลกเปลี่ยนกับนักการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งและต้องช่วยเหลือทดแทนบุญคุณกันก็ต้องทำตามกติกาเหล่านั้นอย่างเลี่ยงไม่ได้...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 8 2549 : บทสัมภาษณ์)

(8) รูปแบบของการช่วยเหลืองานต่างๆ เช่น ให้เด็กบริการในงานศพ งานแต่งงาน บวช รูปแบบของข้อเสนอความช่วยเหลือนั้น ในส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ค่อยมีข้อมูลในการให้คำตอบที่ชัดเจนมากนัก โดยแสดงความคิดเห็นผ่านการเสนอแบบให้ความเห็นว่าเป็นการดีที่ได้เห็นการช่วยเหลือในรูปแบบนี้และเชื่อว่าเป็นในทางที่ดีและไม่เสียหาย

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การที่ให้เด็กมาคอยดูแลในงานต่างๆ เป็นเรื่องที่ดีไม่มีความผิดใดๆ และน่าสนับสนุนกว่ารูปแบบอื่น...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...เห็นด้วยที่ให้คนมาช่วยงานเป็นการแสดงน้ำใจของผู้สมัครแม้ว่าจะเป็นการหาเสียงและเป็นการประชาสัมพันธ์ที่ดีกว่าการแจกเงินในคืนมหาหอน...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 3 2549 : บทสัมภาษณ์)

(9) รูปแบบของการยินยอมให้หวัคะแนนมาจัดงานเลี้ยงที่บ้านพัก การจัดงานเลี้ยงเป็นการแสดงน้ำใจของเจ้าของบ้านอย่างหนึ่งที่มีต่อสมาชิกในโรงพัก โดยการจัดงานเลี้ยงนั้นมีที่มาที่ไป และแอบแฝงไปด้วย เลศนัย และตำรวจบางคนไม่ทราบเลยว่ามีงานเลี้ยงเนื่องในโอกาสอะไร

หลังจากที่ได้ตกลงกันแล้วว่าในโรงพักหนึ่งนั้นพอจะประมาณได้ก็เสี่ยงก็คะแนนและมีคนคล้อยตามมากน้อยแค่ไหน หวัคะแนนจะทำหน้าที่คอยตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับดำเนินการในการจัดงานเลี้ยง มีนักการเมืองหลายคนทำอย่างนี้โดยหวังผลประโยชน์ทางการเมือง

การรับเงินมาทำในรูปแบบนี้เป็นการรับมาก่อนล่วงหน้า และบางรายอาจจะต้องนำอาหารมาส่งให้กับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบงาน พร้อมกับเครื่องดื่มที่มีราคาแพงๆ บางครั้งหัวคะแนนจะมานั่งร่วมอยู่ในงานด้วย แต่ไม่ปรากฏว่าผู้สมัครหรือนักการเมืองมาร่วมอยู่ในงาน

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“... อันนี้ก็มีมากที่สุด เพราะว่าคนที่มาจัดงานเลี้ยงนั้นทำให้ประชาชนเห็นว่ามีความสนิทสนมกับตำรวจเป็นพิเศษและมีความน่าเชื่อถือ เลยทำให้ชาวบ้านต้องกลับมามองว่าผู้สมัครท่านนี้น่าจะเลือกได้เพราะแม้แต่ตำรวจยังเลือกเลย แล้วชาวบ้านก็ต้องเลือก แคมเปญของงานเลี้ยงยังแสดงการมีน้ำใจ ด้วยการเชิญตำรวจและชาวบ้านมาทำงานเลี้ยงด้วย แม้รู้ทั้งรู้ว่า เป็นการรับเงินมาจากหัวคะแนน...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...การรับจัดงานเลี้ยงที่บ้านพักของตำรวจมีมาตั้งนานแล้ว และต้องวางแผน การรับเงินมาต้องทำล่วงหน้ามาก่อนแล้ว หัวคะแนนจะมาร่วมงานเลี้ยงที่โรงพักด้วย ตำรวจส่วนใหญ่จะมาร่วมงานแต่มีเหมือนกันที่มาร่วมงานโดยไม่รู้ว่าเป็นการเลี้ยงของหัวคะแนน...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 4 2549 : บทสัมภาษณ์)

(10) รูปแบบรับส่งในวันเลือกตั้ง ถือว่าเป็นรูปแบบที่ทำกันมานาน ก่อนวันเลือกตั้งหรือเช้าของวันเลือกตั้งจะมีหัวคะแนนหรือคนที่ได้รับมอบเงินมา แจกจ่ายเป็นเงินสดแล้วไปเติมน้ำมันเอาเอง หรือบางที่ได้รับเงินก่อนวันเลือกตั้งเพียงหนึ่งวัน หลังจากนั้นเมื่อได้น้ำมันแล้วจะต้องวิ่งรับส่งคนในหมู่บ้านไปที่หน่วยเลือกตั้ง แล้วคนขับรถจะคอยบอกว่าอย่าลืม เบอรินั้น เบอรินี้ ให้ช่วยกันหน่อย และผู้รับส่งจะรอกันว่าผู้ลงคะแนนลงคะแนนเสร็จแล้วก็รีบกลับ หรือระหว่างที่กำลังรอผู้ลงคะแนนนั้น ผู้รับส่งอาจจะต้องไปส่งคนอื่นก่อนเพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา และต้องทำรอบ หมุนเวียนกันจนครบ แต่ละหมู่บ้านจะมีรถวิ่งหลายๆคัน มีตั้งแต่รถจักรยานยนต์ รถยนต์กระบะ รถยนต์ ในส่วนของข้าราชการตำรวจนั้นได้มีหัวคะแนนเอาเงินมาให้และมีวัตถุประสงค์ให้ไปจัดเตรียมรถและคอยรับส่งคน แต่ในทางปฏิบัติ ข้าราชการตำรวจไม่สามารถทำได้เนื่องจากต้องไปปฏิบัติหน้าที่คุมหน่วยเลือกตั้ง เลยจะต้องดำเนินการโดยมีผู้ทำแทน อาจจะ เป็นชาวบ้านที่รับช่วงต่อ หรือภรรยาของข้าราชการตำรวจเอง หรือเป็นลูกของข้าราชการตำรวจ แต่การกระทำดังกล่าวจะไม่เปิดเผย โดยแสดงด้วยการมีน้ำใจยินดีรับส่งผู้ที่จะไปลงคะแนน ณ ที่หน่วยลงคะแนนด้วยความเต็มใจ

ผลการสัมภาษณ์ในหัวข้อของการรับส่งในวันเลือกตั้งของกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงานั้น การให้คำตอบที่ไม่มีมีความแตกต่างกันนักเมื่อเปรียบเทียบกับการให้สัมภาษณ์ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

"...การวิ่งรับส่งชนคนไปยังหน่วยเลือกตั้งนั้นเป็นการกระทำที่ง่ายที่สุด แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจคงจะทำได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากต้องปฏิบัติภารกิจในหน่วยเลือกตั้งเลยต้องให้คนอื่นทำแทน..."

(นักการเมืองท้องถิ่น 5 2549 : บทสัมภาษณ์)

"...ส่วนใหญ่แล้วที่พบมากก็จะเป็นรถมอเตอร์ไซด์ เพราะถือว่าสะดวก และค่าน้ำมันไม่แพงจนเกินไป ส่วนรถยนต์ก็มีบ้าง แต่น้อย ต้องหมุนเวียนกันและหลายรอบ แล้วก็หยุดพอให้หัวคะแนนได้เห็นว่ามีผู้รับส่งได้ทำหน้าที่แล้ว หากเจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำอย่างนั้น เห็นว่าเป็นเรื่องที่ยาก นอกจากว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจคนนั้น วิ่งรับส่งเพื่อนร่วมงาน หรือวิ่งรับส่ง ลูก เมีย ญาติสนิท เท่านั้น..."

(นักการเมืองท้องถิ่น 3 2549 : บทสัมภาษณ์)

(11) รูปแบบการเลี้ยงสุรา ถือเป็นรูปแบบที่ใช้ได้ผล และเป็นที่น่าพอใจ และข้าราชการตำรวจก็ยินดีรับข้อเสนอเป็นสุราชุดเล็ก ชุดใหญ่ ก็แล้วแต่ข้อตกลง เพราะการดื่มสุรานั้นค่อนข้างจะเป็นกิจวัตรประจำวันของตำรวจไม่ว่าจะเป็นชั้นสัญญาบัตรหรือชั้นประทวน จากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยส่วนใหญ่ ตำรวจเลิกงาน เล่นกีฬา การพนัน ดื่มเหล้า ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง เมื่อเล่นกีฬาเสร็จ ก็จะไปจับที่วงเหล้า แล้วอาจไปต่อ หรือเข้านอน

รูปแบบของการเลี้ยงสุรานั้นมีความสอดคล้องกับและต่อเนื่องกับ รูปแบบที่ 3 คือ รับข้อเสนอมาในรูปแบบสปอนเซอร์ฯ รูปแบบเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติตามอย่างง่ายดาย และกลายเป็นที่ยอมรับของเกือบทุกคนโดยเฉพาะคนที่ชอบดื่มสุรา เพราะสิ่งล่อเหล่านี้ที่หัวคะแนนหรือผู้ลงสมัครนำมาเสนอให้ นั่น ถือเป็นกลยุทธ์ที่ชนะขาดเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์แต่บางครั้งก็ไม่สามารถคาดเดาได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้คะแนนทั้งหมดจากข้าราชการตำรวจกลุ่มนี้หรือไม่ เพราะจะยังมีหัวคะแนนท่านอื่นหรือผู้ลงสมัครหมายเลขอื่น ก็หวังผลจากกลุ่มนี้เช่นเดียวกัน และข้าราชการตำรวจก็ยินดีรับข้อเสนออย่างนี้โดยไม่เคยปฏิเสธข้อเสนอการเลี้ยงสุราจากนักการเมืองและหัวคะแนนท่านใด

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การเลี้ยงสุราที่บ้านพักของข้าราชการตำรวจเป็นการเลี้ยงด้วยน้ำใจ ด้วยขอความเห็น และเป็นการหยั่งเสียงของหัวหน้าด้วยชุดเล็กบ้างใหญ่บ้างตามแต่โอกาสหรือจำนวนสมาชิกในวงเหล้า ตำรวจหรือใครๆ ก็ตามพอตกค้ำก็ต้องตั้งวง และพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ที่นี้ไม่พ้นคงเป็นเรื่องการเมือง และเรื่องลามกบ้าง ต้องมีหัวใจเป็นตัวชูโรง ไม่อย่างนั้นไม่สนุก แต่เรื่องเลี้ยงเหล้าตำรวจนั้น ถ้าหวังว่าจะได้คะแนนโหวตนี้ไม่กล้ารับประกัน...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 8 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...นักการเมืองหลายๆคนก็เคยทำมาบ้างในเรื่องการเลี้ยงเหล้าคนอื่น ยิ่งเป็นตำรวจด้วยแล้วก็สนิทกันอยู่มีอะไรก็ช่วยเหลือกันไป แต่พอจะลงสมัครทั้งที่ หรือลงสมัครรอบต่อไป จึงเป็นเรื่องง่ายที่จะมาตั้งเดิมกันอีกเพราะถือว่าเคยทำกันมาและกินกันอยู่บ่อยๆ...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 6 2549 : บทสัมภาษณ์)

(12) รูปแบบของการให้คำแนะนำแบบแอบแฝง เป็นรูปแบบที่ต้องใช้ สัญลักษณ์ หรือการทำเครื่องหมายเป็นบอกเชิงชี้แนะ การที่ข้าราชการตำรวจนั้นต้องทำตัวเป็นหัวหน้าแบบแอบแฝงหรือแนะนำข้าราชการตำรวจด้วยกันในทางที่ไม่เปิดเผยมากนักนั้น อาจจะใช้การพูดคุยสนับสนุนผู้สมัครโดยการเอานโยบายของผู้สมัครมาพูดให้ฟัง และเห็นด้วยกับแผนที่หัวหน้าจะนำมาใช้ในเชิงนโยบายของพรรคหรือผู้สมัครคนนั้นๆ มีการพูดซ้ำหลายๆครั้งและพยายามจะเสนอในรูปแบบของการขอความเห็นใจ คือน่าจะดี และถ้าได้อย่างนี้ ผลก็จะเป็นอย่างนี้ เป็นการตอบรับอย่างแอบแฝง การแนะนำแบบนี้เป็นการแนะนำที่ไม่มีใครรู้ ถือเอา นโยบาย และจิตวิทยามาช่วยในการทำงานให้บรรลุผล

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การแนะนำแบบแอบแฝงมีด้วยเหมือนกัน ยังงงอยู่เลยว่าทำได้ อาจจะต้องใช้นโยบายในการหาเสียง หรือทำเป็นเครื่องหมายแทนคำบอกและบางที่อาจไม่รู้เรื่องเลยก็ได้ ต้องพยายามและใช้แนวทางในการดึงให้คนคล้อยตาม ตำรวจบางคนเก่งในการพูด คงจะโน้มน้าวคนอื่นหรือชาวบ้านได้...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 7 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ไม่เคยเห็นว่ามีกระบวนการแบบแอบแฝง มีแต่การแนะนำคนอื่นแบบตรงๆ เลย คงจะเหมือนกันนั่นแหละ แอบแฝงหรือไม่ผลก็คือการหาเสียงโดยให้ข้าราชการตำรวจช่วย...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 6 2549 : บทสัมภาษณ์)

1.4 การสังเกตการณ์

จากการสังเกตการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดพังงาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547 จากการศึกษาในประเด็นที่สำคัญที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของนักการเมืองท้องถิ่นข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์ เป็น ปัจจัยที่มีผลทำให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาเกิดการทุจริตคอร์ปชันในการ เลือกตั้ง คือ การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนกระทำการทุจริตได้งายนั้นคือ ความสนิทสนมของ นักการเมืองท้องถิ่นกับข้าราชการตำรวจชั้นประทวน มีมาก่อนการเลือกตั้ง และช่วยเหลือเกื้อกูล กัน ในเรื่องของอาหาร เครื่องดื่ม การเลี้ยงสุราก่อนวันเลือกตั้ง ถือเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ส่งผลให้ เกิดการทุจริตขึ้น คือการซื้อเสียง ด้วยน้ำใจทางอ้อม คือการเลี้ยงสุรา

และมีข้อสังเกตที่ค้นพบอีกประการหนึ่ง จากคำให้สัมภาษณ์ของนักการเมือง ท้องถิ่น 2 คน คือได้กล่าวว่า “นักการเมืองหลายๆคนก็เคยทำมาบ้างในเรื่องการเลี้ยงเหล้าคน อื่น ยิ่งเป็นตำรวจด้วยแล้วก็สนิทกันอยู่มีอะไรก็ช่วยเหลือกันไป จะลงสมัครทั้งที่ หรือลงสมัคร รอบต่อไป จึงเป็นเรื่องง่ายที่จะมานั่งดื่มกันอีกเพราะถือว่าเคยทำกันมาและกินกันอยู่บ่อยๆ” และ “การรับจัดงานเลี้ยงที่บ้านพักของตำรวจมีมาตั้งนานแล้ว และต้องวางแผน การรับเงินมา ต้องทำล่วงหน้ามาก่อนแล้ว หัวคะแนนจะมาร่วมงานเลี้ยงที่โรงพักด้วย ตำรวจส่วนใหญ่จะ มาร่วมงานแต่มีเหมือนกันที่มาร่วมงานโดยไม่รู้ว่าเป็นการเลี้ยงของหัวคะแนน”

และกลุ่มของนักการเมืองท้องถิ่นยังจะได้ให้ความคิดเห็นตลอดจนผลกระทบ ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล จากพฤติกรรมที่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนกระทำการทุจริต คอร์ปชันในการเลือกตั้งนั้น มีผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งทางตรงและทางอ้อม

ทิศทางการทุจริตต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นหลักแต่ในสายงานของผู้บังคับบัญชาระดับสูง ได้กลายเป็นตัวผลักดันตัวหนึ่งที่สร้างกลไกใหม่ๆ ขึ้นมาจากการพึ่งพาอำนาจของตนเองและ อาศัย อิทธิพลที่ครอบงำจากนักการเมืองท้องถิ่นที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันในทางใดทาง หนึ่ง อาจจะเป็นธุรกิจ การลงทุน บารมี บุญคุณที่ต้องทดแทน

หากมีการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลแน่นอน ทั้งนี้ยังกระทบไปถึงประชาชนด้วย เพราะการได้มาของ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนหนึ่งได้มาโดยการช่วยเหลือกระทำการทุจริตจาก เจ้าหน้าที่ตำรวจ จากการสัมภาษณ์การแสดงความคิดเห็นในการสนับสนุนถึงพฤติกรรมของ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนนั้นคำตอบของกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นไม่มีความแตกต่างกันนักเมื่อเปรียบเทียบกับคำตอบจากกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและมีเหตุผล หลายประการ ดังนี้

1. จะได้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีคุณภาพ คนไม่ดี คนไม่มีความรู้ ขาดความเข้าใจในการบริหาร และจะทำให้หน่วยงานไม่มีคุณภาพ ไม่มีศักยภาพ ไม่มี ประสิทธิภาพ

2. มีคนแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝงมา
3. ระบบการสรรหาไม่เป็นไปตามระบบประชาธิปไตย
4. เป็นแหล่งรวมของผู้ทุจริต
5. หน่วยงานขาดความก้าวหน้าในระดับองค์กรและไม่สามารถก้าวไปได้
6. หน่วยงานขาดเอกภาพในการบริหาร
7. หน่วยงานขาดความเชื่อถือจากประชาชน
8. มีการทวงทุนคืน
9. มีความบาดหมางกันเองระหว่างตัวผู้สมัครที่สอบได้และผู้สมัครที่สอบตก
10. เกิดปัญหาทางการเมืองในระดับท้องถิ่น

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...ในระดับชั้นประทวน ไม่เคยเห็นไม่เคยสัมผัส แต่ในส่วนของความคิดเห็น ส่วนตัวแล้วไม่น่าจะกระทำได้ เพราะอำนาจการตัดสินใจในหลายๆ ด้านไม่ได้อยู่ที่ผู้ปฏิบัติ ระดับล่าง เป็นแค่ผู้ประสานงานเชื่อมต่อกับผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการให้ ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง น่าจะเป็นเช่นนั้น...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 8 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...มีผลกระทบโดยตรงกับการบริหารงาน การของงบประมาณวัตถุประสงค์และการจัดซื้อ มีการโกงกินกันภายใน โดยบางครั้งการโกงกินนั้นมาในรูปแบบการเสนอนโยบายต่างๆที่ต้องอาศัยประชาชนเป็นเกณฑ์ในการทำโครงการเพื่อจัดสรรของงบประมาณที่เห็นชัดเจนคือ การวางท่อระบายน้ำ การขื่อน้ำประปา และการขอขยายเขตการใช้ไฟฟ้าเพิ่มเติม...”

(นักการเมืองท้องถิ่น 4 2549 : บทสัมภาษณ์)

จากการศึกษาทางด้านเอกสารและศึกษาตามกรอบแนวคิดตลอดจนการสัมภาษณ์แบบเจาะกลุ่มเรื่องพฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษา การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ตามกลุ่มเป้าหมายได้ดังนี้

นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงามีข้อค้นพบสรุปได้ดังนี้

ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เป็นภารกิจที่ต้องถือปฏิบัติอยู่แล้ว ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตั้งแต่ก่อนวันเลือกตั้ง จนส่งหีบบัตรและการนับคะแนนสิ้นสุดลง

การวางตนและมีพฤติกรรมไม่เป็นกลางนั้น พบว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ปฏิบัติ

สำหรับศักยภาพของผู้สมัครและห้วคะแนนนั้น เชื่อว่าหากมีการซื้อเสียงเกิดขึ้น ต้องเป็นห้วคะแนนแน่นอน ที่เป็นเช่นนั้นคือ ความใกล้ชิดและความไว้วางใจของประชาชนที่เชื่อว่าห้วคะแนนไม่กลัวกฎหมายบ้านเมือง

การยอมรับข้อเสนอนั้น ข้าราชการตำรวจไม่ยอมรับข้อเสนอ เพราะเป็นการทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง และเสียศักดิ์ศรี หากทำไปแล้วผู้ที่ได้รับการเลือกจะไปเอาทุนคืน

ในส่วนของการตัดสินใจครั้งสุดท้ายนั้น เชื่อว่าเงินยังคงเป็นปัจจัยหลักที่จะมากำหนดการรับข้อเสนอและการตัดสินใจ และการตัดสินใจรับข้อเสนอครั้งสุดท้ายนั้นส่วนใหญ่แล้วจะเกิดกับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

ผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีผลกระทบแน่นอน คือการต้องถอนทุนคืน และมีความบาดหมางกันระหว่างสมาชิกและผู้ทีสอบตก

พฤติกรรมและวิธีการนั้นมีหลากหลายรูปแบบ คือการรับเงิน และแบบพันธสัญญา ตลอดจนการยินยอมให้ห้วคะแนนมาจัดงานเลี้ยงและเลี้ยงสุราที่บ้านพัก

ตอนที่ 3

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งเขต จากการศึกษาข้อมูลทางด้านเอกสารมีข้อค้นพบดังนี้

ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่ง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการดำเนินการเลือกตั้ง ตามขั้นตอนต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสุจริตและเที่ยงธรรม

ในส่วนของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตนั้น ทางคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ประกาศการสรรหา การแต่งตั้ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเขต ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยมีวาระ 2 เดือน จนการเลือกตั้งจะแล้วเสร็จเพื่อกำกับดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) รับสมัครเลือกตั้ง
- (2) กำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- (3) แต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
- (4) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- (5) ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง
- (6) จัดให้มีที่บัตรเลือกตั้งและวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- (7) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 และ เขต 2 นั้น ไม่ได้เป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นโดยตรงแต่เกี่ยวข้องในฐานะที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ให้กำกับดูแลการเลือกตั้งในระดับชาติ คือการ

เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามวาระที่กำหนดซึ่งแบ่งออกได้สองเขต รับผิดชอบเขตละ 10 คน รวม 2 เขต 20 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาจากกลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการเลือกตั้งเขต 1 และ เขต 2 ซึ่งมีการศึกษางานด้านเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งเขตจากการศึกษาข้อมูลทางด้านเอกสารมีข้อค้นพบ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิก ท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่ง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการดำเนินการเลือกตั้ง ตามขั้นตอนต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสุจริตและเที่ยงธรรม

สำหรับในส่วนของการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่ง เพื่อให้ถือปฏิบัติ ตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นมา หลังจากนั้นก็ได้มีการแก้ไขปรับปรุงอีกหลายครั้ง เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและมีความเหมาะสมรวมทั้งสามารถนำไปใช้ถือปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หน้าที่และการดำเนินการเลือกตั้ง

มาตรา 19 เมื่อมีกรณีที่ต้องการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นนั้น และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินหกคน เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้มีการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้และต้องปฏิบัติตามประกาศ ระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือการมอบหมายคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

การสรรหา การแต่งตั้ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา 20 ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับสมัครเลือกตั้ง
- (2) กำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- (3) แต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
- (4) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- (5) ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

- (6) จัดให้มีหีบบัตรเลือกตั้งและวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- (7) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะบุคคลหรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในส่วนของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตนั้น ทางคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ประกาศการสรรหา การแต่งตั้ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเขต ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยมีวาระ 2 เดือน จนการเลือกตั้งจะแล้วเสร็จเพื่อกำกับดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) รับสมัครเลือกตั้ง
- (2) กำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- (3) แต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
- (4) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- (5) ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง
- (6) จัดให้มีหีบบัตรเลือกตั้งและวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- (7) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ในส่วนของกลุ่มเป้าหมายที่จะมาสนับสนุนแสดงความคิดเห็นและตอบแบบ สัมภาษณ์พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 และ เขต 2 นั้น กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดไม่ได้เป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นโดยตรงแต่เกี่ยวข้องในฐานะที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ให้กำกับดูแลการเลือกตั้งในระดับชาติ คือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามวาระที่กำหนดซึ่งแบ่งออกได้สองเขต รับผิดชอบเขตละ 10 คน รวม 2 เขต 20 คน

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาจากกลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 และ เขต 2 มี จำนวน 4 คน การศึกษาสัมภาษณ์มีข้อค้นพบ ดังนี้

3.2.1 ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เป็นอีกหนึ่งงานหลักที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำ ความเข้าใจให้เกิดความกระจ่างแจ้งต่อขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หรืออาจจะเป็นอีกประเด็นหนึ่ง ในทางตรงกันข้ามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความเข้าใจต่อภารกิจ หรือจูงใจ นั้นอาจนำไปสู่การเกิด ปัญหาคอร์ปชันขึ้นรวมไปถึงกระบวนการในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ต้องทำตามกระบวนการและขั้นตอนของการคุมหน่วยเลือกตั้ง เริ่มตั้งแต่ ศึกษาทำความเข้าใจ ขั้นตอนจนถึงกระบวนการสุดท้ายของการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งภารกิจของแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามพื้นที่ ผู้ร่วมงาน สภาพแวดล้อม เหล่านี้จะเป็นกระบวนการที่ผู้ปฏิบัติแต่ละคนนำไปปฏิบัติ และกลายเป็นอีกหนึ่งเงื่อนไขในการที่จะทำให้เกิดการทุจริตคอร์ปชันในส่วนภารกิจของเจ้าหน้าที่ ตำรวจในปฏิบัติหน้าที่ในการคุมหน่วยเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 8 อำเภอภายใต้การดูแลรับผิดชอบและคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)ซึ่งคำตอบของกลุ่มเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตจะไม่มี ความแตกต่างกับกลุ่มของข้าราชการ ตำรวจชั้นประทวนและกลุ่มของนักการเมืองท้องถิ่น มีข้อค้นพบ คือก่อนวันเลือกตั้งและวันเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจที่จะต้องดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยในหน่วยเลือกตั้งอย่าง เคร่งครัดและสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติการเลือกตั้งได้ทันที

ส่วนที่ 2 ปัจจัยภายนอกซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในการเลือกตั้ง ที่เป็นตัวกำหนด พฤติกรรมคอร์ปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลมี ข้อค้นพบ ดังนี้

3.2.2 พฤติกรรมที่ไม่เป็นกลาง

การประพฤติตนไม่เป็นกลางในการทำหน้าที่ในการดูแลหน่วยเลือกตั้ง หรือเป็นผู้รับผิดชอบต่อภารกิจนั้น ตำรวจชั้นประทวนไม่สามารถกระทำกรอย่างนั้นได้

เนื่องจากมีปัจจัยหลายๆอย่างเป็นตัวกำหนด เช่น กฎหมายควบคุม ความจำกัดของเวลา จำนวนของคณะกรรมการในการทำหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งแต่ละหน่วย ความรับผิดชอบ ต่อการกระทำที่คำนึงถึงหน้าที่ของพลเมืองมากกว่าคำมั่นสัญญาหรือข้อตกลง

ในสวนที่ให้คำตอบว่า มีบ้างนั้นแต่ไม่ได้เกิดขึ้นกับข้าราชการตำรวจชั้น ประทวน แต่ไปเกิดที่ผู้บังคับบัญชาหรือข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ที่ประพฤติตน โดยอาศัย อำนาจทางตำแหน่งและอำนาจทางสังคมที่มีอยู่ สั่งให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือลูกน้องทำตาม คำสั่ง เมื่อโดนสั่งก็ต้องปฏิบัติตาม หากไม่ทำตามก็อาจจะเกิดปัญหาตามมาได้ในภายหลัง ซึ่ง ทำให้การใช้ชีวิตอยู่ระหว่างการทำงานแต่ละวันนั้นมีความยากลำบาก

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“... ผมคิดว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นน่าจะไม่มีแล้ว ซึ่งมีก็ พบน้อยมาก อาจจะมีข้อบังคับและปัจจัยอย่างอื่นเป็นตัวกำหนดไม่ให้ทำการทุจริต คือ ความจำกัดของเวลาในการทำหน้าที่ การมีกฎหมายการเลือกตั้งเข้ามาควบคุม คนที่มีส่วนใน การทำหน้าที่ก็เยอะแยะคงเป็นไปได้ยาก...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ผู้บังคับบัญชาระดับสูงมากกว่าที่มีอำนาจทำอย่างนั้น ได้ เพราะเขามีอำนาจทางสังคมที่ชัดเจนโดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ ในส่วนคำตอบที่ผมตอบไป นั้นก็อาจจะมีส่วนน้อยไม่แน่ใจ ถ้าลูกน้องไม่ทำตามก็อาจจะมีผลถึงการปฏิบัติงานได้...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2549 : บทสัมภาษณ์)

นอกเหนือจากพฤติกรรมไม่เป็นกลางแล้วนั้นยังจะมีตัวแปรบางอย่าง คือ ศักยภาพของผู้สมัครและหัวหน้าคน. บทบาท ฐานะ ความเป็นอยู่ สังคม ศาสนา เศรษฐกิจ อิทธิพล ของผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองท้องถิ่นไปจนถึงนักการเมืองระดับชาติ เป็นศักยภาพที่สำคัญ ทั้งนี้รวมไปถึงหัวหน้าคน ผู้นำชุมชนย่อมมีส่วนผลักดันคนของตนเองให้ ทำประโยชน์ให้แก่กัน เริ่มจากการหาเสียง พูดคุย เจรจา ชักชวน โฆษณา ประชาสัมพันธ์ จน ฝายใดฝายหนึ่งสามารถมีอิทธิพลต่อผู้ที่ถูกครอบงำ อาจได้ด้วยคำสัญญา ให้เป็นเงิน หรือสิ่ง อื่นๆ จนโยงไปถึงตัวข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ต้องดิ้นรนไปอยู่ภายใต้กระบวนการที่ เกิดขึ้น ดังนั้นศักยภาพของผู้ที่เข้ามาซื้อเสียงต่อชาวบ้านหรือข้าราชการตำรวจจะต้องมีขีด

ความสามารถที่เพียงพอหรือกระเป๋านัก มีการวางแผนที่ดีและรัดกุมเข้าถึงทุกระบบถึงจะฝ่ากระบวนการของกฎหมายไปได้ ดังนั้นศักยภาพของผู้สมัครและหัวหน้าจะกลายเป็นตัววัดระดับความพึงพอใจของประชาชนและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในการที่จะต้องเลือกเอาคนนำไปสู่การทุจริตขึ้นได้นั้นจากการสัมภาษณ์กลุ่มของคณะกรรมการการเลือกตั้งเขตซึ่งมีคำตอบที่ไม่แตกต่างกับคำตอบของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและกลุ่มของนักการเมืองท้องถิ่นมีข้อค้นพบดังนี้

ส่วนใหญ่แล้วคิดว่าถ้าหากมีการซื้อเสียงเกิดขึ้นในภาพรวมแล้วระหว่างหัวหน้ากับตัวผู้สมัครนั้นคำตอบส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นหัวหน้า หัวหน้ามีความใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่าและมีความเป็นกันเองกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นชาวบ้านหรือหน่วยงานอื่น มีความมักคุ่น ไม่กลัวการเพ่งเล็งจากกฎหมายบ้านเมืองและเป็นฝ่ายที่ไม่เคยกลัวความผิดใดๆ เนื่องจากไม่ใช่ผู้สมัคร และหัวหน้าทำหน้าที่ได้ดีกว่าแบบเนียนกว่าเพราะเป็นเสมือนแขนและขาของ ผู้สมัคร สามารถทำอะไรก็ได้ และบางที่หัวหน้าจะเป็นผู้เสนอแนะวิธีการต่างๆ ให้กับผู้สมัคร จนสามารถกำหนดชะตาและประเมินความเป็นไปได้ของผู้สมัครว่าจะชนะหรือไม่

ในส่วนของตัวผู้สมัครเองนั้นมีส่วนน้อยที่ตอบว่าเป็นผู้สมัครเอง ที่ได้คำตอบเช่นนั้นเพราะผู้สมัครเข้าใจว่าเมื่อได้วางแผนการเงินและนำเงินไปให้หัวหน้าแล้วนั้น หัวหน้าจะได้นำเงินไปใช้จ่ายในส่วนอื่นที่ผิดไปจากวัตถุประสงค์ ผิดไปจากความต้องการทำให้เปลืองงบประมาณหรืองบประมาณอาจจะบานปลายได้และบางคนมีความเป็นผู้ใหญ่กว่าหัวหน้าเลยต้องลงทุนไปซื้อเสียงในพื้นที่ด้วยตัวเอง

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“... หากมีการทุจริตหรือการซื้อเสียงเกิดขึ้น ส่วนใหญ่แล้วจะมา จากผลการกระทำของหัวหน้ามากกว่า เพราะหัวหน้ามีความคล่องตัวในการจัดหาและการจัดการมากกว่าผู้สมัคร การไปหากกลุ่มคนจึงเป็นการง่ายต่อการออกไปทำหน้าที่ของตนเอง ผู้สมัครนั้นเพียงแต่รอเวลาและฟังผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าอยู่ที่บ้าน ผู้สมัครไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่จะเสี่ยงต่อการถูกปรับใบเหลืองหรือใบแดงจาก กกต.

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ผู้สมัครจะหลีกเลี่ยงในการทำงานโดยใช้หวัคະแนทงานแทนในการซื้อเสียง อาจจะเป็นผลตอบแทนในรูปเงิน ถ้าได้ก็จะให้ไปเลยครอบครัวละ หนึ่งพันบาท ห้าร้อยบาท คู่สมาชิกในครอบครัวเป็นหลัก อาจจะมีผ่านนายมือเบอร์ หรือหวัคະแนท อันนี้ชัดเจนมากเท่าที่ฟัง มา...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2549 : บทสัมภาษณ์)

3.2.3 พฤติกรรมการยอมรับข้อเสนอ

ข้อเสนอที่มีผู้มาเสนอให้ยื่นชำระการตำรวจไม่ค่อยจะยอมรับข้อเสนอ เพราะกลัวกฎหมายบ้านเมืองและเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งและมี บทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน แต่หากมีการยอมรับข้อเสนอคิดได้คงไม่เกินร้อยละ สามสิบ สิ่งที่ค้นพบ จากคำตอบในการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่แล้วให้คำตอบว่า ชำระการตำรวจชั้นประทวนไม่ ยอมรับในข้อเสนอต่างๆ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายที่คณะกรรมการการ เลือกตั้ง (กกต.) กำหนด และผิดในทางกฎหมายของบ้านเมือง เมื่อเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจต้อง รักษากฎหมายของบ้านเมืองไม่ควรทำตนไม่เป็นเยี่ยงอย่างแก่บุคคลอื่นไม่ว่ากรณีใดๆ หากไป ทำเช่นนั้นแล้ว อาจจะได้คนที่ไม่ดีไม่มีความสามารถเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน ไปบริหาร บ้านเมืองแล้วเกิดความผิดพลาดและเกิดการทวงคืนในสิ่งที่ได้ลงทุนไป เจ้าหน้าที่ตำรวจควร จะปฏิเสธในการกระทำดังกล่าว โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพิ่มมาตรการที่ เด็ดขาดในการลงโทษให้หนักกว่าเดิม

การตรวจสอบกลุ่มเป้าหมายนั้นมีความสำคัญในการเข้าไปซื้อเสียง ต้องมีการ วางแผนที่ดีถึงเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับกลับมา การตัดสินใจที่จะเข้าไปเคาะประตูให้ ชำระการตำรวจรับข้อเสนอ นั้นเป็นไปได้ยาก

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“... ปกติผมนี้ คือมองว่าผู้สมัครต้องตรวจสอบก่อนว่าบุคคลคนนั้นเป็นใคร และ ผมก็เคยเป็นคณะกรรมการในการคุมหน่วยเลือกตั้ง อบต. มาก่อน และทดลองเปิดบ้านดูแล้ว เขาก็ไม่เข้ามา ผู้ซื้อเสียงเขาจะตรวจก่อนไม่มีการผลิผลามในการเข้าไปและให้คำตอบแทนเป็น รายบ้าน ต้องทำการเช็คกลุ่มเป้าหมายก่อน ยิ่งในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยแล้วจะยาก มาก...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2549 : บทสัมภาษณ์)

3.2.4 พฤติกรรมการตัดสินใจครั้งสุดท้าย

การตัดสินใจเลือกนั้นในกรณีของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนนั้น เป็นการมองและประเมินความเป็นจริงที่เกิดขึ้นมากกว่าและพบว่าไม่มีความเป็นไปได้ในส่วนของหน่วยงานที่เป็นผู้ปฏิบัติโดยเฉพาะในคืนก่อนการเลือกตั้งหรือคืนหมาหอนนั้นเป็นไปได้แค่อดีต การหาเสียงส่วนใหญ่เป็นการเคาะประตูบ้าน พูดคุยหาเสียงกับชาวบ้าน และเป็นการปราศรัยหาเสียงตามจุดต่างๆ ที่สำคัญของแต่ละอำเภอ ตำรวจก็ต้องไปทำหน้าที่ในคืนสุดท้ายอย่างเข้มแข็ง มีการตั้งจุดตรวจ และเผื่อระวังการออกมาของผู้ไม่หวังดีที่ก่อความวุ่นวายก่อนการเลือกตั้ง การตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะรับข้อเสนอลือหรือเลือกใครนั้นเป็นการตัดสินใจไว้ก่อนแล้วหรือไม่ก็ตกลงเอาวันที่เข้าคูหาโดยไม่มีการลังเล และข้อเสนอของหัวหน้าคะแนนตลอดจนวิธีการมีความซับซ้อนยุ่งยากมากขึ้น

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ในอดีตนั้นมีจริงๆ ในเรื่องของคืนหมาหอน เป็นคำเปรียบที่สนุกและดูเหมือนการทำภารกิจของหัวหน้าคะแนนนั้นจะคึกคักเป็นพิเศษต้องคอยดูและตรวจตราจำนวนผลตอบแทน ผ่านคนในหมู่บ้าน ผ่านกลุ่มแม่บ้าน แต่เดี๋ยวนี้มันไม่มีแล้ว จะกลายเป็นอย่างอื่นที่มีความซับซ้อนมากขึ้น สมัยนี้ตามไม่ทัน แม้คณะกรรมการการเลือกตั้งเองก็ต้องปวดหัว หาความผิดที่จะเอาผิดกับผู้สมัครนั้นทำยาก นอกจากมีการร้องเรียนจากผู้สมัครที่สอบตกเท่านั้นเอง...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... ไม่มีหรือครับทั้งชาวบ้านและตำรวจ เพราะตำรวจต้องคอยทำหน้าที่ระวังการกระทำทุจริตอยู่ตลอดเวลาจะเป็นเสียเองไม่ได้...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2549 : บทสัมภาษณ์)

3.2.5 วิธีการและรูปแบบของพฤติกรรม

การให้ความหมายของคอร์ปชันและรูปแบบของการคอร์ปชันนั้น กลุ่มตัวอย่างของคณะกรรมการการเลือกตั้งเขต มีความคิดเห็นและสอดคล้องกับคำตอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนและนักการเมืองท้องถิ่น

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...คือที่ผมสัมผัสโดยตรงเมื่อครั้งคุณหน่วยเลือกตั้งในอดีต ตำรวจตระเวนชายแดนค่อนข้างเป็นเสียเอง หมายถึงว่าเขาเป็นคนสอดส่องดูแลในการเลือกตั้ง พอถึงคืนหมาหอนกลับเป็นเครื่องมือของหวัคະແນหรือผู้สมัครบางคนมองว่าผู้ปฏิบัติเป็นเสียเองนั่นเป็นอดีต...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2549 : บทสัมภาษณ์)

ซึ่งรูปแบบของพฤติกรรมต่างๆ ที่พบเห็นและรวบรวมได้ 12 รูปแบบ และผู้ทำการศึกษาวิจัยได้วิเคราะห์ตามกรอบพร้อมคำสัมภาษณ์ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเขตและรวมถึงผลกระทบ ผลการวิเคราะห์มีความใกล้เคียงกับ กลุ่มของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน และกลุ่มของนักการเมืองท้องถิ่น มีข้อค้นพบดังนี้

(1) รูปแบบรับเงินจากหวัคະແນแล้วเอาไปแจกจ่ายให้กับกลุ่มเป้าหมาย พฤติกรรมอย่างนี้เป็นพฤติกรรมที่อยู่ลำดับแรกๆของการซื้อเสียงจากผู้สมัครและหวัคະແນ นับได้ว่าเป็นรูปแบบที่ทำกันมานาน หวัคະແນจะนำเงินมาให้ ซึ่งจำนวนเงินทั้งหมดหวัคະແນไปเบิกมาจากผู้สมัครที่มีต้นทุนสูงไว้ก่อนล่วงหน้าแล้วจึงจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป และนัดหมายกัน หรือ ผ่านทางผู้นำในชุมชน ผ่านทางกลุ่มแม่บ้าน จากผู้อุปถัมภ์ ไปสู่ผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ พฤติกรรมในรูปแบบนี้ มีการวางแผนกันล่วงหน้าก่อนการเลือกตั้งประมาณ 1 เดือน กระบวนการเหล่านี้เป็นกระบวนการพื้นฐานและเชื่อว่าทำงานกว่าสิ่งอื่นใดทั้งหมด และเงินก็ยังเป็นปัจจัยหลักที่ผู้ถูกซื้อยินดีรับข้อเสนอโดยไม่มีข้อกังขาและเงินเป็นของขวัญที่เปลี่ยนรูปแบบได้รวดเร็วและมีค่าที่สุดหรืออาจเปลี่ยนสถานะได้อย่างใจต้องการ การรับข้อเสนอเป็นเงินจากหวัคະແນของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นกระทำการผ่านผู้ใดผู้หนึ่งที่มีตำแหน่งสูงกว่า หรือยศใหญ่กว่า โดยเรียงตามลำดับชั้นกันไป

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การรับเงินแล้วนำมาแจกจ่ายแก่บุคคลอื่นๆนั้น เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายการเลือกตั้ง แต่การจะเอาความผิดได้นั้นต้องมีหลักฐานที่มีความชัดเจน มีพยานรู้เห็น มีคนกระทำ ความผิดจริง และผู้ทำการตรวจสอบต้องตรวจสอบด้วยใจเป็นกลางพร้อมกับดำเนินการให้ทันที แต่การแจกเงินและแจกเป็นของขวัญนั้น ถือว่าเป็นเรื่องที่ทำกันมายาวนานตั้งแต่สมัยไหนแล้ว และจะยังเป็นอยู่เช่นนี้ ต่อให้มีกฎหมายการเลือกตั้งออกมาสักกี่ฉบับ ผลมันก็ต้องเป็นอย่างนี้และไม่มีวันที่จะแก้ไขได้ โดยเฉพาะการเป็นผู้อุปถัมภ์กัน มันเป็นห่วงโซ่ในการเล่นการเมือง ไม่ว่าจะระดับ

ไหน ท้องถิ่น ระดับชาติ นักการเมืองเขาถือว่าเป็นกลไกที่ได้ผลและจะไม่บีบจี้ตัวไหนจะยิ่งใหญ่ไปกว่า เงิน ถ้ามีเงินมาก บารมีก็มาก คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตก็เคยเป็นประชาชนที่ต้องอาศัยการเลือกตั้งมาก่อน และปัจจุบันก็ยังอยู่ในระบบเดิมๆ คือ ต้องออกไปเลือกตั้ง ทั้งที่รู้ว่าได้คนที่ซื้อเสียงเข้ามาทำหน้าที่บริหารบ้านเมือง แต่เราก็ต้องเลือกและทำอะไรไม่ได้ มันขาดพยานหลักฐานอย่างที่บอก และส่วนของข้าราชการตำรวจก็ต้องมีแน่นอนในการซื้อเสียง แต่ใครจะมาบอกว่า เป็นคนทำอะไร การอุปถัมภ์กันกลายเป็นเรื่องที่มีความถูกต้อง บางครั้งไม่เป็นการถูกเสมอไป และการให้เงินนั้นต้องวางแผนล่วงหน้ากันถือว่าเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและปลอดภัย สามารถแปรตัวเงินเป็นปัจจัยอย่างอื่นได้..."

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

"...การให้เงินกันต้องผ่านบุคคลที่มียศตำแหน่งสูงกว่าและเอามาแจกจ่ายกัน อาจจะมีนัดกันให้ในวันสุดท้ายก่อนการเลือกตั้งหรือคืนหมาหอนก็ได้และในส่วนของชาวบ้านนั้น อาจจะไปผ่านกลุ่มคนที่มีฐานะทางสังคมดีหน่อย เช่น อสม. กลุ่มแม่บ้าน หรือนายทุนประจำหมู่บ้าน ถ้าเป็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาจฝากต่อๆ กันไป..."

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

(2) รูปแบบให้เงินคนที่ไว้ใจได้ ซึ่งรูปแบบนี้มีความเหมือนกับรูปแบบรับเงินจากหัวคะแนนแล้วนำไปแจกจ่าย ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน หัวคะแนนจำเป็นต้องหาบุคคลที่ไว้วางใจได้ในการดำเนินการซื้อเสียง ถ้าได้บุคคลที่เชื่อถือไม่ได้ก็จะเกิดการผิดพลาดและสิ้นเปลืองงบประมาณมากขึ้นเพราะการดำเนินการแต่ละขั้นตอนนั้นต้องวางเงินเป็นเดิมพันและมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

"...รูปแบบของการให้เงินคนที่ไว้วางใจอาจจะไม่มีความแตกต่างจากการรับเงินจากหัวคะแนนแล้วเอาไปให้กลุ่มเป้าหมาย เป็นงานชนิดเดียวกัน แต่ก็ต้องเลือกคนที่เราจะให้เงิน ถ้าไม่เลือกบางทีก็มีปัญหา ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การวางเงินเป็นเรื่องของการเสี่ยงที่จะหวังผลได้ไม่มากนัก แต่ก็ต้องหวังเพราะนักการเมืองต้องหว่านพืชก่อนเสมอ แล้วผลก็ตามมา การให้เงินก็เช่นเดียวกันเป็นการให้ด้วยความตั้งใจและหวังผล ทุกการเลือกตั้งมีการซื้อเสียงทั้งนั้น แต่ก็ต้องปล่อยเพราะการเมืองไทยเป็นอย่างนี้แหละ..."

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

(3) รับข้อเสนอมาในรูปแบบสปอนเซอร์ เช่น ชุดกีฬา น้ำดื่ม เครื่องดื่ม การรับในรูปแบบนี้ถือว่าการสร้างฐานคะแนนที่ดีและแอบแฝงมาในการกำกับดูแลกับกลุ่มของเยาวชน วิทยุรุ่น หน่วยงานต่างๆ สำหรับบางคนที่มีโอกาสได้ใช้สิทธิในการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกหรือครั้งที่ 2 วิธีการเหล่านี้ เป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยากไม่มีความซับซ้อนใดๆ เป็นการกระทำที่เกิดประโยชน์ เพิ่มผลประโยชน์ให้กับตัวเองโดยมุ่งหวังผลทางการเมืองตลอดจนคะแนน จากวิทยุรุ่นเหล่านี้ ในส่วนของการรับข้อเสนอและวิธีการของหัวคะแนนที่เข้ามาเป็นผู้สนับสนุนดูแล และให้เป็นสิ่งของนั้น เป็นเรื่องการเมืองระดับพื้นที่ และการทำงานของหัวคะแนนไม่ต้องอาศัยเทคนิคอะไรมากนักเนื่องจากรูปแบบต่างๆ เป็นการให้ด้วยภาวะที่พร้อมจะให้ เพราะว่าการเล่นกีฬาเป็นเรื่องที่ใครก็เข้าใจ และไม่เคยสร้างปัญหาให้กับใครไม่ว่าจะเป็นผู้รับหรือผู้ให้ เมื่อข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเลิกงานแล้วส่วนใหญ่ก็จะเล่นกีฬากันในตอนเย็นอยู่แล้ว และมีการจัดการแข่งขันฟุตบอลกันบ่อยครั้ง ทักษะที่ดีต่อกีฬาฟุตบอลบวกกับค่านิยมกลายเป็นเรื่องง่ายที่หัวคะแนน ตลอดจนผู้ลงสมัครจะทำการเจาะกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ได้อย่างตรงจุด ผู้สนับสนุนในชุดกีฬา เครื่องดื่ม เข้ามาอย่างเป็นปกติ เพราะถือว่าการสนับสนุนที่ดี ส่งผลให้แผนการซื้อเสียงบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...นักกีฬาทุกคนชอบที่จะมีเสื้อผ้าและชุดกีฬาหลายๆ ชุด ซึ่งแสดงถึงความพอใจ และต้องการที่จะอวดกับเพื่อนที่เล่นกีฬาด้วยกัน และการที่ใครหรือนักการเมืองเอามาให้ในรูปแบบของสปอนเซอร์อย่างนี้ เป็นใครก็รับ ไม่ผิดกฎหมายแต่อย่างใด นักการเมืองได้เลี้ยงกลุ่มไว้แล้วจนสามารถเข้าถึงการเมืองระดับพื้นที่ ได้ดี คือการแจกสิ่งของ เป็นเสื้อ เครื่องดื่ม หรือรูปแบบอื่นแล้วแต่จังหวะ โอกาส สถานการณ์ การที่นักการเมืองหรือหัวคะแนนหาเสียงหรือซื้อเสียงด้วยวิธีนี้ไม่เคยปรากฏว่าจะมีปัญหาตามมา ทั้งๆ ที่มีการเขียนชื่อไว้ที่ด้านหลังของเสื้อฟุตบอล หรือตัวย่อไว้ที่อุปกรณ์กีฬา ...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

(4) รูปแบบของการให้สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ พุดดิกรรมและรูปแบบการรับข้อเสนอนี้เป็นกลไกที่ทันสมัยมีความชัดเจนในเรื่องที่เป็นข้อแลกเปลี่ยนที่ผู้สมัครและหัวคะแนนให้ความสนใจและกล้าลงทุนในสิ่งที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากแต่ก็ต้องหวังผลที่ได้มาอย่างเต็มที่ทุ่มเทลงไป สิ่งของเหล่านี้มีการรับมอบกันอย่างเป็นทางการโดยผ่านการรับแบบรูปแบบของการอภิชนทางการ

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“... การมอบสิ่งของให้กับหน่วยงานนั้น เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ พัดลม หรือจะเป็นโต๊ะทำงาน มองแล้วเป็นการมอบให้เป็นที่ระลึกและเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ การที่นักการเมืองทำอย่างนี้ถือว่า ฉลาดและมีการเขียนชื่อติดไว้ คล้ายๆจะบอกว่า เป็นของเรานะ เป็นของนักการเมืองคนนี้นะ การที่จะทำอย่างนี้ได้ ต้องมีงบประมาณในการใช้จ่ายสูงทีเดียว คงจะไม่ใช้การทำในระหว่างที่มีการเลือกตั้งทั้งหมด อาจทำมาก่อน บางคนให้ด้วยความจริงใจก็มี โดยไม่หวังผลใดๆเลยก็มี...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...การรับของในรูปแบบนี้ เหมือนกับการอภิชนนาการจากบุคคลอื่น ให้น้ำใจ หรือให้ด้วยการหวังผลตอบแทน สุดท้ายผู้ที่ได้รับประโยชน์คือผู้รับ ไม่เจาะจงว่าเป็นหน่วยงาน ไหน ใช้ประโยชน์จากการหาเสียงในช่วงที่จะมีการเลือกตั้ง...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

(5)รูปแบบพันธสัญญา เช่น การสร้างถนน ลงอินเทอร์เนต และเสียงตามสาย รูปแบบนี้ถือว่าเป็นนโยบายที่มีความชัดเจน ถือเป็นนโยบายของการหาเสียงที่มีมานานทุกสมัย แม้แต่การเมืองระดับชาติ ก็ต้องชูนโยบายนำหน้าเพื่อแสดงพลังและศักยภาพของตัวเองและพรรค พันธสัญญาเหล่านี้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวาง การเมืองระดับท้องถิ่นก็ต้องใช้นโยบายในการหาเสียง การให้คำสัญญาจึงเกิดขึ้น และผลที่ตามมาข้าราชการตำรวจอาจจะได้รับสัญญาเหล่านั้นจริงๆ แต่ในทางกลับกันต้องมีข้อแลกเปลี่ยนระหว่างกันทำให้ต้องรักษาคำสัญญาอย่างที่ตกลงกันได้

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การใช้นโยบายในการหาเสียงของหัวหน้าพรรคการเมือง หรือผู้สมัครบางคน ต้องคิดและรู้จักใช้โอกาสให้เป็น ในการที่ทำการศึกษาดูงานถึงปัจจัยรอบตัวต่างๆ ที่มีอยู่ แล้วค่อยหารูปแบบของการพัฒนาให้มีความชัดเจนขึ้นโดยกำหนดเป็นแนวทางหรือนโยบาย เพื่อนำไปบอกให้ชาวบ้านได้รู้ชัดว่าต่อไปนี้ ผมจะต้องทำอย่างนี้ แล้วผมจะทำอย่างนั้น มีการตัดถนนเพิ่ม ทำที่ฝั่งขยะ หรือเผาขยะ ประจำตำบล หมู่บ้าน ก็แล้วแต่ เมื่อการหาเสียงเริ่มขึ้น ชาวบ้านก็เกิดการเปรียบเทียบระหว่างผู้สมัครแต่ละคน และการแลกเปลี่ยนในรูปแบบนี้ก็จะเกิดขึ้น ...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...การใช้นโยบายและพันธสัญญาที่มีการนำมาใช้อย่างกว้างขวางและเป็น
รูปธรรมมากขึ้น หลังจากที่นักการเมืองหลายคน เสนอแนวทางในเรื่องนี้มาก่อน นักการเมือง
และผู้สมัครรุ่นหลังก็เลยยึดเอานโยบายมาเป็นพันธสัญญาในการหาเสียง...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

(6) รูปแบบของการเป็นผู้สนับสนุน ผู้สนับสนุนในที่นี้คือผู้ที่เป็นตัวกลางเชื่อม
ระหว่างหัวหน้าคณะกับผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง หรือเชื่อมตรงกับตำรวจชั้นประทวนที่กำลัง
ปฏิบัติงานหรือภารกิจมีความผูกพันกันระดับหนึ่งหรือมีข้อแลกเปลี่ยนต่อกันจนเป็นที่น่าพอใจทั้ง
สองฝ่าย และผู้สนับสนุนนี้เองที่รับผิดชอบในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ผู้สนับสนุนจะต้องทำงานให้
เป็นไปตามเป้าหมายของหัวหน้าคณะ ข้าราชการตำรวจบางคนอาจจะเคยทำตัวเป็นหัวหน้าคณะบ้าง
อาจจะไปหากลุ่มเอานักบุคคลที่เป็นหัวหน้าหน่วย หัวหน้าสายตรวจต่างๆ ให้เข้ามาทำงานตาม
วัตถุประสงค์และคอยสนับสนุนให้การช่วยเหลือ

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การเป็นหัวหน้าคณะนั้นใครก็เป็นได้และตำรวจบางคนอาจจะเคยเป็นหัวหน้าคณะ
มาบ้างแต่ไม่เปิดเผยตัวเองมากนัก ถ้าเปิดเผยก็จะกระทบต่อหน่วยงาน...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ผู้สนับสนุนอาจจะเป็นคนที่มีพลังในการจัดการสูง หรือต้องให้ผู้ที่มี
ความสัมพันธ์ที่ดีต่อหัวหน้าคณะและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การดำเนินงานจึงจะบรรลุเป้าหมายที่วาง
ไว้ แต่อาจจะมีข้อแลกเปลี่ยนกันหน่อย ข้อแลกเปลี่ยนคือการขอคะแนนนั่นเอง แต่การ
แลกเปลี่ยนต่างฝ่ายก็มีความพอใจ...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

(7) รูปแบบของบุญคุณต้องทดแทน บุญคุณถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ของคนไทยและ
ไม่ค่อยตั้งอยู่บนความถูกต้องมากนัก โดยพื้นฐานของความเป็นคนไทยแล้ว ผู้น้อยต้องให้
ความนับถือและเคารพผู้ใหญ่ บุญคุณต้องทดแทนกัน และจะต้องผูกติดไปชั่วลูกชั่วหลาน หรือ
บางคนติดหนี้บุญคุณไปจนวันตาย ทั้งที่รู้ว่าคุณบุญคุณต้องทดแทนก็จริง บางครั้งต้องตั้งอยู่บน
ความถูกต้อง ถูกกฎหมาย และจารีตประเพณี บุญคุณต้องทดแทนนั้น ไม่ค่อยจะมีข้อแม้
ข้าราชการตำรวจบางคนไม่ว่าจะเป็นเจ้านายหรือลูกน้องขอบาศัยอิทธิพล อำนาจจากบุคคล

ที่มีอิทธิพลในพื้นที่ อำนาจล้นฟ้าที่ถือเอาเรื่องบุญคุณเป็นเรื่องใหญ่และต้องทดแทนให้ได้ การเล่นพวกนั้นมีความนิยมกันมากขึ้น บางครั้งการที่ต้องคบค้ากับผู้มีอิทธิพล มีส่วนทำให้การทำงานราบรื่น ความจำเป็นบางอย่างในการหาข้อมูลในการทำงานเกี่ยวกับความลับ หรือ ความจำเป็นบางอย่างที่คนไม่มีอำนาจทำไม่ได้

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...เรื่องบุญคุณเป็นเรื่องที่ต้องตอบแทนกัน ในส่วนตัวผมบุญคุณถือเป็นเรื่องที่ต้องผูกติดกันไป จากลูกไปสู่นหลาน เป็นรุ่นๆ ไป หรือบางทีต้องติดไปจนวันตาย เรื่องอย่างนี้ใครก็ต้องมี ยิ่งสมัยนี้ การที่จะต้องตอบแทนกันมันทำได้หลายๆทาง เช่นว่า การฝากลูกเข้าเรียน การฝากพรรคพวกในการทำงาน โดยเฉพาะ การสอบเข้าแข่งขันจะต้องใช้เส้นสายในการหาคนในเอาไว้ นั่นแหละถือว่าเป็นการช่วยเหลือ มีบุญคุณต่อกัน ส่วนเรื่องของการเมืองเป็นเรื่องผลประโยชน์มากกว่าการตอบแทน แต่เป็นสิ่งแลกเปลี่ยนที่ต้องวัดกันด้วยเงินหรือคะแนนตอบแทนกัน...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“... ผมว่าเป็นความจำเป็นในการทำงานนะ ที่จะต้องคบหากับคนระดับใหญ่ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องงาน การทำงานบางครั้งเราทำคนเดียวไม่ได้ ถ้าขาดผู้นำในชุมชน หรือผู้มีอำนาจบางคน คนเหล่านี้เชื่อว่าจะไม่มียุทธศาสตร์ แต่เราต้องเข้าใจและแลกเปลี่ยนกันบ้าง ความลับหรือเรื่องบางเรื่องที่ทำยากๆ ต้องอาศัยคนพื้นที่ในการเข้าช่วยเหลือ เรื่องวัยรุ่นบางคน นักเลง หรือเกี่ยวกับยาเสพติด แต่การเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับคนที่ถือว่ามีบุญคุณต่อกันนั้นต้องตั้งอยู่บนความชัดเจนและอย่าให้ถูกครอบงำมากนัก ถ้าเป็นอย่างนั้นจะกลายเป็น ผิดใจ หรือ อาจทำให้คนดีๆ ทำผิดกฎหมายได้...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

(8) รูปแบบของการช่วยเหลืองานต่างๆ เช่น ให้เด็กบริการในงานศพ งานแต่งงานบวช รูปแบบของข้อเสนอความช่วยเหลือนั้น เป็นเรื่องส่วนบุคคลถ้าทำได้เป็นเรื่องที่ดีและน่าสนับสนุนเพราะเป็นการช่วยเหลือสังคมอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ถือเอาเรื่องน้ำใจเป็นสำคัญ พบเห็นบ่อยๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานศพ งานโรงเรียน งานวันเกิดผู้ใหญ่ การฉลองตำแหน่งของนักการเมือง ฯลฯ

สำหรับหน่วยงานของตำรวจก็พบเห็นได้บางส่วน แต่อาจจะไม่ถี่เท่ากับหน่วยงานอื่น ๆ นักการเมืองจะต้องเข้ามาดูแลทั้งเรื่อง คน และค่าใช้จ่ายส่วนอื่นที่มีความจำเป็นในการจัดงาน

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...งานเกิดขึ้นบ่อยๆ มีคนตายและเกิดอยู่ตลอดเวลา การช่วยเหลือเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นสำหรับชาวบ้าน ที่อยากเห็นนักการเมืองที่เขาเลือกเข้าไปทำหน้าที่มาช่วยเหลือในยามที่ลำบาก แต่ว่ามีผู้สมัครบางคนที่ต้องเร่งทำคะแนนในช่วงการเลือกตั้งที่เพิ่งลงเป็นครั้งแรก เพื่อขอเสียงสนับสนุน...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...เห็นด้วยที่ให้คนมาช่วยงาน ไม่ว่าจะเป็งาน แต่งงาน งานบวชลูกชาย งานศพ งานเลี้ยงของผู้ใหญ่บางท่าน เป็นการแสดงน้ำใจของผู้สมัครแม้ว่าจะเป็นการหาเสียงและเป็นการประชาสัมพันธ์ที่ดี ในหน่วยงานของตำรวจคงจะพบเห็นบ้าง ถ้าภายในมีงานกันบ้าง และการที่ผู้สมัครหมายเลขต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือนั้น แล้วแต่ จะรับหรือไม่ก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมองว่ามีความผิด หรือถูก...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

(9) รูปแบบของการยินยอมให้ห้วคะแนนมาจัดงานเลี้ยงที่บ้านพัก การจัดงานเลี้ยงเป็นการแสดงน้ำใจของเจ้าของบ้านอย่างหนึ่งที่มีต่อสมาชิกในโรงพัก โดยการจัดงานเลี้ยงนั้นมีที่มาที่ไป และแอบแฝงไปด้วยเลศนัย และตำรวจบางคนไม่ทราบเลยว่ามีการเลี้ยงเนื่องในโอกาสอะไร การรับเงินมาทำในรูปแบบนี้เป็นการรับมาก่อนล่วงหน้า และบางรายอาจจะต้องนำอาหารมาส่งให้กับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบงาน พร้อมกับเครื่องดื่มบางครั้งห้วคะแนนจะมานั่งร่วมอยู่ในงานด้วย แต่ไม่ปรากฏว่าผู้สมัครหรือนักการเมืองมาร่วมอยู่ในงาน หรือกรณีที่มีงานเลี้ยงเป็นการภายใน นักการเมืองอาจจะมาร่วมงาน โดยการแนะนำตัว ส่วนใหญ่จะเป็นผู้สมัครหน้าใหม่ การที่จัดงานเลี้ยงนั้นบางครั้งเป็นการแหกตา อาจจะอ้างว่าเป็นวันเกิด หรือเลี้ยงเนื่องในโอกาสต่างๆ

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การจัดงานเลี้ยงมีด้วยกันทุกวงการ ไม่จำเป็นว่าจะจะเป็นหน่วยงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่กรณีของข้าราชการตำรวจ ถ้าเกิดมีงานเลี้ยงในช่วงการเลือกตั้ง ถือว่าไม่เหมาะสม อาจจะมีคนร้องเรียนได้ หรือการหาทางเลี่ยงจากการถูกตรวจสอบนั้นจะต้องเปลี่ยนชื่อของงานเป็นอย่างอื่น เช่น งานวันเกิด งานเลี้ยงรุ่น...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ไม่แน่ใจว่าการรับงานรูปแบบนี้การรับจัดงานเลี้ยงที่บ้านพักของตำรวจมีมาเมื่อไหร่ ถ้าเป็นเช่นนั้นก็ต้อง วางแผน การรับเงินให้รอบคอบ ต้องทำล่วงหน้ามาก่อนแล้วมิเช่นนั้นอาจเกิดการตรวจสอบจาก กกต. ได้ หรือเป็นการร้องเรียนจากคู่ต่อสู้ หัวคะแนนจะไม่ค่อยร่วมงานเลี้ยงที่โรงพักด้วย เนื่องจากว่าเป็นการนำเกลียดและออกตัวมากเกินไป ...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...นักการเมืองทุกคนเขาเก่งและมีทีมงานที่ดี มีหัวคะแนนที่เก่ง เจาะกลุ่มได้ดี และหาคะแนนจากกลุ่มที่น่าเชื่อถือได้ การที่นำเสนอแบบงานเลี้ยง เป็นการหว่านทั้งกลุ่ม ถือว่า คุ่มค่ากับการลงทุน แต่ไม่แน่ใจว่าผลจะตามมาเป็นอย่างไร และผู้ที่รับจัดงานเลี้ยงรู้ดีว่า ผู้สมัครและหัวคะแนนหวังผลทางการเมืองแบบแอบแฝง อาจจะมีการมาร่วมในงานเพื่อเปิดตัว กับผู้สมัครคนใหม่ในสังกัดหรือพรรคการเมือง ถือเป็นการแนะนำน้องใหม่ พร้อมกับแผนงานและนโยบาย...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

(10) รูปแบบรับส่งในวันเลือกตั้ง ถือว่าเป็นรูปแบบที่ทำกันมานาน ก่อนวันเลือกตั้งหรือเช้าของวันเลือกตั้งจะมีหัวคะแนนหรือคนที่ได้รับมอบเงินมาแจกจ่ายเป็นเงินสดแล้วไปเติมน้ำมันเขาเอง หรือบางที่ได้รับเงินก่อนวันเลือกตั้งเพียงหนึ่งวัน หลังจากนั้นเมื่อได้น้ำมันแล้ว จะต้องวิ่งรับส่งคนในหมู่บ้านไปที่หน่วยเลือกตั้ง แล้วคนขับรถจะคอยบอกว่าอย่าลืม เบอร์นั้น เบอร์นี้ ให้ช่วยกันหน่อย และผู้รับส่งจะรายงานว่าผู้ลงคะแนนลงคะแนนเสร็จแล้วก็รับกลับ หรือระหว่างที่กำลังรอผู้ลงคะแนนนั้น ผู้รับส่งอาจจะต้องไปส่งคนอื่นก่อนเพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา และต้องทำรอบ หมุนเวียนกันจนครบ แต่ละหมู่บ้านจะมีรถวิ่งหลายๆคัน มีตั้งแต่รถจักรยานยนต์ และจะมีรถยนต์กระบะ รถยนต์ เพิ่มขึ้น และคอยรับส่งคน ไปส่งตามหน่วยต่างๆ

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...รถที่มารีวิวบริการส่วนใหญ่แล้วจะได้น้ำมันจากนักการเมืองที่ผ่านมาจากทางหัวคะแนน และจะคอยบริการตลอดวัน หรือบางครั้งเขาได้เงินสดแล้วมาเติมน้ำมันเอาเอง...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...รูปแบบนี้เป็นงานที่ทำกันมานานเหมือนกัน คนในหมู่บ้านก็พร้อมและยินดีที่จะใช้บริการ ในกลุ่มของข้าราชการตำรวจนั้นทำได้ยากเพราะตำรวจต้องไปทำหน้าที่ที่หน่วยเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมาย การรับส่งคนนั้น ต้องรอจนเสร็จแล้วค่อยกลับ ถือว่าการบริการต้องคุ้มค่า และชาวบ้านที่รับหน้าที่ส่วนใหญ่แล้วจะมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ของตนเอง...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

(11) รูปแบบการเลี้ยงสุรา ถือว่าเป็นรูปแบบที่ใช้ได้ผล กับทุกกลุ่มที่ผู้สมัครหรือหัวคะแนนเข้าไป รูปแบบของการเลี้ยงสุรานั้นมีความสอดคล้องกับและต่อเนื่องกับ รูปแบบที่ 3 คือรับข้อเสนอมาในรูปแบบสปอนเซอร์ฯ รูปแบบเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติตามอย่างง่ายดาย และกลายเป็นที่ยอมรับของเกือบทุกคนโดยเฉพาะคนที่ชอบดื่มสุรา เพราะสิ่งล่อเหล่านี้ที่หัวคะแนนหรือผู้ลงสมัครนำมาเสนอให้ นั่น ถือเป็นกลยุทธ์ที่ชนะขาดเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่บางครั้งก็ไม่สามารถคาดเดาได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้คะแนนทั้งหมดจากข้าราชการตำรวจกลุ่มนี้หรือไม่ เพราะจะยังมีหัวคะแนนท่านอื่นหรือผู้ลงสมัครหมายเลขอื่น ก็หวังผลจากกลุ่มนี้เช่นเดียวกัน และข้าราชการตำรวจก็ยินดีรับข้อเสนออย่างนี้โดยไม่เคยปฏิเสธ ข้อเสนอการเลี้ยงสุราจากนักการเมืองและหัวคะแนนท่านใด ยิ่งช่วงที่มีการเลือกตั้งใหม่ จะมีการเสนอผลประโยชน์มาให้ พิจารณาหลายรูปแบบ จนเกิดการซ้ำซ้อนกันของแต่ละผู้สมัคร

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...การกินเหล้ากันนั้นเป็นการสังสรรค์อย่างหนึ่ง จะด้วยเหตุใดก็แล้วแต่ เหล้าถือว่าการเข้าสังคมและมีเพื่อนฝูงมาก ที่นักการเมือง หรือหัวคะแนน หรือผู้สมัครได้นำข้อเสนอการเลี้ยงสุรามาให้ นั่น ต้องดูด้วยว่าเจตนาธรรมณ์ ของเขาเป็นอย่างไร คงไม่มีใครที่อยู่ๆ ก็เอาเหล้ามาเลี้ยง โดยไม่หวังผลประโยชน์ แต่กลยุทธ์แบบนี้ น่าจะเอาใจได้เกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ความคาดหวังจากนักการเมืองไม่ได้เป็นสูตรสำเร็จ มีนักการเมืองคนอื่นๆ ก็หวังเหมือนกัน แต่มันขึ้นอยู่กับคู่แข่ง...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ข้าราชการหรือหน่วยงานไหนก็ต้องมีการกินเหล้ากันทั้งนั้น บางคนกินพอหอมปากหอมคอ ข้าราชการตำรวจถ้ามองแล้วน่าจะรับข้อเสนอในการเลี้ยงสุรา ดูแล้วเป็นการเลี้ยงกันธรรมดา แต่ในช่วงของการเลือกตั้งหรือคืบหน้าหมาหอน ก็กินได้บ้าง แต่ก็ต้องมีการตุนไว้ก่อน เพราะมีการห้ามจำหน่ายสุรา ถ้าว่าก่อนหน้านั้นก็ไม่ใช่ไร เท่าที่รู้มีนักการเมืองหลายคนหลายเบอร์ที่ต้องทำอย่างนั้น ผู้รับก็เลยต้องรับหลายๆ คน แล้วค่อยทยอยเอามากินกันแต่ละวัน..”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

(12) รูปแบบของการให้คำแนะนำแบบแอบแฝง

เป็นรูปแบบที่ต้องใช้สัญลักษณ์หรือการทำเครื่องหมายเป็นการบอก เชิงชี้้นำ การที่ข้าราชการตำรวจนั้นต้องทำตัวเป็นหัวคะแนนแบบแอบแฝงหรือแนะนำข้าราชการตำรวจด้วยกันในทางที่ไม่เปิดเผยมากนักนั้น อาจจะใช้การพูดคุยสนับสนุนผู้สมัครโดยการเอานโยบายของผู้สมัครมาพูดให้ฟัง และเห็นด้วยกับแผนที่หัวคะแนนนำมาใช้ในเชิงนโยบายของพรรคหรือผู้สมัครคนนั้นๆ มีการพูดซ้ำหลายๆ ครั้งและพยายามจะเสนอในรูปแบบของการขอความเห็นใจ คือน่าจะดี และถ้าได้แบบนี้ ผลก็จะเป็นอย่างนี้ เป็นการตอบรับอย่างแอบแฝง การแนะนำแบบนี้เป็นการแนะนำที่ไม่มีใครรู้ ถือเอานโยบาย และจิตวิทยามาช่วยในการทำงานให้บรรลุผล

การใช้สัญลักษณ์ในลักษณะนี้เป็นเรื่องที่มีเทคนิคและต้องการช่องว่างให้ได้ โดยที่คนเข้าคูลาหรือการตัดสินใจเลือกนั้นมาจากพื้นฐานของคนที่ลังเลและไม่มีความมั่นใจในการเลือก อาจจะต้องมีคนคอยชี้แนะและให้คำแนะนำจนสามารถแอบแฝงความต้องการของตัวเองเข้าไป จนคนที่เลือกอาจจะไม่รู้ตัวว่าจะโดนชักนำโดยทางอ้อม หรือบุคคลนั้นมีความเข้าใจในกระบวนการมากขึ้น แต่ประโยชน์ทั้งหมดจะตกไปอยู่ที่ปฏิบัติ

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...ในเรื่องของการแนะนำแบบแอบแฝงมีนะ ไม่ใช่ไม่มี ตำรวจบางคนเก่งในการพูดจะตายไป คงจะโน้มน้าวคนอื่นหรือชาวบ้านได้ดีกว่าคนอื่น และต้องอาศัยเทคนิคและช่องว่างพอสมควร อาจจะต้องใช้จิตวิทยาหรือนโยบายในการหาเสียงอาจจะทำเป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายบางอย่าง แทนคำบอกโดยการอธิบายทางอ้อมและบางที่ผู้ที่กำลังเกิดอาการลังเลไม่แน่ใจอาจไม่รู้เรื่องว่าได้ถูกการแนะนำแบบนี้เลย ผู้ปฏิบัติหรือใครก็ตามที่ทำหน้าที่นั้นต้องพยายามและใช้แนวทางในการดึงให้คนคล้อยตาม ...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...หลายๆ หน่วยงานคงจะมีคนที่พูดเก่งและเคยเห็นว่ามีผลกระทบที่ส่งไป
ในทางแนะนำแบบนี้ด้วยการแนะนำให้ทำตามต่างๆ และบางครั้งมีแต่การแนะนำที่ต้องบอก
กันตามความจริง ไม่แน่ใจว่าแอบแฝงนั้นเป็นรูปแบบใด น่าจะเป็นการกระชับกัน หรือมองตา
กันก็ได้ ...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

1.4 การสังเกตการณ์

จากการสังเกตการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดพังงาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547 จากการศึกษาในประเด็นที่สำคัญที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งสองเขตข้างต้น สามารถ
นำมาวิเคราะห์ เป็นปัจจัยที่มีผลทำให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาเกิดการทุจริต
คอร์รัปชันในการเลือกตั้ง คือ เหตุผลหลายอย่าง ที่มีความคล้ายคลึงกัน ความเป็นกันเองของการ
เลี้ยงสุราที่ถือเป็นเรื่องธรรมดาและสามารถจูงใจผู้ที่จะสามารถกระทำการทุจริตโดยทางอ้อมได้
และการที่ข้าราชการตำรวจเป็นคนที่พูดเก่งเข้ากับคนได้ง่าย ก็สามารถจูงใจบุคคลอื่นให้ทำตาม
ความต้องการที่ตนหวังได้ นั่นคือการแนะนำแบบแอบแฝง หรือ การไม่แน่ใจในสิ่งที่นักการเมือง
คาดหวังจากการเลี้ยง ทั้งสุรา และการจัดเลี้ยงในบ้านพัก ตลอดจน การที่ได้ตามข้อเสนอใน
รูปแบบสปอนเซอร์ ซึ่งความคาดหวังเหล่านั้นไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะมีผู้เลือกหรือไม่ และใน
ส่วนของข้าราชการตำรวจอาจจะไม่มีคะแนนเลยก็ได้

ข้อสังเกตที่ค้นพบอีกประการหนึ่ง จากคำให้สัมภาษณ์ของคณะกรรมการ
การเลือกตั้งท่านหนึ่งคือได้กล่าวว่า “หวัคະແນនจะไม่ค่อยร่วมงานเลี้ยงที่โรงพักด้วย
เนื่องจากรู้ว่าเป็นการนำเกลียดและออกตัวมากเกินไป” ทั้งนี้หมายความว่า การปรากฏตัวใน
บางสถานที่นั้นไม่ค่อยมีความเหมาะสมเนื่องจากการจงใจมากเกินไปในการที่เข้ามาเพื่อ
เสนอตัวเองขอคะแนนเสียงจากกลุ่มเป้าหมาย และบางครั้งอาจเจอการร้องเรียนหรือมีการ
ถ่วงรูปจาก คู่แข่งหรือบุคคลไม่หวังดี อาจนำไปสู่การตรวจสอบถึงการกระทำผิด พ.ร.บ.
การเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตหรือจังหวัดได้ และส่วนของหน่วยงาน
ข้าราชการตำรวจนั้นอาจจะต้องแสดงหรือจำต้องจัดงานเลี้ยงที่ไม่ได้บอกชื่อของงานโดยตรง
แต่อาจเลี้ยงเป็นการจัดงานวันเกิด หรืองานเลี้ยงเลื่อน ยศ เลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

จากการศึกษาทางด้านเอกสารและศึกษาตามกรอบแนวคิดเรื่องพฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ตามกลุ่มเป้าหมายได้ ดังนี้

เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตในจังหวัดพังงามีข้อค้นพบสรุป ได้ดังนี้
 ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เป็นภารกิจที่ต้องถือปฏิบัติอยู่แล้ว ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตั้งแต่ก่อนวันเลือกตั้ง จนส่งหีบบัตรและการนับคะแนนสิ้นสุดลง การวางตนและมีพฤติกรรมไม่เป็นกลางนั้น พบว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ และมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ความจำกัดของเวลา ความจำกัดของสถานที่ ทั้งนี้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนคำนึงถึงหน้าที่ที่พึงกระทำในฐานะพลเมือง มากกว่าคำสัญญาและข้อตกลงบางประการ

สำหรับศักยภาพของผู้สมัครและห้วคะแนนนั้น เชื่อว่าหากมีการซื้อเสียงเกิดขึ้น ต้องเป็นห้วคะแนนแน่นอน ที่เป็นเช่นนั้นคือ ความใกล้ชิดและความไว้วางใจของประชาชนที่เชื่อว่าห้วคะแนนไม่กลัวกฎหมายบ้านเมือง พร้อมเป็นแกนเป็นขาให้กับนักการเมือง

การยอมรับข้อเสนอ นั้น ข้าราชการตำรวจไม่ยอมรับข้อเสนอ และพร้อมกับเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิ่มมาตรการและบทลงโทษให้มากขึ้น

พฤติกรรมและวิธีการนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ที่ชัดเจนที่สุดคือ บุญคุณต้องทดแทน และพร้อมจะรับข้อเสนอโดยไม่มีข้อแม้

ในส่วนของ การตัดสินใจครั้งสุดท้ายนั้น ไม่มีการยอมรับข้อเสนอ ถ้ามีก็เป็นอดีต และในคืนหมาหอน ข้าราชการตำรวจต้องออกไปตั้งจุดตรวจ และการตัดสินใจนั้นมีก่อนคืนหมาหอน

ในส่วนของผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีผลกระทบแน่นอน คือการต้องถอนทุนคืน และมีความบาดหมางกันระหว่างสมาชิกและผู้ที่สอบตก เกิดการร้องเรียนมากขึ้น

คือผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล จากพฤติกรรมที่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนกระทำการทุจริตคอร์รัปชันในการเลือกตั้งนั้น มีผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งทางตรงและทางอ้อม

ทิศทางการทุจริตต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นหลักแต่ในสายงานของผู้บังคับบัญชาระดับสูงได้กลายเป็นตัว

ผลักดันตัวหนึ่งที่เราสร้างกลไกใหม่ๆ ขึ้นมาจากการพึ่งพาอำนาจของตนเองและอาศัย อิทธิพลที่ครอบงำจากนักการเมืองท้องถิ่นที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันในทางใดทางหนึ่ง อาจจะเป็นธุรกิจ การลงทุน บารมี บุญคุณที่ต้องทดแทน

ผลกระทบเกิดขึ้นได้จากการกำกับดูแลที่ไม่เป็นกลางของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายไม่จำเป็นว่าจะเป็นการตำรวจชั้นประทวน คณะกรรมการต่างๆ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครูผู้สังเกตการณ์ ใครก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การเลือกตั้งทุกระดับมีข้อผิดพลาดได้ตลอดเวลา ผลกระทบเป็นเหมือนสิ่งที่มีคู่กันกับการเลือกตั้ง เหมือนกับลูกโซ่ที่ต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างแยกกันไม่ออกและไม่มีวันแก้ปัญหาได้

หากมีการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อองค์การบริหารส่วนตำบลแน่นอน ทั้งนี้ ยังกระทบไปถึงประชาชนด้วย เพราะการได้มาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนหนึ่งได้มาโดยการช่วยเหลือกระทำการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากการสัมภาษณ์การแสดงความคิดเห็นในการสนับสนุนถึงพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในการปฏิบัติภารกิจจนเกิดการทุจริตนั้นคำตอบของกลุ่ม คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต ไม่มีความแตกต่างมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับคำตอบจากกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและกลุ่มของนักการเมืองท้องถิ่นมีเหตุผลหลายประการดังนี้

1. จะได้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีคุณภาพ คนไม่ดี คนไม่มีความรู้ ขาดความเข้าใจในการบริหาร และจะทำให้หน่วยงานไม่มีคุณภาพ ไม่มีศักยภาพ ไม่มีประสิทธิภาพ

2. มีคนแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝงมา
3. ระบบการสรรหาไม่เป็นไปตามระบบประชาธิปไตย
4. เป็นแหล่งรวมของผู้ทุจริต
5. หน่วยงานขาดความก้าวหน้าในระดับองค์กรและไม่สามารถก้าวไปได้
6. หน่วยงานขาดเอกภาพในการบริหาร
7. หน่วยงานขาดความเชื่อถือจากประชาชน
8. มีการทวงทุนคืน
9. มีความบาดหมางกันเองระหว่างตัวผู้สมัครที่สอบได้และผู้สมัครที่สอบตก
10. เกิดปัญหาทางการเมืองในระดับท้องถิ่น

ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...การกระทบต่อองค์กรเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันเหมือนลูกโซ่ที่แยกจากกันไม่ได้ และไม่มีวันที่จะแก้ไขปัญหานี้ได้หากมีการซื้อเสียงกันอยู่...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 2549 : บทสัมภาษณ์)

“...ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเมืองหรือเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนั้น ย่อมมีส่วนช่วยให้การกระทำทุจริตมีผลมากขึ้นโดยไม่มียกเว้นหรือ ทักคนที่เป็นคณะกรรมการในการเลือกตั้งก็อาจจะมีส่วน...”

(คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2 2549 : บทสัมภาษณ์)

ตอนที่ 4

4.1 สรุปผลการศึกษาโดยการประชุมกลุ่มย่อย (focus group)

ในการศึกษาวิจัยพฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

นอกจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานด้านเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย คือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน นักการเมืองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่คณะกรรมการเลือกตั้งเขต แล้วนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งเพื่อหาข้อสรุปและสนับสนุนถึงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน คือการศึกษาโดยวิธี การประชุมกลุ่มย่อย(focus group) จากข้าราชการตำรวจชั้นประทวนซึ่งมีข้อค้นพบดังนี้

จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

ผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูลต่างๆจากการศึกษาโดยการทำ ประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จากกลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน จำนวน 15 คน ได้ดำเนินการ ณ ห้องประชุม สถานีตำรวจภูธรอำเภอทับปุด จังหวัดพังงา โดยเริ่มจากการแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะแบ่งเป็นสี่ จะมี ทั้งหมด 4 สี่ คือ สี่ชมพู สี่เหลือง สี่เขียว สี่ฟ้า ในแต่ละกลุ่มจะมีคำถามคือหัวข้อต่างๆ รวมอยู่ 11 ข้อ ทางผู้จัดทำได้ให้แต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นผ่านการเขียนแบบตอบคำถามตามหัวข้อที่ได้เสนอไป และได้เก็บรวบรวมภายหลังจากการประชุมกลุ่มย่อยจบลง และในระหว่างที่ได้ประชุมกลุ่มย่อยนั้น ทางผู้จัดทำได้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะ รวมถึงประเด็นต่างๆ ตาม

ความคิดเห็นของสมาชิก จากประสบการณ์ตรง จากการร้องเรียน หรือจากเอกสารที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เตรียมมา ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย สามารถสรุปได้ ดังนี้

ผู้ที่ลงสมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จะร่วมมือกับตำรวจชั้นประทวนกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือไม่ เพราะเหตุใด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแบ่งได้เป็น 2 ส่วน

ส่วนแรก คือไม่สามารถกระทำได้และเป็นไปได้ยาก เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่นั้นจะไม่มีความคิดที่จะกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือร่วมมือกันเด็ดขาด และเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่ใช่ว่าใครจะจูงมือไปไหนได้ง่ายๆ และไม่ได้เกี่ยวข้องกับการลงคะแนนเสียง ให้กับผู้ที่ลงสมัครองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่แล้วข้าราชการตำรวจจะมีชื่อที่อยู่ในเขตเทศบาลไม่มีความเกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่สำคัญตำรวจมีจรรยาบรรณคือมีกฎหมาย รักษากฎหมาย รักษาความสงบสุขให้แก่สังคมและชาติบ้านเมือง ถ้าหากสังคมทำไม่ดีชาติบ้านเมืองจะดีได้อย่างไร สิ่งที่สำคัญคือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาจะต้องถือปฏิบัติเป็นที่สุด ในส่วนของวินัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจก็มีความชัดเจนครอบคลุมทุกการปฏิบัติในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว ด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจไม่สามารถกำหนดได้ว่าจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตรงจุดใด โดยภาพรวมของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่ค่อยได้ใกล้ชิดหรือมีความสัมพันธ์กับผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมากนัก และพื้นที่ที่เลือกตั้งครอบคลุมทั้งอำเภอ ตำรวจจะสลับหมุนเวียนในการปฏิบัติหน้าที่เกือบทุกครั้ง ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง จะมีประธานหน่วยเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาความสงบเรียบร้อย ผู้สังเกตการณ์ของหน่วยงานองค์กรอิสระ และผู้สังเกตการณ์ของผู้ลงสมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประจำอยู่ ฉะนั้นการที่ผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจะร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งนั้นเป็นไปได้ยาก

ส่วนที่สอง มีความเห็นว่าเคยมีข้าราชการตำรวจบางคนให้ความร่วมมือกับผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะในบางท้องที่เจ้าหน้าที่ตำรวจรู้จักมักคุ้นกับประชาชนในท้องที่แต่ผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนเข้าไม่ถึง โดยอาจจะยื่นมือตำรวจให้ช่วยเจรจาให้ หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เป็นเวลานาน มีความรู้จักสนิทสนมกับผู้ลงสมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างดี ในการหาเสียงเลือกตั้งอาจจะให้ความร่วมมือกับผู้ลงสมัครช่วยเหลือในการหาเสียง เป็นหัวคะแนน ผู้สนับสนุนแก่ผู้สมัครซึ่งอาจมีผลประโยชน์แอบแฝงอยู่

เพื่อนข้าราชการตำรวจบางคนกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ เพราะเหตุใด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแบ่งได้เป็นสามประเด็น

ประเด็นแรก คือ ให้ข้อคิดเห็นว่ามีเพื่อนตำรวจบางคนกระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนที่รู้จักสนิทสนมกับผู้สมัครอาจร่วมมือกันกระทำการทุจริต แต่ไม่ได้ระบุนิติกรรมและรูปแบบของการกระทำ

ประเด็นที่สอง ให้ข้อสังเกตว่า ไม่มีการทุจริตเกิดขึ้นแต่อย่างใด เพราะในแต่ละครั้งจะมีคณะกรรมการในการเลือกตั้งมาก ถึง 10 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาความสงบ เรียบร้อย ภายในหน่วยเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งดำเนินไปด้วยดี ข้าราชการตำรวจไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเอกสารต่างๆ หรือในการลงคะแนนเสียงแต่อย่างใด และจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ของตัวเองด้วยความเข้มแข็งคงจะไม่เห็นแก่ประโยชน์เล็กน้อย ต้องวางตัวเป็นกลาง ทั้งนี้ในส่วนของความรับผิดชอบนั้นมีประธานและกรรมการเลือกตั้งควบคุมปฏิบัติอยู่ ถ้าหากว่าเกิดการทุจริตขึ้นจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียของหน่วยงานหรือองค์กร

ประเด็นที่สาม ให้ข้อเสนอว่า อาจจะไม่แน่ ถ้าผู้ลงสมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นญาติกับข้าราชการตำรวจอาจจะต้องช่วยเหลือบ้างก็ได้

ในหน่วยงานที่สังกัดอยู่เคยมีการร้องเรียนในการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่

ไม่ปรากฏว่ามีการร้องเรียนแต่อย่างใดในกรณีของข้าราชการตำรวจ แต่กลับพบว่าเคยมีการร้องเรียนในกรณีของผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่สอบตก ว่ามีการซื้อเสียงกัน โดยชาวบ้านเป็นหัวคะแนนในการจัดการ โดย การแจกเป็นเงินในคืนก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน) หรือมีการเลี้ยงดูปู่เฒ่า อย่างในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อเดือนกรกฎาคม 2547 ที่ผ่านมา

วิธีการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำการทุจริตและช่วยเหลือในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

โดยมีผู้เสนอแนวความคิดตามความเข้าใจและจากการที่ได้ประสบมาทั้งทางตรงและทางอ้อมสามารถแยกออกได้ ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยเหลือผู้สมัครที่รู้จักสนิทสนมกันไม่วางตัวเป็นกลาง และไม่ถือปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

2. เรียกหรือรับสัญญาว่าจะได้รับผลประโยชน์หลังจากที่ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้ง
3. เป็นหัวคะแนนให้กับผู้สมัครโดยรับเงินเป็นก้อน
4. จูงใจให้เลือกบุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยการเกลี้ยกล่อม หรือพูดจาหวานล่อมให้เลือก หรือเป็นญาติของผู้นั้น
5. ละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมคุณภาพการเลือกตั้ง
6. อาจจะใช้อำนาจหน้าที่สนับสนุนหรือขัดขวางในการลงคะแนนต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด
7. ช่วยพูดในตัวบุคคลที่ผู้สมัครเข้าไม่ถึง
8. กระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งเสียเอง
9. มีผู้กระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ไม่ดำเนินการจับกุมตามกฎหมาย
10. ช่วยเหลือในกรณีที่มีความผูกพันกันลึกซึ้ง
11. ช่วยเหลือที่เคยมีบุญคุณต่อกัน
12. เจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมมือกับผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
13. ผู้บังคับบัญชาบังคับให้กระทำ (ถ้าไม่ทำตามอาจจะไม่มีความเจริญก้าวหน้า)
14. ผู้บังคับบัญชาน่วยหนือรับเงินจากผู้สมัครมาแจกจ่ายให้ทุกหน่วย ซึ่งทุกหน่วยจำเป็นจะต้องรับ
15. การวางตัวไม่เป็นกลางในการเลือกตั้งครั้งนั้น
16. การมีผลประโยชน์เข้าไปเกี่ยวข้อง

การทุจริตของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีผลกระทบต่อองค์กรและหน่วยงานที่สังกัดอยู่หรือไม่ เช่นอะไรบ้าง

การทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นมีผลกระทบต่อองค์กรและหน่วยงานที่สังกัดอยู่อย่างแน่นอน ไม่เฉพาะแต่องค์กรเท่านั้น ยังรวมไปถึงตัวข้าราชการเองอาจขาดความไว้วางใจจากหน่วยงานและเพื่อนร่วมงาน และอาจจะต้องโดนให้ออกจากราชการและถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย หน่วยงานมีความเสื่อมเสีย ขาดความเชื่อมั่นและการไว้วางใจจากหน่วยงานอื่น ขาดความศรัทธาจากประชาชน ไม่มีเกียรติและศักดิ์ศรี

และมีความคิดเห็นส่วนน้อยที่เสนอว่าการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีผลกระทบต่อหน่วยงานแต่อย่างใด โดยให้เหตุผลว่า

บางกรณีประชาชนไม่รู้ว่าการพูดของเจ้าหน้าที่ของตำรวจได้พูดช่วยเหลือผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ เพราะเหตุใด

หากมีการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อองค์การบริหารส่วนตำบลแน่นอน ทั้งนี้ ยังกระทบไปถึงประชาชนด้วย เพราะการได้มาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนหนึ่งได้มาโดยการช่วยเหลือกระทำการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ และมีเหตุผลหลายประการ ดังนี้

1. จะได้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีคุณภาพ คนไม่ดี คนไม่มีความรู้ ขาดความเข้าใจในการบริหาร และจะทำให้หน่วยงานไม่มีคุณภาพ ไม่มีศักยภาพ ไม่มีประสิทธิภาพ
2. มีคนแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝงมา
3. ระบบการสรรหาไม่เป็นไปตามระบบประชาธิปไตย
4. เป็นแหล่งรวมของผู้ทุจริต
5. หน่วยงานขาดความก้าวหน้าในระดับองค์กรและไม่สามารถก้าวไปได้
6. หน่วยงานขาดเอกภาพในการบริหาร
7. หน่วยงานขาดความเชื่อถือจากประชาชน

ภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการคุมหน่วยเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ในส่วนภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการคุมหน่วยเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล แยกได้ดังนี้

ก่อนวันเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจ ดังนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยก่อนการเลือกตั้ง ตรวจสอบติดตาม จับกุมการทุจริตในการเลือกตั้งทุกๆด้าน ก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน)
2. สืบสวนติดตาม ตรวจสอบ กลุ่มมือปืนที่เข้ามาในพื้นที่
3. ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อตรวจสอบสิ่งผิดกฎหมาย
4. กวดขัน ติดตาม สถานการณ์หลังจากการเลือกตั้ง เพื่อป้องกันผู้สมัครบางคนที่ใช้การเลือกตั้งอาจจะนำอำนาจมืดมาใช้

วันเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจ ดังนี้

1. รับที่บัตรเลือกตั้ง
2. เป็นสักขีพยาน
3. ไปคุมหน่วยเลือกตั้งตามเวลาที่กำหนด
4. รักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณหน่วยเลือกตั้ง ดูแลการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง พร้อมควบคุมกรรมการการเลือกตั้งไม่ให้เกิดการกระทำผิดและทุจริต
5. จับกุมผู้กระทำผิดในกรณีที่พบผู้กระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งหรือความผิดซึ่งหน้า
6. ดูแลจนถึงเวลาปิดที่บัตร แล้วนำส่งส่วนกลาง หรือกรณีที่มีการนับคะแนนในที่เลือกตั้งต้องรองจนกว่าการนับคะแนนนับเสร็จสิ้นลง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่คุมหน่วยเลือกตั้ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ในการดำเนินการการเลือกตั้งน่าจะจัดให้มีการปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรที่มีประสบการณ์ หรือมีความรู้ในการเลือกตั้ง หรือนำบุคคลที่ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบุคคลนั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างดีก่อนปฏิบัติงาน เพราะทำให้เกิดความรวดเร็วเกิดความถูกต้องในการเลือกตั้ง ที่สำคัญต้องมีเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมอยู่ด้วย เพราะเป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งในการเลือกตั้งให้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น โปร่งใส ควบคุมดูแลในการใช้สิทธิ์อย่างถูกต้องสุจริต

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่จะดีอยู่แล้ว แต่บางส่วนมีความลำบากเกี่ยวกับการเดินทางที่อยู่ห่างไกลจากจุดกลาง รวมไปถึงด้านอาหารการกินที่ไม่มีความสะดวก ความต้องการโดยรวมอยากให้มีการจ่ายเบี้ยเลี้ยงเพิ่มขึ้นจากเดิม บางกรณีเกิดจากการที่ผู้บังคับบัญชาตัดเบี้ยเลี้ยงเอาไปก่อน และผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ครบตามความเป็นจริง

มาตรการในการแก้ปัญหาการทุจริตต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

อาจจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป โดยมองว่าข้าราชการตำรวจไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในการเลือกตั้ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าข้าราชการตำรวจที่อยู่ในเขตเทศบาลที่ไปคุมหน่วยเลือกตั้งนั้นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอบางคนไม่แสดงความ คิดเห็นในการแก้ปัญหา เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจมีวินัยคุมอยู่แล้วกลับให้ข้อคิดว่า จะไม่มีมาตรการใดๆที่จะแก้ไขได้เพราะเหนือฟ้ายังมีฟ้า แต่ในส่วนของการแก้ปัญหาที่มีบางส่วนให้ความเห็นนั้นมันมีดังนี้

1. เพิ่มมาตรการในการลงโทษ ปรามปรามการกระทำการทุจริตของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ
2. ปลุกฝังจิตสำนึกในอาชีพและหน้าที่
3. เพิ่มค่าตอบแทนให้มากกว่าเดิมและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
4. ใช้มาตรการเด็ดขาด และวินัยให้หนักขึ้น หรือให้ออกจากราชการ เพิ่มหน่วยงานหรือองค์กรเข้ามาควบคุม ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนแจ้งเบาะแส
5. การเพิ่มแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ
6. การวางตัวเป็นกลาง
7. การสร้างธรรมาภิบาล เช่น การสร้างศรัทธา การหามิตร การปลุกฝังจิตสำนึก
8. เปลี่ยนแปลงทัศนคติ

4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาทางด้านเอกสารและศึกษาตามกรอบแนวคิดเรื่องพฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ตามกลุ่มเป้าหมายทั้งสามกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงามีข้อค้นพบสรุปได้ ดังนี้

การรักษาดูแลรับผิดชอบและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหน่วยเลือกตั้งนั้น เป็นหน้าที่หลักที่ผิดพลาดไม่ได้จะต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

และในส่วนการวางตนไม่เป็นกลางหรือพฤติกรรมเอนเอียงนั้นแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เห็นว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีการประพฤติตนไม่เป็นกลางแน่นอน เพราะรับเงินและทำตัวเป็นผู้มีอิทธิพลหรือเป็นหัวคะแนนเสียเอง

ประเด็นที่ 2 ไม่มีการทำตัวไม่เป็นกลาง เพราะเป็นผู้รักษากฎหมาย ถ้าหากว่ามี ก็จะเป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่

ประเด็นที่ 3 ไม่แน่ใจ ถ้าผู้สมัครเป็นญาติ ผู้มีพระคุณ หรืออดีตผู้บังคับบัญชา

ในส่วนของศักยภาพนั้น ส่วนใหญ่แล้วเชื่อว่า หากมีการซื้อเสียงจาก ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน คงจะเป็นหัวคะแนนมากกว่า เพราะว่าหัวคะแนนมีความใกล้ชิดกับประชาชนและเข้าถึงชุมชนมากกว่า หัวคะแนนเหมือนคนคนเดียวกับผู้สมัครสามารถกำหนดชะตาของผู้สมัครได้

สำหรับการยอมรับในข้อเสนอ นั้น พบว่าจะไม่ยอมรับในข้อเสนอ เชื่อว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง หากจำเป็นต้องรับข้อเสนอไปแล้ว ก็จะไม่เลือกผู้ที่ยื่นข้อเสนอ และจะนำเงินที่ได้จากห้วคະແນນไปเปลี่ยนเป็นปัจจัยอย่างอื่นแทน

ส่วนวิธีการและรูปแบบของพฤติกรรมนั้นยอมรับว่ามีความหลากหลายที่สำคัญที่เห็นบ่อยที่สุด คือ การรับเงินจากห้วคະແນນ การจัดเลี้ยง และสนับสนุนอุปกรณ์ด้านการกีฬา

การตัดสินใจครั้งสุดท้าย คือ ตัดสินใจก่อนล่วงหน้าแล้วว่าจะเลือกใคร และไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องรับข้อเสนอและตัดสินใจในคืนมหาหอน

ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ยอมรับว่ามีผลกระทบแน่นอนโดยตรง คือ ประสิทธิภาพ ศักยภาพของผู้ได้รับเลือกนั้นขาดความเชื่อถือจากประชาชน กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักรการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงามีข้อค้นพบสรุปได้ดังนี้

ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เป็นภารกิจที่ต้องถือปฏิบัติอยู่แล้ว ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตั้งแต่ ก่อนวันเลือกตั้ง จนส่งหีบบัตรและการนับคะแนนสิ้นสุดลง

การวางตนและมีพฤติกรรมไม่เป็นกลางนั้น พบว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ปฏิบัติ

สำหรับศักยภาพของผู้สมัครและห้วคະແນນนั้น เชื่อว่าหากมีการซื้อเสียงเกิดขึ้น ต้องเป็นห้วคະແນນแน่นอน ที่เป็นเช่นนั้นคือ ความใกล้ชิดและความไว้วางใจของประชาชนที่เชื่อว่า

ห้วคະແນນไม่กลัวกฎหมายบ้านเมือง

การยอมรับข้อเสนอ นั้น ข้าราชการตำรวจไม่ยอมรับข้อเสนอ เพราะเป็นการทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง และเสียศักดิ์ศรี หากทำไปแล้วผู้ที่ได้รับการเลือกจะไปเอาทุนคืน

พฤติกรรมและวิธีการนั้นมีหลากหลายรูปแบบ คือการรับเงิน และแบบพันธสัญญา เรื่องบุญคุณต้องทดแทนถือว่าเป็นเรื่องใหญ่

ในส่วนของการตัดสินใจครั้งสุดท้ายนั้น เชื่อว่า เงินยังคงเป็นปัจจัยหลักที่จะมา กำหนดการรับข้อเสนอและการตัดสินใจ และการตัดสินใจรับข้อเสนอครั้งสุดท้ายนั้นส่วนใหญ่แล้ว

จะเกิดกับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

ผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีผลกระทบแน่นอน คือการต้องถอนทุนคืน และมีความบาดหมางกันระหว่างสมาชิกและผู้ที่สอบตก

กลุ่มที่ 3 คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต มีข้อค้นพบและสรุปได้ ดังนี้

ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เป็นภารกิจที่ต้องถือปฏิบัติอยู่แล้ว ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตั้งแต่ ก่อนวันเลือกตั้ง จนส่งหีบบัตรและการนับคะแนนสิ้นสุดลง

การวางตนและมีพฤติกรรมไม่เป็นกลางนั้น พบว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ และมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ความจำกัดของเวลา ความจำกัดของสถานที่ ทั้งนี้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนคำนึงถึงหน้าที่ที่พึงกระทำในฐานะพลเมือง มากกว่าคำสัญญาและข้อตกลงบางประการ

สำหรับศักยภาพของผู้สมัครและหวัคະແນ่นั้น เชื่อว่าหากมีการซื้อเสียงเกิดขึ้น ต้องเป็นหวัคະແນະแน่นอน ที่เป็นเช่นนั้นคือ ความใกล้ชิดและความไว้วางใจของประชาชนที่เชื่อว่าหวัคະແນະไม่กลัวกฎหมายบ้านเมือง พร้อมเป็นแกนเป็นขาให้กับนักการเมือง

การยอมรับข้อเสนอนั้น ข้าราชการตำรวจไม่ยอมรับข้อเสนอ และพร้อมกับเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิ่มมาตรการและบทลงโทษให้มากขึ้น

พฤติกรรมและวิธีการนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ที่ชัดเจนที่สุดคือ บุญคุณต้องทดแทน และพร้อมจะรับข้อเสนอโดยไม่มีข้อแม้

ในส่วนของ การตัดสินใจครั้งสุดท้ายนั้นไม่มีการยอมรับข้อเสนอ ถ้ามีก็เป็นอดีต และในคืนมหาหอน ข้าราชการตำรวจต้องออกไปตั้งจุดตรวจ และการตัดสินใจนั้นมีก่อนคืนมหาหอน

ผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีผลกระทบแน่นอน คือการต้องถอนทุนคืน และมีความบาดหมางกันระหว่างสมาชิกและผู้ที่สอบตก เกิดการร้องเรียนมากขึ้น

จากการศึกษางานด้านเอกสารและศึกษาตามกรอบแนวคิดเรื่อง พฤติกรรมคอร์รัปชัน ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ตามกลุ่มเป้าหมายในการทำการประชุมกลุ่มย่อยซึ่งมีความสอดคล้องและใกล้เคียงกับกลุ่ม การให้คำตอบของกลุ่มข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น กลุ่มคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดังนี้

ในส่วนภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการคุ้มครองหน่วยเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล แยกได้ดังนี้

ก่อนวันเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจดังนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยก่อนการเลือกตั้ง ตรวจสอบติดตาม จับกุมการทุจริตในการเลือกทุกๆด้าน ก่อนการเลือกตั้ง (คืนมหาหอน)

2. สืบสวนติดตาม ตรวจสอบ กลุ่มมือปืนที่เข้ามาในพื้นที่

3. ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อตรวจสอบสิ่งผิดกฎหมาย

4. กวดขัน ติดตาม สถานการณ์หลังจากการเลือกตั้ง เพื่อป้องกันผู้สมัครบางคนที่แพ้การเลือกตั้งอาจจะนำอำนาจมีดมาใช้

วันเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจดังนี้

1. รับหีบบัตร
2. เป็นสักขีพยาน
3. ไปคุมหน่วยเลือกตั้งตามเวลาที่กำหนด
4. รักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณหน่วยเลือกตั้ง ดูแลการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง พร้อมควบคุมกรรมการการเลือกตั้งไม่ให้เกิดการกระทำผิดและทุจริต
5. จับกุมผู้กระทำผิดในกรณีที่พบผู้กระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งหรือความผิดซึ่งหน้า
6. ดูแลจนถึงเวลาปิดหีบบัตร แล้วนำส่งส่วนกลาง หรือกรณีที่มีการนับคะแนนในที่เลือกตั้งต้องรองจนกว่าการนับคะแนนนับเสร็จสิ้นลง

การวางตัวไม่เป็นกลางของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนพบว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ และมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ความจำกัดของเวลา ความจำกัดของสถานที่ ทั้งนี้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนคำนึงถึงหน้าที่ที่พึงกระทำในฐานะพลเมือง มากกว่าคำสัญญาและข้อตกลงบางประการ

แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เห็นว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีการประพฤติตนไม่เป็นกลางแน่นอน เพราะรับเงินและทำตัวเป็นผู้มีอิทธิพลหรือเป็นหัวคะแนนเสียเอง

ประเด็นที่ 2 ไม่มีการทำตัวไม่เป็นกลาง เพราะเป็นผู้รักษากฎหมาย ถ้าหากว่ามีก็จะเป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่

ประเด็นที่ 3 ไม่แน่ใจ ถ้าผู้สมัครเป็นญาติ ผู้มีพระคุณ หรืออดีตผู้บังคับบัญชา

สำหรับในหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนปฏิบัติงานอยู่นั้น พบว่าไม่เคยมีการร้องเรียนในส่วนที่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเข้าไปเกี่ยวข้องทำการทุจริตหรือกระทำการใดๆอันผิดกฎหมายการเลือกตั้งแต่อย่างใด แต่กลับพบว่ามีกร้องเรียนของผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที่สอบตก ในเรื่องของการซื้อเสียงและเอาเงินไปให้ชาวบ้านในคั้นหมาหอน

ส่วนวิธีการที่ตำรวจกระทำการทุจริตและช่วยเหลือในการเลือกตั้งให้ผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการเลือกตั้งโดยมีผู้เสนอแนวความคิดตามความเข้าใจและจากการที่ได้ประสบมาทั้งทางตรงและทางอ้อมสามารถแยกออกได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยเหลือผู้สมัครที่รู้จักสนิทสนมกัน ไม่วางตัวเป็นกลาง และไม่ถือปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
2. เรียกหรือรับสัญญาว่าจะได้รับผลประโยชน์หลังจากที่ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้ง
3. เป็นหัวหน้าแนะนำให้กับผู้สมัครโดยรับเงินเป็นก้อน
4. จูงใจให้เลือกบุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยการเกลี้ยกล่อม หรือพูดจาหวานล่อมให้เลือก หรือเป็นญาติของผู้นั้น
5. ละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมคุณภาพการเลือกตั้ง
6. อาจจะใช้อำนาจหน้าที่สนับสนุนหรือขัดขวางในการลงคะแนนต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด
7. ช่วยพูดในตัวบุคคลที่ผู้สมัครเข้าไม่ถึง
8. กระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งเสียเอง
9. มีผู้กระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ไม่ดำเนินการจับกุมตามกฎหมาย
10. ช่วยเหลือในกรณีที่มีความผูกพันกันลึกซึ้ง
11. ช่วยเหลือที่เคยมีบุญคุณต่อกัน
12. เจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมมือกับผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
13. ผู้บังคับบัญชาบังคับให้กระทำ (ถ้าไม่ทำตามอาจจะไม่มีความเจริญก้าวหน้า)
14. ผู้บังคับบัญชาหน่วยเห็นชอบรับเงินจากผู้สมัครมาแจกจ่ายให้ทุกหน่วย ซึ่งทุกหน่วยจำเป็นจะต้องรับ
15. การวางตัวไม่เป็นกลางในการเลือกตั้งครั้งนั้น
16. การมีผลประโยชน์เข้าไปเกี่ยวข้อง

การทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นมีผลกระทบต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานที่สังกัดอยู่อย่างแน่นอน ไม่เฉพาะแต่องค์กรเท่านั้น ยังรวมไปถึงตัวข้าราชการเองอาจขาดความไว้วางใจจากหน่วยงานและเพื่อนร่วมงาน และอาจจะต้องโดนให้ออกจากราชการและถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย หน่วยงานมีความเสื่อมเสีย ขาดความเชื่อมั่นและการไว้วางใจจากหน่วยงานอื่น ขาดความศรัทธาจากประชาชน ไม่มีเกียรติและศักดิ์ศรี หากมีการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานของตำรวจ ทั้งนี้ยังกระทบไปถึงประชาชนด้วย เพราะการได้มาของสมาชิกองค์การ

บริหารส่วนตำบลส่วนหนึ่งได้มาโดยการช่วยเหลือกระทำการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจอันไม่น่าจะเกิดการขึ้นจากผู้ที่รักษากฎหมาย

สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาในการกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนตลอดจนผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีข้อค้นพบ ดังนี้

อาจจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป โดยมองว่าข้าราชการตำรวจไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในการเลือกตั้ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าข้าราชการตำรวจที่อยู่ในเขตเทศบาลที่ไปคุมหน่วยเลือกตั้งนั้นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอบางคนไม่แสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหา เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจมีวินัยคุมอยู่แล้วกลับให้ข้อคิดว่า จะไม่มีมาตรการใดๆที่จะแก้ไขได้เพราะเหนือฟ้ายังมีฟ้า แต่ในส่วนของมาตรการการแก้ปัญหาที่มีบางส่วนให้ความเห็นนั้นมีดังนี้

1. เพิ่มมาตรการในการลงโทษปราบปรามการกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
2. ปลุกฝังจิตสำนึกในอาชีพและหน้าที่
3. เพิ่มค่าตอบแทนให้มากกว่าเดิมและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
4. ใช้มาตรการเด็ดขาด และวินัยให้หนักขึ้น หรือให้ออกจากราชการ
5. เพิ่มหน่วยงานหรือองค์กรเข้ามาควบคุม ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนแจ้งเบาะแส
6. การเพิ่มแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ
7. การวางตัวเป็นกลาง
8. การสร้างธรรมาภิบาล เช่น การสร้างศรัทธา การหามิตร การปลุกฝังจิตสำนึก
9. เปลี่ยนแปลงทัศนคติ
10. คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพิ่มกฎและข้อบังคับต่างๆต่อผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้ชัดเจนและมีข้อจำกัดมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชั่นทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน
กรณีศึกษา การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา ผู้วิจัยได้นำเสนอ
ข้อสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาภารกิจหน้าที่ของตำรวจชั้นประทวนในการสนับสนุนการ
เลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น

1.1.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้น
ประทวนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและอธิบายข้อมูลพื้นฐานและความ
พึงพอใจของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โดยใช้ตารางและหาค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเป็นเชิงปริมาณ
ผู้วิจัยได้แยกการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1.2.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลที่
เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา วิธีการศึกษา
ประกอบด้วย

1) การสัมภาษณ์แบบโครงสร้างและเจาะลึก

(1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัด
พังงา ซึ่งแบ่งเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอทับปุด อำเภอเมือง อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว
อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี อำเภอกะปง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบหน่วย
เลือกตั้ง ประจำชุดเลือกตั้ง รวม 18 คน

(2) นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงาจำนวน 8 คน

(3) เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต โดยการเลือกจากบัญชี
รายชื่อ การแต่งตั้งในลำดับรายชื่อที่ 4 และ 5 จำนวน 2 เขต เขตละ 2 คน รวมจำนวน 4 คน

2) การสัมภาษณ์กลุ่ม (focus group) ใช้สำหรับจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม จำนวน 1 ครั้ง เป้าหมายสัมภาษณ์ อย่างน้อย 15 คน เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา

(2) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา เอกสารคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพังงา เอกสารข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดพังงา เอกสารเกี่ยวกับนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา เอกสารของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตประกาศผลการเลือกตั้ง พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลและการเลือกตั้งท้องถิ่น ฯลฯ ได้มาจากการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และการขอสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งท้องถิ่น จังหวัดพังงา

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงปริมาณ

(1) กลุ่มตัวอย่าง คือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา 18 คน แต่งตั้งโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

(2) นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงาจำนวน 8 คน

(3) เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต โดยการเลือกจากบัญชีรายชื่อการแต่งตั้งในลำดับรายชื่อที่ 4 และ 5 จำนวน 2 เขต เขตละ 2 คนรวมจำนวน 4 คนซึ่งศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม สถิติที่ใช้ศึกษาวิจัยคือ ร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูล เฉพาะข้อมูลพื้นฐาน และความพึงพอใจในการตอบแบบสัมภาษณ์ นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาและในรูปตาราง

1.3 ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในสองลักษณะ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองวิธี ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อมุ่งเสริมความเที่ยงตรงของงานวิจัย และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยโดยมุ่งเน้นนำเสนอตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย โดยแบ่งการนำเสนอออกได้ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามกลุ่มเป้าหมาย คือ ประกอบไปด้วย ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต แยกได้ดังนี้ คือ หน่วยงาน เพศ อายุ ศาสนา การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะวิเคราะห์ในเชิงปริมาณโดยการนับจำนวนและคำนวณค่าร้อยละ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

นำเสนอข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง พื้นที่วิจัย ในพื้นที่จังหวัดพังงา

1) ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์ แบบที่โครงสร้างและเจาะลึก พิจารณาเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามกลุ่มเป้าหมาย คือ ประกอบไปด้วย ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต แยกได้ดังนี้ คือ หน่วยงาน เพศ อายุ ศาสนา การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะวิเคราะห์ในเชิงปริมาณโดยการนับจำนวนและคำนวณค่าร้อยละ ปรากฏผล ดังนี้

พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จากจำนวน 30 คน จาก 3 กลุ่ม ตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุดจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่นับถือศาสนาพุทธมากที่สุดจำนวนจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.60 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีจำนวนเท่ากันและน้อยที่สุดคือ ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 06.60 และผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 06.60 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีรายได้อยู่ในระหว่าง 10000-15000 บาทมากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มี

จำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุดจำนวน 3-6 คน มีทั้งหมด 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) คือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

ตอนที่ 2 ข้อมูลแสดงการตอบแบบสัมภาษณ์

2.1 ข้อมูลแสดงการตอบแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม

จากการตอบแบบสัมภาษณ์ในความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วพบว่าทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมีคำตอบที่ใกล้เคียงกันและชัดเจนคือ

ตอบคำถามได้ใกล้เคียงกัน สำหรับคำถามที่ได้คำตอบชัดเจนที่สุดเท่ากันถึง 5 หัวข้อ คือ ภารกิจในการสนับสนุนการเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 100 การให้ความหมายของคำว่าคอร์รัปชัน คิดเป็นร้อยละ 100 หากมีการซื้อเสียงระหว่างหัวคะแนนกับสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 100 และผลกระทบที่เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100 พฤติกรรมคอร์รัปชันของตำรวจมีหลายรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงสุด ในส่วนของการตอบแบบสัมภาษณ์ที่ได้คะแนนต่ำสุดของแต่ละกลุ่มมีดังนี้

1) การตอบแบบสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาประเด็นที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ

- ข้อเสนอแนะและป้องกัน คิดเป็นร้อยละ 53.33

2) การตอบแบบสัมภาษณ์ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงาประเด็นที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ

- เคาะประตูตำรวจในคืนหมาหอน คิดเป็นร้อยละ 37.50

3) การตอบแบบสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตในจังหวัดพังงาประเด็นที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ

- ตำรวจชั้นประทวนมีพฤติกรรมไม่เป็นกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.00

- ยอมรับข้อเสนอในการซื้อเสียง คิดเป็นร้อยละ 55.00

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเชิงคุณภาพ

วิธีการศึกษา ประกอบด้วย การศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (documentary research) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant interview) ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งในการคุมหน่วยเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเอกสาร การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและ เจาะลึก

การสังเกต และการสัมภาษณ์กลุ่มเจาะลึกประชุมกลุ่มย่อย (focus group) มาตรวจสอบวิเคราะห์ และเรียบเรียงตามวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 3 ตอน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนา ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1

1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดพังงา

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดพังงาจากการศึกษาวิจัย พบว่าสภาพทั่วไปของจังหวัดพังงา จากการศึกษาข้อมูลทางด้านเอกสาร มีข้อค้นพบดังนี้

สภาพทั่วไปของจังหวัดพังงา ขนาดและที่ตั้งพังงาตั้งอยู่ในภาคใต้ชายฝั่งทะเล ด้านตะวันตก อยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ 8 องศา 7 ลิปดา 52.3 ลิปดาเหนือกับเส้นลองติจูด ที่ 98 องศา 32 ลิปดาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพฯประมาณ 788 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 4,170.885 ตร.กม. (2,606,803.125 ไร่)

สภาพการปกครองและจำนวนประชากร_ประชากรของจังหวัดพังงา ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 มีจำนวน 243,151 คน เป็นเพศชาย 120,825 คน เพศหญิง 119,739 คน และจำนวนบ้าน 78,315 หลังคาเรือน ความหนาแน่นของประชากรเท่ากับ 57.68 คน ต่อตารางกิโลเมตร

จังหวัดพังงาแบ่งการปกครอง เป็น 8 อำเภอ 48 ตำบล 321 หมู่บ้าน 2 เทศบาลเมือง 7 เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล 42 แห่ง

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงา

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาและกองบังคับการตำรวจภูธรภาค 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานีขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติประกอบไปด้วย 7 จังหวัด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพังงาแยกส่วนออกมาภายใต้กองกำกับการตำรวจภูธรภาค 8 จังหวัดพังงาประกอบไปด้วย 1 กองกำกับการตำรวจภูธร 8 สถานีตำรวจภูธรอำเภอ 3 สถานีตำรวจภูธรตำบล ดังนี้สถานีตำรวจภูธรอำเภอทับปุด สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง สถานีตำรวจภูธรอำเภอตะกั่วทุ่ง สถานีตำรวจภูธรอำเภอเกาะยาว สถานีตำรวจภูธรอำเภอท้ายเหมือง สถานีตำรวจภูธรอำเภอตะกั่วป่า สถานีตำรวจภูธรอำเภอคุระบุรี สถานีตำรวจภูธรอำเภอกะปง สถานีตำรวจภูธรตำบลทุ่งคาโงก สถานีตำรวจภูธรตำบลโคกกลอย สถานีตำรวจภูธรตำบลตลาดใหญ่ ใน พ.ศ. 2547 จังหวัดพังงามีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 947 คน (1,281 อัตรา) ประกอบด้วย ตำรวจชั้นสัญญาบัตร 102 คน (181 อัตรา) ชั้นประทวน 838 คน (1,095 อัตรา)

และลูกจ้าง 7 คน สภาพภายในจังหวัดด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เป็นปัญหาที่สำคัญของสังคม และมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนอย่างมาก แต่สภาพความเป็นอยู่ของชาวพังงา ปัญหาอาชญากรรมเกิดน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ หรือจังหวัดใกล้เคียง จากสภาพการณ์ในปัจจุบัน จังหวัดพังงา เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น สภาพปัญหาอาชญากรรมโดยรวมมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาและนำมาตรการในการควบคุมและลดปัญหาอาชญากรรมเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีในด้านความสงบ เรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ให้เกิดขึ้นในจังหวัดและให้เกิดความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงา

จากการศึกษาวิจัย พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงาและองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในจังหวัดพังงาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 ที่เกิดจากนโยบายกระจายอำนาจของรัฐภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่จัดให้มีบริการสาธารณะ ดูแลรับผิดชอบเฉพาะในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงาทุกตำบล ประกอบด้วยกลไกสำคัญ 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นฝ่ายการเมือง ส่วนที่สองเป็นฝ่ายข้าราชการประจำ ลักษณะพื้นที่และการปกครอง มีพื้นที่ส่วนทั้งหมดล้อมรอบเขตจังหวัดพังงามีเนื้อที่ ประมาณ 4,170.885861, ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,606,803.125 ไร่ แบ่งเขตการปกครองท้องถิ่นที่เป็น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 9 แห่ง โดยแยกเป็น เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 7 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 42 แห่ง รวม 52 แห่ง สภาพสังคมมีความหลากหลาย ส่วนใหญ่ยังเป็นสังคมชนบท การขยายตัวของเมืองส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ สภาพการเมืองจะมีลักษณะของการเมืองสองส่วน ส่วนแรก คือ การเมืองของฝ่ายปกครองท้องถิ่น จะประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นการเมืองดั้งเดิม ส่วนที่สอง คือ การเมืองฝ่ายปกครองท้องถิ่น จะประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น การเมืองในระดับจังหวัด และท้องถิ่นใกล้เคียงมีผลกระทบต่อระบบการเมืองภายในท้องถิ่นในแง่ของสภาพแวดล้อม การอนุรักษ์ธรรมชาติ เนื่องด้วยจังหวัดพังงาเป็นจังหวัดที่ถูกประกาศเป็นเมืองท่องเที่ยว ที่มีพื้นที่ติดเขตแดนกับจังหวัด ภูเก็ต และจังหวัดกระบี่

1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งเขต

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่ง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการดำเนินการเลือกตั้งตามขั้นตอนต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสุจริตและเที่ยงธรรม

ในส่วนของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตนั้น ทางคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ประกาศการสรรหา การแต่งตั้ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเขต ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยมีวาระ 2 เดือน จนการเลือกตั้งจะแล้วเสร็จเพื่อกำกับดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับสมัครเลือกตั้ง
- (2) กำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- (3) แต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
- (4) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- (5) ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง
- (6) จัดให้มีหีบบัตรเลือกตั้งและวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- (7) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1 และ เขต 2 นั้น ไม่ได้เป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นโดยตรงแต่เกี่ยวข้องในฐานะที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ให้กำกับดูแลการเลือกตั้งในระดับชาติ คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามวาระที่กำหนดซึ่งแบ่งออกได้สองเขต รับผิดชอบเขตละ 10 คน รวม 2 เขต 20 คน

จากผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพังงาตลอดจนสภาพทั่วไปและการเมืองการเลือกตั้งในจังหวัดพังงา มีความสอดคล้องตามแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นและระบบการเมืองท้องถิ่น ที่แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในระดับท้องถิ่น ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญ ตามแนวคิดเกี่ยวกับหลักการและลักษณะการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงาเกิดขึ้นตามปรัชญาและแนวคิดการกระจายอำนาจ ที่จะมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ของท้องถิ่น อันเป็นกิจการที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ตามแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นการได้มาซึ่งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยเป็นกลไกสำคัญ และตามแนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล “องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา” เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง มีความเป็นระบบราชการและการเมืองในขณะเดียวกัน ภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

ตอนที่ 2 นำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยการวิจัย

1) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมคอร์รัปชันในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาตามกรอบแนวคิด โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพังงาสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนแรก ปัจจัยภายในของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ประกอบด้วย

1. สิ่งที่ต้องรู้+ความเข้าใจ+กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
3. แรงจูงใจ
4. ประสพการณ์

ส่วนที่สอง ปัจจัยภายนอกซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในการเลือกตั้ง ที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

1. บรรยากาศการเลือกตั้ง
2. ระบบหวัคະແນ

3. ผู้สมัคร

4. สภาพแวดล้อม

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมที่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนกระทำการทุจริตคอร์รัปชันในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบไปด้วย

1. ภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นอีกหนึ่งงานหลักที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำความเข้าใจให้เกิดความกระจ่างแจ้งต่อขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หรืออาจจะเป็นอีกประเด็นหนึ่งในทางตรงกันข้ามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความเข้าใจต่อภารกิจ หรือจงใจ นั้นอาจนำไปสู่การเกิดปัญหาคอร์รัปชันขึ้นรวมไปถึงกระบวนการในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนต้องทำตามกระบวนการและขั้นตอนของการคุมหน่วยเลือกตั้ง เริ่มตั้งแต่ ศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนจนถึงกระบวนการสุดท้ายของการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งภารกิจของแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามพื้นที่ ผู้ร่วมงาน สภาพแวดล้อม เหล่านี้จะเป็นกระบวนการที่ผู้ปฏิบัติแต่ละคนนำไปปฏิบัติ และกลายเป็นอีกหนึ่งเงื่อนไขในการที่จะทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน

2. พฤติกรรมไม่เป็นกลาง ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ หรือกำลังปฏิบัติหน้าที่ประพฤตินั้นไม่เป็นกลาง เอนเอียง เห็นด้วย ป้ายเบี่ยง หรือทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่อาจเป็นด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่เอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลอื่น หรือบุคคลที่เห็นว่าเป็นพวกพ้องเป็นญาติ ผู้บังคับบัญชา ผู้มีบุญคุณ ทั้งนี้ผู้มีอิทธิพลบางกลุ่มเข้ามาควบคุมระบบเป็นกลไกแบบลับที่ต้องการเชื่อมโยงสื่อสาร ซึ่งจะกลายเป็นผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชั้นประทวนเกิดการไม่เป็นกลางหรือทุจริตในการเลือกตั้งขึ้นได้ พฤติกรรมไม่เป็นกลางนั้นยังได้รวมถึงสิ่งต่างๆที่จะเป็นตัวเชื่อมให้เกิดการทุจริตมากขึ้นนั้น คือ ศักยภาพของผู้สมัครและหัวหน้าคะแนน บทบาท ฐานะ ความเป็นอยู่ สังคม ศาสนา เศรษฐกิจ อิทธิพล ของผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองท้องถิ่นไปจนถึงนักการเมืองระดับชาติเป็น ศักยภาพที่สำคัญ ทั้งนี้รวมไปถึงหัวหน้าคะแนน ผู้นำชุมชนย่อมมีส่วนผลักดันคนของตนเองให้ทำประโยชน์ให้แก่กัน เริ่มจากการหาเสียง พูดคุย เจรจา ชักชวน โฆษณา ประชาสัมพันธ์ จนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถมีอิทธิพลต่อผู้ที่ถูกรวบงำ อาจได้ด้วยคำสัญญา ให้เป็นเงิน หรือสิ่งอื่นๆ จนโยงไปถึงตัวข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ต้องติดรวมไปอยู่ภายใต้กระบวนการที่เกิดขึ้น ดังนั้น ศักยภาพของผู้ที่เข้ามาซื้อเสียงต่อชาวบ้านหรือข้าราชการตำรวจจะต้องมีขีดความสามารถที่เพียงพอหรือกระเป๋านัก มีการวางแผนที่ดีและรัดกุมเข้าถึงทุกระบบถึงจะฝ่ากระบวนการของกฎหมายไปได้ ดังนั้นศักยภาพของผู้สมัครและหัวหน้าคะแนนจะกลายเป็นตัววัดระดับความพึงพอใจ

ของประชาชนและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในการที่จะต้องเลือกเอาในการประพฤติตนไม่เป็นกลาง จนนำไปสู่การทุจริตขึ้นได้

3. พฤติกรรมการยอมรับข้อเสนอ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เกิดขึ้นภายใต้ระบบการเลือกตั้งของการเมืองไทย การยอมรับอาจมีส่วนถูกหรือผิด หลังจากที่ได้รับข้อเสนอไปแล้วโดยบางที่จะด้วยการจงใจหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์แต่การยอมรับนั้นมีผลต่อการเลือกตั้งเสมอ เพราะเป็นสาเหตุของปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เกิดการยอมรับข้อเสนอ เช่น ผู้บังคับบัญชา รับข้อเสนอมา และสั่งให้ลูกน้องปฏิบัติตาม รุ่นพี่ที่มีอิทธิพลสั่งให้รุ่นน้องทำ ผู้รับข้อเสนอเกิดผิดเคืองทางสภาวะเศรษฐกิจ มีความต้องการปัจจัยบางอย่าง เช่น โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ รถคันใหม่ ตำแหน่งใหม่ เงินเดือน นิยมวัตถุมากเกินไปจนความจำเป็น หรืออาจจะเป็นทำตนผู้มีอิทธิพลรับข้อเสนอเสียเอง เมื่อเป็นเช่นนั้นสถานการณ์ทั้งหมดจะถูกกำหนดโดยพฤติกรรมที่เป็นทางบวกและทางลบ เมื่อผู้รับข้อเสนอไปแล้ว และไปลงคะแนนตามที่ตกลงกัน และมีบางส่วนที่ไม่ยอมทำตามข้อตกลงคือ รับข้อเสนอไปแล้วแต่ไม่ลงคะแนนให้เพราะคิดว่าคงไม่มีใครรู้ และนำผลประโยชน์ที่ได้รับมาแปรเป็นปัจจัยอย่างอื่น ดังนั้นการยอมรับเสนอทำให้เกิดการทุจริตขึ้น

4. พฤติกรรมการตัดสินใจครั้งสุดท้าย เป็นการตัดสินใจว่าจะกระทำการทุจริตหรือไม่ หมายถึงเมื่อเกิดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงกันแล้ว ผลประโยชน์และการต่อรองยอมเกิดขึ้น ไม่ว่าจะป็นชาวบ้านหรือข้าราชการตำรวจย่อมมีการตัดสินใจครั้งสุดท้าย ส่วนใหญ่จะพบว่าในคืนก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน) อาจเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น แต่จะส่งผลจนถึงวันที่ผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเดินเข้าคูหาและลงคะแนนให้กับผู้สมัครบางคนที่อยู่ในใจ หรือเป็นใครที่พอใจหรือด้วยการพูดคุยกดกลางกัน 2-3 วัน ก่อนการเลือกตั้ง การตัดสินใจครั้งสุดท้ายจึงเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดการคอร์รัปชัน

5. วิธีการและรูปแบบของพฤติกรรมคอร์รัปชัน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมากำหนดบีบบังคับหรือปรุงแต่ง ให้ตำรวจชั้นประทวนกระทำการใดๆออกมาโดยไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้อง รูปแบบและวิธีการเหล่านี้มีความหลากหลายซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แม้แต่วิธีการบางอย่างที่ได้กระทำไปแล้วได้กลายเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว จนบางครั้งได้ทำให้เกิดการทุจริตล่วงหน้า อาจมองได้ว่าวิธีการและพฤติกรรมบางอย่างอาศัยกฎระเบียบต่างๆเป็นช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชัน หรือใช้อำนาจรัฐบังหลวง เพื่อแสวงหาผลประโยชน์และอำนาจด้วยทางใดทางหนึ่ง การใช้อำนาจรัฐบังหลวงหรือการคอร์รัปชันมีความหมายไปในทางเดียวกันโดยภาพรวมแล้วทั้งสองคำมีความหมายได้หลายอย่าง แต่ก็คงไม่พ้นการทุจริตอันสะท้อนลักษณะของการแสวงหาผลประโยชน์จากรัฐหรือจากสมบัติสาธารณะ (ปรัชญา เวสารัชช์ 2542 : 11) วิธีการจึงได้มาอย่างง่ายดาย ไม่ว่าจะป็นในทางการเมือง

การเลือกตั้งทุกระดับจึงทำให้เกิดรูปแบบและวิธีการที่พัฒนาต่อไปอย่างไม่รู้จบสิ้น และเป็นพฤติกรรมที่หลากหลายวิธีส่งผลไปยังองค์กรอื่นๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

(1) ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย จากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและจากการประชุมกลุ่มย่อยมีข้อสรุป ดังนี้

ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เป็นอีกหนึ่งงานหลักที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำความเข้าใจให้เกิดความกระจ่างแจ้งต่อขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หรืออาจจะเป็นอีกประเด็นหนึ่งในทางตรงกันข้ามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความเข้าใจต่อภารกิจ หรือสนใจ นั่นอาจนำไปสู่การเกิดปัญหาคอรัปชันขึ้นรวมไปถึงกระบวนการในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนต้องทำตามกระบวนการและขั้นตอนของการคุมหน่วยเลือกตั้ง เริ่มตั้งแต่ ศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนจนถึงกระบวนการสุดท้ายของการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งภารกิจของแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามพื้นที่ ผู้ร่วมงาน สภาพแวดล้อม เหล่านี้จะเป็นกระบวนการที่ผู้ปฏิบัติแต่ละคนนำไปปฏิบัติ และกลายเป็นอีกหนึ่งเงื่อนไขในการที่จะทำให้เกิดการทุจริตคอรัปชัน

ในส่วนของภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปฏิบัติหน้าที่ในการคุมหน่วยเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 8 อำเภอภายใต้การดูแลรับผิดชอบและคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นงานหลักที่ต้องรับผิดชอบอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เป็นหน้าที่ที่สำคัญต่อกระบวนการการเลือกตั้งทั้งหมด แยกได้ดังนี้

ก่อนวันเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจดังนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยก่อนการเลือกตั้ง ตรวจสอบติดตาม จับกุมการทุจริตในการเลือกตั้งทุกๆ ด้าน ก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน)

2. สืบสวนติดตาม ตรวจสอบ กลุ่มมือปืนที่เข้ามาในพื้นที่

3. ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อตรวจสอบสิ่งผิดกฎหมาย

4. กวดขัน ติดตาม สถานการณ์หลังจากการเลือกตั้ง เพื่อป้องกันผู้สมัครบางคนที่แพ้การเลือกตั้งอาจจะนำอำนาจมีดมาใช้

5. ประชุมและรับนโยบายของผู้บังคับบัญชาและรับทราบคำสั่งแต่งตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.)

วันเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจดังนี้

1. รับหีบบัตร

2. เป็นสักขีพยาน

3. ไปคุมหน่วยเลือกตั้งตามเวลาที่กำหนด

4. รักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณหน่วยเลือกตั้ง ดูแลการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง พร้อมควบคุมกรรมการการเลือกตั้งไม่ให้มีการกระทำผิดและทุจริต

5. จับกุมผู้กระทำผิดในกรณีที่พบผู้กระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งหรือความผิดซึ่งหน้า

6. ดูแลจนถึงเวลาปิดหีบบัตร แล้วนำส่งส่วนกลาง หรือกรณีที่มีการนับคะแนนในที่เลือกตั้งต้องรองจนกว่าการนับคะแนนนับเสร็จสิ้นลง

ในการศึกษาถึงพฤติกรรมคอร์รัปชันในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาที่จะต้องทำภารกิจต่างๆ ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ภารกิจต่างๆที่มีความสำคัญที่จะต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ภายใต้การกำกับดูแลและคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด การปฏิบัติงานจะต้องต่อเนื่องกัน ขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปไม่ได้ ตั้งแต่การประชุมรับทราบคำสั่งรับหีบบัตรพร้อมกับคณะกรรมการส่วนอื่นๆ พร้อมกับดูแลติดตามตรวจสอบและตั้งจุดตรวจจุดสกัด ไม่ให้เกิดการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งเกิดขึ้นในพื้นที่ ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในหน่วยเลือกตั้ง และสามารถจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งได้ทันที ภารกิจสิ้นสุดจนถึงการส่งหีบบัตรและการนับคะแนนสิ้นสุดลง

จะเห็นได้ว่าภารกิจที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาต้องถือปฏิบัตินั้นเป็นภารกิจที่สำคัญ ที่จะเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะส่งผลให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันในการปฏิบัติหน้าที่เกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นด้วยภารกิจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ หรือการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือการจงใจทุจริตในหน้าที่ เอนเอียง มีพฤติกรรมไม่เป็นกลาง อันเกิดจากปัจจัยหลายๆอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการมีอำนาจทางการเมืองบางอย่างของผู้นำบางกลุ่มหรือผู้สมัครบางคน ที่เข้ามาครอบงำผู้ปฏิบัติโดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในการเลือก เพื่อนำพาตัวเองไปสู่การเมือง และปัจจัยเหล่านั้นที่จะช่วยส่งเสริมภารกิจของข้าราชการตำรวจเหล่านั้นให้เป็นไปอย่างถูกต้อง หรือบิดเบือนไป สอดคล้องกับแนวคิดของ สมพร แสงชัย และ ปรัชญา เวสารัชช์ (2540: 239-246) กล่าวว่า อำนาจทางการเมืองของผู้นำเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง

(2) พฤติกรรมไม่เป็นกลางของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมคอร์รัปชันที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยภายนอกซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในการเลือกตั้ง

พฤติกรรมที่ไม่เป็นกลางคือเจ้าหน้าที่ตำรวจมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ พฤติกรรมไม่เป็นกลาง ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ หรือกำลังปฏิบัติ หน้าที่ประพฤติตนไม่เป็นกลาง เอนเอียง เห็นด้วย บ่ายเบี่ยง หรือทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่อาจเป็นด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่เอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลอื่น หรือบุคคลที่เห็นว่าเป็นพวกพ้องเป็นญาติ ผู้บังคับบัญชา ผู้มีบุญคุณ ทั้งนี้ผู้มีอิทธิพลบางกลุ่มเข้ามาควบคุมระบบเป็นกลไกแบบลับที่ต้องการเชื่อมโยงสื่อสาร ซึ่งจะกลายเป็นผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชั้นประทวน เกิดการไม่เป็นกลางหรือทุจริตในการเลือกตั้งขึ้นได้นั้นมีข้อค้นพบสามกลุ่มดังนี้

ก) มีเพื่อนตำรวจบางคนกระทำการทุจริต มีพฤติกรรมไม่เป็นกลางในการเลือกตั้งแน่นอน เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนรู้จักสนิทสนมกับผู้สมัครอาจร่วมมือกันกระทำการทุจริต และได้ระบุวิธีการและรูปแบบของการกระทำ คือรับเงินจากหัวคะแนนโดยตรง และบางคนทำตัวเป็นหัวคะแนนเสียเองแต่อาจจะมีบางคนที่มีความสนิทกับหัวคะแนนจนเกิดการลำเอียงขึ้น รับเป็นสิ่งที่และไม่แน่ใจในรูปแบบที่หัวคะแนนกำลังปฏิบัติซึ่งมีความซับซ้อนไม่แน่ใจว่าเป็นคำมั่นสัญญาหรือเป็นนโยบาย

ข) ไม่มีการกระทำหรือวางตัวไม่เป็นกลางเกิดขึ้นแต่อย่างใดและเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้รักษากฎหมายเพราะในแต่ละครั้งจะมีคณะกรรมการในการเลือกตั้งมากถึง 10 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหน่วยเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งดำเนินไปด้วยดี ข้าราชการตำรวจไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเอกสารต่างๆ หรือในการลงคะแนนเสียงแต่อย่างใด และจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้วยความเข้มแข็งคงจะไม่เห็นแก่ประโยชน์เล็กน้อย ต้องวางตัวเป็นกลาง ทั้งนี้ในส่วนของความรับผิดชอบนั้นมีประธานและกรรมการเลือกตั้งควบคุมปฏิบัติอยู่ ถ้าหากว่าเกิดการทุจริตขึ้นจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียของหน่วยงานหรือองค์กร และเจ้าหน้าที่ตำรวจคงจะไม่เป็นผู้กระทำผิดเสียเองถ้ามีผู้กระทำผิดก็คงจะเป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่มีอำนาจมากกว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

ค) เป็นไปได้ อาจจะไม่แน่ ถ้าผู้สมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นญาติกับข้าราชการตำรวจอาจจะต้องช่วยเหลือบ้างก็ได้หรืออาจจะเป็นคนในหมู่บ้านเดียวกัน หรือเคยเป็นผู้บังคับบัญชามาก่อนซึ่งไม่เคยเห็นและไม่เคยได้ยินว่าจะเป็นเช่นนั้น หรือเคยมีแต่ก็ไม่ทราบข้อมูลที่แน่ชัดไม่ปรากฏว่ามีการร้องเรียนแต่อย่างใดในกรณีของข้าราชการตำรวจ แต่กลับพบว่าเคยมีการร้องเรียนในกรณีของผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่สอบตก ว่ามีการซื้อเสียงกันโดยชาวบ้านเป็นหัวคะแนนในการจัดการ โดยการแจกเป็นเงินในคืนก่อนการเลือกตั้ง

(คืนหมาหอน) หรือมีการเลี้ยงดูปู่เสีย อย่างในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อเดือน กรกฎาคม 2547 ที่ผ่านมา

ในส่วนการวางตนไม่เป็นกลางหรือพฤติกรรมเอนเอียงนั้นแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น นั้นประเด็นที่ 1. เห็นว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีการประพฤติตนไม่เป็นกลางแน่นอน เพราะรับเงินและทำตัวเป็นผู้มีอิทธิพลหรือเป็นหัวคะแนนเสียเอง ประเด็นที่ 2. ไม่มีการทำตัวไม่เป็นกลาง เพราะเป็นผู้รักษากฎหมาย ถ้าหากว่ามีก็จะเป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ประเด็นที่ 3. ไม่แน่ใจ ถ้าผู้สมัครเป็นญาติ ผู้มีพระคุณ หรืออดีตผู้บังคับบัญชา

ในการศึกษาถึงพฤติกรรมคอร์รัปชันในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมไม่เป็นกลางหรือวางตัวไม่เป็นกลางนั้นมีส่วนกระทบต่อองค์กรหลักสององค์กร คือ หน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดอยู่ และองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา ซึ่งบางส่วนเกิดจากการซื้อขายเสียงของผู้สมัครบางคนที่ส่งให้หัวคะแนนมาทำหน้าที่ในการซื้อเสียง หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นหัวคะแนนเสียเอง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ เพิ่มพงษ์ เชาวลิต (2533: บทคัดย่อ) ที่พบว่า การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมีหลักการสำคัญที่ส่งผลต่อการเลือกตั้ง ประการหนึ่ง คือ การบริหารคะแนนเสียง การวางแผนการเลือกตั้ง การจัดตั้งระบบหัวคะแนน การบริหารหัวคะแนน การซื้อเสียง การขนคนไปลงคะแนน เป็นต้น

ในส่วนของศักยภาพนั้น ส่วนใหญ่แล้วเชื่อว่า หากมีการซื้อเสียงจากข้าราชการตำรวจชั้นประทวน คงจะเป็นหัวคะแนนมากกว่า เพราะว่าหัวคะแนนมีความใกล้ชิดกับประชาชนและเข้าถึงชุมชนมากกว่า หัวคะแนนเหมือนคนคนเดียวกับผู้สมัครสามารถกำหนดชะตาของผู้สมัครได้ ศักยภาพของผู้สมัครและหัวคะแนน บทบาท ฐานะ ความเป็นอยู่ สังคม ศาสนา เศรษฐกิจ อิทธิพล ของผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองท้องถิ่นไปจนถึงนักการเมืองระดับชาติเป็นศักยภาพที่สำคัญ ทั้งนี้รวมไปถึงหัวคะแนน ผู้นำชุมชนย่อมมีส่วนผลักดันคนของตนเองให้ทำประโยชน์ให้แกกัน เริ่มจากการหาเสียง พูดคุย เจรจา ชักชวน โฆษณา ประชาสัมพันธ์ จนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถมีอิทธิพลต่อผู้ที่ถูกครอบงำ อาจได้ด้วยคำสัญญา ให้เป็นเงิน หรือสิ่งอื่นๆ จนโยงไปถึงตัวข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ต้องดิตรวมไปอยู่ภายใต้กระบวนการที่เกิดขึ้น ดังนั้นศักยภาพของผู้ที่เข้ามาซื้อเสียงต่อชาวบ้านหรือข้าราชการตำรวจจะต้องมีขีดความสามารถที่เพียงพอหรือกระเป๋านัก มีการวางแผนที่ดีและรัดกุมเข้าถึงทุกระบบถึงจะฝ่ากระบวนการของกฎหมายไปได้ ดังนั้นศักยภาพของผู้สมัครและหัวคะแนนจะกลายเป็นตัววัดระดับความพึงพอใจของประชาชนและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในการที่จะต้องเลือกเอา จนนำไปสู่การทุจริตขึ้นได้

ในการศึกษาถึงพฤติกรรมคอร์ปชั่นทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษา การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงาจะเห็นได้ว่า ศักยภาพของผู้สมัครและหวัคະແນນั้นมีบทบาทสำคัญที่สุด และจากการค้นพบในการศึกษาวิจัย ปรากฏว่า บทบาทและความสำคัญของการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการเมืองระดับท้องถิ่น หรือการเมืองระดับชาติ ล้วนอาศัยหวัคະແນนในการนำไปสู่เป้าหมาย ซึ่งเรื่องดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสนีย์ คำสุข (2533) ที่พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้สมัครได้รับความนิยมนสูงประการสำคัญ คือ การใช้วิธีการหาเสียงหลายวิธี การจัดตั้งตัวแทนหรือหวัคະແນนไปพบประชาชน

(3) การยอมรับข้อเสนอ

การยอมรับข้อเสนอ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เกิดขึ้นภายใต้ระบบการเลือกตั้งของการเมืองไทย การยอมรับอาจมีส่วนถูกหรือผิด หลังจากที่ได้รับข้อเสนอไปแล้วโดยบางที่จะด้วยการจงใจหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์แต่การยอมรับนั้นมีผลต่อการเลือกตั้งเสมอ เพราะเป็นสาเหตุของปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เกิดการยอมรับข้อเสนอ เช่น ผู้บังคับบัญชารับข้อเสนอมาและสั่งให้ลูกน้องปฏิบัติตาม รุ่นพี่ที่มีอิทธิพลสั่งให้รุ่นน้องทำ ผู้รับข้อเสนอเกิดผิดเคืองทางสภาวะเศรษฐกิจมีความต้องการปัจจัยบางอย่าง เช่น โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ รถคันใหม่ ตำแหน่งใหม่ เงินเดือนนิยมนวดตุมากเกินความจำเป็น หรืออาจจะทำตนเป็นผู้มีอิทธิพลรับข้อเสนอเสียเอง เมื่อเป็นเช่นนั้นสถานการณ์ทั้งหมดจะถูกกำหนดโดยพฤติกรรมที่เป็นทางบวกและทางลบ เมื่อผู้รับข้อเสนอไปแล้วและไปลงคะแนนตามที่ตกลงกัน และมีบางส่วนที่ไม่ยอมทำตามข้อตกลงคือ รับข้อเสนอไปแล้วแต่ไม่ลงคะแนนให้เพราะคิดว่าคงไม่มีใครรู้ และนำผลประโยชน์ที่ได้รับมาแปรเป็นปัจจัยอย่างอื่น ดังนั้นการยอมรับเสนอทำให้เกิดการทุจริตขึ้นจากการได้คำตอบจากการสัมภาษณ์ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเขตมีข้อค้นพบ ดังนี้

ข้าราชการตำรวจไม่ค่อยจะยอมรับข้อเสนอเพราะกลัวกฎหมายบ้านเมืองและเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งและมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน เนื่องจากเห็นว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด และผิดในทางกฎหมายของบ้านเมือง เมื่อเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องรักษากฎหมายของบ้านเมืองไม่ควรทำตนไม่เป็นเยี่ยงอย่างแก่บุคคลอื่นไม่ว่ากรณีใดๆ หากไปทำเช่นนั้นแล้ว อาจจะได้คนที่ไม่ดีไม่มีความสามารถเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน ไปบริหารบ้านเมืองแล้วเกิดความผิดพลาดและเกิดการทวงคืนในสิ่งที่ได้ลงทุนไป เจ้าหน้าที่ตำรวจควรจะปฏิเสธในการกระทำดังกล่าว โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพิ่มมาตรการที่เด็ดขาดในการลงโทษให้หนักกว่าเดิม และการตรวจสอบกลุ่มเป้าหมายนั้น

มีความสำคัญในการเข้าไปซื้อเสียง ต้องมีการวางแผนที่ดีถึงเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับกลับมา การตัดสินใจที่จะเข้าไปเคาะประตูให้ข้าราชการตำรวจรับข้อเสนอ นั้นเป็นไปได้ยาก

ในการศึกษาถึงพฤติกรรมคอร์รัปชันในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาจะเห็นได้ว่า การยอมรับข้อเสนอ นั้นเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่จะตัดสินใจรับข้อเสนอจากบุคคล หรือจากหัวหน้าคน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ มาประกอบกัน อาจเกิดจากความสมัครใจ ระดับการศึกษา รายได้ ค่านิยม เพศ อายุ อาชีพ ความนิยมชมชอบ ซึ่งทั้งหมดจะสะท้อนออกมาในรูปแบบของพฤติกรรม และมีผลต่อการยอมรับข้อเสนอ และสอดคล้องกับงานวิจัย วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ (2535: บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมในการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งนั้น ขึ้นอยู่กับรายได้ และความยากจนของตัวผู้กระทำผิด

(4) พฤติกรรมการตัดสินใจครั้งสุดท้าย

ในการศึกษาถึงพฤติกรรมคอร์รัปชันในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาในเชิงคุณภาพ พบว่า การตัดสินใจครั้งสุดท้ายในการรับข้อเสนอต่างๆ นั้นมีแน่นอนและส่งผลต่อการตัดสินใจครั้งสุดท้ายในการตัดสินใจ โดยการให้เจ้าหน้าที่เดินทางไปพบที่จุดใดจุดหนึ่ง โดยในการไปพบนั้นอาจทำเป็นกลุ่มก้อนเพื่อหาแนวร่วมในการที่จะรับข้อเสนอตลอดจนการทำความเข้าใจไปจนถึงการตัดสินใจ พร้อมกันนั้นได้มีการจัดเลี้ยงให้ก่อนการเลือกตั้ง ในส่วนของการตัดสินใจที่มีก่อนการเลือกตั้งนั้นบางคนให้ ความเห็นว่าสมัยก่อนนั้นมีแน่นอนคือในคืนหมาหอนทั้งในกรณีของชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน โดยให้ข้อสังเกตว่าในส่วนของคนที่นับถือศาสนาอิสลามจะไม่ค่อยมีการซื้อเสียง ไม่มีการบังคับหรือมีความลำบากใจในการตัดสินใจครั้งสุดท้ายมากนัก เพราะถือว่าการเล่นการเมือง และทำหน้าที่แทนประชาชนด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมนั้นเป็นหัวใจของศาสนาและคนส่วนใหญ่จะเป็นวงศาคณาญาติกัน เลยมีความเต็มใจในการใช้สิทธิ์เพื่อให้ได้คนที่ดีจริงๆ และบางส่วนเห็นว่าไม่มีทางแน่นอนในการตัดสินใจครั้งสุดท้ายในการรับข้อเสนอ ก่อนคืนหมาหอนหรือในคืนหมาหอน เพราะเชื่อว่าเป็นกระทำที่ยาก เนื่องจากกฎหมายมีความเข้มข้นทั้งนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจออกทำการตรวจตรามากขึ้นและไม่คิดว่าข้าราชการตำรวจจะเป็นเสียเอง

จะเห็นได้ว่าการตัดสินใจครั้งสุดท้ายในการเลือกที่จะมีผลต่อพฤติกรรมคอร์รัปชันในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงานั้น นอกจากการเดินทางไปรับข้อเสนอและตัดสินใจเลือกอาจเกิดขึ้นก่อนคืนหมาหอน หรือในคืนหมาหอนแล้วนั้น ยังพบว่าผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมีความซื่อสัตย์สุจริตในการเลือกตั้งเกิดบริบทที่ดี

ในทางการเมือง และบางส่วนของผู้ที่ต้องเดินทางไปเลือกและตัดสินใจครั้งสุดท้ายนั้นเป็นเพราะหน้าที่ที่ต้องกระทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชัย เขียมละออ (2528 : บทคัดย่อ) กล่าวว่าผู้มีสิทธิไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกของตนเองถือว่าเป็นหน้าที่พลเมือง

(5) วิธีการและรูปแบบของพฤติกรรม

ในการศึกษาถึงพฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาในเชิงคุณภาพ พบว่า วิธีการและรูปแบบของพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นมานานในระบบราชการคือ การรับสินบน การส่งส่วย เงิน สิ่งของ การใช้เวลาหรือทรัพย์สินของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือในทางการเมือง ใช้อำนาจในทางมิชอบหรืออาจจะเป็นการซื้อเสียง วิธีการและรูปแบบของพฤติกรรม ในการคอร์ปชันที่เกิดขึ้นนั้นมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมากำหนดบีบบังคับหรือปรุงแต่ง ให้ตำรวจชั้นประทวนกระทำ การใดๆออกมาโดยไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้อง รูปแบบและวิธีการเหล่านี้มีความหลากหลายซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แม้แต่วิธีการบางอย่างที่ได้กระทำไปแล้วได้กลายเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว จนบางครั้งได้ทำให้เกิดการทุจริตล่วงหน้า อาจมองได้ว่าวิธีการและพฤติกรรมบางอย่างอาศัยกฎระเบียบต่างๆเป็นช่องทางในการทุจริตคอร์ปชัน หรือฉ้อราษฎร์บังหลวง เพื่อแสวงหาผลประโยชน์และอำนาจด้วยทางใดทางหนึ่ง การฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือการคอร์ปชันมีความหมายไปในทางเดียวกันโดยภาพรวมแล้วทั้งสองคำมีความหมายได้หลายอย่าง สอดคล้องกับ ปรัชญา เวสารัชช์ (2542: 111) กล่าวว่า ก็คงไม่พ้นการทุจริตอันสะท้อนลักษณะของการแสวงหาผลประโยชน์จากรัฐหรือจากสมบัติสาธารณะ วิธีการจึงได้มาอย่างง่ายดาย ไม่ว่าจะ เป็นในทางการเมือง การเลือกตั้งทุกระดับจึงทำให้เกิดรูปแบบและวิธีการที่พัฒนาต่อไปอย่างไม่รู้จบสิ้น และเป็นพฤติกรรมที่หลากหลายวิธีส่งผลไปยังองค์กรอื่นๆอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คอร์ปชัน หมายถึง การกระทำต่างๆ ที่เป็นทุจริตทุกรูปแบบเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน เงินทอง ลาภยศ ชื่อเสียง แก่ตัวเองหรือพวกพ้องโดยมิชอบ หรือชอบด้วยกฎหมายแต่ผิดศีลธรรม อาจจะเป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือหมายถึง การเบียดบังเอาผลประโยชน์จากรัฐบาลส่วนหนึ่งเพื่อเอามาเป็นผลประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่นโดยวิธีการใดก็ตาม อาจเกิดขึ้นโดยนโยบาย ส่วนใหญ่จะมาจากหน่วยงานราชการหรือที่เรียกว่า การฉ้อราษฎร์บังหลวง นั่นเอง

พฤติกรรมในการคอร์ปชันนั้นเกิดจากการกระทำตามลำพังผู้เดียว การกระทำเป็นกลุ่มมีผลประโยชน์ร่วมกัน ระบบการเล่นพรรคเล่นพวก การจัดสรรผลประโยชน์ตามลำดับ ความสำคัญของตัวบุคคลและหน้าที่ การปล่อยปละละเลยร่วมกันปกปิดความผิดที่มีการเสี่ยงต่อการถูกเปิดเผย โดยการช่วยเหลือจากพวกพ้องอย่างเอาตัวเอาเปรียบและรวมถึงการให้สิทธิพิเศษ

แก่เครือญาติ เช่น การเบิกงบประมาณมากกว่ารายจ่ายและนำมาใช้เอง เกิดจากการถูกบังคับจากผู้บังคับบัญชาซึ่งให้ลูกน้องแสวงหามาให้ หรือเกิดจากการบังคับในทางคดีในส่วนของพนักงานสอบสวน เรียกรับผลประโยชน์ คนที่มีเงินจะไม่ติดคุกแน่นอน หรือในกรณีที่ชอบกินเงินเบี้ยเลี้ยงต่างๆ ของลูกน้องสำหรับผู้บังคับบัญชาบางกลุ่มบางหน่วยงานและในส่วนของรูปแบบในการซื้อเสียงจากตำรวจนั้นมีหลายวิธีเช่น รับเงินจากหัวคะแนนแล้วเอาไปแจกกลุ่มเป้าหมาย ให้เงินคนที่ไว้ใจได้ รับข้อเสนอมาในรูปแบบสปอนเซอร์ เช่น ชุดกีฬา น้ำดื่ม เครื่องดื่ม ให้สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ให้แบบพันธสัญญา เช่น การสร้างถนน ลงอินเทอร์เน็ตเสียงตามสาย เป็นผู้สนับสนุน เรื่องบุญคุณต้องทดแทน ช่วยเหลืองานต่างๆ เช่น เด็กบริการ อาหารในงานศพ งานแต่ง งานบวช ยินยอมให้หัวคะแนนมาจัดงานเลี้ยงที่บ้านพัก รับส่งในวันเลือกตั้ง เลี้ยงสุรา ให้คำแนะนำแบบแอบแฝง ฯลฯ

1. รูปแบบรับเงินจากหัวคะแนนแล้วเอาไปแจกจ่ายให้กับกลุ่มเป้าหมาย พฤติกรรมอย่างนี้เป็นพฤติกรรมที่อยู่ลำดับแรกๆของการซื้อเสียงจากผู้สมัครและหัวคะแนน นับได้ว่าเป็นรูปแบบที่ง่ายและส่วนใหญ่นิยมทำกันโดยเริ่มจากการพูดคุย และนัดหมายกัน หรือ ผ่านทางผู้นำในชุมชน ผ่านทางกลุ่มแม่บ้าน จากผู้อุปถัมภ์ ไปสู่ผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ พฤติกรรมในรูปแบบนี้ มีการวางแผนกันล่วงหน้าก่อนการเลือกตั้งประมาณ 1 เดือน หรือมีการตรวจนับจำนวนที่หัวคะแนนได้ตั้งเป้าไว้ จากนั้นดำเนินการแจกจ่ายก่อนการเลือกตั้งเพียง 1-2 วัน หรือในคืนก่อนการเลือกตั้ง หรือที่เรียกกันว่าคืนหมาหอน ตัวแทนหรือหัวคะแนนจะนำเงินมาให้ ซึ่งจำนวนเงินทั้งหมดหัวคะแนนไปเบิกมาจากผู้สมัครที่มีต้นทุนสูงไว้ก่อนล่วงหน้าแล้วจึงจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ถ้าเป็นนักการเมืองระดับชาติ นิยมทำกันโดยหย่อนกันเป็นทอดๆ โดยเริ่มจาก หัวหน้าพรรคใส่กระเป๋าให้ผู้สมัคร และผู้สมัครใส่กระเป๋าหัวคะแนน หัวคะแนนนำไปใส่กระเป๋าผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งจะเป็นห่วงโซ่อยู่อย่างนี้ไม่มีวันจบสิ้น

กระบวนการเหล่านี้เป็นกระบวนการพื้นฐานและเชื่อว่าทำงานง่ายกว่าสิ่งอื่นใดทั้งหมด และเงินก็ยังเป็นปัจจัยหลักที่ผู้ถูกซื้อยินดีรับข้อเสนอโดยไม่มีข้อกังขาและเงินเป็นของขวัญที่เปลี่ยนรูปแบบได้รวดเร็วและมีค่าที่สุดหรืออาจเปลี่ยนสถานะได้อย่างใจต้องการ ในขณะที่เดียวกันผู้รับสามารถรับปัจจัยเงินได้มากกว่า 1 คนหรือมากกว่านั้นได้โดยไม่มีข้อสงสัยจากใครเมื่อเปรียบเทียบกับของขวัญชิ้นอื่น เช่น รถ โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น

การรับข้อเสนอเป็นเงินจากหัวคะแนนของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นกระทำการผ่านผู้มียศสูงกว่า เช่น นายดาบ หรือ จำลิบตำรวจที่มีอิทธิพลบางคนมีความใกล้ชิดกับหัวคะแนน หรือมีอำนาจมากต่อคนในพื้นที่และอำนาจมากกว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่เป็นรุ่นน้องซึ่งมี

ยศและอายุงานน้อยกว่า และผู้มียศและตำแหน่งที่น้อยกว่าต้องทำตามโดยปริยาย อาจจะมีบางคนที่ปฏิเสธบ้าง แต่ยังคงขอร้องว่าให้ช่วยพรรคพวกด้วยกัน บางครั้งจำต้องรับโดยความจำยอม

2. รูปแบบให้เงินคนที่ไว้ใจได้ ซึ่งรูปแบบนี้มีความเหมือนกับรูปแบบรับเงินจากหัวหน้าคณะแล้วนำไปแจกจ่าย ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน หัวหน้าคณะ จำเป็นต้องหาบุคคลที่ไว้ใจได้ในการดำเนินการซื้อเสียง ถ้าได้บุคคลที่เชื่อถือไม่ได้ก็จะเกิดการผิดพลาดและสิ้นเปลืองงบประมาณมากขึ้นเพราะการดำเนินการแต่ละขั้นตอนนั้นต้องวางเงินเป็นเดิมพันและมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สูงสุด หัวหน้าคณะจึงต้องอาศัยความชำนาญและต้องเลือกบุคคลที่จะทำหน้าที่แทนตนได้โดยไม่มีปัญหาทั้งในเรื่องการทำหน้าที่ การเสี่ยงจากการถูกตรวจสอบ ฉะนั้นเป้าหมายจึงต้องตกไปอยู่ที่คนที่มีอำนาจ หรือไปอยู่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอิทธิพลและมีอำนาจควบคุมได้จริงๆ

คนที่ไว้ใจได้ของหัวหน้าคณะนั้นบางครั้งก็ตรวจสอบไม่ได้ว่ามีความจริงใจและไว้ใจได้แค่ไหนหากการรับเงินมาแล้วแต่จ่ายแค่ส่วนหนึ่งและหมกเม็ดไว้ใช้เอง และหลายครั้งจะพบว่าบุคคลเหล่านี้ ร่ำรวยขึ้น ฐานะทางการเงินและฐานะทางสังคมเปลี่ยนไปจากเดิมและหัวหน้าคณะก็ไม่สามารถทำอะไรได้นอกจากจะเห็นเป็นเรื่องปกติและในการเลือกตั้งครั้งต่อไปก็ต้องใช้บริการกันอีก

3. รับข้อเสนอมาในรูปแบบสปอนเซอร์ เช่น ชุดกีฬา น้ำดื่ม เครื่องดื่ม ในส่วนของการรับข้อเสนอและวิธีการของหัวหน้าคณะที่เข้ามาเป็นผู้สนับสนุนดูแลและให้เป็นสิ่งของนั้น การรับในรูปแบบนี้ถือว่าการสร้างฐานคะแนนที่ดีและแอบแฝงมาในการกำกับดูแล กับกลุ่มของเยาวชนวัยรุ่น หน่วยงานต่างๆ เป็นการกระตุ้นให้รักในอาชีพกีฬา ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยมุ่งหวังผลทางการเมืองตลอดจนคะแนน จากวัยรุ่นเหล่านี้ สำหรับบางคนก็เพิ่งมีโอกาสได้ใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกหรือครั้งที่ 2 วิธีการเหล่านี้ เป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยากไม่มีความซับซ้อนใดๆ และไม่สามารถตรวจสอบได้เหมือนกับวิธีการอื่นๆ เพียงแต่พูดคุยและเสนอความประสงค์กับผู้นำทีม หรือเข้าไปดูแลทำความรู้จักในช่วงที่มีการแข่งขันในคัพที่จัดขึ้น โดยเฉพาะการแข่งขันฟุตบอลที่เยาวชนนิยมเล่นกันมากที่สุด

การทำงานของหัวหน้าคณะไม่ต้องอาศัยเทคนิคอะไรมากนัก เพราะว่าการเล่นกีฬาเป็นเรื่องที่ใครก็เข้าใจ เมื่อข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเลิกงานแล้วส่วนใหญ่ก็จะเล่นกีฬากันในตอนเย็นอยู่แล้ว บางครั้งติดตามการเล่นฟุตบอลทั้งของไทยและต่างประเทศและมีการจัดการแข่งขันฟุตบอลกันบ่อยครั้ง ทศนคติที่ดีต่อกีฬาฟุตบอลบวกกับค่านิยมของคนคอเดียวกัน กลายเป็นเรื่องง่ายที่หัวหน้าคณะ จะทำการเจาะกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ได้อย่างตรงจุดและไม่ผิดใจ ผู้สนับสนุนในชุดกีฬา เครื่องดื่ม เข้ามาอย่างเป็นปกติ เพราะถือว่าการสนับสนุนที่ดี มีความเต็มใจทั้งผู้รับ

และผู้ให้ ส่งผลให้แผนการซื้อเสียงบรรลุป่าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้อาจส่งผลให้เกิดการทุจริตล่วงหน้า หรือทุจริตคอร์รัปชันโดยไม่รู้ตัว

4. รูปแบบของการให้สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ พฤติกรรมและรูปแบบการรับข้อเสนอนี้ต้องอาศัยหวัคະແນและผู้สมัครที่มีต้นทุนสูง บวกกับความใจถึงและกล้าที่จะลงทุน คือเล็งเห็นประโยชน์ที่แท้จริงของผู้ที่จะได้รับคือตัวของข้าราชการตำรวจ หรือหน่วยงาน ซึ่งการเข้ามาช่วยเหลือในรูปแบบนี้ อาจเกิดขึ้นก่อนการเลือกตั้ง และมีการรับมอบกันเป็นกิจจลักษณะ มีการถ่ายรูป และทำหนังสือยืนยันในการให้ และรับ จะรู้และเข้าใจกันอย่างดี ว่า คือการอภิชนนาการจากผู้สมัคร มีชื่อปรากฏ พรรค สังกัด พร้อมกับสโลแกนหรืออุดมการณ์

หรืออีกวิธีการหนึ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจรับข้อเสนอด้วยความเสนาเหเฉพาะบุคคลที่มีการพึ่งพากันในเรื่องของการทำงาน ผ่านการเจรจา จากเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนที่มีอิทธิพลในพื้นที่และรับข้อเสนอเหล่านั้นไว้เอง คือรับเอาโทรศัพท์จากหวัคະແນไปเก็บไว้เองที่บ้านเป็นการส่วนตัว นำเครื่องคอมพิวเตอร์เก็บไว้เองแล้วนำไปให้คนที่มิพระคุณต่อกัน หรือเอาไปให้เป็นของขวัญแก่ลูกเนื่องในโอกาสต่างๆ โดยไม่ได้บอกว่าได้มาอย่างไร และถือว่าเป็นกำไรที่ตอบแทนกัน โดยอาศัยช่องทางของการทำคะแนนให้เกิดขึ้น

5. รูปแบบพันธสัญญา เช่น การสร้างถนน ลงอินเทอร์เนต และเสียงตามสาย รูปแบบนี้ถือว่าเป็นนโยบายที่มีความชัดเจน ถูกต้อง โปร่งใส ยุติธรรมไม่มีการตรวจสอบจากองค์กรอิสระ เพราะถือเป็นพันธสัญญาทางนโยบาย ที่ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ มีงบประมาณ ประเมินความเป็นไปได้ และมีปัญหาน้อยที่สุด หรือหากมีปัญหาที่เกิดขึ้นหลังการเลือกตั้งจบลง ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งแล้ว อาจมีปัญหาการร้องเรียน เกิดการโวยวาย และหลายกรณีชาวบ้านเริ่มเบื่อการเมือง

ยังถือว่าเป็นนโยบายการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี เกิดการแข่งขันจากผู้สมัครแต่ละคน แต่ละพรรคที่พยายามขูดเค้นที่สุดของตัวเองออกมาเพื่อสนองต่อการตอบรับหรือหยั่งเสียงของประชาชนต่อนโยบายของตัวเอง

6. รูปแบบของการเป็นผู้สนับสนุน ผู้สนับสนุนในที่นี้คือผู้ที่ต้องทำตามกติกาของหวัคະແນที่มีความผูกพันกันระดับหนึ่งหรือมีข้อแลกเปลี่ยนต่อกันจนเป็นที่น่าพอใจทั้งสองฝ่าย และผู้สนับสนุนนี้เองที่เป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างหวัคະແນกับผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง หรือเชื่อมตรงกับตำรวจชั้นประทวนที่กำลังปฏิบัติงานหรือภารกิจที่ต้องรับผิดชอบในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ผู้สนับสนุนหรือเรียกอีกชื่อก็คือผู้เป็นเสมือนหวัคະແນแต่ไม่ถึงกับร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่เป็นแบบลับๆ ที่เคลือบไหวอยู่ได้น้ำ โดยที่บุคคลรอบข้างอาจไม่รู้ตัวเลยว่า ผู้สนับสนุนคนนี้เป็นคนของผู้สมัครคน

โตหรือพรรคการเมืองไหน แต่บุคคลผู้นี้จะค่อยๆปรากฏตัวอย่างเป็นทางการก็ต่อเมื่อมีภาวะที่จำเป็นต้องแสดงตัวตนของตัวเองออกมา

7. รูปแบบของบุญคุณต้องทดแทน บุญคุณถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ของ คนไทย โดยพื้นฐานของความเป็นคนไทยแล้ว ผู้น้อยต้องให้ความนับถือและเคารพผู้ใหญ่ บุญคุณต้องทดแทนกัน และจะต้องผูกติดไปชั่วลูกชั่วหลาน หรือบางคนติดหนี้บุญคุณไปจนวันตาย ทั้งที่รู้ว่าคุณบุญคุณต้องทดแทนก็จริง บางครั้งต้องตั้งอยู่บนความถูกต้อง ถูกกฎหมาย และจารีตประเพณี ส่วนใหญ่แล้วพบว่ามีความถูกต้องมากกว่าถูกต้อง

บุญคุณต้องทดแทนนั้น ข้าราชการตำรวจบางคนไม่ว่าจะเป็นเจ้านายหรือลูกน้องต้องอาศัยอิทธิพล อำนาจบางอย่างจากบุคคลที่มีอิทธิพล อำนาจล้นฟ้าที่ถือเอาเรื่องบุญคุณเป็นเรื่องใหญ่และต้องทดแทนให้ได้ การยอมทำตามกฎกติกาของบ้านเมืองถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยทันสมัยและไม่มีความเจริญในอาชีพการงาน แต่การเล่นพวกนั้นมีความนิยมกันมากขึ้น

ในส่วนของนักการเมือง ตำรวจบางคนต้องติดตามนักการเมืองไปทำกิจกรรมต่างๆ ตำแหน่งหน้าที่การงานก็ไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าตำรวจชั้นประทวนหรือชั้นสัญญาบัตรต่างก็ต้องพึ่งพาอาศัยทางลัด และต้องสนองรับใช้ตอบแทนบุญคุณ ยอมช่วยเหลือในการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการหาเสียงหรือเป็นหัวคะแนน

8. รูปแบบของการช่วยเหลืองานต่างๆ เช่น ให้เด็กบริการในงานศพ งานแต่ง งานบวช รูปแบบของข้อเสนอความช่วยเหลือนั้น ผู้สมัครและหัวคะแนนจะคอยตรวจสอบว่า ที่ตรงไหน บริเวณใด มีงานต่างๆบ้าง ไม่ว่าจะป็นงานแต่ง งานบวช งานศพ กลุ่มคนเหล่านี้จะคอยถือโอกาสเหล่านี้ให้ความช่วยเหลือให้การสนับสนุนงานในรูปแบบต่างๆ แล้วแต่ลักษณะของงาน เช่น เครื่องดื่ม อาหาร บางครั้งแสดงน้ำใจ ด้วยการบริการ ให้รถ ให้น้ำมัน และไปปรากฏในงาน พร้อมกับขึ้นปราศรัยแนะนำตัวเอง

พฤติกรรมเหล่านี้พบเห็นบ่อยๆเพราะถือเป็นการประกาศความดีของตัวเองที่ให้ความช่วยเหลือผู้ที่กำลังเดือดร้อน หรือเป็นการขวยโอกาส และในส่วนของทางราชการงานเลี้ยงก็มีบ่อยๆ มีนักการเมืองหรือตัวแทนของผู้สมัครเหล่านี้ บางคน บางกลุ่มได้ส่งเด็กนักเรียนเข้ามาบริการและดูแลแขกในงานไม่ให้ขาดตกบกพร่อง และเด็กนักเรียนเหล่านี้ก็ได้ค่าจ้างตอบแทนเป็นเงิน ในขณะที่ทำงานนั้นจะมีรถรับส่งคอยบริการตลอดเวลา และจะทำหมუნกันไปเรื่อยๆ ในแต่ละเดือนอาจจะมีหลายงานโดยเฉพาะก่อนการเลือกตั้งหรือในช่วงที่จะมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น และทำให้เด็กมีรายได้เสริมจากการทำงานเหล่านี้ แต่ในความเป็นจริงวิธีการเหล่านี้เป็นเครื่องมืออีกรูปแบบ

หนึ่งของนักการเมืองและผู้สมัครพรรคการเมือง จนบางครั้งได้กลายเป็นเครื่องมือ ในการหาเงิน และข้าราชการตำรวจก็ไม่อาจจะปฏิเสธได้ว่ามันเกิดขึ้นจริง และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

9. รูปแบบของการยินยอมให้ห้วคะแนมาจัดงานเลี้ยงที่บ้านพัก การจัดงานเลี้ยงที่ ต้องใช้ทุนเป็นจำนวนมากและสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันนั้น ลำพังหน่วยงานหรือศักยภาพ ของโรงพักที่ข้าราชการตำรวจสังกัดอยู่นั้นคงทำได้ยาก ส่วนเงินเดือนและสวัสดิการที่มีอยู่แทบไม่ พอจ่าย ถ้าไม่มีการขอความสนับสนุนจากนักการเมืองหรือผู้ที่มีอิทธิพลในท้องถิ่นให้ความ ช่วยเหลือ แต่ในกรณีนี้ที่ตำรวจทำตัวเป็นห้วคะแนนเสียเอง รับเงินและคำร้องจากห้วคะแนนอีกทีให้ มาดำเนินการจัดงานเลี้ยงที่บ้านพักของตัวเอง ในห้องประชุมหรือในสนามกีฬา เป็นสถานที่จัดเลี้ยง และจะพบการจัดเลี้ยงก่อนการเลือกตั้งและหลังการเลือกตั้ง โดยเจ้าของบ้านมักจะไปเชิญชวน สมาชิกในโรงพัก หรือที่เป็นพรรคพวกกันอยู่แล้ว ให้มาดื่มกินและร่วมสนุกสนาน ร้องรำทำเพลง มี อาหารเครื่องดื่มแบบไม่อั้น ที่ขาดไม่ได้คือมีคาราโอเกะเป็นตัวหลัก ซึ่งเจ้าของงานจะบอกต่อกัน ว่า เป็นงานของผู้สมัครหมายเลขใด พรรคไหน หรือบางทีก็โมเมว่าเป็นวันเกิดของตัวเอง หรือวันเกิด ของลูก เมื่องานได้ดำเนินไปสักพัก ก็จะมีกลุ่มคนหรือห้วคะแนน ตัวแทน ขึ้นเวทีแล้วกล่าวปราศรัย ทักทายกัน หรือบางงานจะไม่มีปรากฏตัวของบุคคลใดเลย เพราะถือว่าให้เกียรติเจ้าของงาน และเป็นที่ยูู้กันแล้วว่าอะไรเป็นอะไร และสุดท้ายตำรวจก็ต้องตกอยู่ภายใต้พฤติกรรมหรือรูปแบบ เหล่านี้ โดยจ่ายอม หรือเต็มใจ ก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขอะไรได้

ในบางครั้งหากมีการประชุมประจำเดือนของโรงพัก พอหลังเลิกประชุมในแต่ละครั้ง จะมีอาหารเลี้ยง เป็นข้าวแกง ขนมจีน ขนมหวาน เครื่องดื่ม มาคอยบริการ ยิ่งในช่วงของการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจะมีให้เห็นกัน

10. รูปแบบรับส่งในวันเลือกตั้ง ถือว่าเป็นรูปแบบที่ทำกันมานาน ผู้รับส่งจะต้องมีการ เตรียมตัว ตรวจ ดูแล สภาพรถให้มีความพร้อม เมื่อเช้าของวันเลือกตั้งจะมีห้วคะแนนหรือคนที่ ได้รับมอบเงินมาเป็นทอดๆ แจกจ่ายเป็นเงินสดแล้วไปเติมน้ำมันเอาเอง หรือบางทีได้รับเงินก่อนวัน เลือกลงตั้งเพียงหนึ่งวัน หลังจากนั้นเมื่อได้น้ำมันแล้ว จะต้องวิ่งรับส่งคนในหมู่บ้านไปที่หน่วยเลือกตั้ง แล้วคนขับรถจะคอยบอกว่าอย่าลืม เบอรันนั้น เบอรันนี้ ให้ช่วยกันหน่อย และผู้รับส่งจะรอกจนกว่าผู้ ลงคะแนนลงคะแนนเสร็จแล้วก็รับกลับ หรือระหว่างที่กำลังรอกผู้ลงคะแนนนั้น ผู้รับส่งอาจจะต้องไป ส่งคนอื่นก่อนเพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา และต้องทำรอบ หมุนเวียนกันจนครบ แต่ละหมู่บ้านจะมี รถวิ่งหลายคัน มีตั้งแต่รถจักรยานยนต์ รถยนต์กระบะ รถยนต์แบบเก๋ง และผู้รับส่งนี้จะไม่นำเงิน ที่ได้ไปเติมน้ำมันทั้งหมด แต่จะเหลือไว้ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอย่างอื่น

ในส่วนของข้าราชการตำรวจนั้นได้มีหวัคະແນเอาเงินมาให้และมีวัตถุประสงค์ให้ไปจัดเตรียมรถและคอยรับส่งคน แต่ในทางปฏิบัติ ข้าราชการตำรวจไม่สามารถทำได้เนื่องจากต้องไปปฏิบัติหน้าที่คุมหน่วยเลือกตั้ง เลยจะต้องดำเนินการโดยมีผู้ทำแทน อาจจะเป็นชาวบ้านที่รับช่วงต่อ หรือภรรยาของข้าราชการตำรวจเอง หรือเป็นลูกของข้าราชการตำรวจ แต่การกระทำดังกล่าวจะไม่เปิดเผย โดยแสดงด้วยการมีน้ำใจยินดีรับส่งผู้ที่จะไปลงคะแนน ณ ที่หน่วยลงคะแนนด้วยความเต็มใจ

11. รูปแบบการเลี้ยงสุรา ถือว่าเป็นรูปแบบที่ใช้ได้ผล และเป็นที่น่าพอใจ และข้าราชการตำรวจก็ยินดีรับข้อเสนอเป็นสุราชุดเล็ก ชุดใหญ่ ก็แล้วแต่ข้อตกลง เพราะการดื่มสุรานั้นค่อนข้างจะเป็นกิจวัตรประจำวันของตำรวจไม่ว่าจะเป็นชั้นสัญญาบัตรหรือชั้นประทวน จากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยส่วนใหญ่ ตำรวจเลิกงาน เล่นกีฬา การพนัน ดื่มเหล้า ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง เมื่อเล่นกีฬาเสร็จ ก็จะไปจบที่ วงเหล้า แล้วอาจไปต่อ หรือเข้านอน

รูปแบบของการเลี้ยงสุรานั้นมีความสอดคล้องกับและต่อเนื่องกับ รูปแบบที่ 3 คือรับข้อเสนอมาในรูปแบบสปอนเซอร์ฯ รูปแบบเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติตามอย่างง่ายดาย และกลายเป็นที่ยอมรับของเกือบทุกคนโดยเฉพาะคนที่ชอบดื่มสุรา เพราะสิ่งล่อเหล่านี้ที่หวัคະແນหรือผู้ลงสมัครนำมาเสนอให้ นั่น ถือเป็นกลยุทธ์ที่ชนะขาดเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่บางครั้งก็ไม่สามารถคาดเดาได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้คะแนนทั้งหมดจากข้าราชการตำรวจกลุ่มนี้หรือไม่ เพราะจะยังมีหวัคະແນท่านอื่นหรือผู้ลงสมัครหมายเลขอื่น ก็หวังผลจากกลุ่มนี้เช่นเดียวกัน และข้าราชการตำรวจก็ยินดีรับข้อเสนออย่างนี้โดยไม่เคยปฏิเสธข้อเสนอการเลี้ยงสุราจากนักการเมืองและหวัคະແນท่านใด

12. รูปแบบของการให้คำแนะนำแบบแอบแฝง ซึ่งรูปแบบนี้ค่อนข้างละเอียดอ่อนและผู้ที่ต้องทำด้วยจิตวิทยาแบบแนบเนียน คือ หมายถึงการให้คำแนะนำต่างๆ ต้องวางอยู่ในกรอบและนโยบาย เป็นการยากที่จะให้ใครทราบว่าคุณวัตถุประสงค์ของข้าราชการตำรวจที่พยายามช่วยเหลือหวัคະແນหรือผู้สมัครนั้นมีความชัดเจนหรือเป็นไปในทางใด บางครั้งเกิดจากการพูดคุยหรือทำเป็นสัญลักษณ์ ให้เข้าใจความหมายว่าต้องการให้เลือกคนไหน หรือยืมแบบมีเลศนัย และอาจจะใช้การกระพริบตา หรือบอกกล่าวเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน แต่ไม่ถึงกับทำแบบโจ่งแจ้ง

การที่ข้าราชการตำรวจนั้นต้องทำตัวเป็นหวัคະແນแบบแอบแฝงหรือแนะนำข้าราชการตำรวจด้วยกันในทางที่ไม่เปิดเผยมากนักนั้น อาจจะใช้การพูดคุยสนับสนุนผู้สมัครโดยการเอานโยบายของผู้สมัครมาพูดให้ฟัง และเห็นด้วยกับแผนที่หวัคະແณนำมาใช้ในเชิงนโยบาย

ของพรรคหรือผู้สมัครคนนั้นๆ มีการพูดซ้ำหลายๆครั้งและพยายามจะเสนอในรูปแบบของการขอความเห็นใจ คือน่าจะดี และถ้าได้อย่างนี้ ผลก็จะเป็นอย่างนี้ เป็นการตอบรับอย่างแอบแฝง

ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษาพบว่า การทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นมีผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานที่สังกัดอยู่อย่างแน่นอน ไม่เฉพาะแต่องค์กรเท่านั้น ยังรวมไปถึงตัวข้าราชการเองอาจขาดความไว้วางใจจากหน่วยงานและเพื่อนร่วมงาน และอาจจะต้องโดนให้ออกจากราชการและถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย หน่วยงานมีความเสื่อมเสีย ขาดความเชื่อมั่นและการไว้วางใจจากหน่วยงานอื่น ขาดความศรัทธาจากประชาชน ไม่มีเกียรติและศักดิ์ศรี หากมีการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานของตำรวจ ทั้งนี้ยังกระทบไปถึงประชาชนด้วย เพราะการได้มาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนหนึ่งได้มาโดยการช่วยเหลือกระทำการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจอันไม่น่าจะเกิดขึ้นจากผู้ที่รักษากฎหมาย

สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาในการกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนตลอดจนผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีข้อค้นพบดังนี้

1. เพิ่มมาตรการในการลงโทษ ปราบปรามการกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
2. ปลุกฝังจิตสำนึกในอาชีพและหน้าที่
3. เพิ่มค่าตอบแทนให้มากกว่าเดิมและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
4. ใช้มาตรการเด็ดขาด และวินัยให้หนักขึ้น หรือให้ออกจากราชการ
5. เพิ่มหน่วยงานหรือองค์กรเข้ามาควบคุม ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนแจ้งเบาะแส
6. การเพิ่มแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ
7. การวางตัวเป็นกลาง
8. การสร้างธรรมาภิบาล เช่น การสร้างศรัทธา การหามิตร การปลุกฝังจิตสำนึก
9. เปลี่ยนแปลงทัศนคติ
10. คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพิ่มกฎและข้อบังคับต่างๆ ต่อผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้ชัดเจนและมีข้อจำกัดมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นในพฤติกรรมคอร์รัปชันในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงานั้น จะกระทบในภาพรวมของหน่วยงานแล้วยังจะทำลายระบบการเมืองการปกครองภายใต้แนวคิดการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างกว้างขวาง จนยากต่อการหาแนวทางป้องกันและแก้ไข และในการกำหนดแนว

ทางแก้ไขนั้นมีข้อจำกัดมากมาย โดยเหตุเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ผู้นำชุมชน ผู้มีอิทธิพลบางกลุ่ม หรือเกิดจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตัวผู้สมัครสมาชิก หัวคะแนน ฯลฯ ส่วนการกำหนดแนวทางแก้ไขที่เกิดขึ้นนั้น หากไม่มีผู้นำไปปฏิบัติ ให้เกิดเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและหน่วยงานแล้ว ขึ้นอยู่กับผู้นำที่จะนำมรับนโยบายบวกกับจิตใต้สำนึกที่มีอยู่ แนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาคงจะประสบความสำเร็จไม่ยาก

จึงสรุปได้ว่า

1. พฤติกรรมคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาในครั้งนี้นั้น เกิดจากปัจจัยต่างๆเป็นตัวกำหนดให้เกิดการกระทำใดๆ ลงไป จากภารกิจที่ได้รับมอบหมายที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะเห็นได้ว่าภารกิจที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาต้องถือปฏิบัตินั้นเป็นภารกิจที่สำคัญ ที่จะเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะส่งผลให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันในการปฏิบัติหน้าที่เกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นด้วยภารกิจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ หรือการรู้เท่าไม่ถึงการ หรือการจงใจทุจริตในหน้าที่ เอนเอียง มีพฤติกรรมไม่เป็นกลาง อันเกิดจากปัจจัยหลายๆอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการมีอำนาจทางการเมืองบางอย่างของผู้นำบางกลุ่มหรือผู้สมัครบางคน que เข้ามาครอบงำผู้ปฏิบัติโดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเลือก เพื่อนำพาตัวเองไปสู่การเมือง และปัจจัยเหล่านั้นที่จะช่วยส่งเสริมภารกิจของข้าราชการตำรวจเหล่านั้นให้เป็นไปอย่างถูกต้อง หรือบิดเบือนไป

2. พฤติกรรมที่จะเอื้อให้มีการทุจริตนั้นมาจากปัจจัยภายนอกบางอย่างที่อยู่นอกเหนือจากความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน

1) การวางตนและมีพฤติกรรมไม่เป็นกลางนั้น พบว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีการประพฤติตนไม่เป็นกลางแน่นอน เพราะรับเงินและทำตัวเป็นผู้มีอิทธิพลหรือเป็นหัวคะแนนเสียเองและส่วนหนึ่งเห็นว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ และมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ความจำกัดของเวลา ความจำกัดของสถานที่ ทั้งนี้ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนคำนึงถึงหน้าที่ที่พึงกระทำในฐานะพลเมืองมากกว่าคำสัญญาและข้อตกลงบางประการ

2) สำหรับศักยภาพของผู้สมัครและหัวคะแนนนั้น เชื่อว่าหากมีการซื้อเสียงเกิดขึ้นต้องเป็นหัวคะแนนแน่นอน ที่เป็นเช่นนั้นคือ ความใกล้ชิดและความไว้วางใจของประชาชนที่เชื่อว่าหัวคะแนนไม่กลัวกฎหมายบ้านเมือง พร้อมเป็นแขนเป็นขาให้กับนักการเมืองหัวคะแนนเหมือนคนคนเดียวกับผู้สมัครสามารถกำหนดชะตาของผู้สมัครได้

3) การยอมรับข้อเสนออื่น ๆ ข้าราชการตำรวจไม่ยอมรับข้อเสนอ และพร้อมที่จะเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิ่มมาตรการและบทลงโทษให้มากขึ้น หากจำเป็นต้องรับข้อเสนอไปแล้ว ก็จะไม่เลือกผู้ที่ยื่นข้อเสนอ และจะนำเงินที่ได้จากหวัคະແນไปเปลี่ยนเป็นปัจจัยอย่างอื่นแทน

4) ในส่วนของการตัดสินใจครั้งสุดท้ายนั้นไม่มีการยอมรับข้อเสนอ ถ้ามีก็เป็นอดีตและในคืนหมาหอน ข้าราชการตำรวจต้องออกไปตั้งจุดตรวจจึงตัดสินใจก่อนล่วงหน้าแล้วว่า จะเลือกใคร และการตัดสินใจนั้นมีก่อนคืนหมาหอน

5) พฤติกรรมและวิธีการนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ที่ชัดเจนที่สุดคือ บุญคุณต้องทดแทน และพร้อมจะรับข้อเสนอโดยไม่มีข้อแม้ การรับเงินจากหวัคະແນ การจัดเลี้ยง และสนับสนุนอุปกรณ์ด้านการกีฬา

6) ผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีผลกระทบแน่นอน คือการต้องถอนทุนคืน และมีความบาดหมางกันระหว่างสมาชิกและผู้ที่สอบตก เกิดการร้องเรียนมากขึ้น ประสิทธิภาพ ศักยภาพของผู้ได้รับเลือกนั้นขาดความเชื่อถือจากประชาชน

2. อภิปรายผล

2.1 การทดสอบสมมติฐาน

ตามสมมติฐาน ข้อ 1 พฤติกรรมคอร์ปชั่นของตำรวจชั้นประทวนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงามีหลายรูปแบบ ข้อสรุปผลการวิจัย ที่ส่งผลต่อการทุจริตคอร์ปชั่นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงานั้น มีหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่ตรงตามสมมติฐาน ดังนี้ พฤติกรรมในการคอร์ปชั่นนั้นเกิดจากการกระทำตามลำพังผู้เดียว การกระทำเป็นกลุ่มมีผลประโยชน์ร่วมกัน ระบบการเล่นพรรคเล่นพวก การจัดสรรผลประโยชน์ตามลำดับความสำคัญของตัวบุคคลและหน้าที่ การปล่อยปละละเลยร่วมกัน ปกปิดความผิดที่มีการเสี่ยงต่อการถูกเปิดเผย โดยการช่วยเหลือจากพวกพ้องอย่างเอาใจเอาใจเปรียบและรวมถึงการให้สิทธิพิเศษแก่เครือญาติ เช่น การเบี่ยงงบประมาณมากกว่ารายจ่ายและนำมาใช้เอง เกิดจากการถูกบังคับจากผู้บังคับบัญชาซึ่งให้ลูกน้องแสวงหามาให้ หรือเกิดจากการบังคับในทางคดีในส่วนของพนักงานสอบสวน เรียกรับผลประโยชน์ คนที่มีเงินจะไม่ติดคุก หรือในกรณีที่ชอบกินเงินเบี้ยเลี้ยงต่างๆ ของลูกน้องสำหรับผู้บังคับบัญชาบางกลุ่มบางหน่วยงานและในส่วนของรูปแบบในการซื้อเสียงจากตำรวจนั้นมีหลายวิธีเช่น รับเงินจากหวัคະແນแล้วเอาไปแจก

กลุ่มเป้าหมาย ให้เงินคนที่ไว้ใจได้ รับข้อเสนอมาในรูปแบบสปอนเซอร์ เช่น ชุดกีฬา น้ำดื่ม เครื่องดื่ม ให้สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ให้แบบพันธสัญญา เช่น การสร้างถนน ลงอินเทอร์เน็ต เสียตามสาย เป็นผู้สนับสนุน เรื่องบุญคุณต้องทดแทน ช่วยเหลือ งานต่างๆ เช่น เด็กบริการอาหารในงานศพ งานแต่ง งานบวช ยินยอมให้หวัคะแนนมาจัดงานเลี้ยงที่บ้านพัก รับสงในวันเลือกตั้ง เลี้ยงสุรา ให้คำแนะนำแบบแอบแฝง ฯลฯ

โดยมีผู้เสนอแนวความคิดตามความเข้าใจและจากการที่ได้ประสบมาทั้งทางตรง และทางอ้อมสามารถแยกออกได้ดังนี้

- (1) เจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยหาเสียงแก่ผู้สมัครที่รู้จักสนิทสนมกันไม่วางตัวเป็นกลาง และไม่ถือปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
- (2) เรียกหรือรับสัญญาว่าจะได้รับผลประโยชน์หลังจากที่ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้ง
- (3) เป็นหวัคะแนนให้กับผู้สมัครโดยรับเงินเป็นก้อน
- (4) จูงใจให้เลือกบุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยการเกลี้ยกล่อม หรือพูดจาหวานล่อมให้เลือก หรือเป็นญาติของผู้นั้น
- (5) อาจจะใช้อำนาจหน้าที่สนับสนุนหรือขัดขวางในการลงคะแนนต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด
- (6) ช่วยพูดในตัวบุคคลที่ผู้สมัครเข้าไม่ถึง
- (7) กระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งเสียเอง
- (8) มีผู้กระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ไม่ดำเนินการจับกุมตามกฎหมาย
- (9) ช่วยเหลือในกรณีที่มีความผูกพันกันลึกซึ้ง
- (10) ช่วยเหลือที่เคยมีบุญคุณต่อกัน เจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมมือกับผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
- (11) ผู้บังคับบัญชาระดับให้กระทำ (ถ้าไม่ทำตามอาจจะไม่มีความเจริญก้าวหน้า)
- (12) ผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือรับเงินจากผู้สมัครมาแจกจ่ายให้ทุกหน่วย ซึ่งทุกหน่วยจำเป็นจะต้องรับ
- (13) การวางตัวไม่เป็นกลางในการเลือกตั้งครั้งนั้น
- (14) การมีผลประโยชน์เข้าไปเกี่ยวข้อง

สมมติฐานข้อ 2 พฤติกรรมคอร์รัปชันของตำรวจชั้นประทวนนั้นมีผลกระทบต่อ การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงาจากการศึกษาตรงกับสมมติฐาน ดังนี้ การทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นมีผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วน ตำบลและหน่วยงานที่สังกัดอยู่อย่างแน่นอน ไม่เฉพาะแต่องค์กรเท่านั้น ยังรวมไปถึงตัวข้าราชการ เองอาจขาดความไว้วางใจจากหน่วยงานและเพื่อนร่วมงาน และอาจจะต้องโดนให้ออกจากราชการ และถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย หน่วยงานมีความเสื่อมเสีย ขาดความเชื่อมั่นและการไว้วางใจจาก หน่วยงานอื่น ขาดความศรัทธาจากประชาชน ไม่มีเกียรติและศักดิ์ศรี หากมีการทุจริตจาก เจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อองค์การบริหารส่วนตำบลและ หน่วยงานของตำรวจ ทั้งนี้ยังกระทบไปถึงประชาชนด้วย เพราะการได้มาของสมาชิกองค์การ บริหารส่วนตำบลส่วนหนึ่งได้มาโดยการช่วยเหลือกระทำการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจอันไม่น่าจะ เกิดการขึ้นจากผู้ที่รักษากฎหมาย จะเห็นได้ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นในพฤติกรรมคอร์รัปชันในการ เลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงานั้น จะกระทบในภาพรวมของหน่วยงานแล้วยังจะทำลายระบบการเมืองการปกครองภายใต้แนวคิด การปกครองแบบประชาธิปไตยในวงกว้าง จนยากต่อการหาแนวทางป้องกันและแก้ไข และในการ กำหนดแนวทางแก้ไขนั้นก็มีข้อจำกัดมากมาย โดยเหตุเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ว่าจะเป็น ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ผู้นำชุมชน ผู้มีอิทธิพลบางกลุ่ม หรือเกิด จากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตัวผู้สมัครสมาชิก หัวคะแนน ฯลฯ ส่วนการกำหนดแนว ทางแก้ไขที่เกิดขึ้นนั้น หากไม่มีผู้นำไปปฏิบัติ ให้เกิดเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและหน่วยงานแล้ว ขึ้นอยู่ผู้นำที่จะน้อมรับนโยบายบวกกับจิตใต้สำนึกที่มีอยู่ แนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาคงจะ ประสบความสำเร็จไม่ยาก

ข้อสรุปจากผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานทั้งสองสมมติฐาน ซึ่งจากการศึกษา พบว่าพฤติกรรมคอร์รัปชันในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ชั้นประทวนในจังหวัดพังงานั้นมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 อย่าง คือปัจจัยภายใน และ ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในนั้นประกอบด้วย สิ่งที่ควรรู้ ความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวกับการ เลือกตั้ง แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง แรงจูงใจ ทัศนคติเฉพาะบุคคล ประสพการณ์ ส่วนปัจจัยภาย นอกนั้น คือ บรรยากาศการเลือกตั้ง ระบบต่างๆ ของหัวคะแนน ตัวผู้สมัคร สภาพแวดล้อม ก่อน-ระหว่าง-หลังการเลือกตั้ง ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกนั้นยังจะส่งผลให้เกิดตัวแปร ตามมา คือ ภารกิจที่ได้รับมอบหมายในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในหน่วยเลือกตั้ง ตลอดจนสิ้นสุดการเลือกตั้ง คือการนับคะแนน และในระหว่างการปฏิบัติภารกิจนั้นเจ้าหน้าที่

ตำรวจชั้นประทวนสามารถทุจริตคอร์รัปชันในการเลือกตั้งได้ ด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ พฤติกรรมที่ไม่เป็นกลางหรือเอนเอียงที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ สำหรับศักยภาพของผู้สมัครและ หัวคะแนนนั้นมีบทบาทและมีอิทธิพลเหนือความคาดหมายที่ไม่สามารถกำหนดได้ แต่การยอมรับข้อเสนอนั้นเป็นเพียงพฤติกรรมที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจครั้งสุดท้ายโดยการที่ยอมรับค่าตอบแทนใดๆ เพื่อสนองการเลือกตั้งหรือสนองสภาวะของตัวเอง ในส่วนของวิธีการและรูปแบบของพฤติกรรมนั้นจะเป็นตัววัดการกระทำที่เกิดขึ้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนและในการตัดสินใจครั้งสุดท้ายนั้น คือตัดสินใจเลือกว่าจะรับข้อเสนอ และตัดสินใจเลือกลงคะแนนให้กับผู้สมัครด้วยความสมัครใจหรือด้วยการยอมรับข้อเสนอ สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้น มีด้วยกันสองทาง คือทางตรงและทางอ้อม เมื่อกระทบแล้วมีผลต่อองค์กร รวมไปถึงบทบาทและหน้าที่ทางการเมืองที่ดำรงอยู่ในด้านคุณค่าและศักยภาพของบุคคลากร

ความคิดเห็นและกรอบแนวคิดของผู้ทำการวิจัย

จากการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมคอร์รัปชันในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงานั้น ผู้วิจัยเห็นว่า เรื่องการคอร์รัปชันนั้น เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของประเทศชาติอย่างรุนแรง และการคอร์รัปชันนั้นเกิดขึ้นทุกวงการไม่ว่าจะเป็นองค์กรเอกชน หน่วยงานข้าราชการ ฝ่ายปกครอง หรือวงการธุรกิจธนาคาร และนักการเมือง ทำให้ปัญหาของการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นอย่างมากมายและเกิดความเสียหายในการบริหารและภาพรวมอย่างมหาศาล แม้ว่าจะมีการร่างกฎหมายและนโยบายต่างๆเข้ามารองรับในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่นั่นก็เป็นเพียงการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ หรือการแก้ปัญหาแบบชั่วคราว หรือแบบขอไปที จึงกลายเป็นปัญหาเรื้อรังในระยะยาว การคอร์รัปชันเป็นเหมือนไฟที่ลามทุ่งไปเรื่อยๆ ที่คอยลามเลียไปจนไม่เหลือ

สำหรับประชาชนของประเทศชาตินั้น จำเป็นต้องยอมรับการเปลี่ยนแปลงไปของประเทศไทยในอนาคตจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ทุกคนต้องทราบในเวลานี้ รัฐบาลปัจจุบันได้วางแนวนโยบายในการปราบปรามแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันให้ดำเนินไป มุ่งหวังความถูกต้องที่จะเห็นสังคมเกิดความเท่าเทียมกันในทุกระดับชั้น ทั้งเอกชน รัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะหน่วยงานราชการที่กำลังประสบปัญหาอย่างหนักในการทุจริต นับวันแต่จะมีเพิ่มขยายขึ้นอย่างกว้างขวาง และมีแนวโน้มว่าจะแก้ไขให้สำเร็จลงด้วยความยากลำบาก

เพราะว่าปัญหาการคอร์รัปชันหรือปัญหาฉ้อราษฎร์บังหลวง ที่แพร่กระจายไปทั่วทุกสังคม ซึ่งเป็นปัญหามันทอนกำลังความสามารถในการพัฒนาประเทศ ที่สำคัญ ปัญหาการคอร์รัปชัน

ถือว่าเป็นปัญหาสากลเลยทีเดียว เพราะเกิดขึ้นในทุกประเทศ ไม่ว่าจะประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนา แต่ความแตกต่างนอกจากจะอยู่ที่ปริมาณหรือขอบเขตของปัญหาแล้ว ยังอยู่ที่ความเอาใจจริงเอาใจของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ในการป้องกันและปราบปรามปัญหานี้ และชี้ดการยอมรับของสาธารณะต่อเรื่องคอร์รัปชัน รวมทั้งความเข้มแข็งของประชาชนในการตรวจสอบผู้ที่ทำการคอร์รัปชัน หากผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงละเลย ปัญหานี้ย่อมขยายตัวมากกว่าหดตัว ในทำนองเดียวกันหากสาธารณชนยอมรับว่าปัญหานี้มีมาช้านาน แก่ยากและยอมรับผู้ที่มีชื่อเสียงในสังคมแม้ว่าจะมีภูมิหลังที่คอร์รัปชันก็ตาม การแก้ปัญหาก็จะแก้ยากมาก

เมื่อเรากล่าวถึงปัญหาการคอร์รัปชัน (Corruption) หลายคนอาจมองว่าไม่สำคัญ เพราะอาจคิดว่าไม่ใช่ปัญหาของตัวเองบ้าง ไม่ใช่เรื่องใกล้ตัวบ้างแต่หากย้อนกลับมาพิจารณาดูให้ดีแล้ว ปัญหาการคอร์รัปชันนับว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชนอย่างมาก จากสาเหตุของปัญหาการคอร์รัปชันที่มีมากมายนั้น อาจทำให้คนหลายคนท้อแท้สิ้นหวังกับสังคมที่ฟอนเฟะและเลวทรามในประเทศไทย ปัญหาการคอร์รัปชันมีมากมายเป็นยาดำไปเกือบทุกอย่างองค์การ ไม่ว่าจะ เป็นวงการการเมืองที่เกิดจากพฤติกรรม “ หน้าเนื่อใจเสือ ” ของนักการเมืองบางคนที่อยู่ในคราบของผู้ใจดีมีเมตตา จะเข้ามาแก้ปัญหให้กับประชาชน แต่ความเป็นจริงแล้ว กลับทำบาบหลังจากนั้น หรือ ขูดรีดขูดเนื้อกับประชาชน โดยการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดสรรงบประมาณเข้ากระเป๋าตัวเอง เรียกรับเงินใต้โต๊ะ เป็นต้น ส่วนวงการข้าราชการประจำนั้น เช่น กรณีนายตำรวจบางคนที่มีพฤติกรรมว่ามีการเรียกรับส่วยจากสถานบริการ อาบ อบ นวด กรณี ค่าโง่ ทางด่วนที่ต้องสิ้นงบประมาณโดยไม่จำเป็น กรณี จัดสรรที่ดิน สปก. ให้แก่ผู้ที่มีอิทธิพล ซึ่งเป็นปัญหามาหลายรัฐบาล

ภาพของการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยนั้นมีหลายมุมมองจากต่างชาติ เช่น ในสหรัฐอเมริกา ที่ได้มีการเสนอรายงานการปฏิบัติด้านมนุษยชนประจำปี 2545 ต่อสภาคองเกรส ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมเกือบ 200 ประเทศ รวมทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย โดย นายแดร์ริล เอ็น จอห์นสัน อดีตเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทยว่า ประเทศไทยมีปัญหาการคอร์รัปชันมากมาย เช่น ปัญหากระบวนการยุติธรรม การซื้อเสียง การติดสินบน ปัญหา ยาเสพติด การขาดความโปร่งใสในการทำงานของฝ่ายราชการ ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันนั้นผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

- 1) ความต้องการและความอยากได้ที่ไม่มีควมสิ้นสุด
- 2) ความต้องการด้านวัตถุนิยม
- 3) ค่านิยมที่ปฏิบัติตามกันมา

- 4) ระบบอุปถัมภ์ที่เกิดต่อเป็นทอดๆ
- 5) การขาดคุณธรรมที่ดีในการดำเนินชีวิต
- 6) การทวงคืนหรือการเอาทุนคืนของนักการเมือง
- 7) มีผู้เสนอผลประโยชน์ให้โดยหวังผลตอบแทน
- 8) การมุ่งประโยชน์ส่วนตนมากเกินไป
- 9) การเล่นพรรคเล่นพวก
- 10) บุญคุณต้องทดแทน

ฯลฯ

ในส่วนของปัจจัยต่างๆที่ส่งผลให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาเกิดการทุจริตคอร์รัปชันขึ้นหรือการตัดสินใจเลือกผู้สมัครนั้นอาจจะประกอบไปด้วยปัจจัยมากมายหลายประการผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความคิดเห็นได้ดังนี้

1) ในพื้นที่ที่ไม่มีผู้สมัครได้รับการสนับสนุนดูแลหรือให้งบประมาณช่วยเหลือจากการเมืองในระดับชาติ เช่น การสนับสนุนจากนักการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยกัน นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด บ้างในลักษณะที่ผู้สมัครมีความสัมพันธ์ส่วนตัวต่อกัน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับนักการเมืองระดับอื่นที่มาเกี่ยวข้องกับผู้สมัครมากกว่าตัวของผู้สมัครมากนัก การตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่มีนักการเมืองระดับพรรคใหญ่หนุนหลังไม่สามารถวัดได้ หากเป็นพรรคการเมืองบางพรรคที่ประชาชนในท้องถิ่นของจังหวัดพังงารักและชอบก็จะเลือกทันที แต่ในทางกลับกัน หากผู้สมัครบางคนไปสังกัดพรรคบางพรรคที่คนท้องถิ่นไม่พอใจก็ไม่ได้รับการเลือก

2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่นสามารถทำให้การจัดการเลือกตั้งบรรลุสู่เป้าหมายได้ แต่ข้อกำหนดของกฎหมายบางอย่างกลายเป็นช่องทางที่กว้างมากขึ้นจนสร้างหรือให้โอกาสที่เอื้อให้ผู้สมัครที่รู้กฎหมายอย่างฉลาดใช้ประโยชน์ในการสร้างคะแนนเสียงให้กับตนเอง เช่น การกำหนดช่วงระยะเวลา 60 วัน ก่อนการเลือกตั้งในการห้ามการกระทำผิดกฎหมาย (มาตรา 57) แต่พฤติกรรมของผู้สมัครที่ปรากฏ มีการซื้อเสียง จัดเลี้ยง แจกของ พาเที่ยวในช่วงเวลา ก่อน 60 วัน และผู้สมัครกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ได้รับการเลือกตั้งในเกือบทุกครั้งที่มีการลงสมัครรับเลือกตั้ง และยังถือว่าการทุจริตลวงหน้า

3) การทำงานและบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขาดการวางแผนที่ดีอย่างมีคุณภาพไม่สามารถสร้างความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่สามารถดำเนินการกับผู้กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ได้ทัน่วงที่ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในทาง การเมือง การรับรองผล

ล่าช้าทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเลือกตั้งและส่งผลให้เกิดปัญหา ในการเลือกตั้งใน ระยะยาว

4) การที่ผู้สมัครจะได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้งนั้น ไม่เกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจ ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เพราะส่วนใหญ่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนจะมีฐานะที่ใกล้เคียง กันไม่มีใครรวยกว่าใคร การได้รับข้อเสนอจากนักการเมืองหรือหัวคะแนนนั้นเป็นเพียงปรากฏการณ์ หนึ่งที่เกิดขึ้นในระหว่างการเลือกตั้งแต่ละครั้ง การยอมรับข้อเสนอที่มีผู้เสนอให้นั้น เกิดจากการกระทำ ของนักการเมืองเท่านั้นเอง เพราะการแสดงบทบาทสำคัญในชุมชน ของนักการเมือง ถือว่าเป็นการ สร้างภาพ ให้เป็นคนดี ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในแต่ละบทบาท มีความเป็นกันเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผู้สมัครจำเป็นต้องทำให้เป็นที่รู้จักของประชาชนในพื้นที่นับเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ได้คะแนนเสียง เลือกตั้ง หากการหวังผลจากข้าราชการตำรวจด้วยการซื้อเสียง เป็นความคิดที่ผิดพลาด แต่สิ่งที่ สำคัญที่สุดผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งคือจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของข้าราชการตำรวจมากกว่า การที่ผู้สมัครที่มีญาติพี่น้องมากอาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะได้คะแนนเสียงหรือได้รับการเลือกตั้งก็ อาจจะเป็นไปได้

5) การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงานั้น ความเป็นผู้นำ และการที่ผู้สมัครมีความรู้ความสามารถมีความสำคัญสูง เพราะจะเกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่เป็น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งต้องเป็นที่ยอมรับจากผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ประชาชน และองค์กร ภาครัฐ เอกชน แต่สิ่งสำคัญคือความจริงใจที่ผู้สมัครมีให้กับประชาชน ความเอาใจใส่ ความ สม่ำเสมอ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งมีผู้ลงสมัครเลือกตั้งหลายคนที่จะกลายเป็นตัวเลือกตั้ง ให้ ประชาชนและข้าราชการตำรวจตัดสินใจโดยพิจารณาจากผลงานและการกระทำที่ผ่านมาในสมัยที่ ผ่านมาเป็นสิ่งสำคัญ หรืออาจจะเป็นบุคคลที่ต้องพึ่งพากัน ส่วนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาของ เทศบาลในแต่ละชุมชนตำบลนั้น เน้นความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้สมัคร ผู้สมัครที่มี มนุษย์สัมพันธ์ดี เป็นคนดี มีความเอาใจใส่ต่อชุมชน แม้ไม่ได้มีความรู้ความสามารถมากนักแต่ก็จะ เป็นผู้มีโอกาสได้รับการเลือกตั้งจากคนในชุมชนหรือญาติสูงกว่าผู้สมัครที่เน้นการหาเสียงด้วยวิธี อื่น ทั้งนี้ระบบอุปถัมภ์จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้น

6) สำหรับรูปแบบของการหาเสียงของผู้สมัครทั้งที่ได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้ง ส่วนใหญ่มีการนำเสนอนโยบายที่เป็นรูปธรรม โดยการนำนโยบายสาธารณะที่มีตัวตนและเป็นไป ได้ เป็นเพียงการเสนออุดมการณ์ของตนเองหรือของพรรคในการทำงานให้มีความชัดเจนต้อง สัมผัสได้ ผู้สมัครที่มีการนำเสนอโยบายในลักษณะการเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาของชุมชนที่ เกิดขึ้นตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีและพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนใน

ชุมชนก็อาจจะได้รับการเลือกจากข้าราชการตำรวจในการให้เข้าไปทำหน้าที่แทนกลุ่ม หรือแทนประชาชนโดยไม่มี ความจำเป็น ต้องรับข้อเสนอดังกล่าว

7) ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงาส่วนใหญ่ที่มีกลุ่มผู้นำ อันได้แก่ หัวหน้าคน ผู้ที่มีบุญคุณต่อกัน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการเกษียณ กลุ่มนายทุน กลุ่มสตรีในชุมชน กลุ่มแม่บ้าน ส่งเสริม สนับสนุนในการเลือกตั้งทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง ในทุกรูปแบบ ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม จะได้รับการเลือกตั้ง ส่วนที่ผู้สมัครที่มีกลุ่มผู้นำสนับสนุนแต่ไม่ได้รับการเลือกตั้งเป็นเพราะความรู้ ภูมิหลัง สถาบันการศึกษาที่จบมา บุคลิกและลักษณะส่วนตัว ส่งผลให้การตัดสินใจของผู้เลือก เกิดการเปรียบเทียบ หรือคุณสมบัติอื่นๆ ยังด้อยกว่าคู่แข่งอื่นและอาจจะเป็นมือใหม่ที่เพิ่งลงครั้งแรก หรือการหาเสียงไม่ทั่วถึง

8) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพังงา ครั้งนี้การตัดสินใจเลือกของประชาชนและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนส่วนใหญ่ยังผูกพันกับผู้สมัครในแง่ของการช่วยเหลือกันมาหรืออุปถัมภ์ซึ่งกันและกันทั้งในอดีตสะท้อนถึงระบบอุปถัมภ์ที่ยังมีมากในสังคมของไทย และสังคมของคนท้องถิ่นในจังหวัดพังงา กรณีที่ผู้สมัครที่เป็นคู่แข่งกันมีปัจจัยอื่นๆ เท่าเทียมกัน ความได้เปรียบของผู้สมัครที่มีอายุมากกว่า การศึกษาสูงกว่า มีเครือข่ายมากกว่า จะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งสะท้อนถึงระบบอาวุโสและระบบเครือญาติที่มีความนับถือต่อกันสืบทอดกันมา และประชาชนโดยรวมส่วนใหญ่รวมถึงข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงายังให้ความสำคัญ และมีแนวโน้มว่าจะไม่มีวันที่ระบบอุปถัมภ์จะหมดสิ้นลง

9) ในการซื้อเสียงของผู้สมัครหรือหัวหน้าคนนั้นต้องยอมรับว่าเกิดขึ้นบ้างแต่ไม่ใช่ทั้งหมด ข้าราชการตำรวจอาจจะรับข้อเสนอบ้างตามความเหมาะสมของข้อเสนอหรือขึ้นอยู่กับรูปแบบต่างๆที่จะเข้ามาให้พิจารณา หากมีการทุจริตในการเลือกตั้งนั้น ผู้วิจัยมองว่า ประชาชนหรือกลุ่มคนบางกลุ่มไม่ได้มีภูมิฐานะอยู่ในพื้นที่แต่เดิมเพิ่งย้ายเข้ามาอยู่ ไม่มีความผูกพันกับชุมชน ไม่ให้ความสำคัญกับท้องถิ่น รวมถึงการเลือกตั้งท้องถิ่นด้วย ในการเลือกตั้งประชาชนไม่ได้มีความรู้จักและสนิทสนมเป็นส่วนตัวกับผู้สมัครรายใดเป็นพิเศษเหมือนกับข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จึงทำให้เกิดการไม่มีตัวเลือกสำหรับประชาชนกลุ่มนี้ ฉะนั้น การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นคะแนนเสียงส่วนใหญ่จากคนกลุ่มนี้จึงเป็นตัวแปรที่เข้ามากำหนดอย่างสำคัญยิ่ง เป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการซื้อเสียงมากที่สุด ถึงแม้กลุ่มนี้อาจจะเรียกตัวเองว่ามีความเจริญเป็นคนมีความรู้ มีฐานะดีกว่ากลุ่มคนดั้งเดิม ซึ่งที่ติดตามมากับคนกลุ่มนี้คือวัฒนธรรมการอยู่แบบต่างคนต่างอยู่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม และส่งผลให้เกิดภาพรวมของการซื้อเสียงที่พอจะวัดได้ในการเลือกตั้งครั้งนี้

10) สำหรับผู้สมัครนั้นจุดเด่นหรือจุดด้อยของคู่แข่ง มีส่วนสำคัญทำให้ผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งนั้นมองตัวเองว่า ต้องสร้างจุดเด่นให้เกิดขึ้นในการลงแข่งขันแต่ละครั้ง เพราะในการเลือกตั้งประชาชนหรือข้าราชการตำรวจชั้นประทวนใช้การเปรียบเทียบ ส่วนจุดเด่นจุดด้อยในปัจจุบัน ส่วนตัวของผู้สมัครต้องสัมพันธ์สอดคล้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะลักษณะทางสังคม และการเมือง ศาสนา ค่านิยม การปรากฏกายในที่ชุมชนบ่อยๆ เช่น ในชุมชนเขตเมืองที่มีความเจริญมาก จะให้ความสนใจกับคนที่มีความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพที่ดี กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความชัดเจนในนโยบายและการวางแผนการทำงาน รวมทั้งผลงานอันเป็นที่สามารถเกิดขึ้นจริงและโดดเด่น ฉะนั้น ปัจจัยที่ผู้สมัครที่มีโอกาสได้รับการเลือกตั้งสูงสุดจะต้องมีจุดเด่นในด้านปัจจัยที่เกี่ยวกับภูมิหลัง คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัว รวมทั้งนโยบายที่ใช้หาเสียง ที่เหนือกว่าคู่แข่งคนอื่น ส่วนการไม่มีคู่แข่งไม่ใช่ข้อสรุปที่จะบอกว่าผู้สมัครมีโอกาสดำเนินการเลือกตั้งเสมอไป เพราะกฎหมายได้มีการกำหนดให้ต้องมีประชาชนลงคะแนนให้เกินกว่าร้อยละ 10 ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หากผู้สมัครไม่มีปัจจัยแต่ละด้านที่เพียงพอประชาชนมีสิทธิเลือกหรือ ข้าราชการตำรวจ ทำเครื่องหมายในช่องไม่ลงคะแนนได้

สำหรับการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงานั้น ผู้วิจัยเห็นว่า เรื่องการคอร์ปชันในการเลือกตั้ง หรือการคอร์ปชันในเรื่องอื่นๆนั้น สามารถสรุปและเสนอประเด็นต่างๆได้ในระดับหนึ่งดังที่ผู้ทำการวิจัยได้นำเสนอไปแล้วข้างต้น ซึ่งพฤติกรรมในการตัดสินใจหรือการที่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนจะทุจริตคอร์ปชันในการเลือกตั้งหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่จะมาคอยกำหนดให้เกิดพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆ เมื่อนำทฤษฎีมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและรองรับจะเห็นว่า มีเหตุผลที่สอดคล้องกับทฤษฎีสองทฤษฎี คือ ทฤษฎีการกระทำ และ ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ ซึ่งได้กล่าวไว้ดังนี้

ทฤษฎีการกระทำ (Action Theory) ทฤษฎีการกระทำนั้น ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การที่ A กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป เช่น ในรูปของการกระทำ X นั้น เกิดจากแรงกระตุ้นหลายอย่าง แรงกระตุ้นนี้ถือว่าเป็นปัจจัยอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นปัจจัยภายใน หรือปัจจัยภายนอกก็ได้ ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ ทฤษฎีนี้ อธิบายว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมและการเมืองของไทยเป็นความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์กับผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ (patron-client relation) ระบบอุปถัมภ์หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน 2 สถานภาพ โดยฝ่ายแรกมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่า (patrons) จะใช้อำนาจและปัจจัยต่างๆ ให้ความคุ้มครองต่ออีกฝ่ายหนึ่งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า (clients) ซึ่งฝ่ายหลังจะตอบแทนโดยการช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ไป

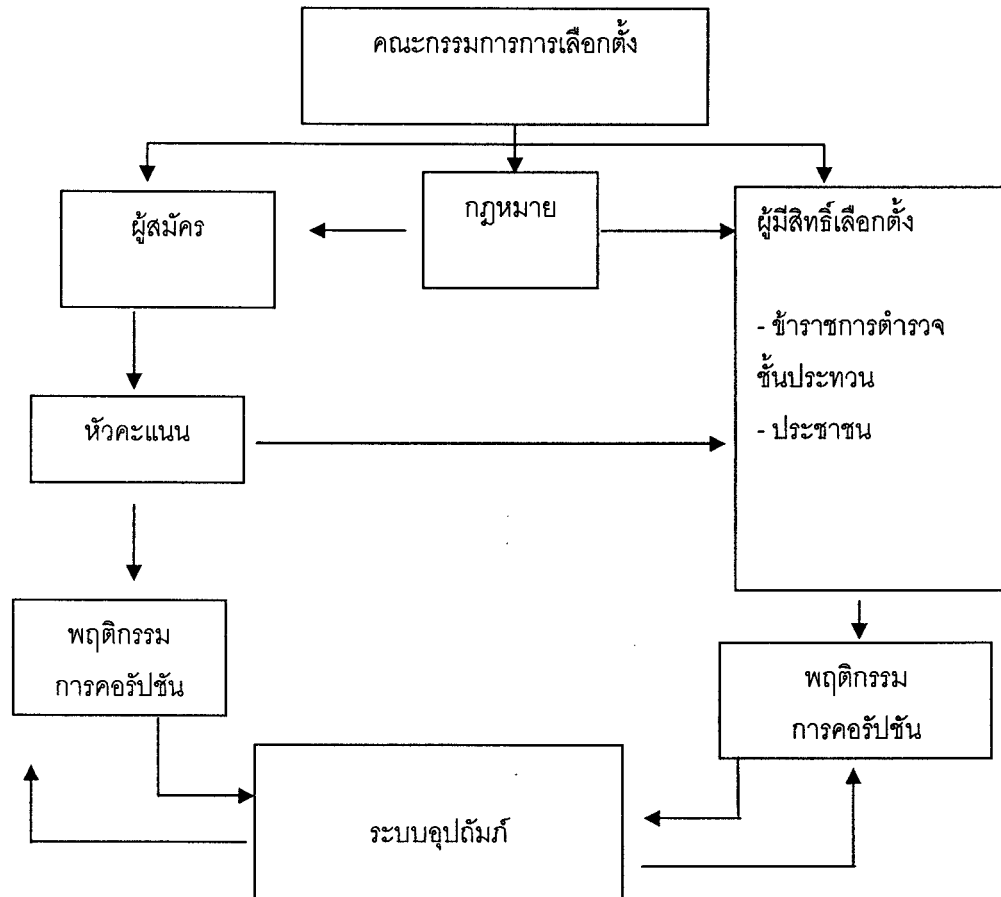
และอุทิศตัวรับใช้ผู้อุปถัมภ์ ลักษณะดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เสมอภาคกัน ใน แนวนี้ความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์และผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ จึงเป็นการแลกเปลี่ยนที่ไม่เท่าเทียมกัน ระหว่างคนสองกลุ่มดังกล่าวคือ ความสัมพันธ์จะเป็นการตอบแทนบุญคุณกัน โดยผู้อุปถัมภ์จะไม่มี วันเป็นหนี้บุญคุณของผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์เลย ความสัมพันธ์เช่นนี้ถูกควบคุมด้วยกฎทางจริยธรรมเป็น ส่วนใหญ่

ผู้อุปถัมภ์มักจะอาศัยอิทธิพล และทรัพยากรที่มีอยู่ให้บริการ หรือปกป้องคุ้มครองใน ลักษณะต่างๆ ต่อผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ ขณะที่อีกฝ่ายหนึ่ง คือผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์จะต้องทำอะไรต่างๆ ตอบ แทนความต้องการของผู้อุปถัมภ์ เช่น การช่วยเหลือในการต่อสู้และการช่วยเหลือทางด้านการเมือง เช่น การลงคะแนนเสียงตามที่ผู้อุปถัมภ์ชี้แนะ หรือเป็นหัวคะแนนให้ หรือให้ความช่วยเหลือในกรณี อื่นๆ อีกมากมาย (เพิ่มพงษ์ เชาวลิต และ ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี : 86)

ระบบอุปถัมภ์จะมีความเข้มแข็งและอิทธิพลมากโดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ในสังคม หรือชุมชน เพราะในชุมชนต่างๆ จะมีคนกลุ่มเล็กๆ กลุ่มหนึ่งซึ่งจะมีจำนวนน้อย เป็นกลุ่ม ที่ได้เปรียบทางเศรษฐกิจ มีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าคนส่วนใหญ่ เพราะการกระจายรายได้ยังไม่ดี พอและไม่เป็นธรรม คนกลุ่มนี้จะใช้ความได้เปรียบดังกล่าวให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือคนส่วนใหญ่ จนคนส่วนใหญ่หรือแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ในชุมชนยอมเข้ามาอยู่ใต้อุปถัมภ์ ยอมทำ ตามที่ผู้อุปถัมภ์แนะนำ หรือชี้แนะอย่างขาดเหตุผล เพราะผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์มีความเสียเปรียบ ตลอดเวลา การสร้างระบบอุปถัมภ์ขึ้นในลักษณะนี้ มักสร้างได้ง่ายและใช้เวลาไม่นานหากผู้ อุปถัมภ์มีฐานะทางการเงินดีมาก ในกระบวนการเลือกตั้งผู้มีเงินทุนหาเสียงจำนวนมากมักจะใช้ เงินหาเสียงอย่างไม่มีขีดจำกัดในแทบทุกวิถีทาง จึงอยู่ในฐานะผู้อุปถัมภ์ และมีโอกาสได้รับเสียง จำนวนมากด้วย และผู้อุปถัมภ์คนหนึ่งอาจมีผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์จำนวนไม่แน่นอน และผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ คนหนึ่งอาจยอมรับการอุปถัมภ์จากผู้อุปถัมภ์หลายคนในขณะเดียวกัน หรืออาจเปลี่ยนผู้อุปถัมภ์ คนใหม่ได้ หรือสามารถจะยกตัวเองเป็นผู้อุปถัมภ์ระดับรอง คือเป็นทั้งผู้อุปถัมภ์ และผู้รับอุปถัมภ์ อยู่ใต้อุปถัมภ์อีกคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ แต่ลักษณะความสัมพันธ์ต่อกันจะไม่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือผู้อุปถัมภ์จะให้ความคุ้มครอง และความช่วยเหลือต่างๆ ขณะที่ผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ก็จะยอมทำ ตามคำแนะนำ หรือการชี้แนะของผู้อุปถัมภ์ หรือทำการช่วยเหลือผู้อุปถัมภ์ในเรื่องต่างๆ ทั้งในด้าน สังคมการเมือง เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามผู้อุปถัมภ์ต้องการ เป็นต้น

การใช้แนวความคิดและทฤษฎีต่างๆ เพื่อสนับสนุนการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ก็เพราะว่าแต่ ละแนวความคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาได้อธิบายหลักการและเหตุผลในเรื่องที่เป็น องค์ประกอบของ กระบวนการต่าง ๆ ในการตัดสินใจของบุคคลที่จะมีพฤติกรรมในการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งหนึ่ง

สิ่งใดลงไป ด้วยแรงกระตุ้นจากภายใน จึงส่งผลให้เกิดการทุจริตหรือคอร์รัปชันขึ้น และผู้วิจัยได้วางกรอบแนวความคิดในการเลือกตั้งที่ต้องอาศัยระบบอุปถัมภ์เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมในการเลือกตั้งและตัดสินใจเลือกภายใต้การอุปถัมภ์ซึ่งกันและกัน ได้ดังนี้

ภาพที่ 5.1 กรอบแนวคิดแสดงระบบอุปถัมภ์ที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้ง

จากภาพ 5.1 แสดงกรอบแนวคิดแสดงระบบอุปถัมภ์ที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งผู้วิจัยได้วางกรอบไว้ตามแนวความคิดที่มีความสัมพันธ์กันสามารถอธิบาย ได้ดังนี้

คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นคณะกรรมการในการวางกรอบและนโยบายตลอดจนการกำหนดตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งทุกระดับ ซึ่งควบคุมดูแลผู้ลงสมัครในการเลือกตั้ง ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งเขต ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลการเลือกตั้งในเขตที่กำหนด และคณะกรรมการการเลือกตั้ง ยังจะต้องดูแล ออกคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุม

ผู้กระทำความผิดในการเลือกตั้งได้ทันที ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนการเลือกตั้งให้เกิดขึ้น

กฎหมาย ในที่นี้หมายถึงกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ที่ถูกคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดขึ้นใช้ และกฎหมายจะควบคุมดูแลผู้สมัคร ให้ดำเนินการหรือทำกิจกรรมทางการเมืองให้อยู่ในกรอบและตัวบทกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ผู้สมัคร คือผู้ที่ลงสมัครรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ของตัวเองภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้งและจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายการเลือกตั้ง

หวัคະແນ หวัคະແນจะทำหน้าที่แทนผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือรับคำสั่งจากพรรคการเมือง หรือสังกัดการเมืองใดมาทำหน้าที่หาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่น การหาเสียง การแนะนำคนในชุมชนให้ผู้สมัครได้รู้จัก หรือบางครั้งเป็นหวัคະແນที่ทำหน้าที่ซื้อเสียงจากชาวบ้าน หรือให้ปัจจัยต่างๆ แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น

ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ในที่นี้คือ ประชาชนทั่วไปและเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งสองกลุ่มนี้ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งและต้องอยู่ภายใต้กฎหมายการเลือกตั้ง ข้าราชการตำรวจและประชาชน มีความเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กับหวัคະແນโดยตรง ทั้งนี้ยังรวมถึงผู้สมัครที่จะมาเป็นแรงกระตุ้น ควบคุม โน้มน้าว ให้เกิดการขายเสียงได้

พฤติกรรมคอร์รัปชัน เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเลือกตั้ง ก่อนเลือกตั้ง หรือหลังการเลือกตั้ง ผู้สมัครรับการเลือกตั้ง หวัคະແນ เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ประชาชน มีโอกาสในการทุจริตและประพฤติปฏิบัติตนในการคอร์รัปชันการเลือกตั้งได้ โดยทางใดทางหนึ่ง ซึ่งแต่ละคนก็มีวิธีการและรูปแบบที่แตกต่างหรือเหมือนกันขึ้นอยู่กับสถานะและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

ระบบอุปถัมภ์ เป็นตัวกำหนดที่ส่งผลให้เกิดการสนองตอบต่อกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ผู้อุปถัมภ์มักจะมีอาศัยอิทธิพลและทรัพยากรที่มีอยู่ให้บริการหรือปกป้องคุ้มครองในลักษณะต่างๆ ต่อผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ ขณะที่อีกฝ่ายหนึ่ง คือผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์จะต้องทำอะไรต่างๆ ตอบแทนความต้องการของผู้อุปถัมภ์ เช่น การช่วยเหลือในการต่อสู้และการช่วยเหลือทางด้านการเมือง เช่น การลงคะแนนเสียงตามที่ผู้อุปถัมภ์ชี้แนะ หรือเป็นหวัคະແນให้ หรือให้ความช่วยเหลือในกรณีอื่นๆ อีกมากมาย ผู้อุปถัมภ์นั้นเป็นได้ทั้ง นักการเมือง ผู้ลงสมัคร ประชาชน และข้าราชการตำรวจ

2.2 ข้อค้นพบสำคัญจากการศึกษา

2.2.1 ภารกิจในการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จะสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดีหรือได้ตามความคาดหวังหรือไม่นั้น ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในจังหวัดพังงาคือ

ผู้ที่ต้องยึดถือปฏิบัติภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างเคร่งครัดและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้หากมีการทุจริตเกิดขึ้นไม่ว่ากรณีใดๆ การแก้ปัญหาและการกำหนดบทลงโทษต่างๆ ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

2.2.2 พฤติกรรมไม่เป็นกลางต่างๆที่เกิดขึ้นนั้นขึ้นอยู่กับตัวบุคคลมากกว่า ปัจจัยต่างๆที่ค้นพบเป็นตัวกำหนดก็จริง แต่อยู่ที่จิตใต้สำนึกของแต่ละคน ไม่มีใครวัดได้ ไม่มีตัวกำหนด พฤติกรรมไม่เป็นกลางเป็นเพียงการตัดสินใจในช่วงระยะเวลาสั้นๆ

2.2.3 ศักยภาพของผู้สมัครสมาชิกและหัวหน้าคะแนน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจ เนื่องจากกลุ่มคนทั้งสองกลุ่ม มีความเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออก ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งระดับชาติ เพราะหัวหน้าคะแนนทำหน้าที่ คือการซื้อเสียง แจกซอง การประชาสัมพันธ์ เคาะประตู จัดเวทีและตารางในการหาเสียงของผู้สมัคร หัวหน้าคะแนนจะทำหน้าที่ไม่ว่าผู้สมัครสมาชิกจะได้รับการเลือกตั้งหรือไม่ ศักยภาพของทั้งสองฝ่ายมีความเด่นกันคนละด้าน จึงสามารถเดินไปด้วยกันได้

2.2.4 การยอมรับข้อเสนอ คือหนทางหนึ่งในการรับสิ่งของใดๆ สภาพทางการเงินหรือการเป็นคนวัตถุนิยมมากเกินไป ได้กลายเป็นตัววัดการตัดสินใจ บางครั้งศาสนาเหมือนมีข้อจำกัดในการปฏิบัติและการตัดสินใจกระทำสิ่งที่ผิด ศาสนาคอยเป็นตัวกระตุ้นว่าไม่ควร และไม่แน่นอนเสมอไปว่า ศาสนาจะสามารถจัดการกับการตัดสินใจรับสินบนได้หรือไม่ ข้อค้นพบที่พบว่าผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมีความซื่อสัตย์และวางตัวสุจริตในทางการเมืองนั้นเป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือได้

2.2.5 วิธีการและรูปแบบของพฤติกรรมนั้น บางครั้งเป็นเรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้ และมีความซับซ้อนมากขึ้น จนยากต่อการแก้ไข และหากแก้ไขไม่ตรงจุดก็จะลุกลามบานปลายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเลี้ยงสุรา การจัดงานเลี้ยงที่บ้านพักข้าราชการตำรวจ การให้ของในรูปแบบสปอนเซอร์ชุดกีฬา การมอบของอภินันทนาการ เหล่านี้ถือได้ว่าเป็นการทุจริตล่วงหน้าของผู้สมัคร หรือนักการเมืองบางคน

2.2.6 บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถสร้างความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่สามารถดำเนินการกับผู้กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบทางการเมือง การรับรองผลล่าช้าทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายในการเลือกตั้ง ในส่วนของค่าตอบแทนหรือเบี้ยเลี้ยงที่จัดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในหน่วยเลือกตั้งนั้นน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการเลือกตั้งบางตำแหน่ง ซึ่งมีการปฏิบัติและรับผิดชอบภารกิจไม่แตกต่างกัน

2.2.7 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนบางคน ขาดความสนใจทางการเมือง และไม่มี ความรับผิดชอบเท่าที่ควรในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในหน่วยเลือกตั้ง และขึ้นอยู่กับ การไม่เอาใจใส่ของผู้นำในหน่วยงานต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

2.2.8 การทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง คณะกรรมการ การเลือกตั้งบางคนเป็นคนทุจริตเสียเอง และทำตัวเป็นหัวคะแนนอำนาจอ้างที่มีอยู่แอบแฝงใน การทุจริต

2.2.9 ความคาดหวังของผู้สมัครหรือหัวคะแนนนั้นมีเหมือนกันทุกคน ทุกกลุ่ม แต่ ผลการตอบรับจากผู้ที่ได้รับข้อเสนอไม่มีใครรับประกันได้ว่าคนเหล่านี้หรือข้าราชการตำรวจชั้น ประทวนจะตัดสินใจเลือกและลงคะแนนให้ผู้สมัคร เนื่องจากกรณีที่ผู้สมัครหลายคน ออกมา เสนอข้อแลกเปลี่ยนนั้น อาจมีหลายคนและไม่จำกัดอยู่เฉพาะคนใดคนหนึ่ง

2.2.10 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนบางคนไม่มีความจำเป็นในด้านความ ต้องการปัจจัยอื่น นอกเหนือจากปัจจัยที่มีความสำคัญเท่านั้น และมองว่าตัวเองมีศักดิ์ศรีมากกว่า เงินแค่ไม่กี่ร้อย

2.2.11 เรื่องการทดแทนบุญคุณนั้นเป็นเรื่องใหญ่ที่มีมานาน แต่การที่จะ สนองตอบความต้องการบางอย่างนั้น ต้องอาศัยความถูกต้องชอบธรรมเป็นแกนกลางในการ ตัดสินใจ เนื่องจากระบบใหม่ๆ ที่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนบางคนได้มีโอกาสศึกษาและเข้าใจ ระบบการเมืองที่เป็นอยู่มากขึ้นนั้น ไม่ทำให้ตกไปอยู่ในอำนาจบางอย่างได้

2.2.12 แต่ในทางกลับกันมีข้าราชการตำรวจบางท่านที่ต้องทำตามกติกาของผู้ อุปถัมภ์ โดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของตนเองในขณะนั้น หรือ วงจรของ ระบบที่เกิดขึ้นมาก่อนเลยทำให้ต้องอยู่ภายใต้ระบบเดิมๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2.2.13 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนบางคนไม่เห็นด้วยกับการซื้อเสียงของผู้สมัคร หรือหัวคะแนน และไม่ยินยอมรับข้อเสนอใดๆ ไม่ว่าจะเงินหรือสิ่งของ หรือในบางกรณีที่ได้รับเงิน มาโดยไม่รู้ว่าเป็นเงินของนักการเมือง ข้าราชการตำรวจรู้สึกว่าได้ทำผิด เกิดความไม่สบายใจในสิ่ง ที่เกิดขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

ความสำคัญของการเลือกตั้งท้องถิ่นตลอดจนพฤติกรรมทางการเมืองในการ เลือกตั้งนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับที่ผู้สมัครจะได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้ง แต่สิ่งที่ตามมาเกี่ยวข้อง

กับคนทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นข้าราชการตำรวจทุกระดับ นักการเมืองท้องถิ่นทุกกลุ่ม คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตทุกเขต เกี่ยวข้องกับสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ในทุกระดับ ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาและรวมถึงข้อเสนอแนะครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอ ดังต่อไปนี้

3.1.1 คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กต.)

- 1) บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีความชัดเจนในการกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ของทุกฝ่าย ควรมีการปรับโครงสร้างการทำงานให้เกิดการคล่องตัวและเป็นรูปธรรมมากขึ้น
- 2) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้องศึกษาตัวอย่างและวิธีการในการทำความเข้าใจและสร้างทัศนคติที่ดีต่อหน้าที่พลเมืองที่ต้องออกไปใช้สิทธิ์ของตัวเองต่อการเลือกตั้งการเมืองในระดับท้องถิ่นของกลุ่มชนที่นับถือศาสนาอิสลาม
- 3) เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งเขต ต้องปรับวิสัยทัศน์ใหม่ในการทำงาน คือต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตัวเอง อย่าเพียงแต่ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือเฉพาะคำสั่งที่ได้รับการแต่งตั้ง ต้องมีจิตวิญญาณในการทำงานหรือการทำหน้าที่ที่จะไม่เป็นผู้ละเมิดกฎเสียเอง
- 4) คณะกรรมการการเลือกตั้งควรส่งเสริมบทบาทของผู้นำอื่นในท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้อยู่ในฐานะผู้ช่วยคณะกรรมการการเลือกตั้งมากกว่าเป็นผู้ช่วยหรือหัวคะแนนของผู้สมัครอย่างที่ผ่านมา ด้วยวิธีการต่าง ๆ มากมาย งบประมาณที่จะใช้ในการประชาสัมพันธ์ถ้าจัดให้กลุ่มผู้นำเหล่านี้มีส่วนร่วมน่าจะประหยัดงบประมาณของแผ่นดินได้มากกว่า เพราะค่านิยมของสังคมไทยทุกระดับมีความเชื่อต่อผู้นำ
- 5) หน่วยงานของข้าราชการตำรวจต้องมีการประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งทุกขั้นตอน ตลอดจนการหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง จนถึงสิ้นสุดการเลือกตั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 6) ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนต้องปรับปรุงตนเองในเรื่องของวิชาชีพสุจริต ต่อการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นคำสั่งโดยผู้บังคับบัญชา หรือการมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ของตนเอง
- 7) ข้าราชการตำรวจในระดับผู้บังคับบัญชาต้องเอาใจใส่ และสอดส่องดูแลข้าราชการชั้นประทวนไม่ให้ประพฤติหรือมีพฤติกรรมในทางที่มีชอบด้วยกฎหมาย ถ้าหากพบว่ากระทำผิดจริง ให้ลงโทษตามกฎหมายและกำชับอย่าให้มีการกระทำความผิดซ้ำอีก

3.1.2 นักการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง

1) ผู้สมัครสมาชิกทุกกลุ่มต้องเตรียมความพร้อมในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง กฎหมายการเลือกตั้ง ในการเรียนรู้กระบวนการการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น ตลอดจนทำความเข้าใจต่อ กฎระเบียบต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการเมืองในระดับท้องถิ่น

2) ทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญและมีการตื่นตัวทางการเมือง เพราะการเมือง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ซึ่งสะท้อนถึงวัฒนธรรม ค่านิยม รูปแบบการใช้ชีวิตที่อยู่ ภายใต้การปกครองในระบบประชาธิปไตยที่ชัดเจน

3) นักการเมืองทุกระดับต้องช่วยกันสร้างจิตสำนึกและรูปแบบที่ดีต่อ การเมือง ไม่ว่าจะ การเล่นการเมือง การแสดงบทบาทหน้าที่ทางการเมือง การยึดมั่นต่อนโยบาย เพื่อ แสดงเจตนารมณ์ของหลักการและความจริงใจต่อประชาชนอันจะช่วยให้ประชาชนเห็นคุณค่าของ การเมือง ไม่ทำให้เกิดการเบื่อหน่ายในการต้องไปเลือกตั้งแต่ละครั้ง และที่สำคัญคือ พลังของความ สนใจต่อการเมืองจะเกิดขึ้นโดยที่นักการเมืองไม่ต้องใช้กลวิธีที่เสี่ยงต่อการถูกตรวจสอบจาก คณะกรรมการการเลือกตั้ง

4) กลุ่มผู้สมัครและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง ควรมีการพัฒนา ทางด้าน คุณสมบัติพื้นฐานของผู้สมัครในการที่จะเป็นผู้แทนของประชาชน ต้องรู้หน้าที่ รับผิดชอบ รู้กฎหมาย มีคุณธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ในการจัดการ เลือกตั้งให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น จัดหลักสูตรเตรียมความพร้อมแก่ผู้สมัครที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในการเมืองทุกระดับและกำหนด เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการรับสมัครในการเลือกตั้งทุกระดับ

3.1.3 ภาครัฐบาล

1) ไม่ควรปลุกระดมประชาชนในการเสนอนโยบายที่มุ่งเน้นวัตถุนิยมเป็น หลัก อันก่อให้เกิดความฟุ้งเฟ้อและนิยมวัตถุมากเกินความจำเป็นและส่งผลให้การหาเสียงและการ โฆษณาชวนเชื่อ สนับสนุนปัจจัยที่ไม่มีความสำคัญแก่เยาวชน ทำให้เกิดการ ซื่อสัทธิ์ขายเสียง เกิดขึ้น

2) การเลือกตั้งที่ล้มเหลวไม่สามารถเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ภายใต้การปกครองในระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทนได้ พื้นฐานที่สำคัญอยู่ที่ประชาชน เพราะ เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน หากประชาชนไม่สามารถทำ หน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเกิดจากจิตสำนึกสาธารณะแล้วก็จะไม่สามารถทำ ให้การเลือกตั้งดีขึ้นได้ ผู้เกี่ยวข้องควรเน้นเรื่องของการปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยที่มีแนวคิดตาม

หลักเหตุและผลในการตัดสินใจ ตั้งแต่ในสถาบันครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม สร้างค่านิยมต่อคนที่มีคุณงามความดีมากกว่าวัตถุและความเจริญภายนอก

3) กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนของทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง จะช่วยให้ประชาชนมีความคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญของสังคมจะเกิดสำนึกรักและหวงแหนผลประโยชน์ของสังคม การใช้อำนาจอธิปไตยในการเลือกตั้งจะดำเนินถึงสังคมมากกว่าส่วนตัว

4) การเลือกตั้งทุกอย่างควรมีกรอบแนวทางการดำเนินการ ตามกฎหมายระเบียบที่เหมือนกัน เช่น การเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ใช้กฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีความแตกต่างกันมาก ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความสับสน เปรียบเทียบ และไม่สามารถสร้างค่านิยมใหม่ให้กับตนเองได้

5) กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการการเลือกตั้งท้องถิ่น ควรมีการกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาให้มีมาตรฐาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการจัดการเลือกตั้งต่อประชาชน ทางออกประการหนึ่งที่สำคัญคือ ควรหลีกเลี่ยงการกำหนดคุณสมบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งท้องถิ่นจากคนในเขตเลือกตั้ง เพื่อป้องกันปัญหาการใช้อิทธิพลท้องถิ่นในการเลือกตั้ง

3.1.4 กฎหมาย

1) การพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น ผู้มีหน้าที่กำหนดนโยบายของรัฐควรให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมให้กับประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะเรื่องของการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง

2) เพิ่มมาตรการในการกำหนดบทลงโทษให้มากกว่าเดิม เพื่อช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการตรากฎหมายตัวใหม่

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ถือเป็นการเริ่มต้นของความสนใจที่กำลังเกิดขึ้นในทางการเมืองการปกครอง ซึ่งการเมืองในระดับท้องถิ่นถือว่าเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาการเมืองการปกครองของประเทศ รวมถึงหน่วยงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ต้องหันมาสนใจการเมืองมากขึ้น และจะต้องทำความเข้าใจ แนวคิดของประชาชน บทบาทของผู้นำท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะที่จะต้องอยู่ร่วมกัน มีความสำคัญในฐานะพื้นฐานของสังคมประเทศชาติ ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีประเด็นการศึกษามากมายที่น่าสนใจสำหรับการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาหากถูกนำมาใช้จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทยในทุกๆระดับ

3.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางการเมืองของพนักงานโรงแรมกับประชาชนทั่วไป จากความแตกต่างของบริบททางสังคม เช่น อาชีพ ฐานะทางสังคม และมุมมองต่อการเมือง

3.2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางของผู้หญิงและผู้ชายเปรียบเทียบกันในการพัฒนาประชาธิปไตย กับการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2.3 ควรมีการศึกษาทัศนคติของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ต่อการคอร์รัปชัน ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

3.2.4 ควรมีการศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น

3.2.5 ควรมีการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหา การซื้อสิทธิ์-ขายเสียง ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

3.2.6 ควรมีการศึกษาบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น กับการพัฒนาปัญหาในการจัดการเลือกตั้งการเมืองระดับท้องถิ่นและทางออก

3.2.7 ในการศึกษาครั้งนี้อาจมีข้อจำกัดในเรื่องของการศึกษาและหาข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่อาจจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ และมีเงื่อนไขในการศึกษาและข้อจำกัดบางประการหากจะทำให้งานวิจัยเกิดประโยชน์คุณค่าสูงสุด ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่สำคัญเพิ่ม เช่น ลักษณะการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในชุมชน กลุ่มผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นที่มีผลต่อการเลือกตั้ง และเป็นตัวกำหนดทิศทางในการเลือกตั้ง ความพึงพอใจกลุ่มของหัวคะแนนต่อการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ความรู้ความเข้าใจของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนต่อการเมืองระดับท้องถิ่น มุมมองและความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่อการคอร์รัปชันในการเลือกตั้งท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การเมืองกับศาสนาอิสลาม เป็นต้น

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อ นายสมปอง คุณิอาจ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดโคกสวาย ต.โคกเจริญ อ. ทับปุด จ. พังงา
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 - ปัจจุบันเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 ฝ่ายวิชาการ และสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยม เป็นวิทยากรบรรยายภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาและประชาชนทั่วไป
 - ผลงานทางวิชาการ
 วิทยานิพนธ์ “การสร้างชุดการสอนสำหรับการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1”

2. ชื่อ พันตำรวจโทสัญญา ทองสวัสดิ์
 สถานที่ทำงาน สถานีตำรวจภูธรอำเภอทับปุด จังหวัดพังงา
 วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 - ปัจจุบันทำหน้าที่พนักงานสอบสวนในตำแหน่ง พนักงานสอบสวนสัญญาบัตร 3
 - บรรยายพิเศษ งานจราจร และ กฎหมายเบื้องต้น สถานศึกษาและประชาชนทั่วไป ที่ปรึกษาทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย และงานวิจัย
 - ผลงานทางวิชาการ
 วิทยานิพนธ์ “ การปกครองพิเศษ เกาะภูเก็ต ”

3. ชื่อ นางสาวสิริลักษณ์ เจริญสูง
- สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
- วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ
- ปัจจุบันเป็นอาจารย์สอนในรายวิชาวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ และรายวิชาการประเมินโครงการ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 - ผลงานทางวิชาการ
วิทยานิพนธ์ “ ปัญหานโยบายการกระจายอำนาจการปกครอง : ศึกษากรณีการผ่านร่างพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการบริหาร ส่วนตำบล” รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ผลงานอื่นๆ
ผู้เขียนคอลัมภ์คนต่างถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น “นครบาลเพชรบูรณ์”

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยและแบบประเมินเครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชั่นทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณี
ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

คำชี้แจง

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมในการ
กระทำการทุจริตคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนของจังหวัดพังงาในการเลือกตั้งสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2547 ที่ผ่านมา จาก
เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ ดูแลความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย ในการคุม
หน่วยเลือกตั้ง โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริง คำตอบและข้อมูลที่ท่านกรอกมาให้ผู้วิจัยถือว่าเป็น
ความลับที่สุด ผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านมาวิเคราะห์เพื่อการวิจัยเท่านั้น

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับ พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในการ คอร์ป
ชั่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

3. หลักการจัดทำแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยจัดทำตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของ
การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ แขนงวิชา การเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งหวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ-สกุล.....
2. หน่วยงาน.....
3. เพศ () ชาย () หญิง
4. ศาสนา.....
5. อายุ.....ปี
6. การศึกษาสูงสุด.....
7. รายได้ต่อเดือน.....
8. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....
9. ท่านเป็นผู้หนึ่งที่เคยปฏิบัติหน้าที่คุมหน่วยเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2547 โดยได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.).....

.....

.....

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับ พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณี ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

1. ภารกิจหลักของท่านในการสนับสนุนการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คืออะไร
2. ท่านเข้าใจความหมายของคำว่า คอร์รัปชันเพียงใด
3. ท่านคิดว่าตำรวจชั้นประทวนบางคนวางตัวไม่เป็นกลางในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล(ส.อบต.) หรือไม่/ด้วยวิธีใด
4. ถ้าหากมีการซื้อเสียงท่านคิดว่าระหว่างหัวคะแนนกับผู้สมัคร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) ใคร จะมีวิธีการการซื้อเสียงจากท่านได้ดีกว่า เพราะเหตุใด
5. ท่านยอมรับข้อเสนอในการซื้อเสียงของผู้ลงสมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ส. อบต.) หรือไม่ /เพราะเหตุใด
6. พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้นมีหลายรูปแบบ ท่านคิดว่ามีวิธีใดบ้าง
7. การคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนมีผลกระทบต่อ การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล(ส.อบต.)ในจังหวัดพังงาทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไร
8. ท่านคิดว่า มีหัวคะแนนหรือผู้สมัคร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล(ส.อบต.) มาเคาะประตูเอาเงินให้ชาวบ้าน ในคืนก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน) หรือไม่
9. ท่านคิดว่ามีหัวคะแนนหรือผู้สมัคร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) มาเคาะประตูเอาเงินหรือสิ่งของมาให้ตำรวจ ในคืนก่อนการเลือกตั้ง (คืนหมาหอน) บ้างหรือไม่
10. ข้อเสนอแนะ

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

หัวข้อวิจัย พฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

ผู้วิจัย สิบตำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประเภทเครื่องประเภทเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด

หัวข้อประเมิน	ระดับ		
	ดีมาก(4)	ดี (3)	พอใช้ (2) ควรปรับปรุง
1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย	/		
2. ครอบคลุมสมมติฐานการวิจัย	/		
3. ความเหมาะสมของเนื้อหา		/	
4. คุณค่าของประเด็นคำถามต่องานวิจัย		/	
5. ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ		/	
6. รูปแบบและภาษาที่ใช้		/	

ข้อเสนอแนะอื่นๆลองปรับอีกนิดโดยเฉพาะการจัดรูปแบบ.....

.....

(ลงชื่อ) นายสมปองคุณิอาจ ผู้ประเมิน

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

หัวข้อวิจัย พฤติกรรมคอร์ปชั่นทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษา การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

ผู้วิจัย สิบตำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประเภทเครื่องประเภทเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด

หัวข้อประเมิน	ระดับ			ควรปรับปรุง
	ดีมาก(4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย	/			
ครอบคลุมสมมติฐานการวิจัย	/			
ความเหมาะสมของเนื้อหา	/			
คุณค่าของประเด็นคำถามต่องานวิจัย		/		
ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ		/		
รูปแบบและภาษาที่ใช้	/			

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....
.....

(ลงชื่อ) พันตำรวจโท สัญญา ทองสวัสดิ์ ผู้ประเมิน

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

หัวข้อวิจัย พฤติกรรมคอร์ปชั่นทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษา การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

ผู้วิจัย ดิปรตำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประเภทเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด

หัวข้อประเมิน	ระดับ			ควรปรับปรุง
	ดีมาก(4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย		/		
ครอบคลุมสมมติฐานการวิจัย		/		
ความเหมาะสมของเนื้อหา	/			
คุณค่าของประเด็นคำถามต่องานวิจัย	/			
ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ		/		
รูปแบบและภาษาที่ใช้		/		

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....

.....

(ลงชื่อ) นางสาวสิริลักษณ์ เจริญสูง ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัย

วันที่ 25 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอให้ประเมินเครื่องมือการวิจัย
เรียน

เนื่องด้วยข้าพเจ้า สิบตำรวจตรี เจริญรัตน์ บำรุงนา ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับ
มหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช คณะรัฐศาสตร์ การเมืองการปกครอง แผนก ก
(วิทยานิพนธ์) มีความประสงค์ช่วยขอให้ท่านช่วยประเมินเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์
เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่องพฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้น
ประทวน กรณี ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

จึงเรียนมาขอให้ช่วยประเมิน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจาก
ท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สิบตำรวจตรี เจริญรัตน์ บำรุงนา
ตำแหน่งผู้บังคับหมู่งานป้องกันและปราบปราม

วันที่ 22 มีนาคม 2549

เรื่อง ขอให้ทดสอบเครื่องมือ

เรียน เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอกลางจังหวัดภูเก็ต

เนื่องด้วยข้าพเจ้า สิบตำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับ
มหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช คณะรัฐศาสตร์ การเมืองการปกครอง แผนก
(วิทยานิพนธ์) มีความประสงค์ขอยกให้ท่านช่วยทำการทดสอบเครื่องมือในการวิจัย เพื่อหาความ
เที่ยงตรงและค่าเบี่ยงเบน คือ แบบสัมภาษณ์ เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องพฤติกรรม
คอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณี ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

จึงเรียนมาขอให้ทดสอบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน
เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สิบตำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา
ตำแหน่งผู้บังคับหมู่งานป้องกันและปราบปราม

วันที่ 26 กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขอใช้ห้องประชุม

เรียน ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอ ทับปุด จังหวัดพังงา

เนื่องด้วย ข้าพเจ้า สิบตำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช คณะรัฐศาสตร์ การเมืองการปกครอง แผนก (วิทยานิพนธ์) มีความประสงค์ ขอใช้ห้องประชุมของสถานีตำรวจภูธรอำเภอทับปุดฯ เพื่อใช้ในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เสนอแนวความคิดประกอบการทำวิจัย เพื่อหาข้อสรุปและประเด็นในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 15 คน ในวันที่ 2 สิงหาคม 2548 เวลา 08.30น.-10.30น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สิบตำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา

ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่งานป้องกันและปราบปราม

วันที่ 1 เมษายน 2549

เรื่อง ขอนัดสัมภาษณ์

เรียน

เนื่องด้วยข้าพเจ้า สิบตำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช คณะรัฐศาสตร์ การเมืองการปกครอง แผนก (วิทยานิพนธ์) มีความประสงค์ช่วยขอให้ท่านช่วยตอบแบบสัมภาษณ์และนัดสัมภาษณ์ เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องพฤติกรรมคอร์รัปชันทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนกรณี ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

จึงเรียนมาขอให้ทดสอบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สิบตำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา
ตำแหน่งผู้บังคับหมู่งานป้องกันและปราบปราม

ภาคผนวก ง
แบบคำถามในการประชุมกลุ่มย่อย

คำถามในการศึกษาโดย วิธี (Focus Group) หรือประชุมกลุ่มย่อย ที่สถานี ตำรวจภูธรอำเภอทับปุด

จากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมคอร์ปชั่นทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กรณี
ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพังงา

ผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูลต่างๆจากการศึกษาโดยการทำ (Focus Group) ประชุม
กลุ่มย่อย จากกลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน จำนวน 15 คน ได้ดำเนินการ
จัดทำเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2548 ณ ห้องประชุม สถานีตำรวจภูธรอำเภอทับปุด จังหวัดพังงา
เวลา 08.30- เวลา 10.30 น. โดยมีคำถามดังนี้

1. คอร์ปชั่นหมายถึงอะไร
2. รูปแบบของคอร์ปชั่นมีอะไรบ้าง
3. ผู้ที่ลงสมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จะร่วมมือกับตำรวจชั้นประทวน
กระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. เพื่อนข้าราชการตำรวจบางคนกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. ในหน่วยงานที่สังกัดอยู่เคยมีการร้องเรียนในการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์การ
บริหารส่วนตำบลหรือไม่
6. วิธีการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำการทุจริตและช่วยเหลือในการเลือกตั้งสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบล
7. การทุจริตของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีผลกระทบต่อองค์กรและหน่วยงานที่สังกัดอยู่
หรือไม่ เช่นอะไรบ้าง
8. เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ เพราะเหตุใด
9. ภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการคุมหน่วยเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบลคืออะไร
10. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่คุมหน่วยเลือกตั้ง สมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
11. มาตรการในการแก้ปัญหาการทุจริตต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
12. ข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก จ

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
พ.ศ. 2545
รวมทั้งที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2545
เป็นปีที่ 57 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ
ผู้บริหารท้องถิ่น

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติ
ให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป แต่จะใช้บังคับแก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดและเมื่อใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

หมวด 3

เจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

ส่วนที่ 1

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ 28 เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนห้าคน โดยแต่งตั้งจากหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นนั้นหนึ่งคนและจากการสรรหาตามระเบียบนี้อีกจำนวนสี่คน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545

ให้คณะกรรมการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งใช้ชื่อ ดังนี้

- (1) กรุงเทพมหานครใช้ชื่อว่า "คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร"
- (2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดใช้ชื่อว่า "คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ระบุชื่อจังหวัด)"
- (3) เทศบาลใช้ชื่อว่า "คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเทศบาล (ระบุประเภทและชื่อเทศบาล)"
- (4) เมืองพัทยาใช้ชื่อว่า "คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเมืองพัทยา"
- (5) องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้ชื่อว่า "คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบล (ระบุชื่อตำบล)"

ข้อ 29 กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากการสรรหาต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันที่คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อ

(3) เป็นผู้มิสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดนั้นและมีถิ่นที่อยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยกเว้นองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล ซึ่งอาจมีถิ่นที่อยู่หรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตท้องที่อำเภอที่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลนั้นตั้งอยู่

ข้อ 30 กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 34 และมาตรา 45 ยกเว้น (14) (15) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 และเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีของประชาชนจนเป็นที่รังเกียจของสังคม เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง และเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในขณะเดียวกัน

ตอนที่ 1

คณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ 31 ในแต่ละจังหวัดยกเว้นกรุงเทพมหานครให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ
- (2) อัยการจังหวัด เป็นกรรมการ
- (3) ปลัดจังหวัด เป็นกรรมการ
- (4) ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นกรรมการ
- (5) หัวหน้าหน่วยทหารที่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนั้น เป็นกรรมการ
ซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวนหนึ่งคน (ถ้ามี)
- (6) อธิการบดีหรืออธิการของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด เป็นกรรมการ
ซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวนหนึ่งคน (ถ้ามี)
- (7) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด เป็นกรรมการ
ซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวนหนึ่งคน
- (8) ประธานหอการค้าจังหวัด ประธานกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ
จังหวัด ประธานชมรมธนาคารพาณิชย์จังหวัด
ซึ่งคัดเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน
- (9) ประธานองค์การเอกชนในจังหวัดที่ได้รับการรับรองจาก เป็นกรรมการ
คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำจังหวัดซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวนหนึ่งคน

- (10) นายกสมาคมสื่อมวลชนที่จดทะเบียนในจังหวัด เป็นกรรมการ
ซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวนหนึ่งคน
- (11) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เป็นกรรมการ
และเลขานุการ

สำหรับคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่น

กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

- (1) ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน
- (2) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการ
- (3) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม เป็นกรรมการ
- (4) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการ
- (5) อัยการสูงสุด เป็นกรรมการ
- (6) ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล เป็นกรรมการ
- (7) นายกสภาทนายความแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ
- (8) นายกสมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ
นายกสมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
นายกสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
ซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวนหนึ่งคน
- (9) ประธานองค์การเอกชนที่ได้รับการรับรองจาก เป็นกรรมการ
คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำกรุงเทพมหานคร ซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวนหนึ่งคน
- (10) ผู้อำนวยการเขตของกรุงเทพมหานคร ซึ่งคัดเลือกกันเอง เป็นกรรมการ
จำนวนหนึ่งคน
- (11) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ
และเลขานุการ

กรรมการสรรหาต้องมีถิ่นที่อยู่หรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดที่ได้รับแต่งตั้งนั้น
ข้อ 32 ก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร

ท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหกสิบวัน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชิญประชุมคณะกรรมการ
สรรหาเพื่อทำความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการสรรหาตามระเบียบนี้

ข้อ 33 เพื่อประโยชน์และความสะดวกรวดเร็วในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้คณะกรรมการสรรหาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามสมควร

ตอนที่ 2

ขั้นตอนและวิธีการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของคณะกรรมการสรรหา

ข้อ 34 การสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาสรรหาจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริตและความเหมาะสมอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเลือกตั้งซึ่งควรคำนึงถึงความเป็นกลางและความหลากหลายของอาชีพ

การพิจารณาสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้เสนอชื่อและคัดเลือกจากกรรมการสรรหา

ข้อ 35 เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือมีการยุบสภาหรือมีการยกฐานะหรือเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้คณะกรรมการสรรหาประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อเข้ารับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องกำหนดระยะเวลาการรับสมัคร ไม่น้อยกว่าห้าวัน

กรณีครบวาระการดำรงตำแหน่ง ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการพิจารณาคัดเลือกและเสนอรายชื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาตามระเบียบนี้ให้แล้วเสร็จก่อนวันครบวาระไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

กรณีมีวันยุบสภาหรือมีการยกฐานะหรือเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการพิจารณาคัดเลือกและเสนอรายชื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาตามระเบียบนี้ให้แล้วเสร็จ ภายในสิบห้าวันนับแต่มีการยุบสภาหรือมีการยกฐานะหรือเปลี่ยนแปลงฐานะ แล้วแต่กรณี

ข้อ 36 ภายในห้าวันนับแต่สิ้นสุดการรับสมัคร ตามข้อ 35 ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการประชุมเพื่อตรวจสอบหลักฐานของผู้สมัคร และให้จัดทำบัญชีรายชื่อของผู้สมัครที่มี

คุณสมบัติตามข้อ 29 และไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 30 และพิจารณาคัดเลือกให้เหลือ จำนวนแปดคน โดยวิธีลงคะแนนลับ

การประชุมคณะกรรมการสรรหาต้องมีกรรมการอยู่ในการประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ให้ประธานกรรมการสรรหาเป็นประธาน ในที่ประชุมถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุม เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการสรรหาคนหนึ่งมีสิทธิลงคะแนนได้ ไม่เกินจำนวนแปดคน และให้ผู้รับคะแนนสูงสุดเรียงลงมาจนครบแปดคนเป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อคัดเลือกและแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการ เลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ 39

ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันในลำดับใด อันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินจำนวน แปดคนให้ดำเนินการลงคะแนนลับอีกครั้งหนึ่งเฉพาะผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากันนั้น โดยให้กรรมการ สรรหาคนหนึ่งมีสิทธิลงคะแนนได้เท่าจำนวนที่ยังขาดอยู่

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสี่แล้ว ยังมีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันอีกอันเป็นเหตุให้มีผู้ ได้รับเลือกเกินจำนวน ให้ประธานกรรมการสรรหาดำเนินการจัดให้มีการจับสลากสำหรับผู้ที่ได้รับ คะแนนเท่ากัน

ข้อ 37 กรณีไม่มีผู้สมัครหรือมี แต่มีจำนวนไม่เพียงพอ ตามข้อ 36 หรือมีแต่ขาด คุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่มีความเหมาะสม ซึ่งคณะกรรมการสรรหาพิจารณา คัดเลือกแล้วได้ผู้สมัครไม่ครบตามจำนวนแปดคน ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการทาบทาม บุคคลที่มีคุณสมบัติตามข้อ 29 และไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 30 และมีความเหมาะสม ตาม ข้อ 34 ให้ครบจำนวนแปดคน เพื่อเสนอชื่อตามข้อ 38 โดยต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น ด้วย

ข้อ 38 ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อบุคคลที่ได้สรรหาไว้ ตามข้อ 36 และหรือ ทาบทามตามข้อ 37 พร้อมใบสมัครหรือหนังสือแสดงความยินยอมและคำรับรองคุณสมบัติของ บุคคลดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายใน 3 วันนับแต่ได้ดำเนินการสรรหา หรือทาบทามแล้วเสร็จเพื่อคัดเลือกและแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 3
การคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น
ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ข้อ 39 เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับการเสนอชื่อบุคคลผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากคณะกรรมการสรรหาแล้วให้ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อนั้น และประชุมพิจารณาคัดเลือกให้เหลือจำนวนสี่คน โดยวิธีลงคะแนนลับ

กรณีทีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ตรวจสอบและพบว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งคนใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ ตามข้อ 29 หรือมีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 30 หรือไม่มีความเหมาะสมตามข้อ 34 หรือไม่อาจคัดเลือกให้ครบตามจำนวนสี่คนได้ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการพิจารณาคัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่เหลืออยู่ ตามข้อ 36 ให้มีจำนวนสองเท่าของจำนวนที่ยังขาดอยู่แล้วเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและแต่งตั้ง

กรณีคณะกรรมการสรรหาไม่สามารถดำเนินการตามวรรคสองได้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการทาบทามบุคคลที่มีคุณสมบัติ ตามข้อ 29 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 30 และมีความเหมาะสมตามข้อ 34 ให้มีจำนวนสองเท่าของจำนวนที่ขาดอยู่ เพื่อพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ครบตามจำนวนสี่คน

ในการประชุมลงคะแนนเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการคนหนึ่งมีสิทธิลงคะแนนได้ไม่เกินจำนวนสี่คน และให้ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงลงมาจนครบจำนวนสี่คนเป็นผู้ได้รับการคัดเลือก

ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินจำนวน ให้ดำเนินการลงคะแนนลับอีกครั้งหนึ่งเฉพาะผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากันนั้น โดยให้กรรมการคนหนึ่งมีสิทธิลงคะแนนได้เท่าจำนวนที่ยังขาดอยู่

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคห้าแล้ว ยังมีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับคัดเลือกเกินจำนวนสี่คนอีกให้ประธานกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดในฐานะประธานกรรมการการดำเนินการจัดให้มีการจับสลากผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากัน

ตอนที่ 4

ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและการประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ 40 กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเสร็จแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกและหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการประชุมโดยเร็ว โดยให้ผู้มีอายุสูงสุดเป็นประธานการประชุมชั่วคราวและให้ที่ประชุมเลือกกันเองเป็นประธานกรรมการหนึ่งคน ส่วนที่เหลืออีกสี่คนเป็นกรรมการ เสร็จแล้วให้ประธานกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิได้รับคำตอบแทนตามอัตราที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดคราวละไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ มีคำสั่งแต่งตั้ง

กรณีจำเป็นหรือกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือนับคะแนนใหม่ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอเหตุผลขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด อาจมีคำสั่งขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและให้จ่ายคำตอบแทนมากกว่าหกสิบวันก็ได้

ข้อ 41 การประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีกรรมการอยู่ในการประชุมนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่ในตำแหน่งจึงจะเป็นองค์ประชุมโดยให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในการประชุมนั้นเลือกกันเองคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรณีการยุบสภาหรือยกฐานะหรือเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด หรือมีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือมีการเลือกตั้งใหม่หรือมีการเลือกตั้งเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอาจแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับการแต่งตั้งตามข้อ 40 หรือทาบตามบุคคลที่มีคุณสมบัติ ตามข้อ 29 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 30 และมีความเหมาะสม ตามข้อ 34 เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้

ตอนที่ 5

การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ 43 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นแล้ว เว้นแต่กรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดการเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีคำสั่งขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งออกไปได้ตามความเหมาะสม

ข้อ 44 นอกจากการพ้นตำแหน่ง ตามข้อ 43 แล้วให้กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออกโดยได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- (3) ขาดคุณสมบัติ ตามข้อ 29 หรือมีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 30
- (4) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งโดยเห็นว่าวางตัวไม่เป็นกลางทางการเมือง มีความประพฤติส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อประกาศ ระเบียบ หรือข้อกำหนดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้
- (5) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545

การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่กระทบถึงการใดๆ ที่กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กระทำไปตามหน้าที่ รวมทั้งคำตอบแทนที่ได้รับก่อนวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีคำสั่ง

ข้อ 45 กรณีไม่มีกรรมการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ในระหว่างที่มีการประกาศให้มีการเลือกตั้ง ให้กรรมการการเลือกตั้ง

ประจำจังหวัดหรือผู้ที่กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมายปฏิบัติหน้าที่แทนไปพลางก่อนแล้วรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบโดยเร็ว และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ครบตามจำนวนที่จะพึงมี โดยให้นำความตามข้อ 39 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ 2

ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ 46 เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ระบุประเภทและชื่อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการแต่งตั้งนั้นและให้มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545

ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีระยะเวลาเช่นเดียวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะอนุกรรมการหรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ในการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งตามอัตราที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ส่วนที่ 3

ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ข้อ 47 ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวันให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตจังหวัดนั้น หรือข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้งละหนึ่งคนตามแบบ ส.ถ. / ผ.ถ. 7 แล้วปิดประกาศคำสั่งแต่งตั้งดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการเลือกตั้งและปิดประกาศ ณ ที่เลือกตั้ง ในวันเลือกตั้งพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งทราบ ตามแบบ ส.ถ. / ผ.ถ. 8 ด้วย

กรณีที่ไม่สามารถแต่งตั้งผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ครบจำนวน ให้ร้องขอต่อนายอำเภอหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้เสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรเพื่อให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งได้

การปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ผู้อำนวยการเขตปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการการเลือกตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ 89 ให้ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) ให้คำแนะนำ ปรีกษา สนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อให้ดำเนินการจัดการการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (2) ให้การช่วยเหลือแนะนำ และตรวจทานเอกสารที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องจัดทำตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ และข้อกำหนด
- (3) ปฏิบัติตามคำสั่งที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีจำเป็นผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งอาจแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ 49 กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือการปฏิบัติหน้าที่นั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งให้พ้นจากหน้าที่และแต่งตั้งบุคคลอื่นที่ทำหน้าที่แทน

กรณีตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบทันที

ส่วนที่ 4

คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ข้อ 50 ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในจังหวัดนั้นเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอีกห้าคน ตามแบบ ส.ถ. / ผ.ถ. 7 แล้วให้ปิดประกาศ ณ ที่ทำการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งและปิดประกาศ ณ ที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้งพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งทราบ ตามแบบ ส.ถ. / ผ.ถ. 8 ด้วย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่ง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเลือกตั้ง ตามขั้นตอนต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสุจริตและเที่ยงธรรม

สำหรับในส่วนของ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่ง เพื่อใช้ถือปฏิบัติตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นมา หลังจากนั้นก็ได้มีการแก้ไขปรับปรุงอีกหลายครั้ง เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและมีความเหมาะสมรวมทั้งสามารถนำไปใช้ถือปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หน้าที่และการดำเนินการเลือกตั้ง

มาตรา 19 เมื่อมีกรณีที่ต้องการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นนั้น และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินหกคน เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้มีการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้และต้องปฏิบัติตามประกาศ ระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือการมอบหมายคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

การสรรหา การแต่งตั้ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา 20 ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับสมัครเลือกตั้ง
- (2) กำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- (3) แต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
- (4) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- (5) ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง
- (6) จัดให้มีหีบบัตรเลือกตั้งและวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- (7) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ใดตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะบุคคลหรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา 21 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอแนะและให้ความเห็นชอบในการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(3) กำกับดูแล และอำนวยความสะดวก การลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

(4) กำหนดสถานที่รวบรวมผลคะแนน และรวบรวมผลคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้งและรายงานผลการเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

(5) ปฏิบัติการใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหรือมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะบุคคลหรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร

มาตรา 22 เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้นายอำเภอดำเนินการในเรื่องใดที่เป็นอำนาจหน้าที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่นายอำเภอได้รับคำสั่งให้ดำเนินการในเรื่องใดตามวรรคหนึ่ง ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติในเรื่องนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ

มาตรา 23 ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวันให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(1) ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งหนึ่งคน

(2) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอีกหกคน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง

ในการประชุมเพื่อวินิจฉัยปัญหาในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องมีกรรมการอยู่ในการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่ และการลงมติให้ใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานออกเสียงชี้ขาด

ให้ผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำหน้าที่เลือกตั้งอย่างน้อยที่เลือกตั้งละสองคน

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา 24 ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบเจ็ดคน ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจนครบเจ็ดคนไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้วจะมาปฏิบัติหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสำรองไว้ ให้ผู้นั้นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา 25 เมื่อมีการเลือกตั้งในองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจัดให้พนักงานส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีพนักงานส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดนั้นให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้

ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคสองมีหน้าที่ปฏิบัติตามที่ผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

มาตรา 26 นอกจากหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหรือสั่งการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และ

พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการเลือกตั้ง

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอ

มาตรา 27 ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้พบการกระทำความผิดแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง

ถ้าผู้พบการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งให้ดำเนินการกล่าวโทษหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติในวันเลือกตั้ง หรือได้รับแจ้งโดยมีพยานหลักฐานอันน่าเชื่อถือ และผู้กระทำผิดยังปรากฏตัวอยู่ในบริเวณที่เลือกตั้งให้เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งมีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าเป็นกรณีพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า

มาตรา 29 ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐกระทำการใด ๆ โดยมีขอบด้วยอำนาจหน้าที่อันเป็นการกลั่นแกล้งผู้สมัครใดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหรือมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งให้ยุติหรือระงับการกระทำนั้นได้

มาตรา 30 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 31 ค่าตอบแทนของกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดตามบัญชีค่าตอบแทนหรือมาตรฐานกลางในการจ่ายค่าตอบแทนซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ โดยคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและความแตกต่างของปริมาณงานในการดำเนินการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทหรือแต่ละแห่ง

มาตรา 32 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดพิมพ์ ควบคุมการพิมพ์และจัดส่งบัตรเลือกตั้ง โดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่คอยให้ความสะดวกและรักษาความปลอดภัยให้กับหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งบรรลุไปตามเป้าหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

ภาคผนวก จ

บัญชีจำนวนข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดพังงาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

- 1 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 2 นาย สถานีตำรวจภูธรอำเภอทับปุด
- 2 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 2 นาย สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองพังงา
- 3 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 2 นาย สถานีตำรวจภูธรอำเภอดงทับฟ้า
- 4 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 2 นาย สถานีตำรวจภูธรอำเภอเกาะยาว
- 5 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 2 นาย สถานีตำรวจภูธรอำเภอยะหริ่ง
- 6 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 2 นาย สถานีตำรวจภูธรอำเภอตะกั่วป่า
- 7 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 2 นาย สถานีตำรวจภูธรอำเภอคุระบุรี
- 8 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 2 นาย สถานีตำรวจภูธรอำเภอกะปง
- 9 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 1 นาย สถานีตำรวจภูธรตำบลโคกกลอย
- 10 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 1 นาย สถานีตำรวจภูธรตำบลลาดใหญ่

ภาคผนวก ช

บัญชีรายชื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพังงา

ข้อมูลเกี่ยวกับ สนง.คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพังงา (กกต.) จว.พังงา

กกต.จว.พังงา ประกอบด้วย

- นายประเสริฐ กวดกิจการ ประธาน กกต.จว.พังงา

รับผิดชอบงานบริหารทั่วไป

- พล.ต.ต.ทวีศักดิ์ ศิวไล กกต.จว.พังงา

รับผิดชอบงานสืบสวนสอบสวน

- นายรุ่งโรจน์ บุญนาค กกต.จว.พังงา

รับผิดชอบงานจัดการเลือกตั้ง

- นางสมศรี ทัพบำรุง กกต.จว.พังงา

รับผิดชอบงานการมีส่วนร่วม

- นายประชา วิรุณราช กกต.จว.พังงา

รับผิดชอบงานพรรคการเมือง

กกต.เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย

- นายคณศ อินทสุวรรณ ประธาน กกต.เขต
- นายอาคม ทิพย์วงศ์ กกต.เขต
- นางเพชรศรี เก็บสมบัติ กกต.เขต
- น.ส.อรุณี ไตรรัตน์ กกต.เขต
- นายบุญเลิศ ทิพย์รัตน์ กกต.เขต
- นายธงไชย จินดาพล กกต.เขต
- นายสำเริง ราเขต กกต.เขต
- นายสมยศ มงคลบุตร กกต.เขต
- นายมนตรี วาสุภา ผอ.กกต.เขต

(กกต.เขตลาออก 1 ท่าน ยังไม่ได้ดำเนินการแต่งตั้ง)

กก.ต.เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย

- นายศิริพงษ์ หลีประสิทธิ์ ประธาน กกต.เขต
- นายจำนงค์ ส่องแสง กกต.เขต
- นายเยี่ยม เทียนเฮง กกต.เขต
- นายยุทธ คงกิจ กกต.เขต
- นายอุดม ขวัญแข่ง กกต.เขต
- นายสง่า ชูรัตนา กกต.เขต
- นายสถิตย์ ตรีบุรุษ กกต.เขต
- นายทวิช จิตรประสาน กกต.เขต
- นายวิทยา สืบแต่สกุล ผอ.กกต.เขต

ภาคผนวก ซ

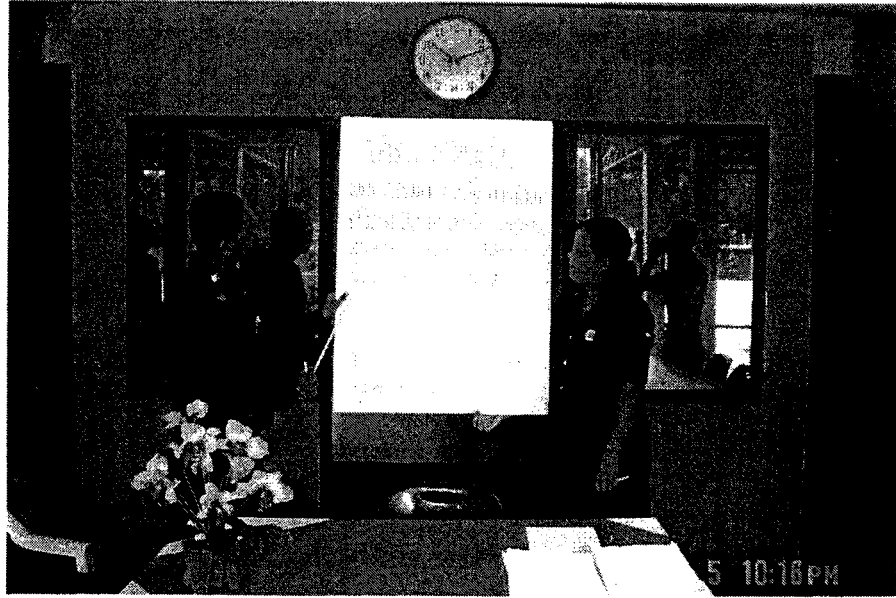
บัญชีจำนวนนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพังงาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. นักการเมืองท้องถิ่นอำเภอทับปุด จำนวน 1 คน
2. นักการเมืองท้องถิ่นอำเภอเมืองพังงา จำนวน 1 คน
3. นักการเมืองท้องถิ่นอำเภอตะกั่วทุ่ง จำนวน 1 คน
4. นักการเมืองท้องถิ่นอำเภอท้ายเหมือง จำนวน 1 คน
5. นักการเมืองท้องถิ่นอำเภอเกาะยาว จำนวน 1 คน
6. นักการเมืองท้องถิ่นอำเภอตะกั่วป่า จำนวน 1 คน
7. นักการเมืองท้องถิ่นอำเภอกะปง จำนวน 1 คน
8. นักการเมืองท้องถิ่นอำเภอคุระบุรี จำนวน 1 คน

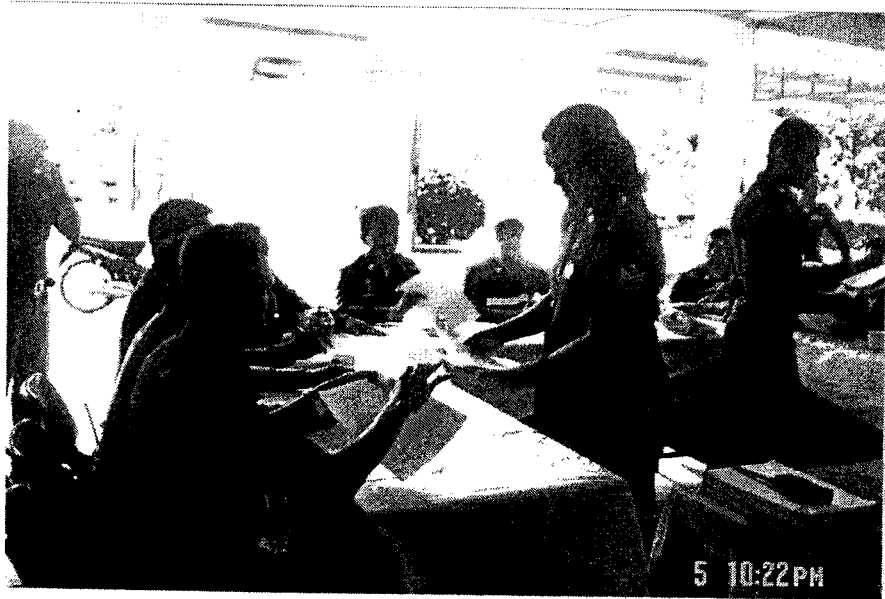
ภาคผนวก ฅ
ภาพถ่ายการประชุมกลุ่มย่อย

กล่าวสวัสดิ์ ทักทาย

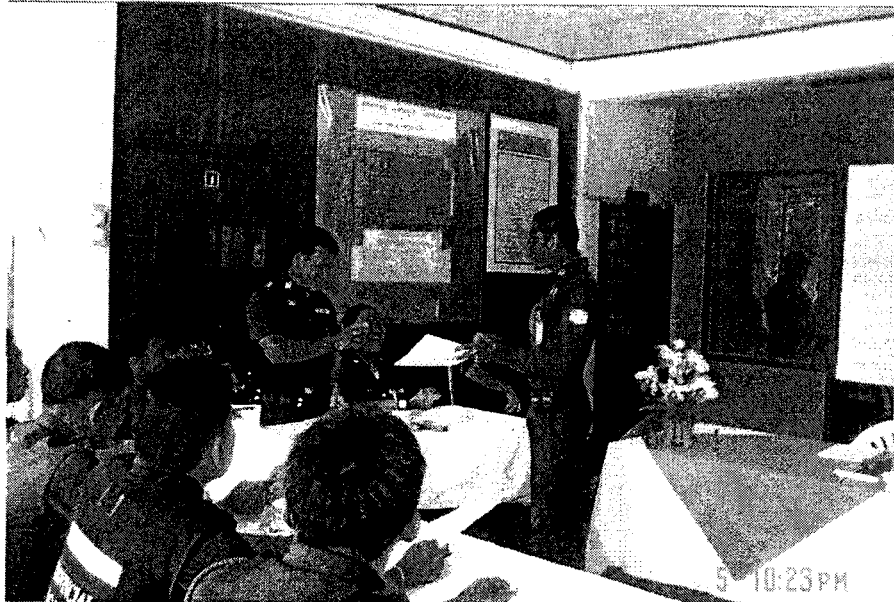
เปิดตัว เรื่องที่ทำการวิจัย

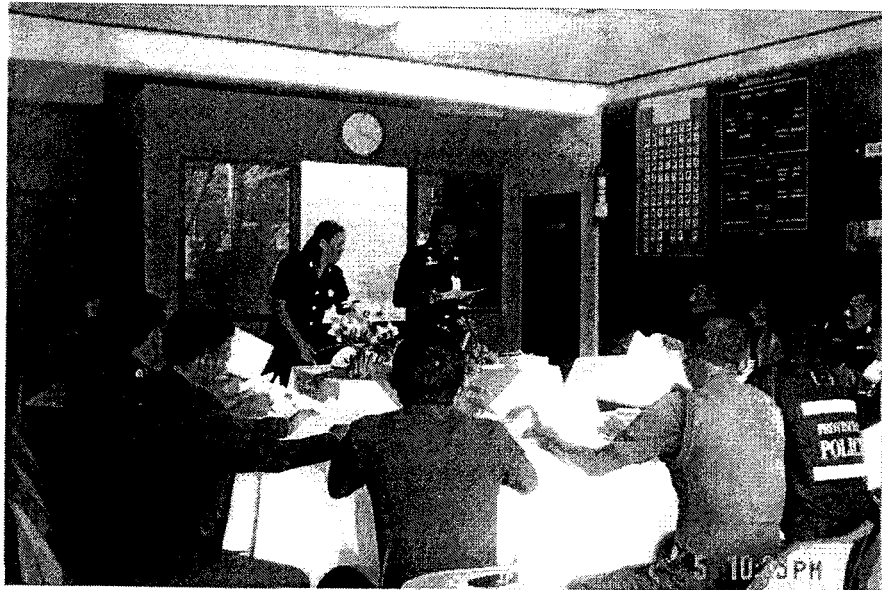
ผู้ช่วยกำลังแจกจ่ายข้อมูล รายละเอียด ในหัวข้อการวิจัย

สมาชิก ให้ความสนใจ

ผู้เข้าร่วมประชุม สอบถามในหัวข้อที่ไม่เข้าใจ

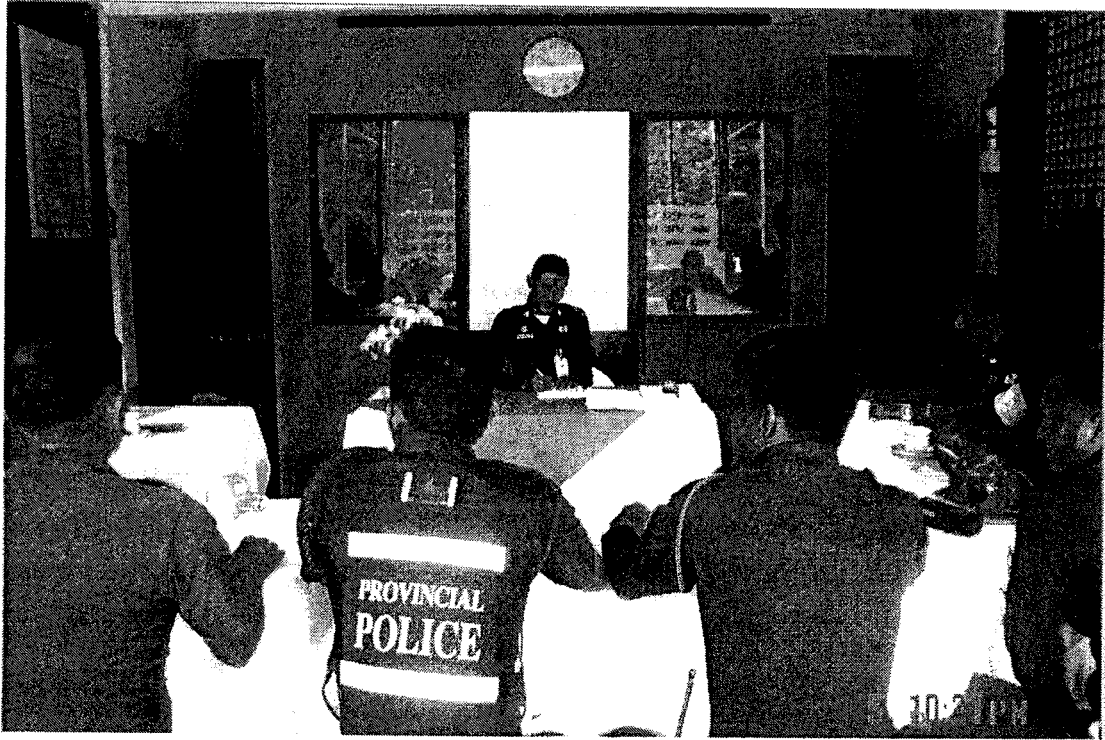
ผู้จัดทำอธิบาย ในหัวข้อที่ไม่เข้าใจ

พัก ... ตีมกาแฟ

ผู้เข้าร่วมประชุม.. นำเสนอหัวข้อที่สนใจ

ผู้จัดทำฉบับนี้ทัก ขณะฟังผู้นำเสนอ

มอบของที่ระลึกให้กับตัวแทน

ให้กำลังใจ

เก็บรวบรวมข้อมูล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก ประเสริฐกุล (2527) "โครงสร้างอำนาจและความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเลือกของชนชั้น
นำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีชนชั้นนำตำบลหนึ่งของอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง"
- วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กวี รัชชชน พจนาลัย ไชยรังษี และเฉลิมชัย ผิวเรืองนนท์ (2543) *หลักและวิธีการวิจัยทางรัฐศาสตร์*
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539) *เมืองไทยในปี 2560: อนาคตเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า*
กรุงเทพมหานคร บริษัท เอช เอ็น กรุ๊ป จำกัด
- โกวิท วงศ์สุวรรณ (2547) *การเมืองการปกครองไทย:หลายมิติ* กรุงเทพมหานคร
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 1 (2549, 10 เมษายน) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการ
เลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัด พังงา
- ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 2 (2549, 10 เมษายน) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการ
เลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัด พังงา
- ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 3 (2549, 10 เมษายน) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการ
เลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัด พังงา
- ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 4 (2549, 11 เมษายน) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการ
เลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัด พังงา
- ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 5 (2549, 11 เมษายน) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการ
เลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัด พังงา
- ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 6 (2549, 16 เมษายน) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการ
เลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัด พังงา

- ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 16 (2549, 10 พฤษภาคม) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันใน
การเลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา
- ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 17 (2549, 11 พฤษภาคม) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันใน
การเลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา
- ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 18 (2549, 11 พฤษภาคม) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันใน
การเลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับ
ปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา
- คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1/1 (2549, 1 มิถุนายน) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการ
เลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา
- คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 1/2 (2549, 1 มิถุนายน) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการ
เลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา
- คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2/1 (2549, 1 มิถุนายน) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการ
เลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา
- คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต 2/2 (2549, 4 มิถุนายน) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการ
เลือกตั้ง สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด
อำเภอทับปุด จังหวัด พังงา
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546) *ประมวลสาระชุดวิชาการวิเคราะห์การเมือง และระเบียบวิธี
วิจัยทางรัฐศาสตร์* หน่วยที่ 1-15 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชารัฐศาสตร์
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544) *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทาง
รัฐศาสตร์* หน่วยที่ 1-15 นนทบุรี (พิมพ์ครั้งที่ 16) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- คำเนิ่ง ชัยสุวรรณรักษ์ และธีรพล บุญสร้าง (2546) *ประชาธิปไตยในวิถีชีวิตไทย* กรุงเทพมหานคร
คำานูณ สิทธิสมาน (2541) *14 ตุลา ฉบับสามัญชน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สามัญชน

- จรัส รัตนทิพย์ (2544) "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์"
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จิรัช ชูเวช (2547) *พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547* กรุงเทพมหานคร ฝ่ายวิชาการและ
 ฝึกอบรมสมาคมตำรวจ สำนักพิมพ์นิติชนสาส์น
- จุฑาทิพย์ สุขรังสรรค์ (2528) "พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร"
 วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จุมพล หนิมพานิช (2547) *ผู้นำ อำนาจ และการเมืองในองค์กร* นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช
- ชนะ พیمانแมน (2520) *การเมืองเปรียบเทียบ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด*
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2535) *ขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
 กรมการปกครอง
- เชวณะ ไตรมาส (2537) "เจ้าพ่อกับการเมือง: การเชื่อมโยงของข่ายใยอำนาจในระบบการเมือง
 ไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย
- ชัยสิทธิ์ ภูวภิรมย์ขวัญ (2547) "การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกรมการชุมชนในการบริหาร
 ราชการกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
 การเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จิตินันทนา เวตติวงษ์ (2530) "พฤติกรรมและกระบวนการหาเสียงของผู้มีโอกาสดำเนินเลือกตั้ง
 กรณีศึกษาเขตเลือกตั้งที่ 2 ของจังหวัดหนึ่งทางภาคกลางด้านทิศตะวันตก
 24 กรกฎาคม 2531" สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (2523) *ผู้นำการเมือง* กรุงเทพมหานคร บริษัท สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช
- ทรงพล สวาสดีธรรม (2526) "สังคมประกิตการเมืองเยาวชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษากรณี
 นักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลาและยะลา" สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชา
 การปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เทียนฉาย กิระนันท์ (2544) *สังคมศาสตร์วิจัย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย

ธนา โคมลภิส มนุษยสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร

ธนสวรรค์ เจริญเมือง (2540) 100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.2440-2540 กรุงเทพมหานคร

โครงการจัดพิมพ์คปไฟ

นักการเมืองท้องถิ่น 1 (2549, 15 พฤษภาคม) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้ง

สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

นักการเมืองท้องถิ่น 2 (2549, 15 พฤษภาคม) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้ง

สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

นักการเมืองท้องถิ่น 3 (2549, 17 พฤษภาคม) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้ง

สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

นักการเมืองท้องถิ่น 4 (2549, 17 พฤษภาคม) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้ง

สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

นักการเมืองท้องถิ่น 5 (2549, 17 พฤษภาคม) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้ง

สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

นักการเมืองท้องถิ่น 6 (2549, 20 พฤษภาคม) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้ง

สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

นักการเมืองท้องถิ่น 7 (2549, 20 พฤษภาคม) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้ง

สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

นักการเมืองท้องถิ่น 8 (2549, 20 พฤษภาคม) สัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมคอร์ปชันในการเลือกตั้ง

สัมภาษณ์โดย เจริญรัตน์ บำรุงนา บ้านเลขที่ 61/39 หมู่ที่ 1 ตำบลทับปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2543) การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(พ.ศ.2540) กรุงเทพมหานคร บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด

- บำเพ็ญ บินไทยสงค์ (2528) "แรงจูงใจในการเป็นนักการเมือง:ศึกษากรณีนักการเมืองของ
จังหวัดเชียงราย" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์ (2544) *วิถีชีวิตชาวใต้ประเพณีและวัฒนธรรม* กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
จัดพิมพ์
- ปธาน สุวรรณมงคล (2547) "การเมืองท้องถิ่นกับพัฒนาการทางการเมืองไทย" ใน *เอกสาร
การสอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการทางการเมืองไทย* พิมพ์ครั้งที่ 2 หน่วยที่ 8
หน้า 329-360 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ประสิทธิ์พร เวทย์ประสิทธิ์ (2530) "ความไว้วางใจทางการเมืองและการหยามเหยียดทางการเมือง
ศึกษาเฉพาะกรณีเยาวชนจังหวัดชายแดนภาคใต้" สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประหยัด หงษ์ทองคำ (2547) "การเลือกตั้งกับระบอบประชาธิปไตย" ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
การเมืองการปกครองไทย* หน่วยที่ 4 หน้า 238-295 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคีต พิริยะรังสรรค์ (2535) *รัฐ ทูน เจ้าพ่อท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร ศูนย์
ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคีต พิริยะรังสรรค์ (2543) *หวย ช่อง บ่อน ยาบ้า เศรษฐกิจนอกกฎหมาย
กับนโยบายสาธารณะในประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร โอ เอส.พรีนติ้ง เฮาส์
- พงศธร สัจจชลพันธ์ (2529) "การศึกษาความไว้วางใจทางการเมืองและความรู้สึกมีประสิทธิภาพ
ทางการเมืองของชนชั้นนำในหมู่บ้านแห่งหนึ่งซึ่งเคยเป็นเขตอิทธิพลของพรรค
คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัดสกลนคร" วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พรรคดี ผ่องแผ้ว (2543) "ดัชนีคอร์รัปชันของไทย: การสร้างและการตรวจสอบความเชื่อถือได้" ผล
งานการวิจัยคู่มือประชาชนด้านการทุจริต กรุงเทพมหานครสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.ป)
- พรรคดี ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์ (2526) *การเมืองของเด็ก:กระบวนการสังคมประกิต
การเมือง* กรุงเทพมหานคร เจ้าพระยาการพิมพ์

- “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542” (2527, 17 พฤศจิกายน) ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก.
- “พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546” กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2547) ฉะเชิงเทรา โรงพิมพ์ประสานมิตร
- พิทยา เศรษฐพิทยากุล (2530) “กระบวนการและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง:ศึกษาเฉพาะกรณี การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2538” สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พิเชษฐ สิธมรังสี (2529) “แรงจูงใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนไทย ศึกษากรณีผู้นำชุมชนในเขตอำเภอบางเขน จังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เพิ่มพงษ์ เชาวลิต (2533) “การบริหารคะแนนเสียงกับการเลือกตั้ง กรณีศึกษาการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2529” สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ไพบูลย์ ช่างเรียน (2527) *สังคมการเมืองและการปกครองไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง (2532) “ผู้นำชุมชนชนบทไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ:ศึกษาเฉพาะกรณี ปัจจัยที่ทำให้เกิดอำนาจและการสร้างอำนาจให้กับตน” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพรัชต์ สุนทรวิวงศ์กมล (2523) “บทบาทในทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น:ศึกษาเฉพาะกรณี สมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มณฑล มือนันต์ (2521) “วัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลชั้นนำท้องถิ่น :ศึกษาเฉพาะกรณี บุคคลชั้นนำจังหวัดสิงห์บุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ยศ สัตตสมบัติ (2544) *ความหลากหลายทางชีวภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน* พิมพ์ ครั้งที่ 2 เชียงใหม่ นพบุรีการพิมพ์

- ยุติศักดิ์ เอกอัคร (2523) "ผู้นำทางการเมืองระดับท้องถิ่นการศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจทางการเมืองของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี ในช่วงปี พ.ศ. 2521-2522" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ยุวรัตน์ กมลเวช และจุมพล หนิมพานิช (2540) "การปกครองระบอบประชาธิปไตย" ในเอกสารการสอนรายวิชาการเมืองระดับตำบลหมู่บ้าน พิมพ์ครั้งที่ 4 หน้าที่ 1 หน้า 1 - 46 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์ "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540" (2540, 11 ตุลาคม) ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก.
- ลิขิต ธีรเวคิน (2541) วัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- รวุฒิ เสี่ยมศักดิ์ (2540) "การบริหารแผนปฏิบัติการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งภายใต้แนวคิด 3 เขตยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 1 กรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายและการวางแผนสังคม มหาวิทยาลัยเกริก
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ (2540) มรดกวัฒนธรรมพื้นบ้าน กรุงเทพมหานคร เอส พี เอฟ พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด
- วัชรวิทย์ ไชยสาร (2545) การเมืองภาคประชาชน กรุงเทพมหานคร วิ.เจ.พรินต์ติ้ง
- วัลลภ พิริยวรรณ (2544) "ไทยกับการรักษาสันติภาพ : ศึกษาเฉพาะกรณีการส่งทหารไทยไปรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออก" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ศิริศักดิ์ ศิริมังคะลา (2543) "ความขัดแย้งในการเมืองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองอุทัยธานี (พ.ศ.2528-2533)" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุภชัย เอี่ยมละออ (2528) "พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทธยา เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2528" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สนธิ์ บางยี่ขัน (2545) การเมืองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร แสงจันทร์การพิมพ์
- สติธร ชนานธิโชติ (2545) รายงานการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2547) *การเมือง:แนวความคิดและการพัฒนา พิมพ์ครั้งที่ 7*
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์เสมาธรรม
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2536) *เลือกตั้งวิกฤตปัญหาและทางออก กรุงเทพมหานคร โครงการ
จัดพิมพ์คบไฟ*
- สมพร แสงชัย และปรัชญา เวสารัชช์ (2540) "การเมืองระดับตำบล หมู่บ้าน" ใน *เอกสาร
การสอนรายวิชาการเมืองการปกครองระดับตำบล หมู่บ้าน พิมพ์ครั้งที่ 4* หน้าที่ 5
หน้า 227-252 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- สมศักดิ์ คณาคำ (2531) "บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่ : ศึกษาเฉพาะ
กรณีบทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่" วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมศักดิ์ พฤษชัยไพบูลย์ (2533) "การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"
สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุภูมิ นवलสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ (2539) *การเมืองการปกครองไทย กรุงเทพมหานคร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- สุจิต บุญบงการ (2537) *การพัฒนาการทางการเมืองไทย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบัน
ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กรุงเทพมหานคร สำนัก
พิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย*
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ธวัชชัย อาทรรุระสุข (2526) *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ ระของ
สหพรหมการพิมพ์*
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2545) *แนวความคิดในการหาเสียงเลือกตั้ง กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ประสิทธิ์ภัณฑ์แอนด์พริ้นติ้ง*
- สุริย์พันธ์ จิรศักดิ์สมุทร (2531) "ความสัมพันธ์ระหว่างห้วคณะเนนกับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรในระบบการเลือกตั้งของไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเลือกตั้งที่ 1
จังหวัดสุราษฎร์ธานี" วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุพิศวง ธรรมบันทา (2540) *มนุษย์กับสังคม กรุงเทพมหานคร ดี ดี บุ๊คสโตร์*
- สุรางค์ จันทวานิช (2545) *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย*

- เสนีย์ คำสุข (2532) "การศึกษากรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับการเลือกตั้ง" วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมบัติ จันทร์วงศ์ (2520) *ทฤษฎีการเมืองตะวันตก* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด
- สมภาร พรหมทา (2538) *ปรัชญาสังคมและการเมือง* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2548) *รวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ
และคำสั่ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ
ผู้บริหารท้องถิ่น (รวบรวมถึง ปี พ.ศ. 2548)* กรุงเทพมหานคร สิริวัฒนา
อินเตอร์พรีน
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2546) *กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่ง
เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546*
กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการบริหารงานเลือก
ตั้ง สีขาวโปรโมชันแอนด์โปรดักชั่น จำกัด โอเอสพรีนติ้ง เฮาส์
- อรุณีประภา หอมเศรษฐี (2548) *มนุษย์สัมพันธ์* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อมร รักษาสัตย์ และคณะ (2544) *การเมืองการปกครองไทย ตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน
พิมพ์ครั้งที่ 3* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ วี.เจ. พรีนติ้ง
- อมร รักษาสัตย์ (2547) "ความคิดทางการเมืองและประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง
จากยุคโบราณถึงปัจจุบัน" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา การเมืองการปกครองไทย
พิมพ์ครั้งที่ 1 เล่ม 1 หน่วยที่ 1 สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- อนันต์ อนันตกุล (2537) *สภากาแฟ* กรุงเทพมหานคร บริษัทธรรมสาร
- อานนท์ อาภาภิรม (2528) *รัฐศาสตร์เบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร โอ เอส พรีนติ้ง เฮาส์
- อำพล ธรรมเจริญ (2526) *ทฤษฎีความน่าจะเป็นและสถิติ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ โอเดียน
สโตร์เฮาส์
- Alan Marsh. (1977) *Protest and Political Consciousness*. London: Sage Publication.
- Arthur H. Miller. (1974) "Political Issue and Trust in Government 1964-19701." *American
Political Science Review*. : 952.
- David C. Schwartz. (1973). *Political Alienation and Political Behavior*. Chicago: Aldine
Publishing.

David Easton. (1965). *A Systems Analysis of Political Life*. New York: John Wiley & Sons.

Lester W. Milbrath and M.L. Goel. (1977). *Political Participation :How and Why People Get Involved in Politics*. Chicago: Rand McNally.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	สิบทำรวจตรีเจริญรัตน์ บำรุงนา
วัน เดือน ปีเกิด	25 ธันวาคม 2512
สถานที่เกิด	อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. สถาบันราชภัฏภูเก็ต พ.ศ. 2540
สถานที่ทำงาน	สถานีตำรวจภูธรอำเภอทับปุด จังหวัดพังงา
ตำแหน่ง	ผู้บังคับหมู่งานป้องกันและปราบปรามสถานีตำรวจภูธรอำเภอทับปุด จังหวัดพังงา